הארץ

64 אג', יום ד' ח' באדר ב' תשמ"ו, 19 במרס 1986 VOL. 68/20331 MARCH 19 1986
(כולל מע"מ)

שמיר ולוי דנו בחלוקת תפקידים בהנהגת חרות

צומצמו הפערים בין 2 המחנות • איננו זקוקים לתיווכו של איש לרבות השר שרון כדי להידבר

שיחות שמיר-לוי יימשכו • 2 האישים יוועצו היום במקורביהם

מאת עקיבא אלדר
כתב "הארץ"

ראשי תנועת החרות, השרים יצחק שמיר ודוד לוי, פגשו אמש בשיחות ישירות בנסיון ליישב את ההדורים בצמרת התנועה. בתום שיחה, שנמשכה כשעתיים, אמרו אמש שני האישים, כי צומצמו הפערים בין שני המחנות וכי יש מקום לתקווה להגיע לפתרונות מוסכמים לפני כינוס מושב נוסף של ועידת חרות.

השניים הדגישו, כי אין הם זקוקים לתיווכו של איש, לרבות השר אריאל שרון, כדי להידבר. סגן ראש הממשלה דוד לוי אמר בתום הפגישה, כי שורות הבנה בינו לבין שמיר, כי יש לפעול על מנת לצאת מהמצב המצאוי שנוצר "ובלבד שנוכל לכנס את הועידה ולצאת מלוכדים". לוי הגדיר את השיחה "רצינית בעלת אווירה שהפכה להיות טובה".

שמיר הוסיף אף הוא על אותם דברים וציין, כי השיחות עם לוי יימשכו. לדבריו, צומצם הפער בין המחנות והועלו כמה רעיונות ביחס לחלוקת התפקידים בהנהגת התנועה. עם זאת, טרם סוכם דבר ושני האישים יקיימו היום סדרת התייעצויות עם מקורביהם.

בין השאר, לא שללו השניים את הרעיון להכריז על הועידה כעל מרכז המפלגה. שמיר הדגיש, כי לוי לא שלל גם את הצעה להגיע לפתרונות מוסכמים לגבי חלוקת התפקידים והרכב מרכז המפלגה עוד לפני כינוסה מחדש של הועידה. לדעתו, ניתנים הפערים ליישוב והדבר ייעשה בפגישות הבאות.

היום יזונו שרי הליכוד בישיבתם המשבעית במשבר בתנועת החרות ובהשלכותיו על עתיד ממשלת האחדות הלאומית.

שמיר יתאם הבוקר עמדות עם מודעי בנושא משבר התקציב

ראשי הליכוד: לא נתמוך לבד בתקציב המערך שיכאיב לציבור; אם המערך רוצה לפרק הממשלה, אז בבקשה

כעס על תביעה לפגוע בהתנחלויות • איום להגביל הסיוע לסולל בונה ולקופ"ח • מפלגת העבודה קיימה בחירות לוועידה ולמועצות הסניפים

מאת יהושע מאירי
כתב "הארץ" לענייני מפלגות

אמנם לא מרגישים מאיימים אם המערך רוצה להביא לפירוק הממשלה, אז בבקשה, שיצביעו חברים נגד התקציב. הליכוד לא יהיה הגיון שיתמוך בתקציב שיכאיב לציבור — דברים אלה אמרו אמש ל"הארץ" ראשי סיעת הליכוד בכנסת, לאחר שהתברר להם שכוונת המערך לעמוד על כך שיבוצעו כמה שינויים בתקציב, וכי יקוצצו תקציבי ההתנחלויות לטובת תקציבי הרווחה הבריאות ושרי הפנים וכן שיוטלו מסים שונים.

ראשי הליכוד גם תקפו את שר האוצר יצחק מודעי וטענו, כי אם היה מבצע במשרדו קיצוץ מושלם, עליו הזהות, לא היה צורך בהטלת אגרות וחינוך.

נמנע בסיוע לסו"ב וקופ"ח

ח"כ פנחס גולדשטיין ומרכז הליכוד מזכירת הכספים ח"כ יגאל כהן הודיעה, כי אם ימשיך המערך בדרישותיו לאשר את התוספות בכספים לתקציב יביאו לכך, שהסיוע לסולל בונה ולקופת חולים יוגבל עד למינימום. ח"כ יורם אריה... השמיע, כי המערך נהג בחוסר אחריות בכך שראש הממשלה הגיש תקציב, ואילו יו"ר סיעתו מתנגד לו. הוא שלל מכל וכל אפשרות לפגוע בתקציבים ליהודה ושומרון ועזה...

ברחבי הארץ התקיימו אתמול בחירות לוועידת מפלגת העבודה ולמועצות הסניפים... התהליך הבחירות ללא הפרעה, אך גם ללא עניין מיוחד. בהעדר מימד של התמודדות בין מחנות שונים, שאפיין את הוועידה הקודמת, לא נרשם שיעור הצבעה גבוה...

מחבלים שעזבו את לבנון ב־82 שבו לבסיסיהם

אבו איאד: אש"ף פועל להכפיל את פעילותו

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

אנשי אש"ף, שעזבו את לבנון בעקבות מבצע שלום הגליל, חזרו אל בסיסיהם והם מתכוננים לחדש את פעילותם נגד ישראל מהצפון, כך מסר אמש אבו איאד, עוזרו של ערפאת, למוכנות הידיעות של כוויית הממשל. לדבריו בעשות עתה הכנות להכפיל את פעילות אש"ף בכל הגזרות נגד ישראל. עוד ציין, כי אש"ף אינו מעוניין לפתוח חזית חדשה נגד ירדן.

ראובן פדהצור מוסר הצבאי של "הארץ" מוסר כי יותר מ־17 אלף לוחמים, המפוצים במדינות ערב, עומדים לרשות אירגוני החבלה הפלשתינאים. בלבנון מצוי המספר הגדול ביותר של לוחמים כאלה כ־8,000. באיזור מחנות הפליטים של צידון התמקמו כבר כאלף לוחמים פלשתינאים הנימנים גם על נאמני ערפאת וגם על אירגוני הסירוב. יש לציין כי נאמני ערפאת מקיימים בלבנון שיתוף פעולה עם הלוחמים הדרוזים של ג'ונבלאט, ובאיזור צידון הם אף מקיימים שיתוף פעולה עם יריביהם אנשי אירגוני הסירוב, בנגמה ליצור חזית נגד אמל... בסוריה מצויים 500 מאנשי האירגונים הפלשתינאים, חלקם במסגרת צבא השחרור הפלשתינאי וחלקם אנשי המבנונים של ארגון ערפאת. בסוריה מצויים קרוב ל־3,000 פלשתינאים הנימנים על אירגוני חזית ההצלה.

"ערפאת דחה הצעות פרס להיוועד עימו"

קאדומי: הוא סירב להיות "סאדאת פלשתיני"

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

יאסר ערפאת אמר לחברי המועצה המבצעת העליונה של אש"ף בתוניס, כי דחה כמה הצעות להיוועד באופן חשאי עם ראש הממשלה שמעון פרס בכל מקום שהוא עצמו יבחר.

הגדיר של ערפאת הובא אתמול על ידי השבועון הבירותי אל־שראע, שערך ראיון מיוחד עם ראש מחלקת החוץ של אש"ף, פארוק אל־קדומי. עוד אמר ערפאת, כי אינו מוכן להיות "סאדאת פלשתיני" וכי הצעות השלום האמריקאיות הותירות לכך, שאש"ף יאבד את קלפי המאבק המזויין וקלף הארמה.

פיגוע שני תוך יומיים בדמשק

עשרות נפגעו מאוטובוס תופת שפגע ברכבת

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

מקשה חבלה נוסף, השני מסוגו בתוך יומיים, אירע בשבת שעברה באיזור דמשק. אוטובוס נושא כמות גדולה של חומר נפץ פגע ברכבת והתפוצץ בדרך אל־סיידי בבירה לעיר המים לעשרות נפגעים, הדיו קול־לבנון. שמסר על כך אמש, ציין, כי שלטונות הביטחון הסוריים עצרו שני לבנונים וארבעה פלשתינאים, החשודים על תומכי ערפאת.

עורך את העמוד: בתיה שמיאס

מיטראן דן עם שיראק בהרכבת ממשלה חדשה

בשיחה בין הנשיא למנהיג הסיעה הגדולה באספה הלאומית החדשה נתגלעו חילוקי דעות לגבי מינויים ונהלי עבודת הממשלה

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). הנשיא מיטראן דן אמש משך יותר משעתיים עם מנהיג המפלגה הגוליסטית ז'אק שיראק על מינוי ראש ממשלה והרכבת ממשלה חדשה. השיחה בין השניים, שהיתה כפי הנראה מתוחה לרגעים, והאריכה בהרעה מתמית, שציינה, כי שיראק אמור לקיים התייעצויות נוספות ו"להשיב בהקדם" לנשיא. בהודעה לא צויין, אם הכוונה היא ששיראק עצמו יעמוד בראש ממשלת הימין החדשה.

ההערכה, שרווחה אמש בפאריס, גרסה, שבמהלך השיחה בין הנשיא לבין שיראק (שהוא מנהיג הסיעה הגדולה ביותר באספה הלאומית החדשה), נתגלעו חילוקי דעות בשני נושאים עיקריים: אחדים מן המינויים, שהציע שיראק לתפקידי שרים (בהם שרי החוץ, ההגנה והפנים) נתקלו בהסתייגות מצד מיטראן. נוסף לכך התגלעו בין השניים קשיים בהסכם לסכם מראש את נהלי העבודה העתידיים בין הנשיא (איש השמאל) לבין ראש הממשלה (שיראק או אישיות אחרת מן הימין) באשר לחוקיקה בפרלמנט והוצאת צווים ממשלתיים בנושאי משק וחברה. כל הנוקים חלק מן הצווים הללו — העלולים לעמוד בסתירה למדיניותו של מיטראן — היו ביים על פי החוק בחתימתו המאשרת של הנשיא.

זמן קצר לאחר צאתו מן השיחה עם הנשיא כינס שיראק בבניין העירייה של פאריס דיון לילי של מנהיגי שתי מפלגות הימין והמרכז: המפלגה הגוליסטית והמפלגה הליבראלית. במקביל רמזו אחדים מבכירי מפלגתו של שיראק כי להערכתם יגבש שיראק את תשובתו לנשיא במרוצת היממה־שתיים הקרובות.

על אף הקשיים שהתגלעו ועל רקע אווירת המתח הזדמנות החדשה שהספיקה שילוה למגעים גרסו אמש מרבית המשקיפים שאכן יתכן זה שיראק שיתמנה בסופו של דבר למשרת ראש הממשלה. מועמדים אחרים שהוזכרו בהקשר זה היו ראשי הממשלה לשעבר ז'אק שאבאן דלמאס ופייר מסמר, הנשיא לשעבר ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן והשרה לשעבר סימון וייל.

ז'אק שיראק

התוצאה הרישמית: 325 לימין; רק 250 לשמאל

המפלגה הגדולה: הסוציאליסטים — 206 צירים

פאריס, 18 (עי"ת). משרד הפנים הצרפתי פירסם אמש את התוצאות הסופיות הרישמיות לגבי חלוקת המושבים באספה הלאומית החדשה, לבד משני מושבים, אשר גורלם ייקבע בבחירות במחוזות צרפתיות שמעבר לים.

להלן חלוקת 577 המושבים באסיפה הלאומית, שבבחרה על פי השיטה היחסית החדשה. המספרים שבסוגריים מציינים את מספר המושבים שבהם החזיקו המפלגות השונות בפרלמנט היוצא, שמנה 491 מושבים בלבד: סוציאליסטים 206 (269), קומוניסטים 35 (44), מ.ר.ג. שמאלה מן המרכז 2 (16), איחוד השמאל 2 (–), מפלגות שמאל אחרות 5 (2) (סה"כ מושבים למפלגות השמאל לפי שעה — 250).

מפלגות הימין: ר.פ.ר. (גוליסטים) 76 (88), או. ד. פ. (מרכז שמאל) 53 (63), ליכוד ר.פ.ר.־או.ד.פ. 147 (–) מפלגות ימין אחרות 14 (9) החזית הלאומית 35 (0) (סה"כ 325).

הסוציאליסטים זכו בבחירות במספר הקולות הגדול ביותר — 8.7 מיליון, שהם 31.04 אחוז מכלל 29.5 מיליון הקולות הכשרים שנימנו בקלפיות.

לא יהיה היטל בבורסה

מבטיח מודעי • פרס: יש הצעות כאלה, אך לא נויישמן, אם יתברר שהמס יפגע ביציבות הבורסה

יעקבי: זו הצעה מוזרה במיוחד • מומחים בשוק ההון: יש פעולות שיש קודם לעשות, ואחר כך להסביר; כשמרבים בדיבור אין אחר כך מה לעשות

מאת צבי זרחיה ויהודה שרוני
סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

במשרדים הכלכליים מעריכים, כי בסופו של דבר לא יוטל מס על רווחי הון בבורסה, מחשש שמס כזה יפגע במאמצים לגיוס הון עבור הצמיחה, באמצעות הבורסה לניירות ערך. האוצר המשרדים הכלכליים הודיעו אתמול על התנגדות להטלת מס שכזה, חרף הודעתו של ראש הממשלה שישקול העניין.

"לא יהיה שום היטל בבורסה", אמר אמש שר האוצר יצחק מודעי לנגיד התעופה בן גוריון בשובו משוויץ. השר אמר, שקיים קשר עם נגיד בנק ישראל אתמול בבוקר, מייד עם היוודע המשבר בבורסה. השר, שהיה שותף, חזר יחד עם רעייתו מחופשה קצרה משוויץ.

מומחים לשוק ההון ובכירים במשרדים הכלכליים מתחו אתמול ביקורת חריפה על התבטאויותיהם של חברי הכנסת, המצדדים בהטלת מס על הבורסה במיוחד אלה של מרכז סיעת המערך בכנסת חיים רמון. הם אמרו, כי מבלי להכנס לסוגיה אם צעד כזה נחוץ או לא, ישנן פעולות, שאם מבקשים לבצע אותם צריכים "קודם לעשות ואחר כך להסביר. כשמרבים בדיבור, אין אחר כך מה לעשות", אמרו.

סופר "הארץ" מציין, כי בגל ההתבטאויות וההכחשות סביב ה נושא אתמול, עלתה ההתייננות שהשמיע לשעבר מרכז סיעת ה מערך בוועדת הכספים וכיום סגן שר האוצר עדי אמוראי, על התבטאויות מחליפו בתפקיד בכנסת, חיים רמון, שבהופעה בבלי התקשורת המשיך להודיע על הצורך למסות את הבורסה.

בעת ביקור אתמול בגליל אמר ראש הממשלה, כי הבעיה היא שצריך להבחין בין דברים קשים, אם להטיל מס על גימלאים, להפעיל אגרות חינוך או להטיל מס על הבורסה. להערכתו, הטלת מס על הבורסה תביא להכנסה של 30־40 מיליון דולר בשנה.

מכתב הדרוביץ סופר "הארץ"

בגמפן מוסר כי ראש הממשלה שמעון פרס, הבהיר אתמול כי אם יתברר שהמס על הבורסה עלול לפגוע ביציבותה של הבורסה הרי לא יוטל מס כזה. "יש הצעות כאלה להטיל מס על הבורסה אבל אין החלטה כזו. כל הצעה כזו תיבחן כך להסביר. כשמרבים בדיבור, אין אחר כך מה לעשות", אמרה.

(סוף בעמוד 2, טור 7)

שוק ההון

המסחר בבורסה מתחדש היום

הקרנות צברו פדיונות בהיקף של 10 מיליון ד'

מאת יהודה שרוני

המסחר בבורסה לניירות ערך יחודש היום, לאחר שהבורסה הוד ליטה לבטלו אתמול. תנודות ה שערים בכל ניירות הערך יהיו במקובל. הבורסה אישרה לקרנות הנאמנות לדחות את פדיון היחידות ביום אחד.

הידיעות על אפשרות להטיל מס רווחי הון בבורסה הביאה לגל של מכירות חסר תקדים בקרב גופים שונים הפעילים בשוק ההון. קרנות הנאמנות צברו פדיונות בהיקף של 10 מיליון דולר. לקוחות שונים ביקשו לחסל תיקי השקעה בניירות ערך.

מדרגות המס יעודכנו באפריל ב־2.5%

מאז יולי 85 עודכנו המדרגות באופן שביטל שחיקתן בתקופת האינפלציה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מדרגות נקודות הזיכוי וקצבאות הילדים יעודכנו בחודש אפריל בב־2.5 אחוזים. עדכון זה הוא בהתאם לחוק, הקובע עדכון תלת חודשי בהתאם לעליית המחירים. מאז הפעלת התוכנית הכלכלית בחודש יולי 85 ועד ינואר 86 עודכנו מדרגות המס ב־40 אחוז מעל. לעליית המחירים בתקופה האמורה. בכך בוטלה למעשה שחיקת מדרגות המס, שנבעה מתקופת האינפלציה. העדכון בחודש הבא הוא מצד מצם מאוד. משום שהסתיים תהליך ביטול השחיקה. העדכון יחול על משכורות אפריל, שישולמו בחודש מאי.

אלה מדרגות המס בשקלים חדשים במשכורת הבאה: 20% — עד 890; 30% — עד 1,140; 35% — עד 1,610; 45% — עד 2,120; 50% — עד 2,900; 60% — 2,901 ומעלה. נקודת זכוי — 54. סף המס לרווק — 362.50; לנשוי (שאשתו אינה עובדת) — 552.50; סף המס נטו (בהפחתת קצבאות) לנשוי + 1 — 678.33.

ברורה, שהכין סגן הממונה על הכנסות המדינה יורם גבאי, עולה, כי עדכון המדרגות המהיר בחודשים הקודמים הביא לכך, שהכנסות המדינה משכירים פחתו בב־16 אחוז בתקופה אפריל 85 — ינואר 86 לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

1000 אנשי הסגל האקדמי משביתים הבוקר את האוניברסיטאות לשעתיים

טוענים: שכרנו נשחק בשנתיים ב־24% והוא נמוך מזה של טכנאי ממוצע

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

הלימודים בכל המוסדות להשכלה גבוהה יושבתו היום בין השעות 10 ל־12. ההשבתה היא צעד מחאה בו נוקטים 1000 אנשי הסגל האקדמי, הטוענים כי שכרם נשחק בשנתיים האחרונות ב־24% בהשוואה לשכר האקדמאים במשרדי הממשלה.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בתל אביב, הוזהרו נציגי המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמי, כי אם לא יוקם מנגנון שיבדוק את שחיקת שכרם לעומת מיגזרים אקדמיים אחרים, תושבת כל מערכת ההשכלה הגבוהה. באסיפות שייערכו היום באוניברסיטאות תיוחלט על הצעדים הבאים. בשלב זה קיבל כל מוסר אקדמי חופש פעולה בנושא העיצומים.

יו"ר המועצה, פרופסור גדליה שלף אמר, כי חברי הסגל האקדמי, תובעים לקבל בחזרה את שש האחוזים המגיעים משכרם, עליהם יוותר מרצים למשך תקופה של 18 חודש, שהסתיימה בסוף רצמבר אשתקד. בלחץ האוצר, ממשיכות האוניברסיטאות, לגבות שישה אחוזים אלה משכר חברי הסגל.

פרופסור שלף הגיש כי כמדינה שלא קיימת כיום מגמה להחזות את מעמדם של חברי הסגל הבכיר לזה של פקידים בינוניים בממשלה. עוד אמר, כי במצב הנוכחי מתחסל המחקר והפיתוח, וחברי סגל בכירים יורדים מהארץ והמרצים הצעירים מעדיפים להצטרף לאוניברסיטאות בשל השכר הנמוך.

לדבריו, משכורתו החודשית ה ממוצעת היא 1150 שקל בר ־ 1000 שקל נטו, והיא נמוכה ממשכורתו של טכנאי ממוצע.

הקיצוץ לא יצא לפועל

תוכנית האוצר לקצץ 10 מיליון דולר בשנה הקרובה, מתקציב האוניברסיטאות לא תצא אל הפועל. כך הודיע אתמול שר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

ארגון הגג של ועדי סולל בונה מנתק מגע עם הנהלת הקונסרן

יו"ר הוועדים: הצעות ההנהלה וחברת העובדים הן בושה וחרפה

אין כספים להבטיח פיצויי פיטורין • העובדים מאיימים לדרוש את התערבותם של פרס וקיסר

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ארגון הגג של הוועדים ב"סולל בונה", החליט אתמול לנתק מגע עם הנהלת הקונסרן ולבטל השתתפותו בוועדה ההבראה מטעם חברת העובדים. לאחר שהסביר כי אין לפי שעה משאבים כספיים להבטיח פיצויי־פיטורים ואילו המסלולים המסוכנים לעובדים בעלי ותק בממוצע של 20־25 שנה נעים בין 280־420 שקל לחודש.

שמואל בן דוד, יו"ר ארגון הגג של הוועדים בסולל בונה, מסר אתמול כי נציגי הוועדים שנפגשו עם הנהלת הקונסרן, כי מלכה הוכר לעובדים שאין ביכי סולל בונה משאבים כספיים להציע למועמדים לפיטורים. פיצויי־פיטורים במקובל בחברת העובדים.

הוא הסתייגו הישיבות המרובות במסגרת ועדת ההבראה, הגיעו מבחינת העובדים, לסיומם: "אין להם מה להציע ומה שההנהלה וחברת העובדים מציעים הם בושה וחרפה".

עוד אמר בן דוד־ששבו שעות על גבי שעות ושמענו על התכניות להבראה הצבוה, רק אתמול שמענו לראשונה מה התנאים המוצעים לעובדים המועמדים לפיטורים ולאלה האמורים לפרוש מרצונם. אין פשוט על מה לדבר, ההנהלה והאשי חברת העובדים באו אלינו עם כיסים ריקים".

נכח הקפאון שנוצר בשיחות בין הוועדים לבין הנהלת הקונסרן וראשי חברת העובדים, ארגון הגג של הוועדים עומד להתכנס בשבוע הבא לדון בהצעת אסטרטגיות שתובליגנו לסכל כל נסיון לכפות על עובדים פרישה בתנאים הסרי תקדים במשק.

יו"ר ארגון הגג של הוועדים מסר, כי אי ההודעות ביום לעתיד העובדים מגביר את אווירת המרירות בקונסרן והביע שבתנאים אלה גובר אי האמון כלפי ההנהלה וכלפי חברת העובדים.

אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה מוסר כי עובדי סולל בונה מאיימים לפנות לראש הממשלה שמעון פרס ולמזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, במטרה לדרוש מהם התערבות אצל הנהלת סולל בונה וחברת העובדים על מנת שיקבלו פיצויים מלאים.

עיקר המחלוקת היא בקשר לגובה הפיצויים המוצעים לעובדים. הנהלת סולל בונה מוכנה לשלם רק את הפיצויים הקבועים בחוק ואשר הפרישה לקרנות הגמל. העובדים לא מסתפקים בכך ותובעים פיצויים כפי שמקובל במשק. תביעת העובדים מסתכמת בעשרות מיליוני דולר והנהלת הקונצרן אומרת שאין היא יכולה לשלם כספים אלה במצבה.

תדיראן דורשת מעובדיה לקצץ בשכרם

שכר הבכירים יקוצץ עד 20% • אסיפת עובדים אמורה להיערך הבוקר בניגוד לדעת ההנהלה •

מאת יעקב שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הנהלת תדיראן בצעד יוצא דופן פנתה לעובדי התשלובת וביקשה מהם להסכים לקיצוץ בשכרם. דרישה זו באה ימים אחדים לאחר שנציגי העובדים של החברה גיבשו את עמדותיהם המשותפות לקראת תחילת הדיונים על הסכם השכר, שנפל בסוף החודש.

עמדת ועדי העובדים היא, שכל זמן שהחברה רווחית, העובדים זכאים לתוספת שכר כמקובל בשנים קודמות ובכלל זה קידום דרגות והגדלת שכר הבסיס.

הנהלת החברה הודיעה לעובדים גם, כי ההנהלה קיצצה בשכרה בשיעור שבין 20 אחוזים למנהלים הבכירים לעשרה אחוזים מנהלים הזוטרים. קיצוץ זה נועד להקטין את עליות השכר במהירות, אבל חשוב יותר גם לשמש כדוגמא לעובדים לקראת תחילת המשא המתן על הסכם השכר החדש.

בהנהלת תדיראן לא נקבע בשיר עור קיצוץ השכר. שמנהלי החברה היו רוצים להשיג, אבל מההנהלה נמסר, כי קיימת הוולטה ברורה, שהעובדים לא יקבלו תוספת שכר כלל.

עובדי תדיראן הגיבו בהודעה על כינוסי אסיפות, הסברה בוועדת הקשר ומערכות, שהיא הוועדה הראשית של החברה ועל פיה נקבעים הסכמי העבודה בוועדת האחרות של תדיראן.

ביטול ברגע האחרון

אסיפת ההסברה, שהיתה אמורה להיערך אתמול בוטלה בוועדת הקשר והמערכות והוה אמורים היו ליטול חלק 4,000 עובדי הוועדה, בוטלה ברגע האחרון בעקבות צו של בית הדין לעבודה, שהוצא על פי בקשת ההנהלה.

ההנהלה טענה בעתירתה לבית הדין, כי אסיפת ההסברה נעשו ללא הסכמתה והדבר נוגד את הסכמי העבודה. בית הדין קיבל את עמדתה.

הנהלת החטיבה אישרה עם זאת את קיום אסיפת ההסברה היום ואלו יערכו הבוקר באותה מתכונת שהיתה אמורה להתבצע אתמול.

בכיר במס הכנסה: "נקצץ" גם בהכנסות מוהלים

94 מוהלים שלא פתחו תיקים במס הכנסה נתגלו בבדיקה שנערכה באחרונה ברחבי הארץ

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שלטונות מס הכנסה פשטו באחרונה על מוהלים ברחבי הארץ. מתוך רשימת שמות של 224 מוהלים מוסמכים, שהועברה לשלטונות המס על ידי הרבנות הראשית, נגלו 94 מוהלים. העובדים מבלי שפתחו תיקים במס ההכנסה. 64 מוהלים מנוספים ביהלו תיקי מס פעילים ו־66 מוהלים אחרים הם בעלי תיקי שכירים ובלתי פעילים. בדישלים הבגוש דן התגלו 44 מוהלים שלא דיווחו על הכנסותיהם.

במסגרת "מבצע המוהלים" הנבקשו פקידי השומה ברחבי הארץ לבדוק, אם מצהירים מוהלים בעלי תיקים על הכנסה מעבודתם והודע בעלי תיקים שכירים ובלתי פעילים אינם מצהירים על הכנסה ממקור זה. כמקרה הצורך הם נדרשו לשנות את סוג התיק ולהגיש דו"חות לעריכת ביקורות והן להמציא את חסרי התיקים לבדיקה בקשר למהות עיסוקם.

גורם בכיר בשלטונות המס אמר אתמול, כי התנתנים המדויקים, שנתגלו בקרב המוהלים, מכוחים ש"יש לקצץ גם בהכנסותיהם של המוהלים שמעלימים הכנסות". לדבריו נתגלה, כי מוהלים יוקרתיים גובים סכומים גדולים עבור בריתות שהם עורכים. בנוסף לכך הם מקבלים "טיפים" מהורים, שאותם הם משלשלים לכיסם.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ד"ר שמחה כהן, מהמכון מאוניברסיטת ת"א
על: המתרחש בבורסה
(עמ' 2)

★

פרס: הצהרות אסד — מלחמתיות
(עמ' 3)

★

רבין: אין דרך לכפיית השלום במזה"ת
(עמ' 3)

★

מינהל מקרקעי ישראל מציע ליזמים הקמת מרכז מסחרי ענקי בי"ם
(עמ' 4)

★

קבוצת אייזנברג חוזרה בה מבקשתה לקנות את הבנק הבינ"ל
(עמ' 4)

★

משטרת שוודיה שומרת בסוד פרטי החשוד ברצח פאלמה
(עמ' 5)

★

הורדה בדרגה וקנס לשוטר שהיכה ערבים
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית. ירושלים 7—15, הגולן 7—17, נהריה 10—20, צפת 6—14, חיפה 11—19, טבריה 9—24, עפולה 12—21, שומרון 9—17, תל־אביב 10—20, לוד 9—20, ירדן 10—25, עזה 10—21, באר־שבע 8—21, אילת 12—26.

לוטו

(ע). בהגרלת הלוטו מספר 11/86 עלו בגורל המספרים האלה: 2, 6, 10, 22, 35, 37. המספר הנוסף: 29.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4919	−0.0016
כספים	1.7733	−0.0019
שחור	1.6200	—

בגליון זה 12 עמודים

מוצרי מסקו-הפתרונית לכל בעיה: ראחסון
מסקו
03-442184 04-705967

"חרסינה, ברזים ואפילו דלתות אפשר להחליף מדי שהצים. אך כשמדובר בקירות הבטיים מתומרים נתונים—שום "קוסמטיקה" לא תעזור.
קירות הבנין הם הם שקובעים את איכות הדיור האמיתית לאורך שנים, ולעיתים אף לכל החיים.
קירות בטיים מחומרים מעולים הם א'־ב' של בניה נכונה ולכן, בשבילי, כלל ראשון בבניה הוא שימוש בבלוק הטוב ביותר.
שיטת הבניה הלבנה של איטונג מבטיחה בידוד תרמי מכסימלי, נוחות ואווירה נעימה בבית. בבית הבנוי בשיטה הלבנה חמים יותר בחורף וקריר יותר בקיץ, מכיוון שהבלוק הלבן של איטונג מבודד פי 3 מבלוק הבטון. פירושו של דבר - הבלוק הלבן חוסך לדיירים הוצאות אנרגיה מיותרות של חימום הבית בחורף או קירור בקיץ.

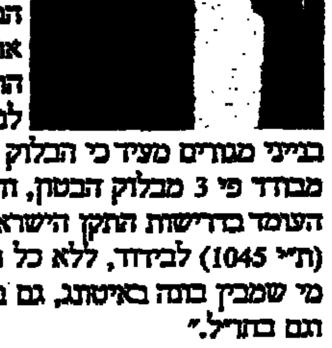

התקן הישראלי לבידוד תרמי של בנייני מגורים מעיד כי הבלוק הלבן של איטונג מבודד פי 3 מבלוק הבטון, והוא היחיד העומד בדרישות התקן הישראלי החדש (ת"י 1045) לבידוד, ללא כל תוספות.
מי שמבין בונה באיטונג, גם בארץ וגם בחו"ל."

הבלוק הלבן-היחיד שעמד במבחן!
איטונג מבודד פי 3

איטונג
שיטת הבניה לבידוד מושלם
מקבוצת אי.פי. כלל בנין בע"מ

כבוד מכירות ראשי: קהילת ונציה 8, ת"א, טל' 03-491515.
מבצל: פרדס חנה, טל' 063-79073.
סניפים: טל' 02-232819, טל' 04-669251, טל' 057-72702.

ראיתי שמעתי

איפה יש יותר אנשים

בדיון על תקציב משרד העבודה והרווחה, שהתקיים אתמול במליאת הכנסת, ביקש את רשות הדיבור גם חבר הכנסת אברהם שפירא מאגודת ישראל, יו"ר ועדת הכספים.

כבר בתחילה אמר שפירא כי הוא מתכוון לומר את דבריו – שיש לעבור לשבוע עבודה של חמישה ימים ולהפסיק לעבוד בשבת – גם במליאה וגם בוועדת הכספים היום. הוא הסביר מדוע: "בוועדת הכספים יש לפחות 15 ח"כים ששומעים את דברי. פה יש כרגע ארבעה, אבל מהם שני שרים..."

ע. בר

פסטיבאל עדות ישראל – בפאריס

חבורת זמר שומרונית משכם תשתתף לראשונה בפסטיבל עדות ישראל שייערך בפאריס בסוף חודש מאי הקרוב. על כך מדווח "א.ב.", דו-שבועון חדשות השומרונים בגיליונו האחרון שיצא השבוע לאור. על פי הידיעה, מארגן המופע על-ידי "המרכז לתרבויות עמים" בצרפת.

מארגני המופע מתכוונים להציג מיגוון של שירי עדות ישראל בביצוען של חבורות זמר מקרב העדות השונות בארץ. בנוסף לשומרונים יופיעו, על-פי הידיעה, יוצאי מן העדות הבוכרית, ספרדית, תימנית, כורדית, פרסית והודית (בני ישראל). חידוש אחר שלא היה במופע מסוג זה: הופעה ראשונה של יהודי אתיופיה. מכל עדה ישתתפו שלושה עד חמישה נציגים.

הוצאות הטיסה והאירוח בפאריס ימומנו על-ידי המארגנים. על-פי "א.ב.", "עובדת הביקורת על האנשים המוכרים כמיועדים לנסיעה, על הדרך בה נבחרו לנסיעה ועל המהלכים שקדמו לאירגון הנסיעה. נראה כי עוד נשמע רבות על חבורת הזמר בטרם יעלו חבריה על כבש המטוס בדרכם לפאריס".

זהר בלומנקרנץ

הרברט סמואל במועדון חברים

הרברט סמואל לא יישאר רק שמו של הרציף הסמוך לחוף הירקון בתל אביב. מלון "ימית" בתל-אביב החליט להנציח את הנציב הבריטי הראשון בארץ-ישראל, ולקרוא על שמו את מועדון החברים החדש שייפתח השבוע. שם המועדון יהא "הארבי סאמס", כינוי החיבה של הלורד.

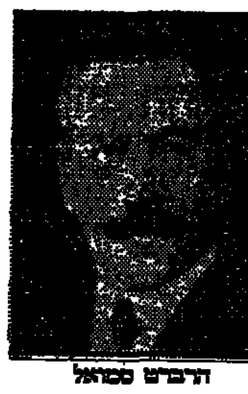

הרברט סמואל

אגב, נכדו של סמואל, הלורד דייויד סמואל, חי בארץ ומשמש פרופסור במכון ויצמן.

חיים הנגבי

הזמנה לארוחת-ערב ב-900 שקל

במכירה הפומבית שתתקיים מחר בתל-אביב, על-ידי "בולי הבירה", תוצע למכירה הזמנה לארוחת-ערב שנערכה ב-1952 במלון "המלך דוד" בירושלים לכבוד הלורד מונטבאטן מבורמה. ההזמנה ידנית מתנוססת על התפריט העשיר לאירוע שנערך במלון. המסמך עומד למכירה בסכום התחלתי של 900 שקל.

פריט נדיר אחר הוא שטר כסף בערך 50 לירות של בנק אנגלו-פלשתינה משנת 1948, במחיר התחלתי של 2,450 דולר. מספר השטר הנדיר, במצב מצוין, הוא 04732.

חיים גלאנץ

חגיגת פורים מוקדמת לילדים חריגים

חגיגת פורים מוקדמת מיוחדת במינה תתקיים מחר במועדון המנהרה במעלה ארומים. ישתתפו בה 100 ילדים חריגים ממוסדות אלי"ן, אילן ובי"ס לחרשים בירושלים. החגיגה תתקיים בחסות רעיית הנשיא, הגב' אורה הרצוג, והוזמנו להשתתף בה גם תלמידי בית-הספר של מעלה ארומים. כל הילדים יזכו בתחפושת.

ג.ארם

בעריכת עדית רוזנבלום

משלחת רמת דרג מבריה"מ בקהיר

קהיר(ע"י רויטר). משלחת סובייטית רמת דרג הגיעה אמש לקהיר, לביקור של שבעה ימים במצרים, מתוך מגמה להדק מחדש את הקשרים בין שתי המדינות.

בראש המשלחת עומד מאבל גיגלאשווילי, נשיא רפובליקת גרוזיה וסגן נשיא נשיאות הסובייט העליון.

מקורות דיפלומטיים נמסר שזו המשלחת הסובייטית ברמה הגבוהה ביותר המבקרת במצרים מאז הקרע בין שתי המדינות בשנת 1972.

גיגלאשווילי האשים משלחתו יכינו את הרקע לשיחות שייערכו בשבוע הבא במוסקווה, כאשר תגיע לשם משלחת כלכלית מצרית, בראשות שר הכלכלה המצרי, סולטן אבו עלי. בדעת המשלחת לחתום במוסקבה על זכרון דברים שיעלה ב-20 אחוז את הסחר בין שתי המדינות.

משלחת מטעם האסיפה הלאומית המצרית ביקרה, כזכור, במוסקווה באוגוסט אשתקד - זו הפעם הראשונה לאחר שלוש עשרה שנה.

אמנסטי אינטרנשיונל:

"משטר מובוטו עינה ורצח מאות ממתנגדיו"

מאת שאול צדקא

סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון(מיוחד ל"הארץ"). משטרו של מובוטו אחראי למעצרים, עינויים והוצאתם להורג ללא משפט של מאות ממתנגדיו,כך דיווח הארגון לזכויות האדם "אמנסטי אינטרנשיונל" בדו"ח המתפרסם על זה נעשה בזאיר.

הדו"ח מביא את עדויותיהם של אסירים לשעבר אשר התלוננו על מלקות בתיל, על הרעבה, מכות חשמל וכוויות באמצעות סיגריות. עיקר העינויים בוצעו בבירה קינשאסה ובעיר שאבה. קורבנותיהם העיקריים הם אנשי האופוזיציה החברים ב"איחוד הדימוקרטי לקידום חברתי" ו"התנועה העממית למהפכה".

30 חודשי מאסר על השתתפות בפרשת "בוזק"

מאת צבי הראל

יצחק היגו (27) מראש העין נידון אתמול ל-30 חודשי מאסר בפועל ולקנס של 20 אלף ש"ח על חלקו בפרשת הוצאת מיליון דולר מלישכת התעסוקה ומחברת בוזק, באמצעות המחאות גנובות ומזוייפות שנגנבו בבנק הדואר.

השופט אורנשטיין קבע אתמול, כי שני הנאשמים היגו וקציר שימשו מתווכים בדרשת מאורגנת, שעל פי החשד, עמדו בראשה דוד קידשבים ושניאור ולמן שנמלטו לארה"ב. השופט לוי קבע עוד כי לא ידוע מה הסכום שהיגו קיבל לכיסו, אולם דחה את טענת הסניגור עו"ד ששי גז, שהנאשם ביצע את המעשים "שעשה ללא כוונה לקבל כרטיס טיסה".

אתמול נגזרו דינו של נאשם אחר בפרשה שותפו של קציר, שהודה בלי גיה לשעבר שנידון ל-30 חודשי מאסר בפועל. במסגרת עסקת טיעון התחייב להחזיר רבע מיליון דולר לקופת המדינה. יצויין כי גם היגו הורשע במסגרת עסקת טיעון עם התביעה.

אנשי מפעל וולקן יציקה הפגינו אתמול בלשכתו של מנכ"ל "כלל" (צילום: שאול רוזמים)

בלי הסכמת הסתדרות עובדי המדינה:

מנכלים וסגניהם—בשתי דרגות השכר העליונות החדשות בשרות המדינה

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

שתי הדרגות העליונות שהתווספו לסולם השכר של עובדי המדינה יאוכלסו על ידי המנכ"לים של משרדי הממשלה וסגניהם. כך הודיע נציב שירות המדינה אברהם נתן, מבלי שהגיע להסכם עם הסתדרות עובדי המדינה.

הוספת שתי הדרגות העליונות בסולם השכר הוא חלק מההסכם עם הסתדרות עובדי המדינה. אך הם חלוקים על החלטת הנציב לתת לו פרשנות חד צדדית. מתוגיהם נמסר בתגובה לכך כי החלטתו של הנציב סוגרת בפני העובדים קידום בסולם הדרגות ויגרום לקשיים במשא ומתן העתיד להפתח בתקופה הקרובה לקראת הסכמי השכר החדשים.

אהרן הברלמן מהסתדרות עובדי המדינה הסביר כי עם ביטול שתי הדרגות התחתונות בסולם השכר והוספת שתי הדרגות החדשות בראשו נוצר לחץ מצד העובדים המדורגים בין שני הקצוות לזה דירוג. הברלמן מציין כי איוש שתי הדרגות החדשות על ידי מנכ"לים וסגניהם, שהם קבוצה קטנה יחסית, מעוות את הכוונה המקורית שהיתה מונחת ביסוד של ההסכם להוספת הדרגות הנ"ל. הוא מציין כי המנכ"לים נהנים מרמת שכר הזהה לזו של סגני שרים והם בוודאי אינם הקבוצה המקופחת מבין העובדים.

הסתדרות עובדי המדינה תדון ביישום הזה צדדי של ההסכם בעת הישיבות הקרובות של המזכירות הארצית. איגוד העובדים הסוציאליים הודיע אתמול על כוונתו להכריז סכסוך עבודה בשל קיפוח בתנאי שכר לעומת איגודים מקצועיים אקדמאים איגודים מקצועיים.

מחקר באוניברסיטת ת"א:

שיטת המבחן בלשון משפיעה על התוצאה

מאת סופרת "הארץ" לענייני חינוך

השיטה שבאמצעותה נערכים מבחני הלשון, משפיעה על ציוני התלמידים בהבנת הנקרא, בהתבטאות על-פה ובכתיבה. זאת מגלה מחקר שערכה ד"ר אילנה שוהמי, מאוניברסיטת תל אביב המתפרסם ב"חוד הפולקר", ביטאון המורים להנחלת הלשון.

ד"ר שוהמי ציינה, כי כאשר בוחנה את רמת הידע של התלמידים בע"פ,בין במסגרת ריאיון או בדיון קבוצתי, רמת הציונים היתה שונה מזו של בוחנה בכתב. המחקר הוכיח, כי השיטות השונות, משפיעות באורח משמעותי, על השגי התלמידים הנלשים.

ממצאים דומים עלו גם במבחני כתיבה. נמצא, שהתקבלו ציונים שונים, כאשר התלמיד נבחן בכתיבה מעשית לעומת כתיבה ריגשית. ד"ר שוהמי מציינת כי על המורים להיות מודעים להבדל בשיטות המבחנים ולפיכך יש להיזהר, מלתת משקל-יתר לציון שמתקבל ממבחנים המבוססים על שיטה אחת.

המגעים לגבי וולקן יציקה יחודשו היום

מאת יונתן שרמן

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היום יחודשו המגעים בין ועד העובדים של "וולקן יציקה" ומנכ"ל "אהדר" מיכאל תמרי. מגעים אלה אשר החלו אתמול עשויים להביא לפתרון המשבר המתמשך זה שלושה שבועות. תמרי אשר נפגש אתמול עם ועד העובדים היתנה את המשך השיחות בפתיחת שערי המפעל הנעולים כיום והסרת הסוכות ברחבת הנהלת המפעל התלויות בתצד המפעל בחיפה. תמרי הבהיר לועד העובדים כי העובדים לא יקבלו משכורות לפני ששני תנאים אלו יתמלאו.

השיחות בין תמרי לועד העובדים ליו יום סוער שבמהלכו פלשו כ-60 מפועלי וולקן יציקה למשרדו של אהרון דבית מנכ"ל כלל. דבית עצמו לא היה במשרד באותה עת ומנכ"ל כלל תעשיות עמוס מרחיים דיבר עם נציגי העובדים והפנה אותם למיכאל תמרי מנכ"ל אודרן.

ועד העובדים דן אתמול בשעות הלילה בהצעות הנהלת המפעל לפתרון המשבר, אך עד מסירת ידיעה זו לא נתקבלה החלטה אם להיענות לדרישות ההנהלה.

התעשיה תגייס 150 מיליון ד' באגרות חוב

מאת צבי זרחיה

סופר הארץ לענייני כלכלה

תוכנית חדשה שתאפשר למפעלי תעשיה ולקונצרנים, לגייס הון באמצעות אגרות חוב בהיקף של 150 מיליון דולר,גובשה באחרונה במשרדים הכלכליים.על פי התכנית, ירכשו קופות הגמל ומשקיעים "מוסדיים" אחרים, ניירות ערך ממוסדות פיננסיים, קונצרנים או מפעלי תעשיה, בהיקף של עד 4% ממקורותיהם המשועבדים, במקום רכישת ניירות ערך ממשלתיים.

כספים אלה ישמשו את התעשיה למימון תוכניות השקעה מאושרות במקום הלוואות הפיתוח הממשלתיות שהופסקו בראשית יולי אשתקד.אגרות החוב החדשות יצטרפו להתחרות בניירות ערך אחרים הנסחרים בשוק ההון.

במשרד התעשיה הסבור, מציוים ששיטת המימון החדשה תאפשר קטינת הון לצרכי פיתוח ותהיה לכך השפעה חיובית על תהליך ההשקעות בתעשיה.הריבית עפ"י שיטת מימון זו, תהיה גבוהה מזו שהיתה נהוגה בהלוואות פיתוח הממשלתיות.

בנו של ח"כ נסראדין מפעיל טלוויזיה בכבלים

"לא משדרים סרטים פורנוגרפיים"

מאת נורית בתצא

סופרת "הארץ"

תחנת טלוויזיה בכבלים הוקמה בימים אלה בכפר דלית אל-כרמל ופועלת בניגוד לחוק. מפעיל התחנה הוא סלח נסראדין, בנו של חבר הכנסת אמל נסראדין (ליכוד).

בהכרל מתחנות טלוויזיה בכבלים באזור חיפה הקריות, הדגש בשידורי התחנה בדלית אל כרמל הוא על סרטים, שלא יפגעו בערכי הדרוזים. מוצגים בה סרטי מלחמה, סרטי איכות ריבשום פנים ואופן לא סרטים פורנוגרפיים.

חבר הכנסת נסראדין אישר אתמול, שבנו מפעיל תחנה של טלוויזיה בכבלים. "דליית אל-כרמל היא חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל", אמר, "ואינה מנותקת ממה שקורה בכל המדינה". לדבריו, ההיענות לטלוויזיה בכבלים גבוהה ומקיפה את כל תושבי היישוב. הוא הדגיש, שהתחנה הוקמה בידיעה כי תוך זמן קצר תעוגן הפעלת תחנות הכבלים בארץ בחוק.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ד"ר שמחה סרן, כלכלן מאוניברסיטת תל-אביב

על: המתרחש בבורסה

הממשלה אינה מגלה בגרות כלכלית

פרס, מודעי ויעקובי, הודיעו אמש להבורסה את הידיעות שפורסמו שיש כוונה להטיל מס על המסחר בניירות ערך. הדבר ירגיע את ציבור המשקיעים. אך שקשה יהיה לתקן את הנזק שכבר נגרם?

נזק מסויים כבר נגרם, עצם פרסום הידיעה. הממשלה חייבת להיות זהירה מאד כשהיא מפרסמת ידיעות בנושא זה.

העובדה שהממשלה לא מגלה זהירות ראויה, מעידה על חוסר הבנה או העדר רגישות מספקת?

הממשלה אינה מגלה בגרות כלכלית. זה נובע מחוסר הבנה להשפעות שיש להצהרות כאלה על שוק כלכלי בכלל ועל שוק ההון בפרט. ממשלה שרוצה לראות צמיחה במשק, חייבת להבין, שאחד התנאים הבסיסיים ביותר לכך, היא יציבות כלכלית והקטנת אי-הוודאות. פרסום ידיעות כאלה, אינו תורם ליציבות הזו.

חבר ועדת הכספים ח"כ חיים רמון, אמר אתמול שהבורסה הפכה לקאזינו והיא אינה ממלאת את ייעודה. הקביעה הזו מקובלת עליך?

או שח"כ רמון לא היה בקיאינו, או שהוא לא יודע מהי בורסה. הבורסה חייבת להגיב על אירועים כלכליים. אם הבורסה אינה מגיבה במהירות היא אינה ממלאה את ייעודה. אנחנו יודעים מבדיקות אמפיריות בארץ ובעולם, ששוק ההון הוא הברומטר הטוב ביותר של

המתרחש במשק. כך למשל, הירידות הדרסטיות בבורסה בינואר 1983 היו איתות ראשון לכך שהמשק עומד להיכנס למיתון. הוא הדין לגבי צמיחה. המקום הראשון בו נראה את הבבואה לכך, תהיה בבורסה.

הבורסה יודעת הרבה מאד זעזועים ותנודות ובכל זאת מתקבל הרושם שהציבור שוב הזיל באחרונה להשקיע בה. מדוע?

הממשלה הצליחה בחודשים האחרונים, להביא את הבורסה לרגיעה יחסית וכתוצאה מכך משקיעים חזרו לשוק ההון, כי ראו שיש להם אפשרות לקבל תמורה כלכלית טובה לכספם, בתקופה בה התשואות על איגרות חוב פחתו, שערי הריבית ירדו וקצב האינפלציה האט.

החלטת הנהלת הבורסה אתמול להפסיק את המסחר. לא הגבירה את הבהלה בקרב המשקיעים?

ברור שזה הגביר את הבהלה, אבל רק בטווח הקצר. אני סבור שההחלטה היתה במקומה, משום שברגע שאין מידע ברור בידי הציבור והשורות אי הוודאות, קשה לו לקבל החלטות והוא נעשה פזיז.

מבחינה לשוק ההון, אולי תגריב עצה מעשית למשקיע המבולבל. מה לעשות?

ם אמנם כל הפרסומים על כוונה להטיל, הם עורבא פרח, אני סבור שמי שיורדו למכור את השקעותיו עלול להפסיד.

לא יהיה היטל בבורסה

(סוף מעמוד 1)

היטב, על כל משמעויותיה. לא נבדק ההחלטה שיש בה כדי להזיק ליציבות... אני מציע לבנקים ולבורסה לא להתייחס לפרסומים השונים כאילו שכבר נפל הפור".

סגן שר האוצר עדי אמוראי הודיע אתמול להנהלת הבורסה, כי לא היתה שום החלטה ממשלה על הטלת מס על פעילות בבורסה וכי משרד האוצר מתנגד למס על פעולות בבורסה.

עמוס בן ורד מוסר: הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר, כי אמוראי אמר אתמול בכנסת, כי בימים אלה משליכה הממשלה את יהבה על תהליך של הסטת מקורות מוסכונות לטווח קצר – פקדונות תפ"סים ופקדונות זמן קצר אחרים – אל שוק ההון, על מנת שייהפכו להסכונות לטווח ארוך וישמשו גם את הפריסה של חובות מפעלים ועסקים שבמצוקה ויעזרו לייצב אותם וגם ימנעו וישמשו מקור להשקעות של המפעלים החזקים. ממשלת ישראל תעודד את המעבר של חסכונות מטווח קצר לטווח ארוך ואין בדעתה להטיל מכשולים בדרך לתהליך

זה. אמוראי דיבר בתשובה על "הצעות לסדר" של ח"כ שבח וייס וחיים רמון (מערך) ופנחס גולדשטיין (ליכוד - ליברלים).

באוצר אומרים, כי הטלת מס מחזור בגובה של 2 אחוז על מכירת ניירות ערך תפגע בתוכנית הצמיחה המבוססת על גיוס מקורות בשוק ההון באמצעות אגרות חוב. באוצר מרגישים, שההכנסות ממס זה לא יהיו גדולות ותהיינה מלוות בה קטנת ההכנסות מאמסיות והח"כ תיווצר הרמה ולא ספיגה.

באוצר אמרו עוד, כי המיסוי המוצע על הקצבאות הפחותות התוספות שניתנו לחתוך הן תוספת הכנסה שאי אפשר להחליפם עתה מהפחתת הוצאה. "הפחתת הוצאה חייבת להתבצע על ידי הפחתת הוצאה. כדי לשמור על יציבות ולעבור לצמיחה חייבים להוריד את מיסי העבודה", טענו באוצר.

אמוראי: פוגעים במבשרי

סגן שר האוצר עדי אמוראי מתח אתמול ביקורת על חברי הכנסת, שהציעו להטיל מס כזה הציע "לכל המסבירים המציעים להטיל מס זה, להיזהר מהצהרות עשייכות להיסכן, כי מהצהרות אלה אין דרך חזרה. אני מציע לציבור להתמיד בחיסכון ולא להיתפס לשמועות ולחזור לדולר. מי שיגדיל חסכונו לא יצטער על כך", הבטיח אמוראי.

לדבריו, אי אפשר לגרום נזק לאנשים, שמסרו פקדות על סמך אינפורמציה שהופצה, הטלת מס על מסחר בניירות ערך או על מסחר בבורסה עומדת בסתירה לצמיחה. "רוצים צמיחה אך פוגעים במבשיר לגיוס כספים. הבורסה זה מוסד רגיש. השנה אנו עומדים לפני משימה אפשרית להעביר כסף מתפ"ס, פק"ם ופק"מ לשוק ההון. באמצעות העברה זו לשוק ההון אנו מבקשים להעמיד אמצעים למיפעלים במצוקה. הממשלה זקוקה גם עבור עצמה וגם עבור המשק למקורות צמיחה והצלה. מה שיקרה במקרה של הטלת מס הוא שהממשלה תגבה מס ותצטרך לגלם אותו על ידי העלאה של הריבית שתשלם על אגרות חוב שתמכור לציבור".

יעקבי: הצעה מוזרה

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי תקף אף הוא את ההצעה להטיל מס על הבורסה ואמר, כי הטלת מס על הבורסה תשים לעיל את הסיכוי לגייס השקעות לצמיחות המשק והיה בביצוע הצעה זו משום משגה. לדבריו, הצעה זו היא מוזרה במיוחד כאשר באה לאחר שהממשלה החליטה להפשיר למשק למפעלים ולענפי היצור לגייס 450 מיליון דולר לשוק ההון.

יעקבי מציע לקצץ בהשקעות וסובסידיות ביהודה ושומרון. להטיל מס על דירות פאר ווילות. שעליו החליט אך דבר זה לא יושם.

שטסל: הטלת מס מחזור תהרוג את הבורסה

הטלת מס מחזור בשיעור של 2 אחוז תהרוג את הבורסה כך מסר ל"הארץ" חיים שטסל יו"ר דירקטוריון הבורסה. שטסל מתקומם נגד הטיעון כי גם בשנת 1982 הוטל מס מחזור וטוען כי בימות האינפלציה הגבוהות מס כזה יהיה ריאלי. יו"ר דירקטוריון הבורסה מטעים כי הטלת מס מחזור עלולה לפגוע בתי-

ליום. גורמים בשוק ההון העריכו כי הטלת המס תביא להקטנת היקף הפעילות אל מתחת לרמתם כיום, כך שההכנסות ממס יקטנו. הבורסה, בהתייעצות מוקדמת עם הדירקטוריון החליטה להפסיק את המסחר בכל סוגי ניירות הערך. כל פקודות הקניה והמכירה כולל העסקות באגרות חוב שנערכו בשעות הבוקר בוטלו. אין זו הפעם הראשונה שהבורסה מפסיקה את המסחר בניירות ערך. לפני חודש הפסיק המסחר במניות הבנקים עקב ידיעה שהתפרסמה באחד העיתונים.

כניות הצמיחה הממשלתיות המבוססות על גיוס הון בבורסה. שטסל מעריך כי לאור ההצהרות השונות שניתנו אתמול, הפאניקה שנוצרה בבורסה תעלם היום.

אמורן הכנסה מהיטל מחזור

מבדיקת "הארץ" עולה כי הטלת מס מחזור בגובה של 2 אחוז על עיסקות במניות בבורסה עשויה להכניס לאוצר 70 מיליון דולר בשנה. החישובים נעשו בהנחה כי היקף הפעילות במניות כולל עיסקות קיזוז ישאר ברמתו מחודש מרץ, ויעמוד על 10 מיליון דולר

הדולר ירד בטוקיו אך התאושש עקב אזהרה של נקאסונה

טוקיו (רויטר-עתי"ם). הדולר ירד אתמול לשפל של 174.60 ין בטוקיו, אך התאושש לאחר שראש הממשלה נקאסונה אמר כי יפן תפעל כדי לשים קץ לתנודות הדרסטיות במטבע היפאני.

עם סיום המסחר עמד שער הדולר על 174.90 ין.

ראש הממשלה אמר בוועדת התקציב של הפרלמנט, כי העלייה המופרזת בשער הין לעומת הדולר גורמת להלם במיגזרים שונים של הכלכלה היפאנית.

הרב מירון ביטל עתירתו נגד שר הדתות ורבנים

מאת נדב שרגאי

סופר "הארץ"

הרב שמחה מירון שכיהן עד לפני כמה חודשים כמנהל בתי הדין הרבניים ביטל אתמול את העתירה שהגיש לבג"ץ נגד שר הדתות והרבנים הראשיים. היה זה בעקבות הודעת שר הדתות ושני הרבנים הראשיים שהם מתחייבים למלא אחר נוהלים שונים בקשר למינוי האישי.

בהודעה נאמר שתיק העבר לכספת משרד הדתות, בין היתר, כדי שלא יימסר מידע על תוכנו של התיק לגורמים כלשהם. שר הדתות, יוסף בורג – נאמר בהודעה – לא מוסר מידע מתוך התיק וגם לא מתכוון למסור מידע מתוכו לגורמים בלתי מוסמכים, לא הוא ולא עובדיו.

"אשר לרב הראשי שפירא", נאמר בהודעה, "תשובתו בעניין זה ניתנה. ומאחר שהתיק אינו בידו, יש להניח שדרכו לא יימסרו דברים מתוכו."

עצי זית עתיקים מהגליל לירושלים

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

כאלף עצי זית עתיקים מאזור אחיהוד שבגליל המערבי מועתקים לירושלים, שם יינטעו מחדש באזור המיועד לגן הזיות התנכ"י, בין בן מלכה ועיר גנים.

דובר הקק"ל דוד אגבל מסר, כי הפעולה נעשית במסגרת הרחבת שטחי הקלאות לישובים באזור אחיהוד. תחת להעביר את עצי הזית, שהם בני מאה שנה ומעלה, להפקת פחמים, הוחל באנף הייעור יחד עם עיריית ירושלים, לשנטע אותם לבירה.

המעלות של אל על

המטמפרטורות אתמול			מטמ' מכס'	מטמ' מינימום	
7	1	גשם	12	6	אמסטרדם
10	5	מ"ח	12	10	אתונה
6	3	גשם	4	2	בוקרשט
15	1	גשם	15	7	בריסל
—	—	מ"ח	8	3	וינה
14	−1	מ"ח	6	3	דובלין
14	5	גשם	12	5	לונדון
18	9	גשם	14	9	ליסבון
17	6	גשם	14	7	מדריד
11	4	נאה	12	3	ניו-יורק
17	8	גשם	16	8	פאריס
15	4	מ"ח	12	6	פרנקפורט
—	—	מ"ח	7	4	ציריך
22	13	נאה	22	12	קהיר
8	2	מ"ח	8	3	קופנהאגן
18	4	מ"ח	13	6	רומא
5	−3	נאה	8	2	שטוקהולם

הנוסע המאושר

אל על

טיפול שיניים ללא מקדח

(ע.) סיוט המקדח של רופא השיניים עשוי לפוג בעתיד הקרוב, לפחות בחלקו, עם ישומה של שיטה מהפכנית, המבוססת על שימוש בתכשיר נוזלי שפותח בארה"ב ואשר יגיע לישראל עד סוף השנה.

יו"ר הסתדרות רופאי השיניים, ד"ר שמואל פרלמוטר, אמר כי הטיפול עדיין אינו שיגרתי והוא מצוי בבדיקה. מנהל חברת היבוא הישראלית, סט ברזון, אמר כי בארה"ב כבר משווק התכשיר והוא ישווק בישראל עד סוף השנה האזרחית, לאחר שמשרד הבריאות יעניק לו היתר.

עד כה נאלצו רופאי השיניים לקדוח בשן הנגועה ולהרחיב את החור, כדי לסלק מקורי ריקבון ולאפשר סתימה חזקה. התכשיר הנוזלי החדש מוזלף בלחץ לתוך השן ואמור לסלק ממנו את כל שרידי הריקבון והכך לבטל, במקרים מסויימים, את הצורך בשימוש במקדחה, שהפכה לאימת המטופלים.

ד"ר שמואל פרלמוטר, יו"ר הסתדרות רופאי השיניים, ציין כי נערכים ניסויים בקרני לייזר כתחליף למקדחה.בן מסר שבחו"ל הצליחו לחסן חיות מפני העששת , אך לא בני אדם.

הארץ

מוסף מיוחד

ליובל קואופרטיב "דן" לתחבורה

יופיע

ביום שלישי 8.4.86

את האירוע החגיגי הזה בתולדות האגודה נציין בהופעת מוסף מיוחד עשיר ורב תוכן.

המעוניינים להבטיח את השתתפותם במוסף מתבקשים לפנות אל מר שלמה גינזבורג, מחלקת המודעות של "הארץ", טלפון 824261.

הטכניון

מכון טכנולוגי לישראל

קורטוריון הטכניון

משתתף בצערו העמוק של

פרופ' יוסף זינגר

נשיא הטכניון

במות עליו אמו

אטל זינגר ז"ל

יו"ר וחברי הקורטוריון

הטכניון

מכון טכנולוגי לישראל

בית הטכניון

משתתף בצערו העמוק של

פרופסור יוסף זינגר

נשיא הטכניון

במות עליו אמו

אטל זינגר ז"ל

הלוויה תתקיים היום, יום ד', ו' באדר ב' תשמ"ו (19.3.86) בשעה 13.30 בבית העלמין חוף הכרמל (הישן) כניסה ראשית

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של האם והסבתא

אטל זינגר ז"ל

לבית איסלר

שנפטרה בשיבה טובה

הלוויה תתקיים היום, יום ד' ו' אדר ב' תשמ"ו (19.3.86) בשעה 13.30 בבית העלמין חוף הכרמל (הישן) כניסה ראשית אוטובוס יצא מקרית הטכניון, מגרש החניה שליד הספריה המרכזית בשעה 13.00

פרופ' יוסף זינגר ושושנה

מיכאלה ארגוב

הנכדים והמשפחה

המשפחה מבקשת להמנע מביקורי תנחומים

אנו מודיעים בצער על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

ליזה קלוטש ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום רביעי, ו' באדר ב' תשמ"ו, 19.3.86, בשעה 14.00 בבית הקברות קרית שאול, תל-אביב.

עמיאל הדבורה ברדש

נועה ואלכס היינמן

איתן שטיינברג

והמשפחה

קואופרטיב דן משתתף בצער

החבר אריה וגנר והמשפחה

במות

האם ז"ל

אמנו וסבתנו היקרה

מרת **מרים ארקין**

בת ר' חיים ושיבה רוחמים, אלמנת ר' זלמן מנדל ארקין

איננה

הלוויה תצא היום יום רביעי ו' באדר ב' תשמ"ו (19.3.86) בשעה 16.00 מביתה במוצקין-צתיה השבעה בביתה במוצקין-תיה

מתאבלים מראש:

ישראל חיים ואסתר — עמיהוד ועמליה

אוזיעזר ונעמי — נבריה ונכדותיה

בניה וכלותיה

אגודת דורשי הטכניון בישראל

משתתפת בצערו העמוק של

נשיא הטכניון

פרופ' יוסף זינגר

במות עליו אמו

אטל זינגר ז"ל

קרן תל-אביב לפיתוח

לשרה וולובלסקי

ולמשפחות דוד ואירין קרני

עמירם ופרלה קרני

רינה וחיים גירון

אתכם באבלכם הכבד במות

שלום וולובלסקי ז"ל

מבוני ת"א ומייסדיה

שלמה להט ראש העיר

יו"ר מועצת קרן תל-אביב לפיתוח

לרנה וחיים גירון

ובני המשפחה

משתתפים בצערכם ובאבלכם הכבד

במות אבי המשפחה

שלום וולובלסקי

ז"ל

אלרם חברה לשיכון

מיסודם של החברה לישראל ואשטרום

هكذا من الأصل

פרס: הצהרות אסד הן בעלות אופי מלחמתי

מאת מנחם הורוביץ, כתב "הארץ" בצפון

ההצהרות האחרונות של נשיא סוריה, כי הגולן יהיה מרכז סוריה, הן בעלות אופי מלחמתי. כך אמר ראש הממשלה שמעון פרס בסיור באצבע הגליל. "אני חושב שאסד הוא הקיצוני במנהיגי ערב, אך ראינו כבר בעבר שאפשר להביא להסלמה כאשר כל אחד נותן הצהרות. כשסוריה תגיע לאיזון אסטרטגי,לא מן הנמנע כי תרצה לפעול נגדנו" אמר ראש הממשלה.

בתשובה לשאלה מתי ייצא צה"ל מרוחם לבנון, אמר פרס: "נוכחותו של צה"ל ברצועת הביטחון איננה נוכחות גיאוגרפית אלא נוכחות פונקציונלית. אין לנו שום עניין לקבוע אחיזה לזמן ארוך בתוך רצועת הביטחון". על הדרוזים ברמת הגולן אמר כי הוא איננו מבדיח אף דרוזי שאיננו רוצה בכך להיות אזרח ישראלי. "מי שרוצה לשמור על אזרחותו הסורית יכול לעשות זאת. החוק הישראלי הוא על השטח ולא על התושבים".

על המאבק בתנועת החירות אמר ראש הממשלה: "אני לא מציע שהמערך יתערב בעשה שם. פרס חזר והדגיש כי יכבד את הסכם הרוטציה.

טקס האזכרה השנתי לחללי צה"ל שמקום קבורתם לא נודע התקיים אתמול בבית הקברות הצבאי על הר הרצל בירושלים. בטקס השתתפו נשיא המדינה חיים הרצוג, מ"מ רוה"מ יצחק שמיר, יו"ר הכנסת שלמה הלל, שר הביטחון יצחק רבין, נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, הרב מרדכי אליהו, הרמטכ"ל, מפכ"ל המשטרה, חברי כנסת, נספחים צבאיים ומאות בני משפחות של כ־450 הנעדרים מאז קום המדינה ועד היום. "לא נרפה מן החיפושים אחרי הנופלים גם שנים רבות לאחר שהלכו מאיתנו", אמר רבין. הוא ציין כי בקרוב יחודשו החיפושים אחרי יוסף ובעלת "דקר", בד בבד עם הגברת החיפושים אחרי נעדרים במצרים. (צילום: רחמים ישראלי)

רבין: אין דרך לכפיית השלום במסגרת הסכסוך הישראלי־ערבי

מאת נורית אמיתי, מכתבת "הארץ"

"אם השלום עם מצרים יתהדר או יתנהל מי יודע כמה זמן עוד יעבור עד שנגיע עוד פעם לשלום," אמר אתמול שר הביטחון יצחק רבין בערב עיון באוניברסיטת תל אביב, במלאת 7 שנים להסכם השלום.

רבין אמר שכדי להגיע ממלחמה לשלום נדרשה השלמה עם ישראל וזוהי תמצית הוויית השלום בין מדינה ערבית למדינת ישראל. אין לישראל אופציה של עקירת שורשי המלחמה בדרך כפייתית צבאית כפי שהשיגו מדינות בנות הברית במלחמת העולם השנייה ולכן, הסביר השר, אין בפנינו דרך של כפיית שלום במסגרת הסכסוך הערבי־ישראלי. הדרך היחידה היא זו המשלבת הפגנת עוצמה צבאית ומימושה בעת הצורך והשטת יד לשלום כהתחשב באינטרסים החיוניים של הצד השני. יש דרך משולבת של הפגנת עוצמה צבאית והתחשבות באינטרסים צבאיים תוך כדי השתתפות הכערכת הבינלאומית בה. מדינה שקשריה עם ברית"ם חוקים איננה, לדעתו, פארטנר רציני לשלום, ובלי שלמדינה ערבית תהיה זיקה לארה"ב ספק אם תוכל להיות בת־שיח לשלום עם ישראל.

המשטר בירדן הוא בעל ביטחון, להערכתו של רבין, אך ספק אם באשר ילך למו"מ ימשיך להתקיים. שיקול זה מונע מירדן להגיע למו"מ משמעותי.

ד"ר אברהם בן צבי שדיבר על אוריינטציות במדיניות החוץ האמריקאית הפוטנציאל להסדר בין מעצמתי במה"ת, אמר כי תשובה דעת הקהל האמריקאית וכי חל בה כרסום בשנים האחרונות. עם זאת יש נכונות בדעת הקהל ללחוץ סימלי על ישראל, בלי לפגוע בבשר החי.

בכנסת

פרץ: אילמלא הצנזורה היינו רואים אורגיות
שריד: מתי ראית הצגה או סרט בזמן האחרון?

באולם המליאה
/ עמוס ברנדר

בחברה דמוקראטית שורות הבחה שאדם יודע להבחין בין טוב לרע, על כן הוא זכאי לבחור את השלטונות וגם להדיח ולהחליף - טענה אמש ח"כ שולמית אלוני (רצ) בהציעה לדון באפשרות לביטול הצנזורה על סרטים וכחזות, או לפחות לקבוע קריטריונים ברורים להפעלתה ולהוציאה מידי אחריותו של שר הפנים. אנשי ש"ס זרים להתרבות התיאטרון והקולנוע ועוינים אותה מבחינתם ענין ובושה שמיד ופד פורנוגראפיה זהות, ריכוך שמראוס ההה לבודולסון - אך הם שמים עצמם צופים כה מותר ומה אסור לציבור לראות.

שר הפנים יצחק פרץ אמר שאלולא הצנזורה היו רואים על הבמות "אורגיות בהנביות כספילות, המבללות את כל הסטיות שניתן - או אפילו לא ניתן - להעלות על הדעת, כולל ביתור גופות ואכילת אבריהן, האלימות איומה. יש רק 4 מדינות בעולם שבהן אין צנזורה על סרטים: נכון שלגבי מחזות ישראל בין המדינות המתקדמות, על מותר זה אבל כל מה שנאמר לגבי סרטים חל גם על מחזות. אסור לפגוע ברקמת היחסים בין קבוצות עדות והדתות בחברה הישראלית. מועצת הצנזורה היא גוף בלתי תלוי שרק פסקי הדין של בית המשפט העליון בנוחים אותו. אבל יש להקפיד שאת הבמה לא יראו.

על קריאת ביניים של יוסי שריד "מי קובע כה זה זה פורנוגרפי" השיב פרץ בהדגיש: "אני קובע! שר הפנים קובע". שריד: "מתי ראית סרט בפעם האחרונה? איזו הצגה היתה האחרונה שראית?" על כך לא השיב. סיעות המערך, ליכוד ויצחק ארצי (ל"ע) הצביעו הבוקר בין המערך שכוונו כאילם הצביעו בעד העברת הנושא לוועדה. אבל הליכוד ומבצעיגם הדתיים גברו עליהם במספר הקולות, והנושא הוסר מן הפרק.

הרמטכ"ל בעד פנימיה צבאית דתית

ועדות וסיעות
/ דן מרגלית

רב אלוף משה לוי הודיע אתמול לוועדת החוץ והביטחון כי הוא תומך בקיומה של פנימיה צבאית דתית. "בצבא משרתים חיילים מישיבות הסדר. הם חיילים טובים. אין סיבה שלא יוכלו להכשיר את עצמם לקצונה. יש מקום לפנימיה צבאית דתית כהכנה לפיקוד של קבוצת אנשים טובה" עם זאת אמר הרמטכ"ל כי הצבא אינו עוסק בצד החינוכי של הישיבה. אם יש בה מעשים או נאמרים דברים שהם בניגוד לאמת מידה ממלכתית - יש מקום להתערבות, ובוודאי אם היתה שם הסתה.

ח"כ יוסי שריד (רצ) התנבא כי דבר חמור מתרחש בצה"ל. הוקמה פנימיה צבאית בכוסד פוליטי מובהק - בישיבת הר־עציון. מוסד זה מוציא את תלמידיו לפעילות למען גוש אמונים והמחתרת היהודית, ובראש הישיבה ח"כ חיים דרוקמן ממורשה התוקף בשחרורו־שבת את הפוליטיקאים השמאלנים. זהו פוליטיזציה מן הסוג הגרוע ביותר של צה"ל. שריד היה שולל פנימיה צבאית כזאת גם אילו קמה במוסד ההינוכי של מפ"ם בגבעת חביבה.

ח"כ דרוקמן השיב כי הנוער הדתי היה בקופה עשרות בשנים, כאשר בפלגתו של שריד היתה בשלטון. אם בנים מתחנכים בקיבוץ גן שבואל זה בסדר. אבל למען ארץ ישראל השלמה - זה פסול? גם חיילי הנח"ל נמצאים בקיבוצים פוליטיים. עיניכם צרה בתנוך הדתי, אמר דרוקמן. אלי גבע יכול להיות לדעתכם קצין בצה"ל? הוא אמר לשריד כי תמיד טען שבני הישיבות אינם מתגייסים, ועכשיו כשהם מתגייסים - הם פסולים בעיניו כי דעתם שונה מדעתו.

הדתיים נגד החוק השולל נזעקות

השדולה הדתית קיבלה אתמול את עמדת ח"כ אהרן אבוחצירה (תב"י) כי היא תומכת בחוק נגד נזעקות אבל לא בניסוח הנוכחי. בדיון התנבאו הח"כים אבנר שאקי, אברהם שפירא והרב רוגע כי התורה אינה נוזעית אך מן הנוסח הנוכחי עלול להיגרם "אסון ליהדות". הרה"ד חיים דרוקמן סיכם על דעת כל הנוכחים כי הדתיים אינם תומכים בנוסח כזבון באיזה מתא, אבל בעוד שלא ברור אם החוק יצליח לבולמו - הוא עלול לפגוע בהלכה וביהדות. ח"כ שפירא הציע לבלול במאבקים לשינוי החוק או לבליבתו גם הכ"מ הרי לגניים השוללים אותו.

הסיעות יקיימו התייעצות בנושא זה עד היום לפני הצהריים, כאשר יתבגמו אנשי הקואליציה במערך והליכוד לדיון עם הדתיים.

שבר החכ"ם מינימום כפול

סיעת מפ"ם הציעה אתמול לקבוע בחוק כי שכר החכ"ם יהיה פעמיים שכר מינימום. גובה הסכום ייקבע על ידי ועדה ציבורית שבראשה יו"ר הכנסת. בכך מבקשת מפ"ם להגיב על סירוב הרוב בכנסת לאשר חוק מינימום לפרות ש־62% מחבריה חתמו על עצומה בעדו.

שילנסקי דוחה ביקורת המערך

יו"ר ועדת הפנים וכ שר לנסקי דוחה אתמול את ביקורת סיעת המערך על ביקורו אצל הרבנים הראשיים. הוא אומר כי אילו ביקר אצל סגני דת אחרת לא היה המערך מתנגד. ח"כ עדנה סולודר יעצה לו לא ללמוד על הדיון בסיעת הבעדה בן הפרסומים. באותה פגישה נוטו עיניני הגזענות. ח"כ מרדכי וירשובסקי ושינוי פנה אל ראש הכבולה שבעה פרס לסכל את נסיונות הפלגות הדתיות למנוע את קבלת חוק הגזענות.

ביקורת ושבח לזמיר

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) מתח אתמול ביקורת על היועץ המשפטי, שנציגו הסכים להתחשב בישיבה בה הוחלט להפר את צור בית המשפט ולא להרוס מיבנים בלתי חוקיים במיגזר הערבי. לעומת זאת שיבח עליתו ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) על החלטתו להעביר לדיון את אלה כך שהשמיעו בוועידתם דבר נאצה על נשיא המדינה חיים הרצוג.

ח"כ מיכה רייסר מהליכוד שקרא אתמול לפרס ההדיל מלהתערב בניתוח תוצאות הבחירות בגדפת ציין כי עליית הוו בין הקיצוני בגדפת מוכיחה את "איוולתה" של הטענה לפיה תנועת כך צמחה על הקרקע הפוריה של בבילת הליכוד. "הימין הקיצוני בגדפת הנחזק בשנות השלטון הסוציאליסטי" אמר ח"כ רייסר.

2500 משפחות יורדים ושליחים שחזרו בשנה שעברה ניצלו זכויות ב־17.5 מיליון דולר

מאת גדעון אלון, כתב "הארץ"

2500 משפחות יורדים ושליחים ישראלים שחזרו ארצה ב־1985 ניצלו את הזכויות לקבל פטור מכל מיסי היבוא על מוצרים עתירי מכס שהביאו עמם כגון מקרר חשמלי, מכונת כביסה, טלוויזיה צבעונית, תנור בישול ואפיה ומערבל מזון.

לפי הערכות ועדה בינמשרדית בראשות סגן הממונה על הכנסות המדינה יורם גבאי, ניצלו החוזרים כ־70 אחוז מכלל הפטורים שניתנו להם. בהתחשב בהערכה שערכם של כל הפטורים על חפצי בית, מסתכם בכ־10 אלפים דולר למשפחה, ניתן להסיק ש־2500 המשפחות שחזרו ארצה אשתקד ניצלו זכויות מכס בסכום כולל של 17.5 מיליון דולר.

שליחי משרד החוץ, הסוכנות וההסתדרות הציונית, וחברות כלכליות שחזרו בתום תקופת שליחותם נעזרו יותר מכל הישראלים האחרים בפטורים ממכס עבור חפצי בית, לעומת זאת סטודנטים ששבו ארצה, ניצלו בשיעור הנמוך ביותר את הפטור ממכס שלו היו זכאים.

ועדת גבאי הממליצה בדו"ח שהגישה באחרונה לצמצם את זכויותיהם של התושבים החוזרים. עפ"י ההצעה (שהתנגד לה נציג משרד הקליטה) יוכלו התושבים החוזרים והשליחים השבים ארצה בתום שהייה של יותר משנתיים בחו"ל, ליהנות מפטור במכס רק על 2 מתוך 7 מוצרים חשמליים שיביאו עמם. אולם יורדים ושליחים שיחזרו ארצה אחרי היעדרות של 6 שנים ויותר ימשיכו ליהנות מכל הפטורים של מיסי היבוא על המוצרים שיביאו עמם. להערכת הוועדה, צמצום הזכויות יביא לחסכון של 5־6 מיליון דולר בשנה.

שר הקליטה יעקב צור מתנגד לצמצום הזכויות לתושבים החוזרים, משום שלדעתו צעד זה ייראה קטנוני בעיני היורדים המתכוונים לשוב ארצה ויסכל את המאמצים הנעשים להחזרתם.

ישראל עשויה להודיע היום למצרים על אישור לכנסיה הקופטית לבנות קולג' בי־ם

מאת עקיבא אלדר סופרו המדיני של הארץ

משלחות המגב"לים הישראלית תוכל להודיע היום למצרים על האישור הסופי שניתן לכנסיה הקופטית להקים את הקולג' ביהרו־לים. ההלטה על כך התקבלה אתמול בוועדה המשותפת בירושלים בראשות רפאל לוי. הוועדה הכניה תיקנים פורמאליים קבעים בתי כנית המקורית הוותרה להוציא רשיון בניה לפרוייקט.

בשיחות שיפתחו הבוקר בקאהיר ינסו הצדדים להגיע להסכם בנושא השאלה שתוצג לבודדים בסיכסוך טאבה. נראה זה נחשב לבעייתי ביותר ומניחים כי הוא יוכרע לבסוף רק בדרג המדיני. עד עתה התרכזו הדיונים בנושאי נוהל, ובסיבוב השיחות שיפתח היום מקווים להגיע לניסוח ברור של כל הבצעות וההסכמים שהושגו עד כה בנושאי טאבה והנורמליזציה, לרבות בחירתו של הבורר הנייטרלי. הנייר שינוסח בקאהיר יוצג כנראה לפני שרי הממשלות. גורמים מדיניים בירושלים אמרו כי אפשר שבסיבוב השיחות הנוכחי יהיה הסיבוב האחרון.

ערכה את העמוד: אורית גליליי

פיקוד המשטרה דן בהתרחבות תופעת האלימות נגד קשישים

מאת ראובן שפירא, כתב "הארץ"

כ־11 אלף קשישים במדינה - בעיקר כאלה שהם עירירים או מתגוררים בשכונות מצוקה - מפניה מפשיעה וקיקים להתגבהות למוקדים של משרדי מצוקה ו הזעקת עזרה, בעיקר במקרי שוד או תקיפה. עד כה חובר למוקדי המשטרה בארץ ולמוקדים של חברות פרטיות כ־650 קשישים בלבד. המשטרה אינה יכולה מבחינה טכנית ומבחינה תקציבית - וגם אין זה מתפקידה - לחבר למוקדי מצוקה את כל הקשישים הנזקקים לכך, אך היא פועלת להתום לנושא זה גופים אחרים ורשויות מקומיות. עלות ההתחברות של קשיש למוקד מצוקה היא כ־700 ש"ח.

פרטים אלה נמסרו בדיון שערך השבוע סגל הפיקוד הבכיר של המשטרה שדן בנושא תקיפת הקשישים ברוכי הפעולה של כל הגורמים למאבק כולל בתופעה.

כפי שנמסר ל"הארץ" לפני כשבועות תופעת השוד של קשישים התרחבה מאוד בשנת 1985, למרות שבשנה זו נרשמה ירידה כללית במספר מעשי השוד במדינה. עלפי הנתונים שהצטברו במשטרה מתברר כי בשנת 1985 היו בארץ כ־95 מקרים של שוד קשישים בצורות שונות לעומת כ־80 מקרים בשנה שקדמה לה (עלייה של כ־18 אחוזים). מקרי הקשישים היוו ב־1985 כ־20 אחוזים מכלל מקרי השוד במדינה.

דובר מקורות מרדכי יעקובוביץ

מפלסי מי התהום והכינרת נמצאים בשפל חמור ביותר

מאת אלי אלעד, כתב "הארץ"

מפלסי מי התהום והכינרת נמצאים בשפל שכמוהו לא ידענו מאז קום המדינה. יש הכרח להכריז על מצב חירום במשק המים על כל המשתמע מכך - אמר דובר מקורות מרדכי יעקובוביץ בהרצאה בפני קבוצת מבקרים מהחברה להגנת הטבע באתר ספיר על חוף הכינרת.

דובר מקורות ציין כי המצב החמור נוצר בעיקר בגלל העצירה שוררה השנה השלישית ברציפות שעברנו חורף שחון. הוא הסביר שה־מצב בכינרת יחמיר בקיץ בשל התאדות שנתית של 300 מיליון מ"ק מים, עוד כ־130 מ"ק מים נשאבים על ידי הישובים שלאורך חופי האגם. כבר היום ברור שה־מוביל הארצי לא יוכל לשאוב את כל כמות המים השנתית שהוא אמור להוביל. "הסכנה היא שנאבד את השליטה על מיפלס הכינרת, העלול לרדת במידה מסוכנת" הזהיר הדובר.

מטה פעול"ה: הקרקע לאוני' המורמונית נמסרה שלא כדין

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ" בירושלים

אנשי מטה "פעולה", פעולה עולמית לעצירת המורמונים, שעל הקמתה הוכרז אתמול הודיעו כי פרקליטים עומדים לפנות לבג"ץ, בטענה כי מסירת הקרקע למורמונים נעשתה שלא על פי כללי המינהל התקין. הבג"ץ יוגש לאחר שתעורות השרים לעניין האוניברסיטה המורמונית תסיים את בדיקתה.

בוועדת הרעה המשפטית, שהגיעו אתמול אנשי "פעולה", במסיבת עיתונאים בירושלים, טענו עורכי הדין כי "הקרקע נמסרה ללא מכרז למרות שקיימת הוראה מפורשת בנושא מטעם החושב הכללי באוצר. הגילוי העיקרי העולה מבדיקת משפטני "פעולה" הוא כי על פי ההסכם עם המינהל התחכר למורמונים שטח בן כ־19 דונם, אולם הם שילמו רק עבור 17 דונם ובפועל קיבלו 26.6 דונמים.

במסיבת העיתונאים השתתפו ה־רב נחום רבינוביץ, הרב אברהם ליוורנט, ד"ר אריק לב, סגן ראש עיריית חיפה, והפרופסור יעקב גיל־דבורג מהטכניון.

התנגדות בוועדה לביקורת המדינה לבקשות חיסיון על דו"ח המבקר

מופנות מצד משרדי ממשלה

מאת יהושע מאירי, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברים בוועדה לביקורת המדינה סוענים כי משרדי ממשלה שונים מנצלים את האפשרות לדרוש חי־סיון להלקים מדו"ח מבקר המדינה, כדי להסתיר ביקורת ציבורית.

ח"כ דן תיכון טען כי מעולם לא הובאו בפני הוועדה כל כך הרבה בקשות לחיסיון וכי הוא חושש שה־דו"ח הבא של מבקר המדינה יאבד את האפקטיביות שלו. תיכון גילה כי במקרה אחד הבצורה לא התנגדה לפרסום קטע מסוים מדו"ח הביקורת ואילו נציגי המשרד המבוקר התנגדו. הוא דורש כי הוועדה תתבגם לישיבה מיוחדת כדי לדון בהיקף התופעה של בקשות החיסיון.

יו"ר הוועדה ח"כ דוד ליבאי אמר כי הוא שואף לכך שכמות החומר החסוי מדו"ח מבקר המדינה תהיה קטנה ביותר, פרט למקרים בהם הדבר נוגע לביטחון המדינה או פגיעה בקשרי המסחר שלה.

בג"צ הוציא צו האוסר להרוס בתי החשודים ברצח דוד מנוס

(עת). בג"צ הוציא צו ביניים האוסר להרוס את בתיהם של העצורים החשודים ברצח החייל דוד מנוס, המתגוררים בכפר ביר בלוט ב־שומרון. גופתו של מנוס התגלתה בסוף השבוע שעבר במערה הסמוכה לכפר זה. הצו ניתן בעקבות עתירה שהגישו בני משפחותיהם של ה־עצורים לבג"צ, באמצעות עו"ד פליציה לנגר.

בעתירה נאמר, כי אתמול הגיעו אנשי כוחות הביטחון לבתיהם של העותרים, ערכו מדידות והילסו את הבתים. העותרים טוענים כי מנ־סיונם בעבר, הם יודעים שפעילות זו של כוחות הביטחון מצביעה על אפשרות של הריסת הבתים או אטימתם.

בית הדין הגבוה לצדק נתבקש להורות למדינה, לנמק מדוע לא יי־מנעו מלהרוס את הבתים. שופט בית המשפט העליון, השופט אברהם חלימה, הורה להעביר את הדיון בע־תירה בפני שלושה שופטים.

סוחר הקרקעות משה זר עתר לבג"צ בעניין קרקעות בגרדה

(עת). סוחר הקרקעות בשטחים, משה זר, שהודשע בפרשת ארגון המחתר היהודי, טוען בעתירה שה־גיש לבג"צ, כי משרד הפנים אינו מאשר מסמך שנותם בידי נוטריון, לפיו נמכרו לו קרקעות בכפר בי־דיה, לפני שלוש שנים.

בעתירה שהוגשה באמצעות עו"ד יעקב זהרני נאמר, כי העותר הורים בעל קרקעות, לפיו הוא בעל הזכויות על הקרקעות בכפר זה. מסמך זה אושר בידי נוטריון. עוד טוען זר כי במשרדי הממשלה קיימת הוראה, האוסרת כי אישור יד"ש הוא בבוחנת "חוץ לארץ" בכל הקשור למסמכים משפטיים, ולכן הוא טוען אישור משרד המשפטים.

לפני שלוש שנים, נטען בעתירה, הוגש יפוי הכוח שנותם בידי נוטריון ישראלי, לאישור משרד הפנים. אולם המסמך והחתימת הנוטריון לא אושרה. "הוסר האישור" נבע מסיבות טכניות בלבד ולא מסיבות מהותיות" קבע העותר. שופט בית המשפט העליון השופט דב לוין הורה להעביר את העתירה לדיון בפני הרכב של 3 שופטים.

בנגב: יהודים פחות אבל חיות בר יותר

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

מאז הכרזה בנגב הוא שלילי. היום חיים בנגב פחות יהודים מלפני שמונה שנים אבל חיות בר יש שם יותר. כך אמר אתמול סגן שר החקלאות אברהם כץ עוז, בטקס הנחת מרכז רביה לחיות בר שבעוד בשמורת חי בר ליד יטבתה שבערבה.

"הנגב היא ארץ עצובה שלא נמצאת במרכז העשייה של מדינת ישראל חוץ מאשר פעילותה של רשות שמורות הטבע. "הכל שלא אימצנו את החזון של אברהם יפה כדי להפך את הנגב למרכז אירלוס ליהודים מכל העולם" אמר סגן שר החקלאות. בטקס השתתפו נשיא המדינה חיים הרצוג, אורחים רבים וכן אנשי רשות שמורות הטבע.

מסקנת מחקר אנתרופולוגי קובעת

התייחסות אל האתיופים כאל נחשלים וחסרי ישע תפגע קשה בקליטתם בארץ

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

אתיופי שאינו מועסק וכל צרכיו ניתנים לו, עלול לפתח ארישות למצבו או אפילו לפתח תוקפנות. במסגרת חשיבתו הדר־תית מקובל, שסיפוק צרכיו ע"י גורמים מבחוץ עלול לעודד את צדו האפל ביותר ולהסיטו מדרך "הישר" - זוהי אחת המסקנות של מחקר על דרכי הטיפול הרצויות בעולי אתיו־פיה, שערך האנתרופולוג ד"ר חיים רוזן, שהתמחה בחקר יה־דות אתיופיה.

בחוות דעת שהגיש למשרד הקליטה קובע ד"ר רוזן כי קבוצת יהודי אתיופיה היא קבוצה חזקה בעלת משאבים ותושיה. יש ביכולתם לראות לעצמם בתנאים קשים ביותר, אפילו בתנאים תת־אנושיים. הם רואים כל התייחסות אליהם כפרימיטיביים, נחשלים וחסרי יכולת תמורה, מצד המוסדות המטפלים בהם.

ד"ר רוזן מרגיש כי העולים שהגיעו ב"מבצע משה" התנגנו בסיבונות המורים ביותר, ומשום כך הם רואים עצמם כקבוצה חזקה, בעלת תושיה וגמישות. כל התייחסות אליה, כאל קבוצה חלשה, בעייתית, חסרת ישע, המצריכה טיפול תמידי, תפגע בהם קשות.

הנציבות דורשת ממשרדי הממשלה תוכנית לצמצום כוח האדם השנה

הדגישה כי אין לקבל עובדים חדשים עד מארס שנה הבאה

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נציבות שירות המדינה הודתה למשרדי הממשלה להגיש לה עד סוף החודש, תוכנית פעולה לצמצום כוח האדם במהלך שנת התקציב 1986. את מספר העובדים והמספר המשרות בתקן כוח האדם יש לצמצם על אלף משרות בשירות המדינה ש־תבסס בעיקר על הפרישה הטבעית של עובדים מבוגרים ופיטורי עוב־דים לא יעילים. התוכנית תכלול רשימת המשרות המיועדות לביטול וכן פרטים על העובדים המשובצים במשרות אלה.

הנציבות הדגישה לפני משרדי הממשלה שאין לקבל עובדים חדשים מכל סוג שהוא עד לחודש מארס 1987, אלא באישור ועדת החריגים המשותפת לנציבות שירות המדינה, לאגף תקציבים באוצר ול־משרד הנוגע בדבר. משרדים המתנגדים בכשרה, יאושר רק מעוב־רים מתוך המשרות בהתאם לכללים המקובלים ולפי התקשיר. מבקרים פומביים לא יפורסמו אלא על פי אישור מיוחד של נציבות שירות המדינה.

נתן הוקף שאושר הלקוחות החשובים הוא שיש להקטין את הש־לבים השונים של תהליך הפיטורים על מנת להוסף מכל מיותר מהעובדים.

מנתונים שרוכזו לאחרונה בנציבות שירות המדינה עולה כי כ־15 אלף איש פרשו בשנת התקציב החולפת בסקטור הציבורי. 1500 מהמפוטרים הם עובדים בסקטור הממשלתי. בתשובה לשאלת "הארץ" אמר נציב שירות המדינה אברהם נתן "במסגרת של רבר התכנו־שניתן ליישם את תהליך הפיטורים שעליו הוחלט עם הפעלת התוכנית הכלכלית, הוא היה ארוך וקשה אך התבצע למרות שהיו ספקות אם ניתן בכלל ליישמו".

על־אף שלא ידוע אם ייפגש עם מובארק

שריד יוצא למצרים עם איגרת מפרס

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות אברהם שריר היוצא היום לביקור בן 4 ימים במצרים, נושא עמו איגרת אישית מראש הממשלה שמעון פרס אל הנשיא חו־סני מובארק, אולם בשלב זה לא ברור עדיין אם השניים ייפגשו. לעומת זאת נקבעה לשריר פגישה עם ראש ממשלת מצרים. אל פמליית השר הצטרפו רעייתו רבקה, מנ־הלה משלחת של 10 סוכני תיירות ועיתונאים. לסופר "הארץ" נודע אתמול, כי במסגרת שיחותיו של שר התיירות במצרים יועלה נושא הקמת מכון מחקר משותף לשתי המדינות לקידום התיירות. רעיון אותו הגה בזמנו נשיא מצרים הקבוע אנואר סאדאת. שריר ייפגש עם עמיתו פואד סולטן ומנהלי תיירות מקומיים, כדי לבחון ולקדם את תנועת התיירות בין שתי הארצות והמדינות אחרות. בנושאים אותם ישוחח בשיחות העבודה של שר התיירות הקלה בתנאי המעבר של תיירים מצריים לישראל - ביטול המוקד בדרכון מיוחד למצרים הנוס־עים ארצה, הקלה בנושאי שיט כגון באיזור אי האלמוגים, תגלילה בחופש נקודות "רי זהב, דהב, שארם א־שיך, ראס מוחמד, ראס אליקיה; חופש תנועה של אוטובוסים ל־תיירים לחצות את הגבול ומעבר כלי רכב פרטיים; פרסום חופשי בכלי התקשורת של מצרים בנושאי תיירות.

סכנת סגירה למוזיאון יהודי במערב גרמניה

אוגסבורג, מע"צ. המוזיאון הי־מעיד הגרמני הראשון על התרבות היהודית שנפתח בספטמבר אשתקד בבית הכנסת הגדול באוגסבורג שבדרום המדינה, עלול להיסגר עוד השנה, בשל קשיים כספיים - נמסר אתמול בעיר הקיסרית לשעבר: שבה היתה אחת הקהילות היהודיות הגדולות ביותר בגרמניה.

יוליוס ספוקוני, נשיא הקהילה היהודית באוגסבורג וחוג המו־זיאון, אמר כי הוא ייאשר פתוח עד לסוף אוגוסט, הודות לתרומה של פרופ' אילה הלג הלכה הדיעה, מסגל "בצלאל" בירושלים, שאירגנה שם תערוכה של אומנות יהודית.

הכספים שהובטחו לאחזקת המו־זיאון עדיין לא הועברו. בית הכנסת הוקם מחדש בסכום של 2 מיליון דולר.

מנהל התרבות של הבל באוחריה, בו נמצאת אוגסבורג, הודיע כי אין הוא יכול להקציב תקציבים מיוחדים למוזיאון היהודי, שכן אז היה צריך להקציב כספים גם ל־640 מוזיאונים פרטיים אחרים באיזור.

ירדן הבטיחה לסייע לחברת החשמל במזרח ירושלים

מאת אהוד ציר, סופר "הארץ" בשטחים

מנכ"ל חברת החשמל המזרח־ירושלמית השיג התחייבות ירדנית לסיוע כספי לחברה. המנכ"ל, מהנדס אבר סעה, חזר שלשום מירדן, ובידיו איגרות התחייבות, היום יזומן לישיבת המנהלים של החברה על התבעות ביקורה.

יו"ד מועצת המנהלים, אנואר נו־סייבה סירב אמש לפרט פרטים בלשונו על תנאי ההתחייבות הי־רנית, אך הודיע שבכוונתו לכנס מסיבת עיתונאים, שבה יספקו את מצבה העכשוי של החברה.

נוסייבה לא נמסר כתי ברוצונו להיפגש עם שר האנרגיה, משה שחל, ולדווח לו על תנאי ההי־מיבות הירדנית. יצויין כי בפגישה האחרונה שהתקיימה בין השניים סוכם שהנהלת החברה תתפש פיתרון לבעיית הגבוהיה לחברת החשמל הישראלית, הנוקוו לשמרה העסקית ברגע שייבצא פתרון כזה.

שמיר קורא לוואתיקן לכונן יחסים עם ישראל

מאת סופרנו המדיני של "הארץ"

שר החוץ יצחק שמיר קרא אתמול לוואתיקן לכונן יחסים דיפ־לומטיים מלאים עם ישראל. בפגישה עם משלחת של אנשי כמורה מבדזיל המבקרים בארץ קידם שמיר בברכה את החלטתו של האפיפיור לבקר בבית הכנסת הגדול של רומא. שמיר סיפר לאנשי הכמורה כי ישראל מקיימת קשרים קבועים עם הוואתיקן, אף כי אין אלה אינם רשמיים. שר החוץ אמר כי הגיעה השעה ליחסים דיפלומטיים מלאים בין ישראל לוואתיקן המהווה אחד הגורמים החשובים בעולם.

עכשיו ב"מטמון תשואה" בשנה הראשונה

אפשרות משיכה בכל חודש

ניתן למשוך את כספי החסכון כבר אחרי 3 חודשים, ולאחר מכן בכל חודש, עד תום שנה, ולקבל תשואה בהתאם לריבית ה"פריים".

יותר ריבית בכל חודש

• בשנה הראשונה, ריבית הולכת וגדלה מדי חודש כבר אחרי 3 חודשים.
• ריבית "פריים" מלאה כבר בתום 9 חודשים.
• למשלימים [illegible] של 30 [illegible]

פרטים מלאים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים

مكان الأصل

קבוצת איזנברג חזרה בה מבקשתה לקנות את הבנק הבינלאומי הראשון

הגיעה למסקנה שאין לה סיכויים לקבל היתר לכך מבנק ישראל

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קבוצת איזנברג חזרה בה מבקשתה לרכוש את הבנק הבינלאומי הראשון. נראה, שהחלטתה נובעת מהביקורת, שנימתחה עליה עקב ההחלטה לנסות ולרכוש את הבנק שהיה כבר בשליטתה.

בקבוצת איזנברג אשרו כי החלט לא לגשת למיכרז, אך לא היו מו־כנים לנמק את ההחלטה. נמסר, כי בתנאים שנוצרו ובתנאים שהוצבו על ידי בנק ישראל אין כדאיות להשתתף במיכרז. שקבוצת איזנברג ביקשה לרכוש את השליטה בבינ־לאומי באמצעות החברה לישראל, דרכה מרכזה הקבוצה את פעילותה בארץ. הקבוצה הפעילה לחצים כב־דים, על מנת שיאפשרו לה ל־השתתף במיכרז זה, והמגעים בעניין זה נוהלו באמצעות עורך הדין רם כספי, המייצג את קבוצת איזנברג בישראל.

חוגים פיננסיים העריכו, כי קבוצת איזנברג הגיעה למסקנה שאין לה סיכויים לקבל את היתר בנק ישראל להשתתף במיכרז. בהודעת הרשיונות של בנק ישראל הובעה דעה נחרצת נגד מתן הרשיון לקבוצת איזנברג. גורמים בבנקאיים הכירו את הניסיון השלילי שהיה לבנק ישראל עם קבוצת איזנברג, בעת שהקבוצה כבר החזיקה בשליטה בבנק הבינלאומי הראשון. הקבוצה ניסתה להשפיע על מנכ"ל הבנק צדיק בינו לוחסת את מניות הבנק וכן לתת אשראים חריגים לקבוצת איזנברג. לחצים אלה הובאו בזמנו על ידי בינו לידיעת המפקח על הבנקים שמנע קבלת החלטות המנוגדות לתקנות הפיקוח על הבנקים.

בנק ישראל עומד לקבל החלטה כבר בימים הקרובים לגבי מי שיהיו רשאים להשתתף במיכרז לרכישת הבינלאומי. הנטיה היא לאפשר למספר גדול ככל הניתן של קבוצות להשתתף. המיכרז יעשה פורמלית על ידי חברת פיבי, שהיא חברת האחזקות של הבנק הבינלאומי אך הפיקוח על ההחלטה יהיה בידי בית המישפט. הציפיה אצל מפקחי חברת דנות היא שהמכירה תכניס כ־20 מיליון דולר.

מחקר של חברת הייעוץ "אנליסט":

רווחי חברות התעשייה שבבורסה ב־85/6 — 49 מיליון דולר; 45% פחות מאשתקד

מאת יהודה שרוני, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח המתואם הכולל של כל חברות התעשייה הנסחרות בבורסה צפוי לעמוד בשנת 1985/86 על 49 מיליון דולר. כך עולה מתחזית שנערכה על ידי חברת הייעוץ "אנליסט". רווחיות זו עומדת בסימן ירידה דולרית בשיעור 45 אחוז לעומת השנה הקודמת, כאשר עמד הרווח על 89 מיליון דולר. כלכלני החברה ביססו את ממצאיהם על ני־תוח מאזני החברות בשנים ה־אחרונות וכן הערכות מנהלי החברה המתבססות על תנאי השוק, שערי הריבית, שערי המטבעות בעולם ומשתנים מקרו כלכליים אחרים.

להערכת כלכלני החברה, אלמלא הרווח הצפוי במפעלי ים המלח, היה צפוי בחברות התעשייה הפסד כולל של 8 מיליון דולר. במגמות הרוו־חיות בענפי התעשייה השונים קיי־מים הבדלים מובהקים. כך למשל, ענף המזון צפוי להפסיד 9 מיליון דולר, לעומת איזון בשנה שעברה. זאת, בגלל הקטנת המחירים מחד, והוזלת עלויות הייצור מאידך. ענף הטכסטיל, לעומת זאת, עומד בפני מהפך חיובי ברווחיותו. הרווח המצטרף הצפוי של 21 החברות הכלולות בענף זה הינו 10 מיליון דולר. תוצאה זו נובעת בעיקר מהיות הענף עתיר ייצוא ובגלל התחזקות המטבעות האירופאיים.

מהפך בכיוון ההפוך חל בענף החשמל והאלקטרוניקה. בגלל ה־משבר שפקד את אלסינט, סאי־ייטקס, ואלקטרוניקה לישראל, יס־יים הענף את השנה בהפסד של 34 מיליון דולר לעומת רווח של 34 מיליון דולר בשנה הקודמת. גם בענף הכי־מיקלים צפויה ירידה ברווחיות מ־61.3 מיליון דולר ל־34 מיליון.

למרות חוות הדעת של זמיר: פרושן ממשיך למלא תפקידו בחברת החשמל

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ"

בעוד היועץ המשפטי לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, קבע בחוות דעת שנשלחה לשר האנרגיה משה שחל כי תוקף מינויו של יו"ר מועצת המנה־לים של חברת החשמל ראובן פרושן פג עוד ביום 28.12.84, ממשיך פרושן בתפקידו הרגיל בניהול מועצת המנהלים של החברה ב"המר־כזי" חברת החשמל בתל־אביב.

פרושן מופיע כל יום לעבודתו, מאייש את משרד היו"ר, נוסע ברכב הצמוד של היו"ר ומס־תייע בכל השרותים הנלווים.

בתשובה לשאלות אמר אתמול פרושן: "נושא יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל עולה מחר לדיון הסעיף הראשון בישיבת מועצת המנה־לים, על פי יוזמתי. הדירקטוריון, שהוא המוסמך להחליט בנושא זה, יצטרך לקבל החלטות בעניין".

המפקח על הביטוח בודק עסקי חברת הפניקס עם פיט

מאת יהודה שרוני, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המפקח על הביטוח, יהודה דרורי, פתח בבדיקת עסקי חברת הפניקס עם חברת הברוקרים פיט. דרורי פנה וביקש פרטים על ערבות להלוואה של 520 אלף דולר שנתנה חברת הפניקס לפיט. המפקח על הביטוח מבקש לדעת באילו נסיבות ניתנה הערבות, והאם ניתנה לאחר שה־פניקס מכרה את אחזקותיה בפיט לאנשי העסקים בליך וסלנט.

דרורי אישר ל"הארץ", כי הפניקס מכרה את אחזקותיה בפיט לקראת סוף 1984, כיוון שהורה לה לצמצם את אחזקותיה בניירות ערך בגלל הפסדי הענק שגרמה פיט. את שנת 1983 סיימה פיט בהפסד של 2 מי־ליון דולר, ובשנת 1984 מחקה הפניקס השקעה בפיט בשיעור של 2.5 מיליון דולר. מחיקת ההפסד כלולה במאזני הפניקס לשנת 1984, כיוון שעסקת המכירה נחתמה בסוף דצמבר.

המחיר הפורמאלי בו נמכרה אחזקתה של חברת הפניקס בפיט לבליך וסלנט היה 70 אלף דולר.

הפניקס גם שמשה כנאמן לקרן הנ־אמנות אביב, שנוהלה על ידי פיט. המפקח על הביטוח ביקש לקבל דין וחשבון האם מחזיקים נכסי הקרן בניירות הערך של פיט, ומה מספר תעודות הקרן שבמחזור.

מחברת הפניקס נמסר, כי כנאמני קרן אביב נפגשו עם כונסי הנכסים, תוך ימים אחדים ניתן יהיה לדעת בבירור מצב מצבם של מחזיקי התעודות בקרן. על פי מידע ראשוני נראה כי בעלי התעודות בקרן אביב לא נפגעו.

ועדת הכספים תדון בהטבות לשופטים ועדכון שכר השרים

מאת יהושע מאירי, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים תקיים דיון חוזר בהסדר הביטוח הרפואי שהושג לגבי נושאי משרות שיפוטיות וכן תדון בדרישת האוצר להגביל את סעיף השכר לחברי הממשלה בכ־115 אלף דולר.

בעקבות פרסום "הארץ" מאתמול, בדבר ההסדר שהושג לגבי השו־פטים בעניין הביטוח הרפואי, פנה ח"כ דן תיכון ליו"ר ועדת הכספים ותבע לכנס את מליאת הועדה ול־הביא לאישורה את ההסדר. תיכון טוען, כי ההסדר שנקבע מחזיר בעצם את ההטבות ויהווה דוגמא לפיה ייקבעו הסדרים נוספים דומים עם בכירים אחרים במשק.

הוצאות שכר חברי הממשלה

ח"כ בני שליטא פנה ליו"ר ועדת הכספים ודרש להביא לדיון את דרישת האוצר להגדיל את סעיף השכר של חברי הממשלה. שליטא טוען, כי בלאו הכי מתעדכן שכר חברי הממשלה בחודש אפריל הקרוב וכי התיקון הטכני שמבקש האוצר לאשר, נובע מהערכה לא נכונה של ההוצאות או מהוצאות יתר. "יש לי רעיונות אחרים מה לעשות ב־115 דולר מהוצאה הכללית", אמר שליטא. גם ח"כ דן תיכון פנה בעניין זה למזכיר ועדת הכספים ודרש להביא את הנושא לדיון.

שריר מתנגד להעלאת מס הנסיעות

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות, אברהם שריר, מתנגד להצעה להעלות את מס הנסיעות.

מלשכת דוברת משרד התיירות נמסר אתמול כי שריר מתנגד להעלאה, במיוחד בשעה קשה זו לענף התיירות. "אסור לפגוע בענף; התיירות היא רדיסטורית. גורמי התיירות הישראליים אשר עליהם לעשות מאמץ עליון לעידוד ה־תיירות הנכנסת, לא ישתפו פעולה ולא יפעלו אם יועלה מס הנסיעות" אמר שריר.

אלי הורוביץ: סיוע לבריאים ולא למתמוטטים

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

נשיא התאחדות התעשיינים אלי הורוביץ אמר אתמול כי מן הראוי שצמיחה במשק לא תתן סיוע למפעלים מתמוטטים אלא סיוע למבריאים ומתן מקורות למפעלים בריאים.

הורוביץ שדיבר בפני חברי ארגון הקבלנים של תל אביב אמר עוד כי להערכתו תהיה השנה ירידה ב־כ־650 מיליון דולר ביתרות מטבע החוץ של המדינה וזאת עקב אי התפתחות היצוא.

הורוביץ הוסיף כי המדיניות של ארגונו היום היא לסגור כל חברה שאי אפשר להבריא.

"ויתרנו על אתא כי ידענו שזה עסק אבוד. אילו היינו מתאמצים אפשר שהיינו מאפשרים לחברה זו להמשיך ולהתקיים. אבל ידענו מה מצבה של החברה".

הורוביץ ביקר גם את רמת המיסוי במדינה ואמר כי אם תישאר רמת המיסוי הנוכחית אין כל סיכוי להגיע לצמיחה.

עוזי נתנאל עשוי להתמנות מנכ"ל "אלקול"

מאת יונתן שרמן, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בימים אלו מתנהל משא ומתן בין חברת "אלקול" ובין עוזי נתנאל בנושא מינוי של נתנאל כמנכ"ל החברה.

נתנאל, אשר כיהן עד עתה במועצת המנהלים של "אלקול" הו־דיע על התפטרותו, כדי לאפשר להשלים את המשא ומתן ללא ני־גודי אינטרסים.

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום רביעי 19.3.86:

המראות

ב־0640 טארום (246) לבוקרשט, ב־0645 סי. עיצאי. (803) לפאריס, ציריך וסן פרנציסקו, ב־0645 טי. וו. אי. (825) לפאריס ובוסטון, ב־0650 ס. א. ס. (772) לקופנהאגן, ב־0705 אל־על (391) לליסבון ומרסיי, ב־0725 בריטיש איירווייס (577) ללונדון, ב־0730 אל־על (353) לקלן/בון, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־0800 אל־על (323) לפאריס, ב־0810 ק. ל. מ. (526) לאמסטרדאם, ב־0815 אל־על (363) לוינה, ב־0830 אל־על (009) ל־מונטריאול וניו־יורק, ב־0850 אר־לימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0905 איר סיני (055) לקאהיר, ב־0930 אל־על (351) למינכן, ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1025 אל־על (315) ללונדון, ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה, ב־1620 איבריה (887) למדריד, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1725 סבנה (204) לבריסל, ב־1825 אליטליה (747) לרומא.

נחיתות

ב־0820 איר סיני (054) מקאהיר, ב־1330 אוסטריין איר ליינס (711) מוינה, ב־1505 איבריה (886) מ־מדריד, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 טי. וו. אי. (800) מסן פרנציסקו ניו־יורק ופאריס, ב־1525 טי. וו. אי. (812) מבוסטון ופאריס, ב־1535 אל־על (036) מניו־יורק ואמסטרדאם, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1705 אל־על (378) מקופנהאגן, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1725 ק. ל. מ. (525) מאמסטרדאם, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1750 טאואר איר (030) מניו־יורק ובריסל, ב־1845 אל־על (1378) מקופנהאגן, ב־1845 אל־על (324) מפאריס, ב־1855 אל־על (554) ממינכן וקלן/בון, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־2000 אל־על (352) ממינכן, ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2050 אל־על (364) מקלן/בון, וינה, ב־2155 אל־על (316) מלונדון, ב־2530 אל־על (392) מליסבון ומרסיי.

כל המראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל, בטלפון 03-381111.

עורך את העמוד: אודי גורנר

מינהל מקרקעי ישראל מציע ליזמים הקמת מרכז מסחרי ענק בירושלים

על שטח של 100 דונם בין נחל רחביה ונחל רפאים יוקמו גם שכונת מגורים, איצטדיון ומרכז נופש

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מינהל מקרקעי ישראל מציע ליזמים הקמת מרכז מסחרי, מהגדו־לים בארץ בדרום מערב ירושלים, במקום המוכר כמיפגש בין נחל רחביה ונחל רפאים. המינהל נמנע מלהוציא מיכרז על השטח ומעדיף בשלב זה לקבל הצעות מהיזמים ורק מאוחר יותר יקבל החלטה לגבי ההתקשרות העיסקית.

השטח המוצע על ידי המינהל מגיע לכ־100 דונם. המקום מיועד להשתלב בתכניות העיר לשנת 2000 ולשמש מרכז מסחרי לתושבי הבירה. במקום מתכנן המינהל בנוסף למרכז מסחרי בשטח של 25 דונם גם שכונת מגורים במלחה, אורי מגרשי טניס, איצטדיון לספורט, ולונה פארק. למקום זה מייעדים להעביר גם את גן החיות התנכ"י.

בשלב ראשון מציע המינהל ליז־מים להקים את הפרוייקט המסחרי. במינהל אומרים, כי הסיכויים להצלחת הפרוייקט רבים ביותר, שכן אין כיום בבירה מרכז מיסחרי גדול, כמקובל בתל אביב. רוב המרכזים המסחריים בירושלים הם קטנים והגישה אליהם קשה — בין השאר בגלל מחסור במקומות חניה. לפיכך — אומרים במינהל — הסי־כויים להגיע לרווחיות גבוהה בפרו־יקט זה גדולים מהמקובל.

מושבי הצפון ביטלו תוכנית להקים מפעל לעיבוד בשר מטילות

יסבו לצורך זה את משחטת עוף מירון שנקלעה לקשיים

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הקשיים הכלכליים שאליהם נקלעו מושבי הצפון וארגוני הקניות בגליל, לצד קשיי משחטת עוף מירון, הביאו את ראשי ארגוני הקניות בצפון לבטל תוכנית להקמת מפעל לעיבוד בשר תרנגו־לות מטילות ולהקימו, במקום זאת, במשחטה הקיימת.

לפני שנים אחדות, הוליטו ארגוני הקניות בצפון להקים מפעל חדש לעיבוד בשר בהשקעה של קרוב לחמישה מיליון דולר. בקשה זו הוגשה למינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר. לאחר בדיקות כלכליות שנערכו במשרד התעשייה והמסחר, הועלו ספקות לגבי יכולת התפקוד של מיפעל זה. מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה סירבה לאשר לפרוייקט זה הלוואות ומענקים אל ב־להכיר בו כ"מיפעל מאושר". על החלטה זו ערערו אנשי הצפון ודרשו, כי משרד התעשייה יקצה גם הלוואות ומענקים, להם זכאים מפעלים מאושרים. במשרד התעשייה והמסחר עמדו בסירוב ולאחר דיונים נדחה ערעורם של ארגוני הקניות.

לפני מספר שבועות חזרו בהם אנשי ארגון הקניות מהתוכנית להקים את המיפעל החדש, בצומת גולני. הם פנו לשר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, וביקשו שיותר להם להסב את המשחטה במירון למיפעל לעיבוד בשר מטי־לות. ארגוני הקניות הסבירו, כי בשל הקשיים הכלכליים שאליהם נקלעה המשחטה, אין טעם להקים מיפעל חדש.

במינהלת מרכז ההשקעות אמרו אתמול, כי לאור המצב הכלכלי של הגורמים בגליל ובצפון רואים אנשי המשרד את הבקשה בחיוב. יורם בליזובסקי, המשנה למנכ"ל המשרד ומנהל מרכז ההשקעות, אמר לסופר "הארץ", כי יחד עם זאת אין המשרד סבור כי יש להעמיד הלוואות ומענקים שאותם סרבו אנשי המשרד להעמיד בעבר.

הצעה לפתח את "חבל אלפיים" בגליל באמצעות חברה ציבורית

יק סלבסט, שניהל את "אפריקה ישראל", מציע כי מניות החברה יוחזקו בידי הממשלה ומשקיעים מהארץ ומחו"ל

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הצעה לפתח את הגליל, במסגרת תוכנית "חבל אלפיים", על ידי חברה ציבורית שמניותיה יהיו בידי משקיעים מקומיים, משקיעים זרים וממשלת ישראל, תידון בקרוב בוועד המנהל של העמותה לחבל שנות האלפיים בראשות פרופ' אפרים קציר.

ההצעה הועלתה בידי יק סלבסט, ששמש בעבר מנכ"ל חברת השק־עות אפריקה־ישראל ושעמד ב־מסגרת זו בראש החברה שהקימה את סביון, קריית המדע ליד מכון ויצמן, ותרהצאות טבריה. סלבסט מוכן לקבל על עצמו ועל חברה מיוחדת שיקים לצורך זה את ביצוע הפיתוח.

לפי ההצעה, תוקם החברה ב־אמצעות הון קטן והלוואה גדולה של בעלי המניות. מינהל מקרקעי ישראל יעמיד קרקע לפיתוח תעש־ייתי בגליל. החברה תפתח בשלב ראשון פארק לתעשיה עתירת מדע בכרמיאל ואחרי כן בסביבות גוש שגב ותפן. עם הממשלה, גופים פיננסים כמו בנקים, תקים החברה קרן משכנתאות להעמדת הלוואות לתעשיינים להקמת מבנים משלהם.

בשלב ראשון של הפעילות, יוכשרו כ־1500 דונם לצרכי תעשיה, ו־מאוחר יותר יועמדו כ־3500 דונם נוספים.

יעוד נוסף מוצע לחברה לפיתוח "חבל שנות האלפיים": היא גם תפעל כבסיס שיצור קשר בין חברות מתחילות בתחומי הטכנולו־גיה הגבוהה לבין חברות ויזמים זרים שיהיו מעוניינים בשלוחה בישראל.

העמותה, "חבל אלפיים" שבה חברים גם נציגים של משרדי הממשלה הוליטה לאפשר למציע להגיש הצעה מפורטת בעניין זה, והיא תידון בקרוב.

לאחר חמש שנים של שפל במחירים ועקירת פרדסים — שוב נוטעים הדרים

מאת אברים צחר, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כחמישים אלף דונם פרדסים נעקרו מראשית העשור ועד 1985. מאז השנה שעברה הולך הפרדסים שוב לנטעת הדרים. שמואל גלנץ, מנכ"ל ארגון מגדלי ההדרים, שסקר על כך, ציין כי מלאי שתילי ההדרים שבמשתלות כבר נמכר ויש הזמנות עד סוף שנת 1988.

בשנים 1984 — 1980 נעקרו למעלה מ־12 אחוז מעצי ההדרים בארץ. בגלל הרווחיות הירודה באותן שנים, כמעט שלא היו נטיעות כדי להחליף את הפרדסים העקורים. עתה, על רקע השיפור שחל ברווחיות הענף בשנה שעברה ואף השנה, גבור הנטיעות. על פי תוכניות משרד החקלאות ינטעו השנה — במסגרת המכסות שאושרו — 3,450 דונמים של פרדסים חדשים, מהם כאלף דונם פומ־לית (הכלאה של פומלה ואשכו־לית), 750 דונם פומלה וכ־500 דונם תפוזי שמוטי.

פרדסנים ונוטעים פרדסי־ם חדשים מקבלים 21 אחוז מעלות ההשקעה בנטיעה כמענק ממשלתי. עלות נטיעת פרדס חדש (ללא רשת השקיה) נאמדת, לצורך חישוב המענק, בכ־900 עד 1,000 דולר לדונם.

לדברי גלנץ, תקציבי הפיתוח לשנה הנדרשה של הענף אינם עולים על מיליון דולר. ואילו הגדיל תקציב זה פי שישה, אפשר היה להחזיר את ענף ההדרים להיקפו שמלפני חמש שנים, כאשר היתה לו עדיין שליטה בשווקי אירופה. חוגים בענף סבורים, כי כדי למנוע המשך הצטמקות ענף ההדרים יש צורך בנטיעת כ־10,000 דונם פרדסים מידי שנה. לדברי־הם, גרם השיפור בענף ל־פרדסנים רבים להתחיל בנטיעה בלי להכות לאישור משרד החקלאות, המזכה אותם במענק.

גורמי תיירות: שריר פונה לוועדת הכלכלה במקום לקבל הכרעות במשרדו

משרד התיירות: הפנייה לוועדה — לאחר שנכשלו נסיונות הידברות עם גורמי הענף ★ "הוצאת צווים מנוגדת להשקפתו הליבראלית של השר"

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

גורמי תיירות בכירים ממגזרי הנ־סיעות והמלונאות מתחו אתמול ביקורת על משרד התיירות והשר אברהם שריר העומד בראשו, על שהם נוקטים באחרונה בשיטה, לפיה כל נושא שבתחום אחריותו של משרד התיירות — הדורש הכרעה בין המשרד הממשלתי לגורמי הענף — מועבר להחלטת ועדת הכלכלה של הכנסת.

בשיחה עם סופר "הארץ" הצביעו אותם גורמים על שני נושאים מרכזיים בענף התיירות שהועבר־ו באחרונה על־ידי משרד התיירות להחלטת ועדת הכלכלה של הכנסת, במקום לנסות ולהגיע קודם לכן להבנה ולהסכמה לגביהם עם נציגי גורמי הענף הנוגעים בדבר. מדובר בהעלאת מחירי האירוח בבתי־המלון ובמתן ערבויות מפני התמוטטות סו־כני נסיעות ותיירות.

לדברי אותם גורמים בכירים, מנסה משרד התיירות להסתתר מאחורי החלטותיה של ועדת הכלכלה של הכנסת גם בנושאים שהם בתחום אחריותו הבלעדית של המשרד ונתונים להכרעתו של השר. זאת, במקום לדון ולהגיע להסכמה לגבי אותם נושאים עם גורמי הענף הנוגעים ישירות בדבר.

ממשרד התיירות נמסר בתגובה, כי הפנייה לוועדת הכלכלה של הכנסת נעשתה לאחר שנעשו מאמצים ממושכים להגיע להידברות ולמו"מ עם גורמי הענף, דבר שלא עלה יפה. במשרד אומרים, כי האפשרות של הוצאת צווים מחייבים באותם נושאים מנוגדת להשקפתו העקרונית הליבראלית של שר התיירות ועל כן נמצא לנכון להעביר את הנושאים להכרעת המוסד המחוקק, כדי שישפוט באופן דמוקרטי באיזה הליך יש לנקוט.

ביהמ"ש ביטל צו ביניים והתיר לחברות התעופה לבטל פיצוי הדולריזציה לסוכנים

המליץ על המשך ההידברות על הסדר בין הצדדים

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

ביהמ"ש המחוזי בתל־אביב ביטל אתמול את הצו הארעי שאסר על פאבל חברות התעופה לבטל את הפיצוי החודשי בשיעור שני אחוזים לסוכני הנסיעות, בגין הדולריזציה על מכירת כרטיסי טיסה לחו"ל. עם זה קרא לפאבל ולסוכני הנסיעות שהגישו נגדו את התביעה, להגיע להסדר, תוך הידברות ביניהם.

השופט, אורי גורן, הציע לפאבל חברות התעופה לדחות את הלוחם המיידית של ביטול הפיצוי (צעד שעליו החליטו חברות התעופה) כל עוד מנהל המשא ומתן בתום לב.

יו"ר התאחדות סוכני הנסיעות, גרשון מנה, אמר אתמול בתגובה להחלטת השופט המחוזי: המלצת השופט להידברות מקובלת מאוד עלינו ואנו מוכנים לשוחח עם חברות התעופה. דובר פאבל חברות התעופה אלי מסר, אמר בתגובה, כי אינו סבור שיש על מה לדבר עם סוכני הנסיעות, וכי תשלום הפיצוי אינו נושא להידברות.

בג"ץ קיבל עתירת איש האופוזיציה בעת"א אריה צוקר

ביקורת נוקבת בבג"ץ על הוצאת כספים בעת"א ללא אישור מוקדם

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

ביקורת חריפה על עיריית תל אביב מותח בג"ץ, עקב עתירה שה־גיש חבר מועצת עיריית תל אביב אריה צוקר (מפ"ם) על כך שהעירייה הוציאה סכומי כסף שנים בלא אישור שר הפנים כנדרש.

בהחלטתם כתבו השופטים דב לוין, מרים בן פורת ואברהם חלימה, כי הם מגנים את הנוהג שנקבע בו ראש עיריית תל אביב והעירייה להוציא כספים בלא להקדים ולקבל על כך אישור משר הפנים כנדרש על פי החוק.

בעתירה שהגיש צוקר נגד ראש עיריית תל אביב, באמצעות עו"ד ישראל לבנה, התבקש בג"ץ לתת צו שימנע מהעירייה להוציא כל הוצאה כספית המפורטת בתקציב המילואים — פיתוח, בטרם התקבל אישור השר. בג"ץ קבע, כי העירייה נהגה במשך שנים בשיטה של הוצאת כספים בלי קבלת אישור השר וכינה פעולה זו "שיטה נפסדת שיש לעקרה מן השורש".

כן הטיל בג"ץ על העירייה לשלם סך 2,000 ש"ח הוצאות משפט לצוקר.

ביהמ"ש המחוזי: המכס גובה מס קנייה לא סביר על מוצרים שהודבקו להם בדים

פסק דין הצהרתי קובע כי יש לבחון את תשלום מס הקנייה עבור הבד שבמוצר המוגמר לאור ההבדל העצום בין משקל המוצר העיקרי הגמור וערכו לבין משקל הבד ומחירו

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ"

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב שאול אלוני קבע אתמול כי המכס גובה מס קנייה בצורה בלתי סבירה על מוצרים, שלהם הודבקו בדים. פסק הדין עשוי לשנות למעשה את הסיווג שניתן עד כה למוצרים רבים הכוללים חלקים מבד. לפי החוק, מוטל מס קניה על מוצרי בד ולעומת זאת, פטורים ממנו מוצרי פלסטיק.

פסק הדין ניתן בתביעתה של חברת "תעשיות פלסטיקה בית שמש בע"מ" נגד המכס. החברה עתרה לבית המשפט למתן פסק דין הצהרתי, שייקבע כי המוצר שהיא עוסקת בייצורו ובמכירתו — יריעות פלסטיק המשמשות לריפוד פנימי של סוליות נעליים — אינו חייב בתשלום מס קנייה. החברה מייצרת את הפלסטיק, קונה את הבד הלא ארוג, מדביקה אותו על גבי הפלסטיק ומוכרת את המוצר הגמור.

פרקליט החברה עו"ד יוסף שדות טען, כי הפרשנות של המכס לתקנות מגיעות לאבסורד. כך למשל, אמר הפרקליט, גם כאשר ידבקו למסילי זהב בד יתבע המכס מס קנייה.

באשר למוצרים הספציפיים ש־הובאו בפניו כתב השופט אלוני, כי יש לבחון את שאלת תשלום מס הקנייה עבור הבד לאור ההבדל העצום בין משקל המוצר העיקרי הגמור וערכו (הפלסטיק במקרה זה) לבין משקל הבד ומחירו, שהוא זעום יחסית בהשוואה אליו. השופט מציין עוד, כי בכל שעיין בטענות המדינה לא מצא בהן כל סבירות שהיא. כיוון שכך, אימץ את טענת פרקליט החברה, כי המוצר פטור ממס קנייה.

מתחיל מבצע משלוח תעודות מלווה שלום הגליל לזכאים

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מינהל מלוות המדינה בבנק ישראל מתחיל בחודש הבא במבצע משלוח של כחצי מיליון תעודות של "מלווה שלום הגליל" לזכאים. מנהל מלוות המדינה, שמואל בי־ליצקי, מסר, כי מקווים להשלים את משלוח התעודות בתוך חודשים אחדים.

פידיון מילוות שלום הגליל, שס־כום גבייתם היה 17.4 מיליון ש"ח, יחול ב־1993. אולם, אזרחים בני 56 ומעלה יוכלו לבצע פידיון מוקדם החל מחודש ינואר 1987.

קצב משלוח התעודות מושפע מעי־תוי העברת רשימת שמות הזכאים על ידי מס הכנסה. עד כה, הועבר חלק ניכר מהרשימות למינהל מלוות המדינה. אולם שלטונות המס עדיין לא הדביקו את הפיגור ובסוף 85, לא העבירו פרטיהם של כ־200 אלף אזרחים הזכאים לתעודות מלוות שלום הגליל.

מספר הזכאים לתעודות מלווה שלום הגליל מגיע על פי אומדן ל־1.2 מיליון איש.

המלווה יפרע בארבעה תשלומים שווים, החל בשנת המס 1993 וכלה ב־1996 כשהוא צמוד לפי בחירתו של בעל המילווה ל־80 אחוז מעליית המדד, בתוספת ריבית שנ־תית צמודה של אחוז אחד — או לשיעור עליית השער היציג של הדולר, ללא ריבית. הריבית הפרשי ההצמדה על המילווה פטורים ממס. בחירת ברירת ההצמדה לפדיון תעשה על ידי האזרח פעם אחת בעת הפידיון הראשון של המילווה. בחירה זו תהא קובעת לגבי שאר שלושת הפידיונות הנותרים. אזרח שלא הודיע באיזו ברירה הוא בוחר, יקבל את הפידיון לפי שיטת ההצמדה שבה הסכום גבוה ביותר. על פי המצב כיום, עליית הדולר גבוהה מעליית המדד.

"אורבט" תפתח משרד שירות ומכירות בבריסל

מאת יונתן שרמן, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"אורבט" עומדת לפתוח בקרוב משרד שירות ומכירות בבריסל במגמה להעמיק את הקשר שלה עם יצרני המעגלים המודפסים באירופה.

"אורבט" שהינה חברה המפתחת ומייצרת מכשירי בינה מלאכותית בעיקר לשם בדיקת תקינות של מעגלים מודפסים, מפעילה כבר מרכז דומה בבוסטון שבארה"ב.

חגי גילון, מנהל השיווק של החברה מסר ל"הארץ", כי ההחלטה על פתיחת המשרד בבריסל נפלה לאחר שנמצא כי הדרך היחידה למכור מערכות אלקטרוניות מ־תוחכמות היא ליצור קשר אישי עם לקוחות החברה על ידי הקמת שלוחת קשר בארץ המכירה.

"אורבט" הינה חברה צעירה יח־סית, אשר בשנתיים הראשונות לקיומה הצליחה להגיע למכירות של 4.5 מיליון דולר ותחזית המכירות שלה לשנת '86 עומדת על כ־8 מיליון דולר.

מתחרותה העיקרית של "אורבט" הינה חברת "אופטרוטק" הישר־אלית, אשר גם היא מייצרת מכשירים לבדיקת מעגלים מוד־פסים.

חברת "אורבט" הוקמה בשנת '83 על ידי קבוצה של חמשה מדענים ממכון ויצמן בשיתוף עם חברת "אורמת טורבינות".

אשראי ב־היפר שוק תנובה אשראי ב־היפר שוק תנובה אשראי ב־היפר שוק תנובה

לחברי מועדון היפרשק

בהיפרשוק תנובה קונים היום

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

פתח תקוה ניצחה בזכות החמצות עזריה מהכח

מאת דוד מנר

הפועל פ"ת — הכח רמת גן 2—0 (0—0)

השערים: רונן הילל (53), ניר לוין (85)

★ המצטיין: ציון יוסף

● הפועל פ"ת: גדבי, יוסף, מיחניק (גבריאל, אלון, זרקוביץ), לוי, חן, בנישאגן (מחפוד), בסון, לוין, הילל. המאמן: דוד ברגר.

● הכח רמת־גן: נרדמן, שינה, ע. כהן, גביל, מאיר, קדריש (מבבורה), לוי, מסורי (נימני), יחיאל, עזריה, אהרון. המאמן: אשר מסיגג.

שפט יהושע לויה, 400 צופים, במגרש בפתח תקוה.

נתי עזריה, חלוצה המרכזי גבה הקומה של הכח רמת־גן, מנע מקבוצתו הזדמנות להפתיע את הקבוצה הלאומית של הפועל פתח תקוה. לעזריה לבד ניתנו הזדמנויות יותר מאשר לכל חלוצי פ"ת, אך הוא החטיא את כולן בשלומיאליות.

הכח יכול היה לנצח, כיוון שתפס את הפועל פתח תקוה ביום חלש ויוזמי הבנות היו שקולים. אלא שפתח תקוה ניצלה שתי הזדמנויות ואילו הכח החטיא את כולן.

המשחק היה משעמם ולאחר מחצית מאופסת חששו מעט המב־פים, כי יסבלו גם לאחר ההפסקה מהעדר שערים. במחצית הראשונה, הלושה, היו שתי הזדמנויות בלבד לכיבוש שער והיו אלה של הכח. בדקה ה־40 נגח עזריה מקרוב אך גדבי הדף לקרן ובדקה ה־42 החטיא קדריש מקרוב. בתוקפה המסוכנת הראשונה של פ"ת נבבש השער הראשון: ציון יוסף הגביה את הכדור שמאלה אל ביא לוי שהחזיר למרכז ורונן הילל המשיך מיד בבעיטה לרשת 1—0 (דקה 55).

פתח תקוה המשיכה במיתפן השלושה שלה והכח המשיך בהחמצותיו. בדקה ה־61 ניצב עזריה לבדו מול גדבי השוער, אך בעט ברשלנות לרגלו של השוער והכדור נהדף. בשלב זה בוצעו חילופים גם בפ"ת וגם בכח. המשחק אמנם התעורר מעט אך עזריה שב והחמיץ בדקה ה־78. וכך כאשר לא כובשים מתכוונים: בדקה ה־85 פרץ אלון חן מימין, הגביה למרכז וניר לוין שבא במהירות הטיס בנגיחה לרשת 2—0.

ביא לוי (באמצע בבאבים) בעת המשלתו אתמול במשחק הרחוי בגביע. בו ניצחה הפועל פ"ת 2—0 את הכח רמת גן (צילום: עודי קרן)

המרכז לקשרי תרבות, מדע ותיירות יפן־ישראל רח' זבוטינסקי 105, תל־אביב. טל. 03-440287

יפן והמזרח הרחוק

היום יום ד' 19.3.86 תתקיים הרצאה על יפן מפי ד"ר יעקב רז. ההרצאה בבית העי־תונאים רח' קפלן 4 ת"א בשעה 20.30

בנושאי ההרצאה יינתן למעוניינים מידע אודות אפשרויות ביקור, מרוכזות, בתוכניות חוגי הבוגרים, במאות דולרים ליפן ולמזרח הרחוק.

— הכניסה חופשית —

הגיע ידון חשב מדד 1986

(כולל קטעי עתונות)

לפרטים 03-216291 שולה פלדמן

חשב

הסייף יצחק חתואל בשובו אמש לארץ:

אם מאמינים אפשר להצליח

הסייף יצחק חתואל (מימין), אמש בקבלת הפנים בלוד, עם שובו עטור הישגים מגרמניה (צילום: משה שי, הרשות)

סיף

מאת סופר "ספורט הארץ"

"אם מאמינים, כמו שאני מאמנתי, אפשר להגיע אפילו להישגים כאלה", אמר אמש בנמל התעופה בן־גוריון הסייף יצחק חתואל בהסבירו את הצלחתו המרשימה בתחרות גביע העולם בגרמניה שבה סיים במקום השני.

חתואל התייצב לפני מקבלי פניו עטור מדליית הכסף, המכתירה אותו כ"מספר 2" בעולם.

הוא ניצח ב־18 קרבות, ביניהם עם כמה מטובי הסייפים בעולם. 290 סייפים השתתפו בתחרות. יהודה ויסנר, יו"ר איגוד הסיף שקיבל את פניו של חתואל בנמל התעופה בן־גוריון, הגיש למסבה מגן מעוטר, האומר: "ניצחונותיך מוכיחים שכאשר עובדים עם תוכנית ומעניקים את האמצעים, יש לנו האנשים היכולים להגיע לתוצאות".

קלן עלתה לחצי גמר אופ"א

ניצחה 2—0 את ספורטינג ★ פיונטי לא היה ב־16

גביע אופ"א

מאת זיגמונד שפיגלר

קלן (מיוחד ל"ספורט הארץ") קבוצת פ.צ. קלן ניצחה אמש 2—0 את ספורטינג ליסבון ברבע גמר גביע אופ"א והבטיחה את הופעתה בשלב חצי הגמר. המשחק הראשון שהיה בליסבון נסתיים בתיקו 1—1. 40 אלף צופים חזו במשחק שהוכרע כאן כבר במחצית הראשונה משעריהם של קלאוס אלופס בדקה ה־7 ובין בדקה ה־37. אגב, בין החמיץ בעיטת 11 מטרים בדקה ה־81, כאשר בעט את הכדור לידיו של שוער ספורטינג.

הכדורגלן הישראלי של קלן רוני פיונטי אף לא ישב על ספסל הקבוצה. הוא הגיע לחדר ההלבשה לפני המשחק, אך להפתעתו נאמר לו, כי אינו ברשימת 16 השחקנים למשחק. הוא היה במצב רוח ירוד, אך מרדכי שפיגלר, שבא לכאן כדי לייעץ את עניניו של פיונטי, ניסה לנחם אותו ואמר: "מי שרוצה להיות מקצועני, חייב לדעת לספוג גם אכזבות".

הערב משחקי הגומלין ברבע הגמר

יובנטוס חייבת למחוק יתרון 1—0 של ברצלונה

גביעי אירופה

סוקייר (סוכנויות, "ספורט הארץ") אירופה. קבוצות ספרד, איטליה, מלא מפה לפה, כאשר שתיים מאירות הכדורגל האירופי יתמודדו כאן על מקום בחצי גמר גביע אירופה לאלופות. יובנטוס, המובילה את הליגה האיטלקית, תארח את ברצלונה, השניה בטבלה הספרדית. המגיעה למשחק זה עם מקדמה של 1—0 משערו של חוליו אלברטו במשחק שהיה בקאמפ נואו לפני שבועיים.

הגביעים — ספרד ומערב־גרמניה. אם עבור ברצלונה את המשוכה האיטלקית היא תצטרף לכל הנראה לאתלטיקו מדריד. אתלטיקו מארחת את הכוכב האדום בלגראד ברבע גמר גביע המחזיקות, עם מקדמה של 2—0 מהמשחק הראשון בעוד שריאל יוצאת לשדרייך עם יתרון של 0—3 על בורוסיה מנשנגלדבך בגביע אופ"א.

השער שהבקיע הדני אנדרסן לזכות אנדרלכט בהפסד הווץ בפיבבן 2—1, מעמיד בספק את סיכוייה של באיירן להופיע לחצי הגמר אחרי משחק הערב בבריסל בגביע האלופות. גם בפני באיאר אירדינגן משימה קשה — למחוק בביתה פיגור של 0—2 נגד הדינמו מעבר לגבול דינאמו דרזדן (מחזיקות גביע).

בבעיקה ליסבון, משחקת במפעל למחזיקות גביע מול דוקלה פראג שניצחה 1—0 לפני שבועיים. למק ודוארספה מועמדת בשתה לשחק בחצי הגמר במפעל זה — דינאמו קייב, שניצחה בוינה את ראפיד 1—4.

שתי קבוצות סקנדינביות עשר ית להופיע בחצי גמר גביע האלופות. גטבורג השוודית מארחת את אברדין אחרי 2—2 בסקוטלנד וקוד סיסי לאחוזי תשחק בפינלנד נגד סטיאואה אחרי 0—0 בבוקרשט. במשחק נוסף בגביע אופ"א תארח הארצם בבלגיה את הידוק ספליט אחרי שנוצחה 1—0 ביוגוס לביה.

לאיטליה סיכוי טוב להביע שתי קבוצות בחצאי הגמר האירופיים מאחר שאינטר מילאנו יוצאת לצרפת עם מקדמה של 3—0 על נאנט בגביע אופ"א.

רק לשתי מדינות סיכוי להיות מיוצגות בחצי הגמר בשלושה

איגרוף

מת הסקוטי וואט

לונדון (אי־פי). המתאגרף הסקוטי סטיב וואט (28), מת כאן שלשום בבית חולים, שלושה ימים לאחר שאיבד את הכרתו במהלך קרב. וואט, שהתמודד במשקל קל־חצי ביניני, נוצח בנוק אאוט, על ידי רוקי קלי בקרב שהיה כאן ביום שישי. הוא התמוטט בסיבוב העשירי והועבר הוחש לבית חולים. הכרתו לא שבה אליו ושלשום נפטר. במהלך הקרב 180 וואט מכאר מהלומות בראשו. רופאים מעריכים, כי זו עשויה להיות סיבת מותו.

כדוריד

הערב דרבי רמת־גני

מאת סופר "ספורט הארץ"

דרבי רמת־גני בין הפועל למכבי אחים. יהיה הערב במחזור ה־20 בליגה הלאומית בכדוריד. בקרית מצקין יהיה מיפגש קבוצות, כאשר מכבי הממקום, העולה החדש הכדורגל אפוזן, יארח את האלוף מכבי ראשון־לציון. המשחקים האחרים: מכבי נתניה — הפועל רחובות, הפועל פתח־תקוה — אליצור הרצליה, הפועל ראשון־לציון — הפועל נוף־ים, מכבי רחובות — מכבי פתח־תקוה. תחילת המשחקים בשעה 20.30.

הערב (20.00) חולון מחכה להפועל תל אביב

למאבק הראשון על המקום השלישי בליגה:

רק בשביל הסטאטיסטיקה

גמר־סל

מאת סופר "ספורט הארץ"

במבנה הנוכחי של משחקי הגמר־סל, נועדה ההתמודדות על המקום השלישי לקבוע איזו קבוצה תייצג את ישראל במשחקי גביע קוראץ' בעונה הבאה. אולם השנה אין להשגת המקום הזה כל משמעות, כיוון שכל ארבע הקבוצות שהגיעו לשלב חצי הגמר של הגמר־סל, כבר הבטיחו את מקומן בגביעי אירופה השונים.

משום כך תהיה ההתמודדות בין הפועל חולון להפועל תל אביב, שתחל הערב (20.00) בחולון, חסרת ערך, לפחות מבחינת השגת המיקום הגבוה. חולון, עם זאת, עדיין לא סיימה למעשה את העונה המטרה האמיתית שלה, העונה, היא משחק הגמר על גביע המדינה, ב־7 באפריל. "למעשה אין למקום השלישי, גם לא למקום השני, כל משמעות. המשחקים מול תל אביב יהיו משחקי הכנה לגמר הגביע", סבור מאמן חולון, מולי קצורין. "האימונים האחרונים שלנו היו פושרים. יש אצל השחקנים עייפות מצטברת. הפציעה של ישראל אלימלך מקשה גם היא. גם ליאור שטרן פצוע (סיים את העונה בגלל פציעה בגב) ולכן ישראל ישחק, אם כי לא דקות רבות. הוא חייב להיות בכושר לגמר".

שחקני הפועל תל אביב יתייצבו למשחק ללא אימון, לאחר שסיימו שלשום, מעשית, את העונה. עבורם אין כל ערך למשחקים נוספים שבאים בסיומה של עונה קשה, לעתים מאכזבת ורצופת בעיות. "החשיבות היחידה של המשחק היא סטאטיסטית. בעוד 50 שנה, כשר מישהו יתעניין איזו קבוצה תפסה את המקום השלישי, בעונת 1986, הוא יוכל לראות זאת בספר", אמר מייק לארגי, קפטן תל אביב. "קשה מאד לעבור, תוך 48 שעות, מן המשחק החשוב ביותר בעונה כמו הדרבי השלישי, למשחק שאין לו כל ערך. אבל כשזורקים את הכדור — אנחנו בשוק".

האלופים חוגגים עם הדגל

מעוסטי הפועל בתים חוגגים את זכייתם הראשונה בכתר האליפות, אמש אחרי ניצחונם 3—2 על הפועל מטה אשר. בתצלום נראים מימין: בני גלילי, רז בורה, שלמה מזרציק, צבי לוי. (צילום: אריה קנפר)

הפועל בת ים אלוף: ניצח 3—2

כדורעף

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורעף של הפועל בת־ים הכניעה אמש את הפועל מטה אשר 3—2, במישחק הכתרה בו זכתה הקבוצה בכתר האליפות הראשון בתולדות המועדון. עד לסיום הליגה הלאומית נותר מחזור אחד. תוצאות נוספות במחזור ה־21: הפועל כפר־סבא — הפועל קריית

אתא 3—0, הפועל שער העמקים — הפועל עין־שמר 3—1, הפועל המעפיל — אליצור תל־אביב 3—0, הפועל עין־המפרץ — הפועל רמת־אביב 3—0, הפועל העוגן — הפועל שריד 3—0.

בגדד (ע"ר). נבחרות הכדורגל של עיראק ורומניה נפרדו כאן פעמיים בתיקו — 1—1 ביום ו', 0—0 ביום ב'. לעיראק שימשו משחקים אלה מבחן להופעתה בחודש יוני במכסיקו בגביע העולמי.

אימון

תיקו 2—2 לנוער עם עליה כפר־סבא

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל סיימה אתמול בתיקו 2—2 מישחק אימון שיגרתי עם הפועל "עליה" כפר־סבא מליגה א'. את השערים לנבחרת הנוער הבקיעו משה איזנברג ומאיר אלמליח.

הפתעות במאסטרס לנשים

ניו יורק (ע"ר). הטניסאית האמריקנית בת ה־22, בטי גאדוסק, חוללה הפתעה בסיבוב הראשון במאסטרס בניו יורק, כשגברה על המדורגת שמינית, מנואלה מאלייבה בת ה־19 מבולגריה 1—6, 6—4, 6—3. סטפי גראף בת ה־16 ממערב גרמניה המדורגת שלישית, ניצחה את הארגנטינית בת ה־15, גבריאלה סבאטיני, 6—0, 5—7, 6—2.

מנצח פיקיס נכבש להלאשק

בריסל (ע"ר). הטניסאי השוודי תומאס הגססארם, שיצוח במוקדמות הטורניר בבריסל את קמיל פיקיס, נכבש בסיבוב הראשון לשוויצי יעקב הלאשק 1—6, 6—1, 6—3. הצ'כי ליבור פימק ניצח את הפולני וויטק פיבאק 6—4, 7—5.

יש נשמה ויש נשמה

מראה מעל לסל

מיכאל קרנון

אם יש עוד מישהו הזקוק לאישור בחשיבותה של תשתית לקבוצה טובה, באו המפגשים בין מכבי והפועל תל אביב והוכיחו זאת בבירור. הדבר בלט יותר מכל במשחק המכריע שהיה שלשום. רק משחקנים שגדלו וטופחו באגודות אפשר היה לצפות ללחימה אדירה, כפי שהציגו מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי ועמוס פרישמן. גם האחרים נתנו את הכל, אבל השלישיה הזו נתנה קצת יותר.

צר היה לי לראות את עמוס הקטן עם שריקת הסיום. המשחקים האדומים השבו אותו מבער לגבה. התברר שלהפועל תל אביב כבר יש על מי לסמוך בעבודת ה"פינגם באורד". עמוס לא איבד את קור רוחו גם בדקות הקשות, ניווט היטב את חבריו וקלע בעצמו כמה סלים חשובים. בכל פעם שבראה היה כאילו מכבי על סף בריחה. למרות בחירתו הטפנית מול ארואסטי וברקוביץ' לזם עמוס פרישמן כנמר פצוע, אבל תמיד בצורה הוגנת.

עמוס היה גם האחרון שירד מהמישטח לחדרי ההלבשה. ואולי היה זה סימלי שבעוד חבריו האמריקאים בעלמו לחדר ההלבשה שלהם, נכנס פרישמן תחילה לחדר ההלבשה מבול, כדי לברך את יריביו ולאחל להם הצלחה בהמשך.

ראיתי את הפועל תל אביב מנצחת פעמים רבות במשחקי דרבי. אבל הפעם היתה התנהגותם של מנהלי הקבוצה שונה מבעבר. הם קיבלו את ההפסד כמות שהוא. במהלך המשחק היו להם טענות קשות, בחלקן צודקות, לשופטים. בסיום לא תירצו את ההפסד בשיפוט. "הם היו טובים יותר," אמר לי אלי אפרתי. "לא היה לנו מספיק המצך", הסביר המאמן יעקב ארלר.

ארלר, שעלה לפתע מאלמוניות לכותרות, התגלה בשבועות האחרונים לא רק כמאמן עם נתונים טובים, אלא גם כאדם קר רוח שאינו נסחף באופוריה שמסביבו, רואה את הדברים במבט ריאלי ושקול. לזכור תו יאמר, כי קיבל לידיו קבוצה גמורה והצליח תוך זמן קצר להעמידה על הרגלים, אפילו עד כדי איום רציני להדחת מכבי תל אביב מהמאבק על התואר. בספורט הישראלי יש הרבה אבסורדים. ארלר כנראה מודע לכך. לכן אין לו גם הרבה אשליות שיבקשו ממנו להמשיך לאמן את הפועל תל אביב גם בעונה הבאה. עודו, יוסי אבאלי, הביזון בראש המסד מיוזר, אמר לי ביום שני בהיכל הספורט: "אתה יודע למה הפועל מחפש מאמן חדש? משום שאם אחד כזה לא יודע שבהפעל לא משלמים".

המשחקים נגד הפועל חולון על המקום השלישי. מיותרים בהחלט מבחינתם של ארלר ושחקניו. הם לא יתנו דבר מאחר שבכל מקרה הבטיחו שתי הקבוצות את הופעתן באירופה בעונה הבאה. אם ארלר היה יודע שימשיך בהפעל, היה לפחות יכול לנצל משחקים אלה להדריך כמה שחקנים צעירים לקראת העונה הבאה.

ההצגות האחרונות של הפועל רק הגדילו את התיסכול של אוהדי ומנהלי הקבוצה. לפתע התברר, כי הצוות הנוכחי מסוגל להרבה יותר ממה שנתן במהלך העונה הרגילה (8 הפסדים בליגה והדחה מהגביע). אבל להערכתי זו רק אשליה. בכך הכל הרכב השחקנים שהיה להפעל העונה יכול היה להביא לכל היותר להצלחה חד פעמית. זו אינה הדרך לבנות קבוצה ובכך בוודאי אין להאשים את החברים במועצת פועלי תל אביב.

מי שיאמן וינהל את הפועל תל אביב בעונה הבאה יצטרך להקפיד היטב על מיבנה הקבוצה. כביר פרישמן, לארגי והרטר ניתן לבנות קבוצה טובה, אבל צריך לחזק גם צעד אחד קדימה אם ימשיכו פליישר, אמסלם, זו תבורה להנם את הספסל יבנה הפועל את עצמו בתום העונה הבאה בדיוק באותו מצב.

* * *

הדרבי הגלילי יכול לשמש חומר למחשבה גם לאנשי מכבי, אם כי המירווח הקצר בין המשחק הזה למיפגש עם אליצור נתניה מחר בערב אינו מותיר זמן להרהורים. אם מכבי יכול היה לשחק כפי ששיחק נגד הפועל, כמעט ללא שירותיו הטובים של דורון ג'מצ'י הפצוע ועם לי ג'ונסון בכושר ירוד. זו תעודת כבוד לשחקנים ולמאמניהם. ההבדל הגדול בין מכבי של יום שני למכבי שראינו במשך קים רבים העונה היה בסיגנון המשחק — כדורסל קבוצתי והגנה מבוננת. יתכן מאוד שחולשה בגלל שג'מצ'י וג'ונסון ישבו הרבה זמן על הספסל התאפשרו הדברים הללו. שניהם כדורסלנים מעולים, אבל בעלי סיגנון משחק סולני. כאשר הם מופיעים בצוות אחד עם מאגי וברקוביץ, נוצרת בעיה. אלה נקודות שכדאי בהחלט להשוב עליהן לעונה הבאה.

מיקי ברקוביץ הפקיע מאבזן עצמו בהגנה ובהתקפה, יותר על מבצעים אישיים, הטריף להפעיל את מאגי ולאספף הוכיח, כי הוא שחקן שתמיד ניתן לסמוך עליו בעת צרה — נכס לכל קבוצה.

כבר 10 שנים יודע כל אחד שכאשר מוטי ומיקי כשחקים באווירה התלהבות ושאפתנות, כמעט בלתי ניתן להכניע את מכבי. ביציאה מהיכל הספורט נשאלתי על ידי כמה מאוהדי מכבי: מה יהיה כאשר מיקי ומוטי יפרשו?

להודות על האמת — אין לי תשובה.

סאנטנה דוחה את הביקורת

לא יזמין שחקנים חדשים לסגל ברזיל

ריו דה ז'נרו (אי־פי). טלה סאנ־טנה, מאמן נבחרת הכדורגל של ברזיל, אינו מתכוון לערוך שינויים כלשהם בנבחרת, בעיקבות שני ההפסדים שנחלה במסעה האירופי. במהלכו לא הבקיעו הברזילאים אפילו שער אחד.

סאנטנה אמר אתמול, עם שובו בנבחרתו, כי הקבוצה שיחקה היטב ואין בדעתו להזמין שחקנים חדשים לסגל. ברזיל נוצחה על ידי מערב גרמניה 0—2 ב־12 בחודש וארבעה ימים אחר כך הובסה 0—3 בהונגריה. "היו לנו בעיות התנהלות לקוד, הגרמנים וההונגרים היו יריבים קשים, ששיחקו היטב", אמר סאנ־טנה. "למרות ההפסדים, אני חושב שהקבוצה שיחקה היטב ואיש מן השחקנים לא איכזב אותי. הלקח החשוב ביותר של המסע הוא שעלינו לשפר את ההגנה שלנו וכן את שיטת המשחק. מעתה בהמשך לבחון את הזירבת בקפיצה, מכיוון שהן טובות ובמצאות בכושר מצוין. אם ישנם שחקנים הטובים מאלה הנבחרים בסגל, הם יוחבו אליו, אך בינתיים איני חושב על אפשרות כזו", הוסיף סאנטנה.

סרטי עידו רגואן את דניאל שמחים להזמינך לשמוח בשמחת

יהודה ברקן עב"ל המצלמה הנסתרת

ההצגה תתקיים בכל רחבי הארץ החל ביום חמישי 20.3

(החלה אכירת הכרטיסים!!)

נפגש בסיבוב

ליהודה ברקן כל הכבוד יצרת קומדיה מוצלחת ואנו מאחלים לך הצלחה.

קולנוע "ראשון" ראשון לציון

אשראי ב־היפר שוק תנובה אשראי ב־היפר שוק תנובה אשראי ב־היפר שוק תנובה

היפרשק - כרטיס האשראי של היפרשוק תנובה

ומשלמים לאחר הפסח ב־2.5.86

ללא הגבלת סכום הקניה.

פליי־אוף?

בסדר, אבל לא בשיטה כזו

על רגל אחת

מאת יהושע שגיא

אצל אנשי המחנה מקובל שאליפות בבאות את העובדה שהחזכה בה זהה הקבוצה הטובה, היציבה והיעילה לכל אורך העונה. זכיה בגביע כבר מאת יכולת מתפרצת בתוספת הבריקות. לא השב בבינה זוכה בזכויה בגביע, וזה מה שישה בו. בגביע אפשר לזכות גם בזכות הבריקות והלפות.

באיגוד הכדורסל החליטו שי־אצלנו אפשר יהיה לזכות גם באליפות וגם בגביע בזכות הבריקות מזדמנות. זאת אומרת: לא מי שיהיה הטוב ביותר לכל אורך הליגה יבטיח לעצמו את האליפות בזכות כושר — אלא יתנו סיכויים נוספים גם לאחרים.

הכך. יכול ככבי תל אביב להיות בלתי מנוצח לכל אורך העונה, אבל להפסיד את האליפות בגלל שני הפסדים ליריב זה או אחר, אפילו אם זה יריב המוסך שכונה או יותר הפסדים בליגה. אני מבטעה. אבל הסידור הזה לא מתיישב אצלי עם ההיגיון. נכון שהדבר מקובל גם בארצות אחרות, אבל מי אמר שצריך להעתיק כל דבר המקובל בחו"ל?

לדעתי, בגביע צריך לזכות בתוקף ניצחונות בשיטת הנוקאאוט, בליגה צריך להגיע אליפות רק בזכות יכולת מתמשכת ונקודות מצטברות לכל אורך העונה. לא מתקבל על הדעת שהאליפות תוכרע כמו גמר גביע, אפילו אם מדובר בשיטת הטוב משלושה, כפי שנקבעה שיטת הפליי־אוף.

נכון שהפליי־אוף הכניס עניין עצום לשלבי ההכרעה של הליגה בכדורסל. יד אליהו מלא על גדותיו, קופות סגורות בבוקר המשחק, הכינה אביזרית לספורט. גם הכדורסלנים נהנים פייס טוב בשלבי הסיום, כאשר הכל או לא כלום מונח לבאבק. הקהל רווה נחת מתצוגות מלהיבות ועוצמות בזירתו כדי ויה ספורטיביות בלתי נשכחות.

רוצים פליי־אוף כדי למלא אולמות, לפוצץ קופות ולהלהיב את הקהל? בבקשה. ינהלו גם את הפליי־אוף בשיטת ליגה. מי אמר שהפליי־אוף חייב להיות בשיטת נוקאאוט?

קוראזון אקינו הקימה ועדה לחקירת מעשי רצח ועינויים

תבחן הפרת זכויות האדם בתקופת מרקוס

מאנילה (ע"ר, עי"צ). הנשיאה קורזון אקינו מינתה אתמול את הפרקליט הפלילי הבכיר חוזה דיוקנו, כדי לעמוד בראש ועדה פיליפינית לזכויות האדם, שבסמכות הוועדה יהיו נרחבות, כולל הזכות לפתוח מחדש את החקירה לגבי רציחות בעלה. הוועדה תבחן תלונות בדבר מעשי רצח, עינויים, וה עלמויות בלתי מוסברות של אנשים והפרות אחרות של זכויות האדם בימי שלטונו של פרדיננד מרקוס המודח.

דיוקנו, מראשי הפעילים למען זכויות האדם, נכלא בעצמו ב־1972 כאשר מרקוס הכריז על משטר צבאי שנמשך 9 שנים. על הוועדה יהיה להחליט, אם לפתוח מחדש את החקירה בעניין הריגת בעלה של אקינו, מנהיג האופוזיציה בניגנו אקינו, ב־1983.

הרמטכ"ל של מרקוס, הגנרל פביאן ור, ו־25 אנשי צבא אחרים זוכו ממעורבות ברצח זה. אקינו אמרה תכופות, כי היא הורשת מבר־קס הסתתר מאחורי רצח זה. אבל התובעים במשפט זו אמר בחודש שעבר, כי על השופטים הופעל לחץ לזכות את הנאשמים. בינתיים כבר הציג יורק טיימס, כי "האימפריה הפיננסית" של הנשיא המודח מר־קס מגיעה ליותר מ־5 ביליארדי דולרים, שחלקם הגדול בהשקעות בנקים ובנכסים בחו"ל, אך גם בנאות מפעלים שנים שנוהלו בידי ידידיו.

טיימס: השוודי ויקטור גונארסון חשוד ברצח פאלמה

משטרת שוודיה שומרת בסוד פרטי החשוד ברצח פאלמה

לונדון (ע"צ) - השוודי שהואשם ב"השתתפות בפשע" ונעצר במסגרת החקירה על רצח ראש ממשלת שוודיה אולוף פאלמה, הוא ויקטור גונארסון, בן 32, והוא השביע מספר פעמים איומים בטלפון, לפני הרצח ב־28 בפברואר, בהכריזו: "פאלמה כלול ברשימה השחורה" - כתב אתמול העתון הבריטי "טיימס".

נמסר עוד, כי החוקרים השוודיים מנסים עתה לברר אם גונארסון היה קשור קשר כלשהו עם התנועה הד־מנית הקיצונית "מפלגת הפועלים האירופית", שמרכזה בוויסבאדן שבמערב גרמניה.

משטרת שוודיה ממשיכה לשמור בסוד, פרטים על זהות ומקצועו של החשוד ועל סיבות מעצרו. אולם, מפקד משטרת שטוקהולם אישר אמש בבסיבת העיתונאים היומית שלו, כי "אין כל ספק שהאיש היה מעורב במישרין בהתנקשות".

העיתון השמרני השוודי "שוונסקה דאגבלאדט", פרסם אתמול מסמך של "מפלגת הפועלים האירופית" מאפריל 1984, מתוכו מתברר, כי החשוד הוא אכן חבר בארגון קיצוני זה, בהסתמך על מספר עדויות הוסיף העיתון, כי החשוד איים בראשית פברואר על ראש הממשלה, והכריז "הדם עובר לזרום ברחובות סטוקהולם".

"מפלגת הפועלים האירופית" שהוגדרה כ"אנטי־קומוניסטית", הו־פיעה בראשית שנות ה־70. מעריכים כי יש לה 1800 חברים ב־15 מדינות. בשוודיה יש לה רק 30 חברים פעילים, לפי שירותי הבי־טחון השוודיים. בשנים האחרונות השמיעה תנועה זו כמה פעמים איומים נגד ראש הממשלה שנרצח, ובין היתר האשימה אותו כי הוא "בן עוולה של הק.ג.ב" וכי נדרש "למכור את שוודיה לסובייטים".

מפלגת הפועלים האירופית מפרסמת בשוודיה עלון ושמו "סד לידידות תורה", ובאחרונה מכרה מדבקות שעליהן הודפס: "אני מעדיף לאכול תולעי־שלולית בשמרים מאשר לראות את אולוף פאלמה בטלוויזיה".

החוקרים מסרו ביום שני בערב, כי בביתו של העצור נמצאו לבושים של המשטרה הצבאית הגרמנית גרמנית בוויסבאדן, כדי לברר אם יש עליהם "עקבות של אבק שריפה". תוצאות הבדיקות עדיין לא נמסרו.

76,000 תושבים בברזיל נותרו ללא קורת גג

סאו לואיס, ברזיל, (ע"צ, ע"ר). בשבוע הגשם השוטף הזה 10 ימים בפר־נמבוקו ברזיל, השאירו 76,000 תושבים ללא קורת גג, נמסר כאן אמש.

המצב באיזור זה, הסובל 'בדרך כלל מבצורת, חמור במיוחד בשל הזרמה מחוזות.

השלטונות המקומיים ביקשו סיוע של כ־230,000 דולר כדי לרכוש מזון, תרופות דלק ובגדים. באנטגאבאביס נמסר, כי כ־20,000 תושבים נותרו ללא קורת גג כתוצאה מסופת ציקלון הגורמת להרס רב במדגסקר, אי במזרח אפריקה.

הנמל העיקרי של האי, טואמ־סינה, נפגע קשה מאד ורוב בנייני העץ הוסה המגולון נהרסו.

הכבישים בין הנמל ועיר הבירה נותקו בהכנת הציקלון, שהשמיד גם מאות הקטארים של יבולי אורז, מצרך המזון הבסיסי באי.

אין התקדמות בישוב המחלוקת המדינית בין בריה"מ וסין

פקינג (ע"ר). בריה"מ וסין לא התקדמו בבירור משמעותית, ביישוב חילוקי הדעות הבריניים שביניהן, אך הצליחו להגדיל את הסחר — אמר אתמול ראש ממשלת סין זאו זיאנג.

זיאו אמר לסגן ראש ממשלת בריה"מ איוון ארכיפוב, כי בפגישה הראשונה של הוועדה הכינית הסובייטית לשיתוף פעולה כלכלי, הטכנולוגי, השגו הישגים בסיריבים.

ארכיפוב, האישיות הסובייטית הבכירה ביותר המבקרת בסין מאז 1969, אמר כי בוטקוה בעריכה כאשר את קשריה עם פקינג וב־עונייננת להרחיב את הקשרים הכספיים והטכנולוגיים.

המתווך הצרפתי־לבנוני לעניין החטופים בלבנון התפטר משליחותו

מאת יואב טוקר

סופר "הארץ" בצרפת

הרופא הצרפתי־לבנוני, ד"ר ראעי, ששימש כתווך בין המנהל הצרפתי לבין החוטפים בלבנון של בני הערובה הצרפתיים הודיע אתמול על "התפטרותו" משליחות התיווך. ראעי, שהוא פעיל של מפלגת הד־בין העולמית, האשם בימים האחרונים על ידי מתווך אחד של המנשל, האחות הסורי אברהאם עאבה, בטרפוד הגר"מ עם החוטפים.

עאבה טען, כי ראעי הגיע בבגעים בבירות והנוכסק נכונות לוויתורים צרפתיים ברחיקי לכת, מבלי שהוסמך לעשות כן על־ידי ראשי הממשל בפאריס. נראה, שהמדובר בין היתר בהבעת נכונות לשחרר מן הכלא מחבלים ערבים שנשפטו בצרפת ונדונו לעונשי מאסר בכלא צרפתי.

לפחות שבעה חטופים צרפתים מוחזקים עדיין בידי קבוצות שיעיות קיצוניות בלבנון; שני דיפלומטים, עיתונאי וארבעת אנשי צוות טלוויזיה. לדברי ה"ג'יהאד המוסלמי", הוצא לפני כשבועיים להורג חטוף שביני, החוקר הצרפתי מישל סורה.

המלחמה במפרץ עלתה לחברות הביטוח 600 מיליון דולר

בגדד, (ע"ר). חברות לביטוח ימי שילמו לפחות 600 מיליון דולר על תביעות בהקשר עם המלחמה במפרץ עד סוף 1985, אמר אתמול אחד החתמים של חברת לוידס בלונדון.

ג'. ב. לאבריי אמר, כי 25 תקריות נוספות שהוזן בינואר ובפברואר השנה עדיין לא טופלו. ובחודש מאי היתה עלייה בתקפות על הספינות הן מצד עיראק והן מצד איראן. לאבריי הוא אחד מ־70 אנשי ביטוח המתמחים בסיכוני מלחמה, המשתתפים בבגדד בוועידה שבה נציגים של חברות ביטוח בינלאומי ביות מ־22 מדינות.

איראן: הרסנו בסיס ימי עיראקי עיקרי עיראק: השמדנו בית הזיקוק באיספהאן

טהרן, (ע"צ וע"ר). כוחות איר־אניים השמידו שלשום את הבסיס הימי העיקרי של עיראק המצוי באיזור בקירבת הכביש הראשי בין בצרה ובגדד, נמסר אתמול בהודעה צבאית איראנית. בהודעה נאמר כי כוחות יבשה וים השמידו את הבסיס הימי העיקרי באום אל קאסר. כן נמסר, כי פיגוזה של חיל הים העיראקי טובעה. אום אל קאסר נמצא 50 ק"מ מדרום־מערב לבצרה.

בגדד, כציוה, מסרה כי מטוסים עיראקיים תקפו אתמול את בית הזיקוק האיראני באיספהאן והרסוהו כליל. בית הזיקוק באיספהאן, במרכז איראן, 400 ק"מ מגבול עיראק, התחיל לפעול ב־1980 והיה בעל כושר של 200,000 חביות ליום.

מרד של 2 נידונים למוות בכלא אמריקאי

מישיגן סיטי, (ע"צ). שני סוהרים בכלא במישיגן סיטי, בטרינת אינ־דיאנה, הוחזקו יותר מ־12 שעות כבני ערובה בידי שני נידונים למוות, בטרם שוחררו ללא פגע שלשום בלילה.

לשני הנידונים למוות הצטרפו 14 אסירים נוספים, ביניהם עוד 7 נידונים למוות, 11 מבין 32 הנידונים למוות באותו כלא, היו באגף שבו פרץ המרד.

אחד משני הנידונים שיזמו את המרד, דונלד ריי וולס, שנידון למוות ב־1980 על רצח, כתב לפני שלוש שנים, ביחד עם שלושה אסירים אחרים, לבית המשפט העליון של אינדיאנה, וביקש להוציאו להורג.

مكتبات الأهل

רחוב נחלת בנימין בת"א הפך אתמול מדרחוב. התנועה שעברה בו הוסטה לנתיבים חלופיים. העירייה תפתח עתה במבצע שיפוץ פני הרחוב — ותעודד בעלי בתים לשפר את חזיתותיהם. (תצלום: עוזי קרן)

אבי התיירת שנורתה: אנו אוהבים את ישראל

כוחות משטרה גדולים ממשיכים לסרוק את אזור קיבוץ רביבים * המשטרה מבקשת מנוסעי האוטובוס בו נסעה התיירת להתקשר למשטרה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

"היחס לישראל בעקבות המקרה לא ישתנה. אנו אוהבים את ישראל והכי חשוב כרגע שבתי תישאר בחיים" כך אמר אתמול במסיבת עיתונאים יורגן שוטקר, אביה של התיירת מרים שוטקר, אשר הגיע שלשום בלילה לבאר-שבע וביקר אצל בתו.

האב, כומר פרוטסטנטי, אמר, כי בתו היא נערה עצמאית ובעלת כשרון ציור ובעלת נטיה חזקה למוסיקה. במכתבים ששלחה לגרמניה שיבחה את ישראל והתלהבה מהביקור בארץ. הוא סיפר עוד, כי מרים שרה במקהלה בכנסיה בבית לחם.

בתשובה לשאלה האם היחס לישראל ישתנה בעקבות המקרה אמר האב כי אין כל קשר לישראל, מקרים כאלה יכולים לקרות בכל העולם. אביה של התיירת יבקר כנראה בזירת הפשע במטע בקיבוץ רביבים. אתמול קיבל סקירה מראש צוות החקירה על מהלך החקירה.

מבקשים מהנוסעים למסור עדות

משטרת מחוז הנגב פנתה אתמול לציבור וביקשה מהנוסעים שעלו לאוטובוס של אגד בו נסעה התיירת מירושלים לבאר-שבע דרך קרית גת ביום חמישי האחרון להתקשר למשטרה. כמו כן מבקשת המשטרה מחמישה נוסעים שעלו בקרית גת בשעות הצהריים להתקשר למשטרה.

כוחות משטרה גדולים ממשיכים לסרוק את האזור בו נורתה התיירת. מקורות משטרתיים ציינו, כי הם מקווים שהפושע שביצע את המעשה יתפס בתקופה הקרובה.

מבית החולים סורוקה נמסר, כי במצבה של התיירת לא חל שינוי והוא ממשיך להיות אנוש.

הורדה בדרגה וקנס לשוטר שהיכה ערבים

שוטר אחר שהשתתף במעשה ועומד לפני פרישה נדון לקנס בלבד

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בפתח תקוה

רס"ר מיכאל בן אבנר, מהיחידה המרכזית במחוז תל אביב, הורד לדרגת רב סמל, לאחר שהורשע באלימות כלפי אדם ללא צורך ובעריכת חיפוש ללא הצדקה חוקית. רב שוטר בני שרעבי מאותה יחידה נקנס ב־75 שקלים בגין אלימות כלפי אדם ללא צורך.

שני השוטרים עסקו ב־13.7.83 בבילוש משימתי ברחובות תל אביב. ברחוב פלורנטין הם הבחינו בשלושה חשודים ערביים ועצרו אותם לבדיקה. הם גם הזעיקו צוות נוסף של שוטרים וביחד עמם היכו את המתלוננים, תוך תקיפתם ועריכת חיפוש על גופם. לאחר מכן הלכו שני השוטרים עם הערבים לדירתם, ערכו בה חיפוש והיכו אחד מהם.

החיפוש לא נשא תוצאות והשוטרים לקחו את הערבים והביאו למטה מחוז יפו. במהלך הנסיעה הוכו, על פי כתב האישום, המתלוננים. הנאשמים כפרו באשמות והורשעו כאמור.

השופטים קבעו בגזר הדין, כי בשלב התקלות בשלושה היה יסוד לחשדות שהתעוררו בלב הנאשמים בעניין נוכחות המצאותם בשעת לילה מאוחרת באותו איזור. עם זאת, קבעו השופטים, ההתנפלות הבלתי מרוסנת עליהם והכאתם היו ללא צורך וללא הצדקה בכל שלבי הפרשה. עוד קבעו השופטים כי לחיפוש בדירה לא היה בסיס חוקי והוא נערך ללא הצדקה.

גזר הדין טעון אישור המפקח הכללי. שרעבי עומד לפני פרישה ולכן הקלו השופטים בגזר דינו.

תוך ארבעה חודשים ייבדקו כל מנות הדם בארץ לגילוי איידס

פרופ' דן מיכאלי: "לא נסכים שאיש צוות רפואי יודיע שהוא מסרב לטפל בחולה איידס"

(ע.) מ־15 באפריל ייבדקו בארץ כל מנות הדם המיועדות לעירויים רפואיים וכל מוצרי הדם, לצורך גילוי נגיף איידס. תוך שלושה חודשים מאותו תאריך לא יישאר בארץ דם או מוצר דם שלא עבר בדיקה וסינון מוקדם. כך הודיע אתמול מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, ביום עיון על מחלת איידס בבית החולים הקריה בתל אביב.

פרופ' מיכאלי מסר, כי משרדו גם נערך למסע הסברה בנושא איידס בקרב קבוצות סיכון החשופות למחלה זו במיוחד: גברים הומוסקסואלים, נוטלי סמים בהזרקה, אסירים, ומהגרים הבאים במגע עמם, מקבלי דם ומוצריו (המופילים) וצוותים רפואיים. הוא אמר כי כבר החל בהסברה זו, אולם, אוכלוסית המכורים לסמים, שהיא קבוצת הסיכון הגבוהה ביותר נשארה חשופה, מאחר שלא ניתן להסביר לה את הסיכון שהיא חשופה לו. לכן, אמר, ניכרת בעולם ירידה בעבירות המחלה בקרב אוכלוסית ההומוסקסואלים, הודות להסברה ולטיפול מניעה וגדל מספר הנפגעים בקרב אוכלוסית נוטלי הסמים.

הסכנה לחולי המופיליה הנצרכים למנות דם ולתכשירי דם חלפה לחלוטין, שכן כל הדם שבמנות נעשים התכשירים עבור נבדק וסונן מנגיפי איידס. פעולת הסכנה, אמר מיכאלי, הולכת ונעלמת בקרב עובדי הרפואה מפני הידבקות בחולה הלפה.

טיפול שגרתי בבתי החולים

עוד אמר כי חולי איידס בישראל יתקבלו לבתי החולים בצורה המקובלת והטיפול בהם יהיה שגרתי לפי הנחיות משרד הבריאות. הנהלים יהיו בבידוד רגיל בדומה לנהלים במחלות זיהומיות אחרות. "אין אנו רואים כל סיכון לצוות הרפואי והחולים לא כאשר המחלה אצל החולה כבר נתגלתה", הדגיש. הוא הזכיר, כי בני משפחות חולי איידס לא נדבקו במחלה ולכן אין כל סבירות שעובדי רפואה יידבקו. "לא נסכים שאיש צוות רפואי יודיע שהוא מסרב לטפל בחולה איידס ואם כן יעשה זאת תהיה לו בעיה עם שבועת הרופא שבמעבע את ההתחייבויות שקיבל על עצמו בשבועת הרופא".

מנכ"ל משרד הבריאות אמר, כי משרדו קיבל הקצבה מיוחדת של חצי מליון דולר במשרד האוצר לייעום תכנית הבדיקה והקציב קנתי של מליון דולר לשנה להפעלה סדירה של הבדיקות.

פרופ' גדליה פז, שריכז את עבודת הוועדה להתארגנות משרד הבריאות בענייני מחלת האיידס, מסר כבכם את המלצות צוות העבודה שבנתה הוועדה ואשר נתקבלו על ידי משרד הבריאות. המלצות אלה מדגישות שני דרכי פעולה עיקריות: הקמת שירות לאיבחון ולטיפול בנדבקים ובחולים במחלת איידס במסגרת אמבולטורית והקמת ועדה יעוצית נוהלים לבדיקות מעבדה.

מתוך 11 מבין 16 חולי איידס

ד"ר יהודה איגרא מסרה, כי לראשונה אובחן בישראל מקרה איידס אצל גבר בשנות ה־60 באביב 1982. התברר כי הוא עבר ניתוח וקיבל עירויי דם ובנים בגבר בשנת 1980. הוא נזקק ל־11 מנות דם ול־30 מנות פלזמה. מאותה תקופה ועד סוף 1985 הוזהו בארץ 23 מקרי איידס, 5 מהם תושבי חוץ שאובחנו בחו"ל. וכן שני ישראלים ששהו תקופה ארוכה בחו"ל וחזרו לביקור בישראל. מבין 16 הנותרים 8 הם הומוסקסואלים מובהקים, וחמש ששהו בחו"ל וקיבלו עירוי דם. הנותרים הם המופילים שקיבלו תכשירים של דם מארה"ב ובתולי סמים בהזרקה. מבין ה־16 מתו 11 ו־5 בחיים.

נסיון התאבדות כפול של שתי תלמידות י"א מחולון

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" בחולון

שתי תלמידות כיתה י"א במגמת אופנה, בבית הספר התיכון "מיטרני" בחולון, ניסו בבוקרו לשים קץ לחייהן על ידי בליעת גלולות שינה בשבוע שעבר. הן הועברו במצב קשה לבית החולים וולפסון בחולון ויצאו מכלל סכנה. אחת מהן אף ניסתה להתאבד בבית החולים על ידי הוצאת מחט האינפוזיה מידה, לאחר שהועברה ליחידה לטיפול נמרץ.

בעקבות נסיון ההתאבדות הכפול התקיימה בבית הספר התיכון שיחה בכיתתן של השתיים. לאחר שהתאוששו הוחזרו לספסל הלימודים סיפרו הנערות, כי עשו זאת כיוון שחששו שלא יתנו להן לגשת לבחינות הבגרות ובכלל "סיבות אחרות".

שתי תלמידות התיכון התחלקו ביניהן בכמות גדולה של גלולות שינה ובלעו אותן יחד בחדר המדרגות בביתה של אחת מהן. אחת הנערות שבלעה את הכדורים איבדה את הכרתה ואילו חברתה שהתחילה לבלוע את הכדורים הקיאה. כשראתה את חברתה מחוסרת הכרה חזרה בה מכל הנראה מהרעיון והחליטה להתקשר באמצעות הטלפון לתחנת העזרה הראשונה.

יובל של הקישון זוהם בדלק כבד

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

כמות גדולה של דלק כבד, שדלפה בשל תקלה בצינור תת קרקעי, גרמה לזיהום ניכר של ערוץ נחל גדורה במפרץ חיפה, שהוא יובלו הראשי של הקישון.

מנהל מרחב זיהום ים בשרות לשמירת איכות הסביבה, ד"ר יובל כהן, מסר, כי כמות הדלק הכבד שזיהמה את הערוץ נאמדת בכמאה טונות. מקום הדליפה אותר והצינור הופסק. בתי הזיקוק בתיאום עם השרות לאיכות הסביבה גייסו קבלנים שהחלו לשאוב את השמן מהנחל, שנאסף במקומות בחוסמים מיוחדים לרוחב הערוץ. החוסמים הוצבו כדי למנוע את הגעת הדלק הכבד לערוץ ולנמל הקישון ודרכו אל הים. פעולות השאיבה ימשכו לפחות שבוע ימים.

בזיהום ים בשרות לשמירת איכות הסביבה מנהל חקירה כדי לקבוע מי אחראי לזיהום הכבד.

שלוש נשים ערביות חשודות בסחר סמים

מאת נורית כהנא, סופרת "הארץ"

משטרת מחוז הגליל עצרה שלוש נשים ערביות החשודות בסחר בסמים. מעצרן התבצע בעת מבצע של אנשי היחידה המרכזית של משטרת מחוז הגליל, שנערך בליל אתמול בכפרים הערביים הסמוכים לעכו. במהלכו נעצרו גם שבעה גברים.

משטרת מחוז הגליל ערכה תצפיות ומארבים במשך שבועות לפני המבצע. עצירת החשודים הושגה כי סיפקו כמויות גדולות של סמים לסוחרים בחיפה ובסביבותיה.

בעת המבצע נתפסו ברשות החשודים מכשירי חשמל שגניבתם טלוויזיות, וידיאו ותכשיטים גנובים. החקירה נמשכת וצפויים מעצרים נוספים.

טלוויזיה פיראטית נסגרה בבת ים

מאת זוהר בלומנקרנץ

תחנת טלוויזיה בכבלים שפעלה מתוך דירה, אותרה ונסגרה אתמול בבת ים. במבצע השתתפו אנשי חברת "בזק" והמשטרה.

נעצרו שלושה חשודים — בעל הדירה (31) אזור תושב יפו ועמד נוסף (52) מבת ים. התחנה הפירטית שפעלה מדירה ברחוב אנה פראנק 4 וסיפקה שידוריה לכ־100 מנויים. הציוד, שכלל בין השאר מכשירי וידיאו ותשע קלטות, הוחרם.

ערך את העמוד: אהד גונזר

הוסטל ראשון לאסירים בתהליך שיקום נפתח ליד מכון וולקני

15 האסירים עובדים במפעלי תעשיה ומנהלים אורח חיים חופשי

מאת ראובן שפירא, כתב "הארץ"

לאחר חבלי לידה שנמשכו כעשר שנים, נפתח ההוסטל הראשון בארץ לאסירים הנמצאים בתהליך שיקום מתקדם. ההוסטל שבו מתגוררים בשלב ראשון 15 אסירים, שוכן בבנין ורקטני סמוך למכון וולקני שליד צומת בית דגן.

בהוסטל 14 חדרים לאסירים, חדרי שירותים, חדר אוכל וכיתות לימוד. האסירים שנבחרו על פי קריטריונים מחמירים, הם כאלה שנותרו להם לרצות שליש האחרון במאסר לכל היותר. הם מתגוררים בהוסטל ומנהלים אורח חיים חופשי. בשעות היום הם יוצאים לעבודה במפעלי תעשיה באיזור ובערב חוזרים להוסטל עם תום פעולות היום, הרצאות הסברה. השומרים הוא מנהל על ידי אנשי כלא רמלה עובדים לצידם, עובדים סוציאליים ופסיכולוגים. הכוונה היא שהאסירים המתגוררים בהוסטל יתקבלו בחזרה לקהילה באיזור וימשיכו לעבוד במקומות שבהם הם עובדים היום, גם לאחר שיחרורם.

לפי סקרים שנעשו בשירות בתי הסוהר ובמשרד המשטרה, כעשרה אחוזים מתוך כחמש מאות האסירים הפליליים מתאימים בהתאמת נתוניהם האישיים לאפשרויות השיקום שלהם, להשתלב בהוסטלים שעליהם הניסיון שנצבר בחו"ל מצביע על פתרון שיקום טוב. בשנים האחרונות נכשלו כמה פעמים הנסיונות לפתוח את ההוסטל הראשון לאסירים בארץ, אף שנמצאו מבנים מתאימים. זאת בגלל שרשויות מקומיות התנגדו לפתיחת ההוסטל בתחומם מחשש בקירבתם של האסירים לישובים עירוניים.

נציב שירות בתי הסוהר רפי סויסה אמר כי ההוסטל הראשון יפעל באורח נסיוני במשך כשנה ואם הנסיון יצליח יהיה בכך משום חשוב בנושא שיקום האסירים ושילובם בקהילה לאחר השחרור.

שפירא ידון עם פרס על הפעלת הרכבל בשבת

הדתיים מבקשים לא להעניק לרכבל מעמד מפעל מאושר

מאת נורית כהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

ח"כ אברהם שפירא ייפגש עם ראש הממשלה שמעון פרס, במטרה לעמדו על יוזמת הפעלת הרכבל בחיפה בשבת. זאת, על פי בקשת החוגים הדתיים בחיפה. על כך מסר חבר מועצת העירייה (מאג"י) משה בליטנטל. לדבריו, פנו חוגים דתיים אל מנהל מרכז ההשקעות במשרד המסחר והתעשייה יורם בליזובסקי וביקשו ממנו שלא להעניק הלוראת מפעל מאושר למפעילי הרכבל, אם יפעילו את האתר בשבת.

דובר משרד המסחר והתעשיה אמר אתמול בתשובה לשאלת "הארץ" כי במשרד אכן נתקבלה פניה כזו והיא תיבחן בהתאם לכללים המקובלים.

במקביל לפעילות במישור הארצי פועלים החוגים הדתיים בעיר במערכה נגד הפעלת הרכבל. בסוף השבוע תתקיים פגישה עם ראשי סיעת המערך בעיר, ביניהם ראש העיר אריה גוראל והשר משה שחל, לדיון בעתיד הפעלת הרכבל בסופי שבוע.

יקירתנו
שושנה חיון (לבית גלזנ
נספתה בתאונת דרכים
תצא מבית ההלויות סנהדריה בירושלים היום יום ד' ח'
ב' תשמ"ו 19/3/86 בשעה 13.00 להר המנוחות גבעת ש
נא להמנע מביקורי תנחומים
המשפ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי אבינו סבנו האהוב
פרופ' **שמאי** (סם) **דודס**
ההלויה תצא מביתו ברח' ויתקין 8 רמת-השרון ביום חמישי 20.3.86 בשעה 3.00 אחה"צ לבית הקברות החדש של רמת-השרון (על יד צומת מורשה)
אשתו: ג'ני
ילדיו: דוד וקתי
יונתן ודניאלה
מיכל וגיל ובועז
אהוד וסילביה
אחיו: יוסף (טרי), ג'וליאן ק
וכל בני המשפחה

קופת חולים
על מות מנהלנו היקר
פרופ' **שמאי דוידסון**
אבל
מרכז לבריאות הנ
שלוותה

במלאת שלושים לפטירתו של
תת-אלוף **גדעון מחניימי**
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה מחר יום חמישי 20.3.86 בשעה 14.00 בחלקה הצבאית בבית העלמין קרית ש
תודתנו נתונה לכל מנחמינו
המשפ

ליואב עיטם
משתתפים באבלך הכבד
על מות **אמך** ז"ל
אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעים מדויקים
ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
החוג לגיאופיסיקה ולמדעים פלנטריים
סגל החוג ותלמידיו

ליואב עיטם
אתך באובדן ובצער
רחל וצבי בקאום
דינה קמפלר
אורי מרילבור
וגדעון סיבור

במלאת שלושים לפטירת חברנו
יעקב (ג'יימס) **ססובר** ז"ל
תערך היום יום רביעי 19.3.86 ח' אדר ב' תשמ"ו
בשעה 19.00 אזכרה במלון "דן כרמל". מוקירי זכרו מוזמנים.
אגודת ידידות ישראל אמריקה חיפה
מועדון רוטרי חיפה
לשכת המסחר והתעשיה חיפה
האגודה הישראלית של שוחרי
האוניברסיטה העברית בירושלים
סניף חיפה והצפון

לשמעון שבס
תנחומינו במות
אביך ז"ל
הרצל ונסים

למנחם ויפה גוטסמן ולמשפחה
משתתפים בצערכם העמוק על פטירתו ללא עת של בנכם
רזיאל ז"ל
המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים

מירי כץ   הרצל חבס
נשואים
החופה נערכה בחוג המשפחה
תל אביב ז' באדר ב' תשמ"ו 18 מרץ 1986

TIME
March 24, 1986:
* The French Elections
* Economy & Business– The Boom Machine
* Oh! Calcutta! – Its 17th birthday
ברונפמן
עתונים וספרים מהעולם כולו

סוטי עידו   רג'ואן את דניאל
שמחים להזמינך לשמוח בשמחת
יהודה ברקן עב"ל המצלמה הנסתרת
החגיגה תתקיים בכל רחבי הארץ
החל ביום חמישי 20.3.
(החלה מכירת הכרטיסים !!)
ניפגש בסיבוב
ליהודה ועזרא
תושבי באר שבע מצפים
בקוצר רוח לבכורת הסרט
במוצאי שבת. דרך צלחה
קולנוע "אורן" באר שבע

אורטופדי
Samuel Ekinl SHOES
נעלי
יצרן נעליים אורטופדיות לנשים

* קבקבים
* מגפיים
* נעלי קפר
* סנדלי גברים (קליפורניה)
* סנדלי אצבע
להשיג במיטב החנויות בארץ.
המפעל: בני ברק 20 ת"א טל' 374631 ,371515

ג'וני ווקר הוויסקי הסקוטי
הולך חזק מאז 1820
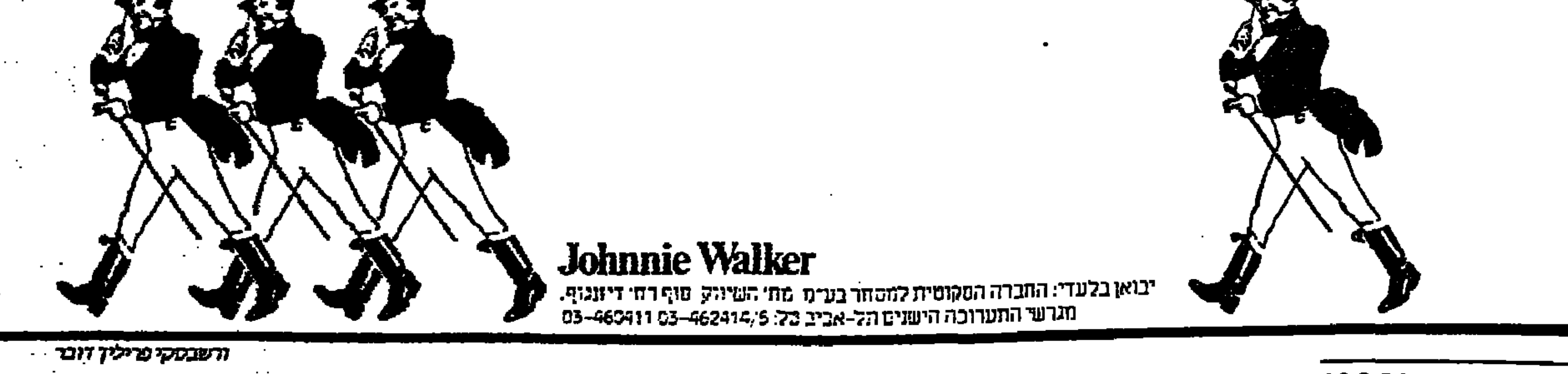
Johnnie Walker
יבואן בלעדי: החברה הסקוטית למסחר בע"מ מח' השיווק: סוף רח' דיזנגוף.
מגרש התערוכה הישנים תל-אביב טל: 03-462414/5 03-460411
ורשבסקי פרילין דובר

הארץ

יום ד', ח' באדר ב', תשמ"ו
19 במרץ 1986

ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245־6. ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב מרדכי 20 טל' 661166־8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים. רחוב זלמן שוקן 21, טל' 824261. ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א. העורך: גרשם שוקן. העורך הראשי: חנוך ברטוב. העורך: גרשום שוקן. המו"ל: מרד מלך(?).
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

מי מכשיל חקיקה נגד הסתה גזענית

הצעת חוק הקוראת להכריז על הסתה גזענית כעל עבירה פלילית שוב לא הגיעה אתמול לקריאה שנייה ושלישית במליאת הכנסת. הסיעות הדתיות ממשיכות להכשיל ניסיון חקיקה זה, אשר נעשה הכרחי עם הופעתו של מאיר כהנא בזירה הציבורית ובחירתו לכנסת האחת־עשרה.

חברי הכנסת מהסיעות הדתיות מוצאים פגם בהצעת החוק משום שלדעתם אפשר לפרש את הוראותיה כאילו הן נוגדות איסורים מסויימים בהלכה. חשד זה מצדיק בעיניהם שמדינת ישראל תימנע מלהצהיר כי הסתה נגד ערבים, תובע לשלול מהם את זכויותיהם ואף לגרשם מהארץ, מתחייב בפלילים.

טיעון זה של הסיעות הדתיות לא היה מועלה אלמלא הרבה כהנא לצטט מובאות מספרים מסויימים של התנ"ך כדי לנמק ולהצדיק את דרישותיו. חברי כנסת אלה אינם מעוניינים להוכיח לאיש הזה, בהסתמכות על מובאות אחרות מהמקורות, כי עם ישראל מצווה שלא להפלות את הגר התושב, וכי חרף ביטויים של תיעוב כלפי גויי הארצות, מצווה ישראל לרדוף צדק כלפי כל אדם, ללא אבחנה בין יהודים לבין אלה שאינם בני ברית.

לאיומי הסיעות הדתיות שיעזבו את הקואליציה, אם הצעת החוק נגד הסתה גזענית תתקבל כפי שאושרה בקריאה הראשונה במליאה ועובדה בוועדה, נוספו הצהרות של שני הרבנים הראשיים, המוצאים גם הם דופי בתחיקה המוצעת. הרבנים אברהם שפירא ומרדכי אליהו חוששים שמא ניתן יהיה לתאר הוראות הלכה מסויימות, כמו בנוגע לנישואי תערובת ומכירת רכוש ודלא ניידי לשאינם יהודים, כאילו הן גזעניות במובנה של הצעת חוק.

שונאי העם היהודי טענו תמיד כי אמונת ישראל רוויה בוז ואיבה כלפי לא־יהודים. היזיון מגוחך הוא כי שני הרבנים, היושבים על כס הרבנות הראשית במדינת ישראל החילונית של שנת 1986, כאילו מעניקים גושפנקה לדברי השטנה של הגרועים מבין אויבי ישראל. כאשר מועצת המדינה הזמנית הצהירה על תקומתנו הלאומית וכללה במגילת העצמאות את הפסקה המבטיחה "שיוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין... תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות", לא ראו הרבנים הראשיים דאז להסתייג מהבטחות אלה, שנועדו למעשה לעודד לזכות המיעוט הערבי במדינת היהודים. הם לא גילו חרדה פן תחיקה ממלכתית תוכל להתפרש כאילו היא סותרת את ההלכה.

האמת היא כי דור הרבנים לפני 40 שנה השכיל להבין כי מדינה עברית, לכשתקום, תהיה מדינה חילונית, ושכלל אין יסוד להניח כי התחיקה הממלכתית תוכל אי־פעם להתנגש עם ההלכה, מכיוון שסמכות ההלכה לגבי הפרט תהיה מוגדרת על־פי חוקי הכנסת. הרבנים הם התפקדו בויתור — בעיקר מאד מנקודת ראותם של כל היהודים שאינם אורתודוכסיים — שהשאיר בתמורתם את דיני האישות כתחום סמכותם, וגם זאת על־פי השראה ממלכתית.

היום מתיימרים הרבנים הראשיים להתערב בהליכי התחיקה של הכנסת, וכמקרה שבו מדובר כאן, הם מתייצבים, למעשה, לצדו של מי שמטיף לגזענות, או מגלה הבנה למניעי המסיתים — ושאלה נמצאים גם מחוץ לתנועת "כך". לא זו בלבד שיש להוקיע את עמדתם לגופו של העניין — יש לשנן באוזניהם כי תפקידם, המושתת על החוק החילוני, אינו מסמיכם להשפיע, ולו בדרכים עקיפות בלבד, על דיוני בית־הנבחרים, אשר מקור הלגיטימציה שלו הוא רצונו של העם על כל פלגיו(?).

הצעת החוק נגד גזענות אינה כליל השלמות, אך החוק נחוץ. יש לתבוע מסיעות המערך והליכוד לחדול מלהיגרר אחר תביעות המתנות של הסיעות הדתיות בנדון. מדינת ישראל חייבת לשמור על מקומה בחברת העמים, ועליה לגלות יחס פתוח לכל גילויי התרבות האנושית.

החידה שאחרי הגועל־נפש

חרות תיחלץ מהמשבר, אך כיצד יגיב על חזיון הוועידה — הציבור, שהצבעתו בבחירות היתה תמיד תעלומה עד הרגע האחרון

מאת גדעון סאמט

ברגע של פאניקה בוועידת חרות יצחק שמיר קרא לזה תראוקוף(?), אבל לאחר שהאבק קצת שקע צריך לומר על גסיסתה של המפלגה מה שאמר מרק טוויין כשעיתון דיווח על מותו: הידיעות מאוד מוגזמות. מפלגות אינן מתאבדות כל כך מהר. לא יעבור זמן רב ועוד נראה את תמונות התפייסות ולחיצות הידיים, כי אפילו אם המתגוששים פרועים, הם אינם משוגעים.

כבר עכשיו רואים את סימני הרגיעה הראשונים. ההשמצות בעל־פה, והמאמץ העיקרי הוא להגיע להסדר: שם המשחק הוא אחדות בשלטון. מי שאינו משחק אותו לפי כללים מינימליים, משלם מחיר יקר מדי אפילו בעיניו של המשמצים. הם יסתדרו ביניהם.

אפשר לחשוש מפני התחזקות שרון כתוצאה מהוועידה, אבל היא הוכיחה, כמו קודמותיה, שבהתמודדויות האלה הוא תמיד יוצא מחוזק, בין אם מרביצים שם ובין אם לא. ואין להתפלא שהסיפור הזה חוזר על עצמו.

עכשיו יהיה שם סטטוס, כפי שתאר פעם שמחה ארליך את מגעיו עם אריק שרון.

מי שציפה לפילוג ולהתפוררות לא יקבל אותם. מפלגה פוליטית, האמורה להוציא מתוכה ראש ממשלה בעוד כחצי שנה, אינה גוזרת על עצמה סתם כך התאבדות.

בעוד אנשי המערך מלקקים את האצבעות, כדאי להזכיר להם שאצלם היו קרעים קשים עוד יותר. כאשר עזב אותם בשעתו האב המייסד, הוא עשה זאת לא כדי להתבודד אלא בשאיפה להחזית לקעקע את המפלגה שהקים. היא שרדה לא רע. לפני כן אמר עליה במעמד ברגש אחד מראשיה, משה שרת, נוסע בכיסא־גלגלים, שהיא מנוהלת ב"פחד חושבת"(?). היא התגברה גם על זה. היכרויות המורים הללו מלמדים, בין השאר, שמאבקי כוח הם חלק בלתי נפרד מאורחות חייה של מפלגה, ואם הפריכה בחירות היתה מכוערת מהרגיל ומי שורות טלידה, לא היה בה חדוש גדול.

השאלה העיקרית אינה מה חושבים ראשי חרות זה על זה ומה טיב הגידופים שהוטלו בינם לבין עצמם. הם אמורים להבין, היותה שלשם כך צלילות דעתם מספקת אפילו ברגעי משבר, כי אם לא יגיעו להבנה, לא יגיעו לשום מקום.

לכן מותר להתייחס בספקנות גם לאיומים הנדירים בין חרות לבין הליברלים סביב שאלת שריון היצוג. לוי, שאינו מסכים לשריון מקומות לחבריו להנהגה, כמובן מתנגד לתת מתנות לנציגים הליברליים. ואילו הם מאיימים שיילכו לחוד אם לא יבואו על סיפוקם. אלה דיבורים המנותקים מהמציאות הפוליטית: שני מרכיבי הליכוד שווים לחוד פחות מאשר מרכיבם(?) שלהם. הם יודעים זאת במידה מספקת כדי לא לפרק את השותפות שהטילה בעקבותם את ביצת־הזהב של השלטון.

ולא חשוב במיוחד גם מה שקרה בקרב המון הצירים, כמה קיללו וכיצד הכו. מתוך השורות האלה יכולה לבקוע איבה פנימית, אבל אף אחד שם לא נראה עוזב את המסגרת הכוללת של המפלגה. הגועל־נפש נשאר בתוך המשפחה.

על רקע ההתאוששות

התוצאה האמיתית של האירועים בחרות תימדד במקום אחר: על פי התגובה בקרב קהל אלמוני והמקפק שעשה, בעיקר במערכות הבחירות האחרונות, את כל ההבדל בין תבוסה לניצחון. אלה הם הקולות הצפים. האנשים — אולי עשרה מנדטים — שהם החזירה הגדולה בשבועות שלפני יום הקלפי. הקבוצה הגדולה החשובה הזאת כל כך הטעתה את המערך ב־1984, עד שסוקרי דעת־הקהל שלו חשבו שיש להם ביד יתרון גדול. בסופו של דבר, נעה או הידוויה הורישית ברובה לעבר הליכוד ויצרה את המצב־שוויון שאותו אנו אוכלים עכשיו.

ההתמודדות בין המתונות בחרות תסתיים באוזן בלשונו של רוח המספר לאנשי שמיר, שרון ולוי מבלי שתיפתר התעלומה הגדולה: מה משקל הרישום שיותיר האירוע הזה, לאורך זמן, דווקא על אנשים שאינם מזהים את עצמם עם הליכוד.

לאיש לא תהיה תשובה מביזה את הידע גם כשיתחילו להתפרסם סקרי דעת־הקהל שלאחר הוועידה. אפשר לשער שתסתמן בהם ירידה לליכוד. אבל הסקרים לא יביאו בחשבון את השפעתו המכרסמת של הזמן על הזיכרון האנושי. אם המודדים הפנימיים בחרות יוכתבו בהכרח על ידי אינסטינקט הקיום הפוליטי של אישיה, גורל הליכוד בציבור ישפע במידה רבה מגלל גורל אותה העלייה האוטומטית בפופולאריות של ראש ממשלה מכהן.

שמיר, אם יצליח לעבור את המכשולים האחרונים עד מועד הרוטציה, לא יהיה עוד המנהיג המוכה של מפלגה שסועה, הוא יישב על תקן של מנהיג לאומי. אפילו הסוס של קאליגולה היה מקרין אצלנו במשאלים מרגע מינוי לראש ממשלה.

חרות כבר עלתה על דרך ההתאוששות וכל סבירה אותה מרצת במידה גדושה של הרהורדילב(?). אין מאבק כוח שיהיה חזק יותר מאשר הידיעה של משתתפיו כי מריבות נמשכות יפגעו בחרות את הכוח האמיתי — לא זה שבתוך המפלגה אלא זה שבשלטון. לכן, עתיד הליכוד תלוי עכשיו לא בתוצאות של שיחות הפיוס בין ראשיו אלא בשמעון פרס. אם יתן לליכוד את הרוטציה יבטיח סופית את הבראתו. הבאמת, מדוע שהקולות הצפים יתרגשו בבוא היום ממה שקרה בחרות יותר מאשר המנהיג היריב שסלל לה את הדרך לראשות הממשלה?

פעולות החילוץ

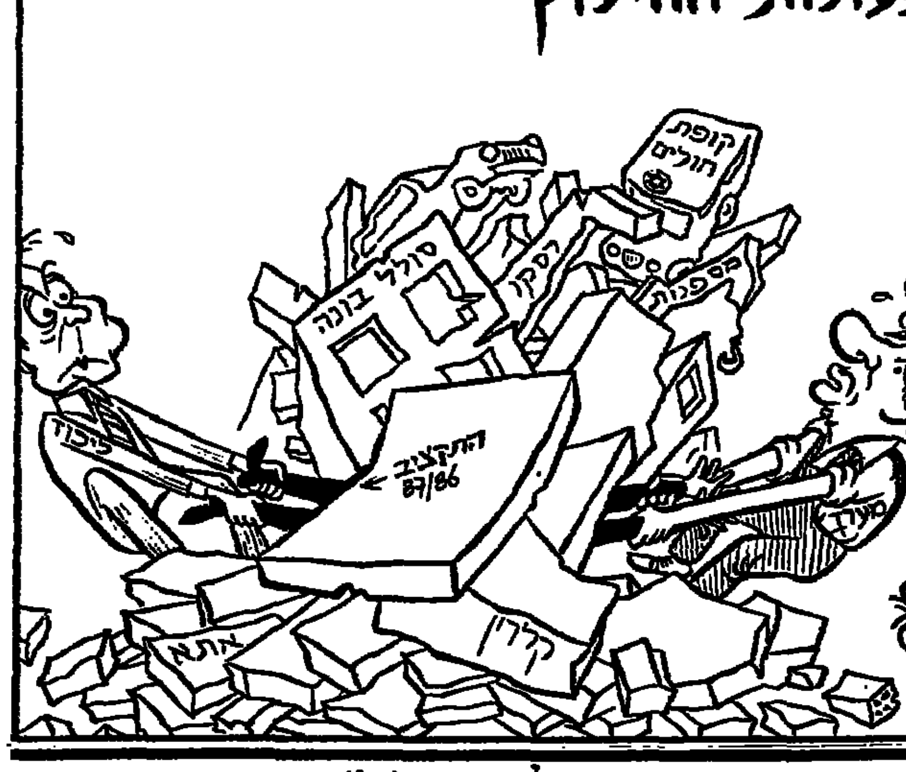

מחירה של יוקרה

אמריקה לא תוכל להרשות לעצמה קובה נוספת בניקרגואה, אך האם הכל מותר?

מאת צבי בראל

תווי פניו של מועמר קדאפי, האנטיפה הנוטשת(?) את פניו של ערפאת, ומפתה של אמריקה המרכזית הוזלת ומצבעת(?) באדום כהה, מכים מדי ערב בשבוע האחרון בפניהם של צופי הטלוויזיה. קולו העמוק של הקריין השכיר של הקרן לתמיכה במורדים בניקרגואה, מלווה את התמונות, קושר במלים עזות של נביא זעם את שלושת הבראות. השחור שוכן לפתח ביתנו, הוא אומר, קדאפי וערפאת עוזרים למשטר הסנדיניסטי לייצא טרור אל מדינות דרום־אמריקה ואל העולם כולו. הם אלה המעניקים סמים קשים להודי ילדינו. הוא מסביר את התמונה שנראים בה שלושה אנשים הנושאים ארגז גדול עטוף שמיכה, האמור להכיל סמים. "עזור לנשיא לחסל את הנגע, כתוב לחבר הקונגרס שלך". תשדיר השירות הזה, מסתיים במרתמת הודעות, הפותחת באותו נושא: "הנשיא רייגן ביקש מן הקונגרס לאשר הקצבת 100 מיליון דולר כדי לסייע למורדים בניקרגואה". מסכום זה, 70 מיליון מיועדים לסיוע צבאי והשאר בעבור מה שמוגדר "צרכים בלתי קטלניים".

"תחום השפעה לגיטימי"

כדי לעזור לנשיא לממש את חזון "המהפכה הדמוקרטית", שהתחילה לגרוף את העולם כולו כדברי שר החוץ שלו ג'ורג' שולץ, ובמכוון כדי למנוע את התפשטות הקומוניזם בעולם ובמיוחד מעבר לגבול האמריקאי, נרתמו למסע הפרסום הכללי גופים אחרים, בהרכבים משונים של ליברלים־למחצה, שמרנים קיצוניים, אנשי דת הרבניים, נציגי ארגונים יהודיים יחד עם ראשי אגודות של שחורים. מודעות על פני עמודים שלמים, מפרסמת אחר לאשר את בקשת הצורך לסייע ל־20 אלף המורדים המבקשים להפיל את המשטר הסנדיניסטי שעלה לשלטון ב־1979. לידי נפל אף עלון הדרכה של "הקרן לשמירה על החירות", המסביר לקוראיו כיצד לכתוב "מכתב לוחץ" לחברי הקונגרס.

על תרועת דעת־הקהל הזאת מכוון, כמובן, הנשיא, ההופך כל הופעה פומבית שלו למוקד התקפה על המשטר הסנדיניסטי. הוא משתמש בתיאורים ציוריים (שעדיין לא הוכחה אמיתותם המלאה) כדי לשכנע את הציבור להפעיל את המבנה הדמוקרטי האמריקאי ולהורות לנבחריו להצביע באופן "הנכון". ואמנם בימים האחרונים התקבלו למעלה מ־30 אלף שיחות טלפון במרכזתו המתוגברת של בית הנבחרים, ואלפי מכתבים מופנים אל חברי הקונגרס ואל הבית הלבן.

אך מעבר שהציבור האמריקאי אינו מוכן לקנות את פרי התעמולה בעיניים עצומות. הוא רוצה לדעת גם את המחיר ומה יקבל בתמורה. על פי סקר דעת־הקהל של רשת הטלוויזיה אי בי סי שנערך לאחר נאומו לאומה של רייגן, יותר ממחצית הנשאלים אינם תומכים במתן סיוע למורדים. אחוז זה נשאר יציב פחות או יותר במהלך השבועות האחרונים, חרף תשדירי התעמולה הנמפים.

מאחורי המלים הרמות יש לכך: אורה מטרה זמרה(?), המעוטפות בכמה טוטלי הגשמת הדמוקרטיה לעם בניקרגואה: סילוק האיום הסובייטי, מניעת התפשטות המהפכה המרקסיסטית למדינות אחרות במרכזה ובדרומה של אמריקה, וכו"ב. אך מבט היסטורי חטוף מעורר את האמת הבאמבולוטית הטבועה בהם.

מזכר מרגיני שוברי עוזר שר החוץ האמריקאי רוברט אולדס בינואר 1927 מדגיש כמה ענינים שחשיבותם לא פגה עד היום: "אמריקה המרכזית היתה תמיד תחום השפעה לגיטימי של ארצות הברית... ציינו המאבקים לממש הרפובליקות הקטנות המשתרעות מגבול מקסיקו ועד פנמה היו מאז ומתמיד יותר מסתם נציגים. הם היו יועצים שעצתם התקבלה בחוק המדינה באוזן בינות... קרא לכך תחום־השפעה או בכל שם שתרצה, אנו מפקחים על גורל מרכז אמריקה משום שהאינטרס הלאומי מחייב אותנו לכך... ניקרגואה היתה לי נקודת מבחן. קשה לראות כיצד אנו יכולים להרשות לעצמנו מפלה בה".

שישים שנה עברו מאז נכתב המזכר, אך "האמת" המרכזית שבו עודה בתוקף. היוקרה האמריקאית אינה יכולה לסבול קובה נוספת באזור. לדמוקרטיה נודעת חשיבות, אך היא אינה יכולה לבוא במקום אינטרס אמריקאי או תחום־השפעה אמריקאי.

יד חופשית לסי־איי־אי

אנשי הממשל אמנם אינם אומרים זאת במפורש, לפחות לא בפומבי, אך הכוונה האמריקאית היא להפיל את השלטון הסנדיניסטי, על פי נוסחה האומרת שהסיוע למורדים מטרתו לעזור לכונן דמוקרטיה בניקרגואה. אך למורדים עצמם נאמרו דברים אחרים על ידי סוכני הסי־איי־איי שהפעילו אותם. להם נאמרה האמת.

חברי הקונגרס שיצטרכו להחליט ביום חמישי כיצד להצביע, ואם להעניק למורדים את מאה מיליון הדולרים ולסי־איי־איי את רשות הפעולה החתרנית במדינה זאת, עומדים בפני כמה שאלות. מחד גיסא, עומדת ההחלטה של הקונגרס משנות השבעים הקובעת כי ארה"ב לא תהיה מעורבת בפעולה חתרנית שמטרתה להפיל משטרים אחרים. מאידך גיסא, הענקת הסיוע תיתן לסי־איי־איי ולפנטגון (שמתקציבו יבוא הסיוע) יד חופשית לאמן ולהדריך את המורדים מה וכיצד לעשות כדי להיפטר מהממשלה הסנדיניסטית.

שאלה אחרת נוגעת לאופן השימוש בכסף. תקציב השנה שעברה בסך 27 מיליון דולר טרם נוצל אף במחציתו, כשרום הצבאי אימונם של המורדים אינו מאפשר מתן כלי נשק מתוחכמים, ומכאן שהמורך במאה מיליון דולר אינו מציאותי. אך הבעיה המרכזית היא אי רצונו של הקונגרס לתת לסי־איי־איי יד חופשית בניקרגואה, במיוחד אחרי פרשת מיקוש נמלי ניקרגואה בשנת 1984.

הקונגרס מציע דיפלומטיה. הנשיא טוען כי עשרת הניסיונות הדיפלומטיים נכשלו. הקונגרס טוען כי הניסיונות לא היו רציניים. כדי לענות על הטענה הזאת נשלח השגריר המיוחד פיליפ חביב לנסות יוזמה דיפלומטית נוספת. הקונגרס סבור עוד, כי מדינות אמריקה הלטינית מתנגדות למעורבות אמריקאית "כבדה", וכי הסולידריות הלטינית עלולה לפעול כבומרנג נגד ארה"ב.

הבית הלבן מצטט סקר דעת־קהל, שעל פיו כ־90 אחוזים מתושבי מדינות מרכז אמריקה רוצים בסילוק הסנדיניסטים. אך ביום שבו ציטט דובר הבית הלבן את תוצאות הסקר קרא דובר מחלקת המדינה תוצאות אחרות של אותו סקר, ועל פיהן רק 55—60 אחוזים רוצים בסילוק הסנדיניסטים. לסתירה במספרים לא ניתן הסבר.

מכבר, אין חברי הקונגרס רוצים להיראות כמי שנותנים ידם להתפשטות קומוניסטית או כמי שמעכבים את כינון הדמוקרטיה בניקרגואה. אך לא הכל על גבעת הקפיטול משוכנעים כי הסכנה הקומוניסטית בגירסתה הסנדיניסטית אמנם ממשית, במיוחד לנוכח הביזיונים הבאים העלובים של אנשיה. רייגן מצטט לפקפקנים — המונים למעלה ממחצית חברי הבית — את חזון המהפכנים מלפני שבע שנים, שעל פיו תיוצא המהפכה לשאר מדינות דרום־אמריקה. חברי הקונגרס משיבים לו שאין ממה להתרגש, שכן גם הרבה מן החזון האמריקאי לא התגשם במשך למעלה ממאתיים שנות קיומה של המדינה.

ובתוך אלה עולה השאלה העקרונית: האם מותר לייצא "מהפכה דמוקרטית" באמצעים בלתי דמוקרטיים, האם רק לדיקטטורות מותר להשתמש באמצעים אלה לצורך הפיכותיהם?

צעירות סיניות נישאות לזרים כדי להגר מארצן

פקין (רויטר־עתים). סקר שנערך ביוזמת ממשלת סין מגלה, כי נשים סיניות רבות נישאות לזרים, כדי לצאת את ארצן. המכירים מקרוב את התופעה מציינים כי האהבה היא לעתים תכופות גורם משני בנישואים אלה.

הסקר, שפורסם בכתב־העת הסיני הרשמי "מרעי המשפט", מציין כי יותר מ־95 אחוז מהסיניות המתחתנות עם זרים הן צעירות, וכ־99 אחוז מהן עוזבות את סין כדי לחיות במדינה אחרת. "שיעור גבוה מאד של הצעירות הנישאות לזרים רואות בכך דרך לצאת מהמדינה", מציין כתב העת.

דיפלומטים מערביים בפקין מעריכים, כי מספר הסיניות הנישאות לאזרחים זרים מגיע כיום לכמה מאות בשנה — שינוי בולט לעומת המצב לפני עשר שנים, כאשר נישואים עם זרים היו אסורים למעשה. "סיניות רבות רוצות להינשא לזר כדי לצאת מסין, משום שאין כאן חופש", אמרה ליגג, נערה סינית שנישאה אשתקד לסטודנט מארצות המערבית. ליגג טענה כי כל הזוגות המעורבים עוקרים מסין בגלל התמכות הגזעיות המתוחות בהם בארץ זו.

שדולה כן, יוזמה לא

חברי הכנסת, שידעו לדאוג לתנאי גימלתם, יצאו בהכרזות יפות על תיקון העוול הנעשה לעובדי המדינה בגימלאות, אך מעשים אין

מאת שמשון ארליך

יש חברות שמקובל בהן לשלוח את הזקנים אל מחוזי הקרח, ושם הם לפתות מדיר. היו חברות שבהן זקנים סוטו יחד עם בלתי־מועילים אחרים, וטופלו בהתאם. בחברות אלה נהג קוד־חיים אכזרי, החל על כלם. בחברה שלנו לובש המוסר האסקימואי של חברי הכנסת לגבי חלק מהגימלאים, משום הרוצה למתן תמיכה לנזקקים, המספיקה לשיכון בבתי־אבות למוסמרי כל. 65 חברי כנסת התמנו על עמדה ותבעת לשפר את תנאי הגימלאים ולתקן את העוול הגדול שנעשה להם. הם אף נתנו לעצמם את השם שדולה. אולם למעשה, לא עשו כלום.

לעוולות הנעשות לגימלאים פנים רבות. מקצתן משותפות לכל הגימלאים ומקצתן ייחודיות לסוגים מגוונים של גימלאים. הכנסת, דרך ועדת הכספים, קובעת לכל הגימלאים את ההכנסות במסים שהם זכאים להם ואת החזר הסכום בביטוח הלאומי. אולם לגבי חלק גדול מהגימלאים, אלה המקבלים במישרין את גימלתם מקופת המדינה וכל אלה הצמודים להם בתנאי עבודתם ובתנאי הגימלה במסגרת הסכמי עבודה ושכר קיבוציים, קובעים חברי הכנסת הרבה יותר מזה.

תנאי הגימלה הם חלק משכר העובד ומתנאי עבודתו. לעובדי המדינה, לרבות צבא הקבע, שופטים, מורים, חברי כנסת ושרים, קובעת הכנסת, באמצעות ועדת הכספים, את תנאי גימלתם כחלק מתנאי העבודה. ואולם, חלק מהגימלאים שהיו עובדי המדינה מחליפים לדעה באופן שיטתי, גימלתם נשחקת עד כדי דמות סמל. אלה הם עובדי הדירוג האחיד והדירוגים המקצועיים. בה בשעה לא נשחקת גימלתם של אנשי צבא הקבע והמשטרה, המורים, השופטים, חברי הכנסת עצמה והפקידות הבכירה של האוצר ונציבות שירות המדינה העוסקים בנושא זה. לכך שתי סיבות עיקריות.

קירוב לתוספות הוותק

הסיבה הראשונה, שבהתאם לחוק הגימלאות משולמת הגימלה על פי המשכורת הצמודה לדרגה האחרונה שהיתה לעובד לפני צאתו לגימלה. טוב ויפה. אלא שבמציאות של הסכמי השכר בארץ, מוסיפים מדי פעם בדירוג האחיד ובדירוגים המקצועיים דרגות ותת־דרגות בראש הסולם. למרות זאת דעת של היועץ המשפטי של הממשלה, האומרת שיש להתאים מחדש את דרגתו של הגימלאי לאחר הוספת דרגות ותת־דרגות בראש הסולם, אין נציבות שירות המדינה עושה זאת.

כך קורה שגימלאים ותיקים, שעמדו ערב פרישתם בראש סולם הדרגות, מוצאים עצמם כיום בדרגה הקרובה לתוספות הוותק, ולעתים אפילו בדרגה הקודמת על הבייך בלבד. אצל גימלאים ותיקים מגיעה השחיקה עד לפני תוספת הדרגות המתוכננות בהסכם הקרוב, עד כדי שמונה דרגות שלמות. תופעה כזאת אינה קיימת בחלק מגבון השירות הציבורי, כבצבא קבע ובמשטרה, שופטים, מורים וחברי כנסת. אצלם תוספות השכר אינן ניתנות בהוספת דרגות בראש הסולם, אלא בהגדלת השכר הצמוד לדרגה.

בראיון ברדיו הודה שר האוצר בקיומם של העוול והמפליה הנובעים משחיקת הדרגה, אולם לא גילה עם זאת כל רצון לתקנם.

הסיבה השנייה: לא כל רכיבי השכר של הגימלאים נושאים את הזכות לגימלה. ושוב, הדבר הוא תולדה של הסכמי שכר מסויימים. שכר עובדי הדירוג האחיד והדירוגים המקצועיים מורכב משכר יסוד ותוספות, שעליהם משולמת גימלה, ומרכיבי שכר אחרים, כתשלומים קבועים לאחזקת רכב, לרשיון לרכב, לביטוח רכב ולהוצאות שכר פות בעבור 500 ק"מ לחודש, למכסת שיחות טלפון, לקרנות השתלמות, העבר הלארחות לרמי בימור, לדמי ספרות מקצועית וכיו"ב, שאינם נושאים זכות לגימלה. ושוב, משכורתם של אנשי צבא קבע, שופטים וחברי כנסת אינה מפוצלת לרכיבים נושאי זכויות־גימלה ולרכיבים אחרים שאינם נושאים זכויות כאלה.

את המליה העוול יצרה הכנסת והפקידות, שדאגה לבנות את עצמה הן בפני שחיקת הדרגה והן בפני אי הכללת כל שכרה בשכר הפנסיוני והבטחת תנאי הגימלה שלהם. היא שקבעה שתשלומים אלה, המהווים חלק נכבד מהמשכורת של העובד בעת היותו בשירות, לא ייכללו בהגדרה הפורמלית של המשכורת על פי חוק הגימלאות, וזאת כדי לחסוך בתשלומי פנסיה לחלק החלש של עובדי המדינה.

שכר לכל דבר

אכן, חיסכון נכבד. רכיבי שכר אלה שיעורם 50 עד 60 אחוז משכרם של העובדים. אי תשלום הגימלה בגינם, משמעותו שעובדים אלה אם הם זכאים ל־70% גימלה, מקבלים למעשה לעת פרישתם 35% או פחות משכרם בתורש העבודה.

בתי משפט שונים כבר פסקו שתשלומים קבועים, אף אם הם נקראים בשמות שונים ומשונים, מעמדם כשכר לכל דבר לצורכי פיצויים ופנסיה. הממשלה, בתקנות ההקצאה המלוות את התוכנית הכלכלית, קבעה כי תשלומים הם "צמודי" לשכר ולכן יוקצצו. במלים ברורות, לאיש אין ספק שתשלומים אלה הם שכר לכל דבר.

אולם רוב חברי ועדת הכספים משום מה לא אמצו עד היום, שכל "תרגילי הדיסקון" הנעשים על ידי האוצר לגבי חלק מהגימלאים אינם מקבלים עליהם. הם גם לא מצאו דרך לתקן את חוק הגימלאות כך שיהא ברור, כפי שקבעו בתי המשפט, שכל התשלומים הקבועים שמקבל העובד בעת היותו בשירות יהיו חלק מהפנסיה, ושיש להתאים את דרגות הפנסיונרים מחדש כל אימת שנוספת דרגה. אין הם זקוקים לאישורו של אף אחד, אלא רק לנכונות ליישם את מה שהבטיחו זה מקרוב: שאין דינם כנבחרי ציבור מבכל עוד את העוליה התוקל בתנאי הפנסיה.

אם הם לא יעשו זאת, עשויים לעשות זאת אחרים. רשימת הגימלאים החדשה פונה לכ־400 אלף גימלאים ולעוד כ־200 אלף העומדים לצאת לגימלאות. את הרשימה מארגנים הפעם אנשי מעשה, במטרה ברורה לבטל באמצעות חקיקה את העוליה. עם מתמבצא(?) של 25 חברי כנסת עשויה הרשימה להשיג כמה מקדמים על חשבון המפלגות הגדולות ומפלגות המרכז הקטנות, ולהכתיב לראשי המפלגות במו"מ הקואליציוני תנאים בנושאים אחרים לגמרי, דבר שספק אם ינעם להם.

הרוצים הסורים במלחמה? (ד')

ההרתעה הישראלית כלפי אסד

דמשק לא תצא להרפתקה צבאית בלא שתהיה משוכנעת שהסיכון שווה את המחיר

מאת זאב שיף

במאמרים קודמים הגענו למסקנה כי לסורים יש גירוד ומוטיבציה למלחמה בישראל; כי יכולתם הצבאית גדלה כי ביכולתם להפתיע אותנו בדרך זו או אחרת ומוטב לנו שלא להתבסס על ההנחה כי בלא שימצאו שותף צבאי בעולם הערבי לא יעזו לתקוף. בהקשר לכך, עומדות מבחינתנו שלוש שאלות בסיסיות: מה היכולת הצבאית והאופרטיבית של הסורים להגיע להישגים ולכפות את ידו של צה"ל? האם הגענו לקו אדום מבחינת העיתוי ואסד חושב במושגים מיידים על מלחמה? מה ההרתעה הטובה ביותר שישראל יכולה להפעיל כנגד אסד והמשטר הסורי?

בהתחשב בנתונים הצבאיים והגיאוגרפיים, נראה לי כי הצבא הסורי מסוגל לבצע כיום בהצלחה מהלך קרקעי ברמת הגולן. למשל, תפיסת מתבנים או יישובים (כפי שעשו במלחמת 1973, כאשר השתלטו על החרמון) מתוך הבנה שלאחר־מכן תימנע ישראל מלצאת למלחמה גדולה להחזרת הגזילה. אני נותן לצבא הסורי אשראי גדול יותר וסבור כי בתנאים מסויימים יוכל להגיע להישגים אופרטיביים גדולים יותר מסתם מהלך ברמת הגולן אף שגם צבאם עומד בפני הצורך לפרוץ דרך במכשולים קשים. אך במקרה כזה אין הם יכולים להתבסס על ההנחה שישראל תעבור על כך לסדר היום. פירוש הדבר, מלחמה רחבה ולאו דווקא מלחמת התשה, כפי שדמשק מצפה אולי. ככל שההישג האופרטיבי הסורי ההתחלתי יהיה גדול יותר, כן מסתבכת דמשק יותר במהלך ישראלי דרסטי יותר בשלב השני. ישראל לא תירתע מלהפעיל את כל העוצמה הצבאית שלה, אם הפגיעה בה אכן תהיה קשה.

לסיכום שאלה זו יש לומר, כי הסורים מסוגלים להגיע להישגים צבאיים ברמת הגולן, ביחוד אם יצליחו להפתיע את צה"ל בפתיחת המלחמה. עם זאת, דמשק לא תיכנס להרפתקה צבאית אלא אם תגיע שהסיכון במהלך הצבאי אינו רב, או שההישג יהיה משכנע מבחינתם (כמו תפיסת שטח החוקה) גרימת אבידות כבדות לישראל והישג יוקרתי בינערבי.

שחיקת ההרתעה הישראלית

האם מעריך אסד כי הגיע כבר לשלב כזה והעיתוי מתאים? שני נאומיו המיליטנטיים יצרו באחרונה את הרושם אצלנו כי אסד עשה צעד קדימה. להערכתי, הגזמנו בפירושם של שני הנאומים ונתנו בהם סימנים צבאיים מוקדמים מדי. מבחינה עקרונית, זו המגמה בהתעצמות הסורית, אך כרגע דמשק אינה מופיעה עיפות צבאי שיבוא ביוזמתה.

נראה כי מבחינת העיתוי הסורי, תשומת לבה של דמשק נתונה יותר למתחולל בין עיראק לאיראן, מתוך צפייה לראות מה יהיה השלב הבא במלחמה זו. הצמרת הסורית יותר משהיא מעסיקה עצמה ברגע כיצד ליזום מלחמה בישראל היא משודות באשר לעתידה במקרה שמחלתו של אסד תגבר (באחרונה הגיעו ידיעות כי הוא רואה בקושי באחת מעיניו) ועקב זאת יחריף מאבק־הכוחות הפנימי, אף בתוך העדה העלווית עצמה.

קשה לדעת כמה זמן תעמוד בעינה תחושה זו. מצד אחד, אפשר להניח בוודאות כמעט כי הרתעתה של ישראל כלפי סוריה נשחקה במידה זו או אחרת במלחמת לבנון. בשנים האחרונות נשחק מה שהיה כבוגה בפינו הקווים האדומים של ישראל. הדימוי של ישראל נחלש. מצד שני, הסורים מיטיבים לקרוא את העוצמה הישראלית יותר מכמה מאחיהם הערביים. הם יודעים כי ישראל אינה רוצה להיראות כחלשה בעיני הערבים ואם תידחק לקיר, היא תגיב בתוקף. למשל, ישראל אינה רוצה יותר להתקע בבוץ הלבנוני. אך כאשר פוגעים באינטרסים חיוניים שלה (כמו חטיפת שני החיילים בדרום לבנון) היא נרתעת מלהגיב מיד ובעוצמה רבה.

קונצרט של הצהרות

מניסיון העבר אפשר לומר, כי כאשר הסורים מעריכים שניצב מולם כוח חזק, הם מוכנים לקבוע כללי משחק (אם כי לא הסכמים רשמיים) ולשמור עליהם. כללי משחק כאלה נקבעו בעת שהסורים פלשו לירדן ב־1970, או בהסכם הפסקת האש אחרי מלחמת ההתשה ב־74, או כאשר שיגרו את צבאם ללבנון ב־1976. מי שהפר את כללי המשחק הללו לא היו הסורים, אלא ישראל, כאשר הפילה את המטוסים הסוריים באפריל 1981.

כדי שההרתעה הישראלית לא תיחלש, עלינו לדאוג שאסד ועוזריו ידעו כי לרשות ישראל כוח צבאי גדול וחזק ומתכנן גם בגבולות התקפיים. עליהם לדעת כי למרות העצמה הסורית הגדולה, אפשר להפתיעם (גם בהתבסס על יכולתנו הטכנולוגית) בזירת הקרב כפי שהפתענו את מערך הטילים הסורי נגד מטוסים, ב־1982: עליהם לדעת כי ישראל לא תירתע בנקיטת צעדים קיצוניים ובלתי־שגרתיים בעת צרה; כי במקרה של מלחמה כוללת יסכן אסד את משטרו ואת השליטה העלווית בסוריה — וזה עשוי להתקבל באהדה נבכה בבירות ערב. עם זאת, עלינו להקפיד שלא לדחוק את אסד לפינה, להיזהר בקשתנו ובקורת מסבות. זה תחום שאינו נוהרים בו. ברגע שבתחילה מתיחות, מיד מתחיל אצלנו קונצרט של הצהרות והכרזות בלתי־מבוקרות, הן של גורמים מדיניים והן של גורמים צבאיים, בספק אם קיבלו רשות לכך, כפי שהיינו עדים לאחרונה.

האם הרתעה כזאת תפעל לתמיד? אין לדעת. מטבעה, אין ההרתעה עניין קבוע העומד לעד וללא שינוי. הקושי שבהרתעה הישראלית כלפי סוריה נובע מכך שדמשק אינה מוכנה לקבל לעד את הסטטוס קוו הנוכחי, הן בגולן והן בלבנון. אף אין היא מוכנה לקבל הסדרים מדיניים נפרדים של מדינות ערביות אחרות עם ישראל, שבהם תשאר סוריה בחוץ, כפי שהיה בהסכם קמפ דיוויד. בשל כך, על קהילת המודיעין של ישראל להיות דרוכה תמיד ועל צה"ל להכין עצמו לכל תסריט מלחמתי אפשרי.

(המאמר אחרון בסדרה)

כמה ליטרים של בנזין ממלאים לך במכונית?

"כלבוטק" גילה ואנחנו מדגישים

תכנית "כלבוטק" חשפה רמאויות בגביית כספים מנהגים שתדלקו את מכוניותיהם במספר תחנות ברחבי הארץ. צוות הטלוויזיה לא עבד לבדו. יחד עמו שתפו פעולה "פז", "דלק" ו"סונול" המטפלות בנושא זה כל השנה.
יתרה מזאת, חברות הדלק אף שכרו את שרותיה של חברת חקירות לסייע למערכת "כלבוטק" בגילוי העבריינים ובהסגרתם למשטרה.

משאבים רבים הושקעו ע"י שלוש החברות בהתקנת משאבות משוכללות וחדישות, כדי לתת לך הנהג שרות יעיל ואמין. על גבי מצגי המשאבות ניתן לראות במדוייק את כמות הבנזין שמוזרמים למיכל המכונית שלך ואת הסכום שעליך לשלם.

אך לא די בכך.

כדאי לך לצאת מהמכונית, לפקוח עין ולגלות צרכנות טובה:

א. יש לשים לב מאיזו משאבה מתדלקים את מכוניתך והאם הינך מקבל את האוקטן המתאים.
ב. יש לוודא שהספרות שעל גבי המונים הוחזרו ל־0, הן לגבי כמות הליטרים והן לגבי המחיר.
ג. יש לבדוק את כמות הליטרים ואת המחיר המופיע במונה לאחר גמר התדלוק.
ד. שלם רק את הסכום הרשום במונה.
ה. במקרה של ספק כלשהוא, פנה ישירות לאחראי על התחנה ובקש את התערבותו.

אנו עושים כמיטב יכולתנו לשרת אותך בתחנות התדלוק ואתה גלה ערנות לטובתך.

עכשיו - ההגה בידיים שלך.

בתודה על תשומת הלב

פז | דלק | סונול | ארגון סוכנים ובעלי תחנות דלק

مكان الأصل

נשים בגיל המעבר

שני שלישים סובלות מגלי חום ורבות אחרות מדווחות על הפרעות פיסיות ונפשיות ★ נחמה לנשים שמנות: להן יותר קל

מאת אסתר בלווה

נשים שמנות עוברות את גיל המעבר בקלות־יחסית. נשים כפייתיות ואלה הקרויות בעגה שלנו "טיפוס מקצועי" מועדות לדיכאון. אלה מקצת הדברים שהושמעו במי־דיסקוס, סימפוזיון רפואי שהתקיים בשבוע שעבר, ואשר אותו ארגנו נשות הדסה ישראל בנושא "נשים בגיל המעבר".

אל פרק החיים שתחילתו סיום הווסת, התייחסו פרופ' עפרה קפלן־דינור, מנהלת המחלקה הפסיכיאטרית ופרופ' יורם בייס גינקולוג — שניהם מהדסה עין־כרם, ופרופ' יעקב מנצ'ל מנהל מחלקה פנימית בהדסה הר־הצופים.

פרופ' בייס הסביר, כי גיל המעבר מבחינה פיסיולוגית משמעו הפסקת הווסת בהדרגה. תקופה זו מלווה תכופות בגלי חום (אצל שני שלישים מהנשים) ושינויים באברי־מין, בעיקר ביובש הנרתיק. חלק מהנשים מתארות את גלי החום כתופעה מביכה. החום עולה מן החזה העליון ומציף את הגפיים העליונות ואת הפנים, ואחריו בא מעין גל של קור. גלי החום מציפים ביום ובלילה. נשים מדווחות גם על עייפות, נדודי שינה, חולשה, ירידה בפעילות, חוסר אנרגיה, עצבנות יתר, מתחים וליקויים בהתקשרות בין־אישית.

גלי החום הם, כנראה, תוצאה של ירידה בכמות הורמון האסטרוגן שאותו מפרישות השחלות. בגיל זה היחס בין ההורמונים הנשיים והגבריים בגוף משתנה. כיוון שיש עלייה ברמת ההורמון הגברי נוטות הנשים בשל כך לשיעור־יתר ועור פניהן נעשה שביר. השינויים באיברי המין ובעיקר בנרתיק, נובעים מחוסר בהורמון האסטרוגן (שהוא אחד מההורמונים העיקריים) המגן עליו מפני זיהומים. חוסרו של הורמון זה עלול לגרום לזיהומים, גרד, הפרשות ולעתים גם לכאבים בעת קיום יחסי־מין. פרט מעניין: אצל נשים שמנות ההורמון הגברי הופך ברקמת השומן להורמון נקבי (אסטרוגן), ולכן נדירות אצלן התחושות שמנינו.

ירידה בצפיפות העצם

על שינויים במערכת העצם אצל נשים בגיל המעבר ייחד את הדיבור פרופ' יעקב מנצ'ל. כבר בגיל טרום־המעבר חלה ירידה בצפיפות העצם אצל נשים. הן סובלות מכאבי גב, גבנונים ונוטות לשברים בחוליות הצוואר, הגב ופרקי היד וצוואר־הירך. אובדן סידן בגוף, חוסר תנועה ורמה ירודה של אסטרוגן, המסייע לספיגת סידן בגוף, מובילים למחלה הקרויה אוסטאופורוזיס. מחלה זו מאובחנת בצילום רנטגן. לאחרונה פותח בבי"ח הדסה מכשיר המודד את צפיפות העצם בפרקי היד והרגל, ומאפשר גילוי בירידת סידן בשלבים מוקדמים של המחלה.

את ההיבט הפסיכולוגי העלתה פרופ' עפרה קפלן־דינור. היא התייחסה אל תסמונת דיכאונית קלה, המתבטאת ב"אין כוח, אין חשק ואין תיאבון". כן מאפיינת התופעה בהפרעות בריכוז וזיכרון ועד להפרעות דיכאון קשות. "הגישה הפסיכולוגית אומרת, שהמאפיין את הגיל הזה הוא אובדן. אובדן כוח פיסי שתחילתו שנים מספר לפני גיל המעבר, התרוקנות הקן המשפחתי, ילדים עוזבים את הבית וצריך להסתדר עם בן־הזוג. נוסף לכך אובדן אנשים קרובים, מחלות. מגיל זה יש מעגל של משוב שלילי — תופעות פיסיולוגיות מגבירות את הלחץ הנפשי וגורמות לדיכוך.

יש דרכים להקל על האשה בעת כזאת, אומרת פרופ' קפלן־דינור: להגביר תחומי התעניינות, ללמוד לראות את חצי הכוס המלאה. עם תופעות פיסיולוגיות אפשר להתמודד על־ידי קבלת אסטרוגן ופרוגסטרון במשולב במינון רפואי מבוקר. טיפול הורמונלי זה אין לתת לנשים שחלו בסרטן אברי המין, סרטן השד, נשים שסובלות ממחלות לב, כבד, כליות ומקרישת יתר של הדם. הטיפול באוסטיאופורוזיס מצריך כלכלה עתירת־סידן ופחותת־שומן, תוספת מבוקרת של ויטמין די ופעילות גופנית.

אחד מהדגמים היפים של מונטנה: מראה צמוד עם מקטורן רחב כתפיים, מאופיין בקו פיפולי

חור בכיס / אברהם טל

סכנה לחופש הדיבור (בטלפון)

בתערוכת ציוד משרדי שנערכה בחודש שעבר באחד ממלונות תל אביב, סבבה גברת וחילקה לבאים כרוז משוכפל. "אנא הקדש לי שתי דקות", נאמר בכרוז. "מצאתי לנכון לנצל את ביקורך בתערוכה לצורך פנייה אישית נרגשת, אשר מטרתה — צירופך לאגודה הישראלית למניעת פגיעה בחופש הדיבור (בטלפון)".

מה עמד מאחורי "הפנייה האישית הנרגשת" של הגברת עם הכרוזים? לפני חודשים אחדים זכתה לפרסום נרחב בכלי התקשורת מערכת רישום שיחות טלפון, המוצעת לחברות ולמוסדות במחיר של כ־4000 דולר. המערכת רושמת באופן אוטומטי את כל הפרטים על שיחות הטלפון היוצאות: תאריך ושעת השיחה, מספר הטלפון שחויג, משך השיחה ועלותה, והעיקר — מספר השלוחה שהשיחה יצאה ממנה. הנתונים נפלטים באופן שוטף אל מדפסת, או נאגרים בזיכרון ונשלפים לפי דרישה. לדברי היצרנים, המערכת הותקנה כבר במספר ניכר של מפעלים ומוסדות, המבקשים להפעיל בקרה על השיחות היוצאות. לטענתם, יחסוך המשק לא פחות מ־230 מיליוני דולרים בשנה, אם יותקנו מערכות כאלה בהיקף נרחב על פי תוכנית שהכינו. באחד המלונות במרכז הארץ הוכח, שהתקנת המערכת הביאה לחיסכון של 25 אחוזים במספר השיחות היוצאות. במקרים רבים ניתן לכסות את עלות המערכת תוך חודש ימים.

אולם יש רבים־דרבים, שהתפתחות טכנולוגית מרעישה זו לא שימחה אותם. מערכת זו עלולה לשנות את שיגרת העבודה היומיומית של פקידים ועובדי משרדים אחרים, ולקצץ את הרגלים שרכשו במשך שנים; מה גם שהעבודה מתווילה לפרוזה, ומאות אלפי עובדים יחזרו להזדקק למכשיר הטלפון מיד עם בואם לעבודה בבוקר, כדי לתת הוראות קנייה ומכירה. לכן אין פלא, שבחיפה העיר העובדת הוקמה זה לא מכבר "האגודה הישראלית למניעת פגיעה בחופש הדיבור (בטלפון)", שבעניינה ביקשה שתי דקות ממנו הגברת הנ"ל, ששמה סימה בראודה.

המסר הוא פשוט מאוד: לעובדים השכירים בישראל אין עודף של זכויות והטבות. הם עובדים קשה ובקושי גומרים את החודש. "שיחות טלפון היא צ'ופר קטן המגיע לנו בדין. לכולנו יש הורים, ילדים, אישה קטנה ולפעמים גם פילגש מן הצד", כותבת הגברת בראודה (משפט גברי־שוביניסטי זה עורר אצלי חשד ראשון בדבר האותנטיות של מחברת הכרוז: מה זה, כבר אין מאהבים?). אשר על כן, "תנו יד גם אתם למלחמה באח הגדול אשר החליט לגזול מאיתנו גם את התענוג האחרון שעוד נותר לנו בעבודה — שיחות הטלפון הפרטיות", מוסיפה הגב' בראודה. "אנו, אנשים קטנים, שכירים בתעשייה, במסחר, בשירותים ובמשרדי הממשלה, נילחם עד הסוף במערכות רישום טלפון".

הגב' בראודה מסבירה עוד, כי כעובדת של חברת פיברוניקס, העומדת לקלוט את החידוש הטכני המסוכן בקרוב, היא תעשה כל שביכולתה כדי לסכל כוונה זו. היא מסיימת בבקשה נמרצת להצטרף ל"אגודה הישראלית למניעת פגיעה בחופש הדיבור (בטלפון)", שהוקמה זה לא מכבר וכתובתה: חיפה, רחוב הספורט 10, טלפון 04־385729.

התרשמתי מאוד־מאוד מעומק הפגיעה וכנות הזעקה העולים מן הכרוז. עם זאת, התעורר בי גם חשד: שם היצרן של המערכת נזכר בכרוז ארבע או חמש פעמים, ומבקרי התערוכה אף נקראו לגשת ולחזות ביצור המופלא — המוצג בשני דגמים (למרכזיות ישנות ולמרכזיות אלקטרוניות). האם אפשר שנפלתי בפח, ואין לפניו אלא תכסיס פרסומת ציני של יצרני המכשיר? האם לא נעשה כאן ניסיון פסול לנצל את רגישותנו כדי לשכנע את המעסיקים שלנו לרכוש את המכשיר הנבזי הזה — ולהפנות אותו נגדנו?

כדי לבדוק את העניין ניסיתי פעמים מספר להתקשר עם הגברת בראודה בטלפון של "האגודה הישראלית למניעת פגיעה בחופש הדיבור (בטלפון)", אך ללא הצלחה. ניסיתי שוב ושוב — אין קול ואין עונה. האם ייתכן שמישהו כבר שלל ממנה את חופש הדיבור (בטלפון)?

מתכונים מתוקים לפורים

חג הפורים כבר על הסף. רבים מהמוני בית־ישראל מתחפשים והופכים לאחרים, רבים אחרים יושבים בבית חוללים אזני־המן במיגוון של מילויים, ורבים אחרים — החכמים מכולם — גם מתחפשים וגם חוללים. לו יהי חלקנו עמהם. לכבוד החג השמח הזה ותקינה עבורנו לאה קימל מספר מתכונים מתוקים וחגיגיים במיוחד.

אוזני המן מבצק פריך

המצרכים לבצק: 1 ק"ג קמח, 1 שקית אבקת אפייה, 1 שקית סוכר וניל, 475 גרם מרגרינה, 1 כוס מים פושרים, 3 כפות סוכר.

אופן הכנת הבצק: שמים בקערת לישה את כל המצרכים ולשים לבצק אחיד. מניחים את הבצק בצד כחצי שעה. מחלקים את הבצק לחלקים אחדים. מרדדים אותו, על־גבי משטח מקומח, לעלה בעובי של 3—4 מ"מ. בעזרת כוס קורצים ממנו עיגולים וממלאים אותם במלית הפרג. מהדקים יפה לצורת משולש.

מלית בטעם פרג: 100 גרם פרג טחון, חצי כוס סוכר, חצי כוס חלב או מים, 2 כפות דבש, 100 גרם צימוקים, 2—3 כפות פירורי לחם, מעט ציפורן טחונה.

אופן הכנת המלית: שמים בסיר סוכר, חלב ודבש ומביאים לרתיחה. מוסיפים את הצימוקים והפרג ומבשלים על־גבי להבה בינונית תוך כדי בחישה, כחמש דקות. מסירים מהאש. מוסיפים פירורי לחם וציפורן ומצננים היטב.

אופים את אוזני־המן בתנור בחום בינוני־גבוה עד להזהבה יפה. מצננים היטב. מעבירים אותן לקופסה סגורה עד להגשה.

טורט פרג עסיסי

(תבנית מס. 28)

המצרכים: 1 כוס פרג טחון, חצי כוס יין אדום מתוק, 2 כפות סוכר, 5 ביצים מופרדות, אחת ורבע כוס סוכר, 2 כפות ברנדי, 1 כפית תמצית וניל, חצי כוס שמן, אחת וחצי כוס קמח תופח.

המצרכים לזיגוג: חצי כוס מים, 3 כפות סוכר, 1 כפית תמצית וניל.

המצרכים לציפוי: 100 גרם שוקולד מריר, 2 כפות מרגרינה, 2 כפות קקאו, 3 כפות ברנדי.

אופן הכנת העוגה: שמים בסיר פרג, יין ו־1—2 כפות סוכר ומביאים לרתיחה. מנמיכים את הלהבה ומבשלים כ־2—3 דקות נוספות. מצננים מעט. מקציפים את החלמונים עם מחצית כמות הסוכר לקרם בהיר. מוסיפים את הברנדי, וניל, שמן וקמח. מוסיפים את תערובת הפרג. בנפרד מקציפים את החלבונים עם מחצית כמות הסוכר. מאחדים את קצף החלבונים ותערובת הפרג. יוצקים לתבנית משומנת ואופים בחום בינוני כשעה. לאחר שהעוגה מתקררת מכינים את הסירופ: שמים את כל מרכיבי הסירופ בסיר ומבשלים, מרגע הרתיחה, כחמש דקות על־גבי להבה נמוכה. יוצקים את הסירופ על העוגה בכמות שווה.

אופן הכנת הקרם: ממיסים בסיר את המרגרינה והשוקולד, תוך כדי בחישה. כשהשוקולד נמס, מוסיפים את הקקאו והברנדי. בוחשים יחד לתערובת אחידה. מצפים את העוגה בקרם.

פונץ' מוקה

המצרכים: 6 כוסות קפה חזק, 1 שקית שמנת מתוקה, חצי כוס חלב, שליש כוס ליקר קפה, שליש כוס ברנדי, 2 כפות שטוחות אבקת קקאו, 3—4 כפות סוכר, חצי כפית קינמון.

לקישוט: שמנת מתוקה מוקצפת.

אופן ההכנה: שמים בסיר את כל המצרכים ומביאים לרתיחה. מעבירים את הפונץ' לכלי הסירוויס על גבי נר. או מוזגים לכוסות הגשה בינוניות. מקשטים בשמנת מתוקה מוקצפת. מגישים עם קשית שתייה.

הצעקה האחרונה / שולמית קיסרי

דגמים נשיים ומלאי חן

צעיר, עליז ורענן

האוסף של לורדיה רינאמיק ותוך סו־רטון לגברים, נשים וילדים, כלל שפע של דגמים מלאי־חן במיגוון גדול לכל הגילים ברוח צעירה. הקבוצות היפות, הצבעים המושכים ושפע הגזרות הקייציות, גרמו לנו להרהר שוב בנושא הכאוב של חלונות־הראווה וצורת התצוגה בחנויות. דגמים אלה, אילו הוצגו בצורה נכונה עם שפע האבזרים שנראו בתצוגה, היו יכולים לשמש מעין שיעור דידקטי של אופנת קיץ ונופש ים־תיכוני. במציאות, בחנויות השונות שבהן נמכרים פריטי המלתחה של החברות האלה — המצב הי־ מבולגן.

בין המבחר ראינו שפע של חצאיות מיני, שורטים, מכנסיים באורך מעל הברך (הנקראים גם מכנסי רוכבי האופניים), חולצות טריקו וכותנה, שילובי טריג וסאטן בחולצות גופיות ואברולים טוניקות וחצאיות ומכנסיים בכל האורכים. לגברים מבחר גזרות של מכנסיים וחולצות בצבעי לבן, ורוד, אפור, ירוק וסגול במראה צעיר. המחירים של 3 החברות מעניינים ועליזים במיוחד, חדשים ומרעננים. מחירים לחולצות (גברים, נשים ילדים) מ־10 שקלים וחצי עד 47 ש"ח. מכנסונים מ־15 עד 25 ש"ח, מכנסיים מ־30 עד 77 ש"ח.

סניף ניצן של נשות הרצליה עשה מאמץ מעניין, בשיתוף זק פיתנטי מפאריס, להגיש ערב מיוחד במלון דניאל בהרצליה. למרות ייחודו של הערב, שבו הוצגו דגמים של אחד מחשובי המעצבים העכשוויים (מונטנה), של אחד הבתים הציגים בנוף האופנה הצרפתי (פיתנטי) ושל מיטב בגדי־הים הישראלים (גוטקס) — סבל הערב מכמה ליקויים שהעיבו על הציפיות. דגמי מונטנה היו מעטים־יחסית, והם הוצגו באיטיות רבה. בצורה כזו נמנע ממי שלא מכיר את שפע הרעיונות של המעצב לתפוס את הסגנונות הייחודיים שלו. בפאריס מציג מונטנה לפני קהל אלפים, בקבוצות של 40 דוגמניות הזורמות על מסלול ללא הפסק ומראות כ־500 דגמים. מבית פיתנטי הוצגו ב"דניאל" דגמים מייצגים נשיים ומלאי־חן, וגם כאן רק חלק מהאוסף. הוא הדין לגבי אוסף גוטקס, שהוצג על מספר מצומצם של דוגמניות והכך לא ניתן להציג את כל עושרו. דגמים של מונטנה ופיתנטי נמכרו לאחר התצוגה. ההכנסות מן המכירות ומהתצוגה יקלו על הנשים המתנדבות בארגון של הורים לילדים בעלי ליקויי למידה, תפקוד והסתגלות, לקדם את מטרות ארגונם.

שוק פורים ברוח הזמן

בחנות ובשוק

שוק פורים של נעמת תל־אביב, שייפתח השנה בבית החייל ב־24 במרס בשעה 5 אחר הצהריים ויסתיים ב־26 במרס ב־10 בלילה, יישא השנה אופי שונה מבשנים קודמות, אומרות מארגנותיו. בשוק הדגש ינשב על עיצוב מודרני ובחירת המוצרים נעשתה בהתאם לרוח התקופה ולטעמו הטוב של הקהל הישראלי. בכ־20 ביתנים יימכרו כלי בית, בהם סירים מפלדת אל חלד מתוצרת איטליה, כלי בית ומערכות אוכל מאמייל חסכית מתוצרת יפן, כלים מתוצרת לפיד, נעמן ועוד: מצעים ומגבות, מוצרי מזון, דברי מאפה ומתיקה שהוכנו בידי מתנדבות, מוצרי קוסמטיקה, עציצים ובגדים לבוטיק לבגד יד־שנייה. בביתן הדרום־אמריקאי תימכר סחורה שהגיעה מברזיל, מארגנטינה ומצ'ילה. בביתן מיוחד יימכרו עבודות מלאכת־יד, בהן שטיחי־קיר, מפות ופריטי לבוש. כל ההכנסות מהשוק יוקדשו לאחזקת מעונות הילדים של נעמת בתל־אביב.

תשומת לב פורימית

מי שאימץ לו את המסורת לחלות את פני אהוביו במשלוח מנות לכבוד החג, ימצא השנה, בכל נקודות השיווק של מוצרי עלית, סלסלות חגיגיות משופעות במעדני שוקולד, ואפלות וממתקים, כולם על טהרת תוצרת כחול־לבן. לציבור מוצעות סלסלות בשלושה גדלים: במחיר 10 שקלים ניתן לרכוש סלסלה המיועדת לילדים, הרוצים לפנק את הוריהם או חבריהם. היא מכילה חפיסות שוקולד, טופי ואפלות ושלל סוכריות בטעמים שונים. מחירי הסלסלות האחרות הם 26 ו־40 שקלים, הן מכילות מיגוון של מוצרי עלית, ביניהם שוקולד, ואפלות, בונבוניירות, קפה נמס ו־סוכריות.

העשירית למניין

רשת החנויות הארצית לתרופות ומוצרי יופי וטיפוח, "סופרפארם", פתחה באחרונה את החנות העשירית שלה, הממוקמת ב"בי־סנטר" החדש בכביש החוף. במסגרת חגיגות הפתיחה נמכרים עשרות המוצרים, המובילים ברשת במחירים זולים במיוחד, אלף לקוחות יקבלו את מלוא סכום הקנייה בחזרה ויוגרלו שני כרטיסי טיסה לתצוגת אקספו '86 בקנדה.

המעדנייה הארוכה ביותר בעולם

אל הפתיחות החגיגיות אפשר לצרף גם את פתיחתו של סניף היפר "קראוס" בבת ים, הממוקם בקצה אזור התעשייה של העיר, שתתקיים ביום ג' 25.3. לשירות הלקוחות יעמדו 80 עובדים מיומנים, 300 מקומות חניה, 17 קופות אלקטרוניות ממוחשבות, המעדנייה הארוכה ביותר בעולם (30 מ'), בית־קפה רחל, מזון מוכן מתוצרת בראפי קייטרינג, ועוד ועוד.

חגיגה צמחונית

עוד פתיחה חגיגית, בשורה לכל מי שביקש ללמוד את עקרונות הבישול הצמחוני־טבעוני, או שביקש להציץ למטבח הצמחוני ולא ידע היכן וכיצד: פיליס גלזר, מי שקנתה לעצמה שם של הכוהנת הגדולה של הצמחונות, פתחה באחרונה בית־ספר לבישול בתל־אביב, שנקרא "המטבח של פיליס" וילמדו בו איך לשלב מוצרים טבעיים וכיצד להרכיב ארוחות מאוזנות. הדגש יהיה על הבנת יסודות הבישול. פיליס גלזר, ילידת ארצות הברית, עלתה לארץ לפני תשע שנים והתפרסמה בזכות ספרה "חגיגה צמחונית", שהיה ספר ראשון מסוגו בנושא זה בישראל. עתה מצוי בשלבי הפקה ספרה השני, בנושא הבישול התנ"כי. פיליס היא דמות מבוקשת בקרב צמחונים, טבעונים וכל מי שקשור בנושא. הלימודים, שיחלו השבוע, יתנהלו בסדרות של שישה שבועות, בעברית או באנגלית. במערך הלימודים אנו מוצאים שיעורים כמו: סודות המטבח הצמחוני, תיאוריות ושיטות הכנה, מעדנים מיוחדים לשומרי דיאטה, בישול צמחוני מהיר — שיוכיח כי העיסוק בצמחונות אינו צריך לגזול זמן רב, המטבח ההודי הצמחוני ועוד. (יהושע שגיא)

כוח דלתא

דוגמה קלאסית של "אם אינך יכול להילחם בהם — הצטרף אליהם": חברת הטקסטיל דלתא שראתה את הצרכנים פונים לשווקים וקונים שם הלבשה תחתונה במחירים זולים ביותר, אף גם בפגמים מסוימים, החליטה לצאת בסידרת חיסכון חדשה, שתביא להוזלה של 15—20 אחוז במוצריה. שמה של הסידרה החדשה הוא "עלה כותל", המוצרים יימכרו בעיקר בחנויות המזון והרשתות.

מנכ"ל דלתא, דב לאוטמן, הסביר במסיבת עיתונאים כי סידרה זו היא קולקציה חסכונית שנתאפשרה הודות לצמצום בהוצאות המתייחסות להידור החיצוני, בלי לפגוע בתכונות הבסיסיות של המוצר מבחינת טיב הבד, איכות הגימור והעיצוב. מוצרי הסידרה כוללים תחתונים, חזיות, גופיות, גרבי ספורט, גרביים לשעות הפנאי ומגבות. הקוץ שבאליה, לדעתי, היא האריזה שבה משווקים שני מוצרים בבת־אחת, המבריחה את הקונה לקנות שני מוצרים גם אם אינו נזקק להם.

לדלתא, שזו שנת העשור לקיומה, היה השנה מחזור מכירות של 57 מיליון דולר שממנו רק 15—16 אחוזים מופנים לשוק המקומי והשאר לייצוא, בעיקר לאנגליה (למרקס אנד ספנסר), לצרפת, הולנד וארה"ב. (שירית רוזנבלום)

יוריני, מלך בשר ודם

מאת עדנה לוינשטיין

"הכל תצוריש", אמרו לנו כל אימת שהתעניינו לדעת מה עומד מאחורי הטלפתיה, הפאראפסיכולוגיה, האסטרולוגיה וכישופי המולדות. אי לכך לא הלכנו מעולם להופעותיו של אורי גלר, צ'אן קנטסה, עודד תאומי, קליוסטרו או יוריני. האחרון, שהגיח מבטן אמו עם השם יורם נחמן, שינה את שמו ליוריני, אסוציאציה לשמו של גדול הקוסמים, הודיני, שנולד בארה"ב כאריך וייס (יהודי, כמובן — מה השאלה?) ושינה את שמו להודיני על שמו של הקוסם הצרפתי הגדול, אודן, שנולד עם השם... האריך זיל גמור.

אולם בשבוע שעבר, בניגוד לציפיות, נבעלתי על יוריני. לאחר שהצליח לכופף כפית שהיתה תבויה בין שתי כפות ידי, תוך שהוא מחפה על ידי העליונה בכף ידו שלו במשך דקתיים. בקפה "שלי", הסמוך לחנות הקסמים החדשה שלו, ברחוב יהודה המכבי בתל־אביב, כמעט שלא נותרו כפיות ישרות. כשהוא נזקק להדגמה — הוא שולף כפית מתוך התיבה, מעוות אותה ומחזירה לבעלי המקום. הללו כבר הולכים לפשוט על הבוק.

במבצותו של יוריני, צעיר נאה, בעל בלורית בלונדית מגודלת, עיני תכלת ידוקות, לבוש בסוודר ירוק "זוהר" ובמכנסיים משובצות בירוק־כחול, ציירתי ציור כלשהו (בית) ורשמתי מתחתיו תאריך של מישהו הקרוב ללבי (25.8.68) — תאריך לידתו של אחד מצעירי המשפחה. התקשרתי לפי הנחייתו לרונלי, שותפתו והמדיום שלו, לביתה ברמת גן, הצגתי את עצמי והיא אמרה לי, תוך דקה, את התאריך, פרט לשנה, שאותה הקדימה כ־"86 במקום 68. היא ניחשה גם שציירתי בית. יוריני הגדיל לעשות: ביקש חפץ אישי ואני מסרתי לו את שעוני. רונלי ניחשה שזה שעון, שקיבלתי ליום הולדתי הי(נו, באמת) ושהעניק לי אותו בעלי, שיחיה (תקבה בשמו המדויק).

אני שומעת אתכם אומרים: "תצוריש. עבדו עליך בעיניים" שיהיה.

מוקד עלייה לרגל

"טריק קס", חנות הקסמים הקטנה של יוריני, הקיימת כחודשיים, שואבת לקירבה המוני בני נעורים מדי יום, העומדים בעיניים קרועות לרווחה ובפיות פעורים אל מול אלילם הנערץ. החנות, הגדושה במוצרי קסמים ובמוצרי קונדס שונים, ובימים אלה אף באבזרים לפורים, היא מוקד עלייה לרגל לכל תאבי המאגיה, אחיזת־העיניים והד להמוטים: מכאן — סיגריות מתפוצצות, סיגריות מתיזות מים, גיליוטינה שאינה עורפת, סכין נשלף שהוא מסרק, קלפי קסם, מאפרות משתעלות, ומכאן — מוצרי פופ כפוסטרים, בובות, מדבקות וזוהרות, עגילי פה ועליהם דמויותיהם של דוראן־דוראן ומאדונה, ועטים ומכשירי כתיבה מכל מין וסוג. אבל על האחרונים אין קופצים. הכל נמשכים רק אל הקסמים כפרפרים אל האור, האור — הלא הוא יוריני, מתדרך ומסביר לקונים הצעירים כיצד לתפעל את ציוד הקסם שרכשו. ההורים, מסתבר, אינם עומדים למכשול. הם מעניקים כסף ביד רחבה, אולי כפיצוי על כך שהם מפקירים אותם במשך שעות רבות כל כך של היום, ואולי מפני שזה דור אחר, שאינו רגיל שלא ייענו לו. בזמני, פירנס אותנו הספר "מאה פלא ופלא" וכל ה"פלאים" שבו היו מורכבים מאבזרים וחפצים שהיו בהישג יד בתוך הבית.

אריק, בן 11, הביא עמו ציור מקופל לחנות וביקש מיוריני שינחש מה צייר. אין מסרבים לקליינט ויוריני נועץ בו במשך דקה רצופה את עיניו החודרות. נוטל דף נייר ומצייר לאטו גלי ים, סירה, מפרש, שמש ודגל, שעליו כתוב "טריק קס". אריק פורש את ציורו שלו: כנ"ל ממש, רק ללא השמש.

יוריני (מימין) עם אורי גלר: רגע לפני כיפוף הכפות. (צילום: ודי כהנא)

"יש יש" — שואגים הילדים בהתרגשות ואריק ממלמל: "בחיי, אני לא מאמין!"

"הילדים יודעים כבר יותר טוב ממני איך להפעיל את האבזרים", מחייך יוריני. הוא מוסיף ומספר, כי נמשך לתורת הנסתר כבר מילדות. "הייתי ילד שונה, מסתגר ועסוק במחשבותי. ככל שהתעסקתי יותר בקסמים כן היה קשה לי להשתמש בחושים הטבעיים, שבעזרתם ידעתי מה אנשים חושבים ומה יקרה בעתיד. לכן החלטתי להיפרד מן הקסמים ולעבור לטלפתיה ולפאראפסיכולוגיה", הוא אומר.

כיום, בחנותו הקטנה, כשלצדו שותפו משה בגים (24) וכלבת הטרייר המכמה שלו, הוא מדבר על הטלפתיה הפאראפסיכולוגיה כעל דרך חיים ולא כעל מקצוע. "לדרך חיים אין אפשרות לעשות הסבה", הוא אומר. כאן פועלת ההרגשה ולא ההיגיון. את שירות המילואים שלו הוא עושה בחיל אוויר, בהופעות לפני חיילים, כמובן, ובימי האחוזות שלו הוא מופיע ברחבי הארץ, לפי הזמנה.

יש ליוריני חלום: להיעשות יותר תכליתי — לעזור לאנשים, בעזרת טלפתיה, להפסיק לעשן, לרדת במשקל, להחלים ממחלות (באישור רפואי) ועוד מעשים טובים אחרים. ובינתיים הוא גורם אושר עילאי לילדי ישראל, המבלים בחנותו כבמועדון חברים, ומביטים בו כבאל מן האולימפוס, שנבעף ויורד אל העם והוא עומד לפניהם לשמשם, בגודל טבעי, מלך בשר ודם.

סרטי עידו רג'ואן את דניאל
שמחים להזמינך לשמוח בשמחת
יהודה ברקן ע"ל המצלמה הנסתרת
החגיגה תתקיים בכל רחבי הארץ
החל ביום חמישי 20.3.
(החלה מכירת הכרטיסים !!)
ניפגש בסיבוב
ליהודה ועזרא
חן חן על הקומדיה
ההדרת "ניפגש בסיבוב"
במוצאי שבת בקולנוע
"חן" רחובות

האם תותבת השיניים שלך "יושבת" טוב? לוחצת?
Protefix
פותר את הבעיה
להשיג בבתי המרקחת
הסוכן בישראל:
דנטאורינט־פוס
תל אביב, אלנבי 98
טלפונים:
03־613964 • 02־625545

הועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי

חוק תכנון ובנייה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965 כי הוגשה בקשה למשרדי הועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי עכו לאישור הקלה בבניין בתיק מס' 1155/85 ע"י מר פתחי עלי בראענה מכפר סחנין גוש 19314 חלקה 49/39 מהות ההקלה: הקמת קומה שלישית.

את ההתנגדות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רחוב לוחמי הגיטאות 10 עכו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

מ. סלע
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' 3392 שינוי מס' 2/83 לתכנית מס' 1541 א' והתכנית כוללת הוראות של תכנית מפורטת.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית:

א. ירושלים, שכונת גבעת שפירא, רח' החייל פינת לוחמי הגיטאות, מתחם P8 שבתכנית 1541 א' והשטח בלתי מוסדר מזרחית למתחם P8
ב. שטח בין קואורדינטות אורך 173050 — 172950 ובין קואורדינטות רוחב 134440 — 134200.
ג. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:

א. שינוי ייעוד חלק במתחם P8 שבתכנית 1541 א' משטח לבנין צבורי לשטח לתחנת דלק.
ב. קביעת ייעוד בחלק בלתי מתוכנן כשטח לתחנת דלק.
ג. איחוד וחלוקה חדשה.
ד. קביעת בינוי בשטח בהתאם לנספח הבינוי.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3120 מיום 8.11.84 עמ' 288. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

במח' מתכנן העיר, רח' הלל 23 ירושלים. בועדה המקומית בנין העיריה, רח' יפו 113 ירושלים. בועדה המקומית בית־שמש: בבנין המועצה בית־שמש.

30 בדצמבר 1985
יח' בטבת תשמ"ו

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז ירושלים

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרז מס' 141/71/86
החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות בניה אזרחית באזור כפר מנחם.
פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 172 שקל חדש (כולל מ.ע.מ.) במשרדי אגף הבצוע, רחוב החשמל 16 קומה 11 טל' 614343/691 תל־אביב בין השעות 9.00—12.00, עד יום שני 24.3.86.
רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים"
הצעות תתקבלנה עד יום רביעי 2.4.86 שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מנהל כח אדם —
מסור מודעתך בדחף
בדחף תקבל יותר
לפרטים נוספים: תל־אביב: 03־622233־4 עדי סאמט
ירושלים: 02־226335־6 אמיר דורון
חיפה: 04־645333־4 אריה טל
04־662571־2

هكذا من الأصل

וולקן יציקה: סוף הדרך או תחילתה?

מאת יונתן שרמן

"בכלל תעשיות" כבר לא בטוחים אם עיסקת הרכישה של מפעל "וולקן יציקה" לפני שנה וחצי היתה צעד נבון. כפי שרמזו תחילה, העיסקה שבוצעה ביולי 84' היתה אמורה לפתור את בעיותיהם של כל הצדדים הנוגעים לעניין, להבטיח את המשך הכדאיות של הפעלת המפעל וגם לשפר את רווחיות החברה הרוכשת, "אורדן". זאת מכיוון ש"אורדן", ברוכשה את המפעל בידי "כור" תמורת הקצאת 30 אחוזים ממניותיה, סברה כי השי־לוב של מפעל היציקה שלה ושל "וולקן יציקה" יקנה לה כוח מונופו־ליסטי ובעזרתו תוכל לשלוט בשוק ללא כל מתחרים.

"כור" מצדה, שמחה לוותר על מפעל בעייתי זה, אשר רק הסב לה הפסדים של בחמישה עד שישה מי־ליוני דולר בשנה. ביהוקה להעברת מפעל של חברת העובדים לידיים פרטיות היה, שרק כך ניתן לשמור על מקום פרנסתם של עובדי החברה. כדאי להדגיש, כי מפעל "וולקן יציקה" הוא המפעל היחיד שנמכר על ידי "כור" בתולדותיה ולבד מפרשת "וולקן", סגרה "כור" את שעריו של במפעל אחד בכל ההיסטוריה של הקונצרן — מפעל "מנועי רמלה". כל המאבקים שנ־עשו בזמנו להבריאו לא עלו יפה.

גם עובדי החברה סברו כי שפר חלקם: מקום הפרנסה של מרביתם הובטח, ואילו אותם עובדים שפוטרו קיבלו פיצויים של כ־350 אחוזים.

אבל כיום "אורדן" ודאי היתה נכונה להחזיר את הגלגל לאחור ולי־משוך את ידיה מהפרשה. בדיעבד התברר, כי השיקול לרכישת המפעל לא עמד במבחן המציאות.

עודף בכושר ייצור

הנהלת "אורדן" רכשה את המפעל מ"כור" האויל ובצפייה שתוכל לנצל את כושר הייצור של "וולקן יציקה" כדי לקבל הזמנות נוספות בתחום הספקת חלקי־מתכת יצוקים לצ־רכת הביטחון והעיקר לשנק המרכבה. כיום, בעקבות הקיצוצים הגדולים ברכישות מערכת הביטחון כאן בארץ והגדלת הרכישות מיצר־נים אמריקאים, בעזרת כספי הסיוע האמריקאי, נמצא כי "אורדן" סובלת מבעיה חמורה של עודף כושר הי־יצור. ניסיונות להתגבר על בעיה זו כבר באו לביטוי בפיטורי למעלה מ־100 עובדים במפעל החברה בב־תניה — מהלך שהיה אמור להתאים את מספר העובדים לרמת הפעילות החדשה, וזהו אמור גם להתבטא בקיצוץ של 25 עובדים במפעל "וולקן יציקה".

צעד זה של הנהלת "וולקן יציקה" נועד להקטין את הפסדי "וולקן יציקה", אשר למרות תכנית ההבראה שהונהגה בו עדיין הפסיד סכום של 1.5 מיליון דולר בשנת 85'. זאת לאחר שהמפעל קיצץ 110 מעובדיו במהלך תוכנית ההבראה והצליח להגדיל את מכירות מפעל ב־20 אחוזים בשנת 85', לסכום של 8.5 מיליון דולר.

אלכס פרלינג מנכ"ל המפעל הב־היר, כי קיצוצים אלה בכוח־אדם הם בלתי נמנעים. לדבריו, יש כיום שני קווי ייצור במפעל — קו ליציקות פלדה וקו ליציקות ברזל — ושניהם מפסידים כסף, למרות הציוד המ־שוכלל ש"כור" התקינה בהם בזמנו. הסיבה: העלות הגבוהה של כוח העבודה, עלות שהיא תולדה של הסכמי עבודה היסטוריים, וגם העדר הזמנות, מצב שאינו מאפשר ניצול מלא של הציוד המותקן במפעל.

פרלינג מציין, כי עלות כל פועל במפעל היא כיום 15 אלף דולר בממ־וצע — סכום הגבוה ב־30 אחוזים מעלות פועל ממוצע בשאר מפעלי "אורדן". מכאן, שאין מנוס מהקטנת הוצאות המפעל על ידי קיצוץ במספר העובדים והשוואת שכר העובדים האחרים לרמה המקובלת בענף היציקה.

ב"וולקן" מציינים, כי תוכנית ההבראה של המפעל עדיין לא הושלמה ו־240 העובדים המועסקים כיום במפעל מהווים כוח עבודה גדול בהרבה מהנדרש על פי ההזמנות המצויות בידי המפעל.

העובדים מצדם אינם מסכימים לפיטורים על פי התנאים שסוכמו על ידי ההנהלה, הכוללים מתן פיצויים בשיעור של 250 אחוזים. הם דורשים כי 13 העובדים שה־הנהלה מבקשת לפטר בשלב ראשון יזכו לפיצויים בשיעור שהוסכם עליו לפני שנה וחצי, בעת פיטורי הגל הראשון — כלומר 350 אחוזים.

מאבק כוח

הויכוח גלש לפסים בלתי ע־ניינים והיה למאבק כוח בין ההנהלה מצד אחד לועד העובדים מצד שני, וכל צד מנסה להפגין כי הוא זה השולט במפעל הלכה למעשה.

העובדים שיכללו את שיטת המאבק של פועלי "אתא" ומספנות ישראל ונעלו את שערי המפעל. הפרו צווי בית משפט, השתלטו על משרדו של מזכיר מועצת פועלי חיפה ואף פירסמו מודעות אבל של מנכ"ל המפעל וסגנו. הפעולות נועדו להדגיש, כי העובדים אינם מתכוונים לוותר על מקום פרנסתם ללא מאבק וכי אין בדעתם לעשות את הטעות שעשו עובדי "אתא", שהמתינו להתערבות גורמים חי־צוניים שיצילו אותם ממסכת פי־טורים.

מועצת המנהלים של החברה־האם "אורדן" החליטה לא להיכנע, וב־ישיבה מיוחדת שכונסה בשבוע שעבר החליט כי ועדה מיוחדת של ראשי "כלל תעשיות" ו"אורדן" תב־דוק עד סוף החודש דרכים להקטנת עלויות השכר במפעל — אם בקיצוץ מספר העובדים ואם בקיצוץ שכרם של העובדים; אם תיתקל הועדה בקשיים ביישום המלצותיה, היא תהיה מוסמכת להחליט על סגירת קו יציקות הפלדה ועל פיטורי 100 העובדים המועסקים בקו ייצור זה לאלתר.

ב"כלל תעשיות" מציינים, כי הפעם לא יהיו כל ויתורים לעובדים. גורמים בכירים בקונצרן אמרו בי־מים האחרונים, כי מצבה של "אורדן" כיום אינו מאפשר לה להחזיק מפעל אשר תרומתו למאזן הכולל של התשלובת הינו כה שלילי. לכן הנהלת "אורדן" חייבת לפעול הפעם בנחישות כדי להבטיח את הכלכליות של הפעלת המפעל. אם הדבר לא יתאפשר בגלל פעולות העובדים — ייסגר המפעל כולו על 250 עובדיו.

אלכס פרלינג המנכ"ל: שני קווי הייצור במפעל — ליציקות פלדה וברזל — מפסידים כסף למרות הציוד המשוכלל

הפיטורים שהסעירו

בחודשים יולי, אוגוסט וספט־מבר 84' סערה המדינה עקב פרשת פיטורי עובדי "וולקן יציקה". הנושא עלה לכותרות משתי סיבות: האחת, הצורה שבה פוטרו העובדים: בהודעות פיטורים אישיות לכל עובד שנשלחו באישון הלילה באמ־צעות שליחים מיוחדים, ומ־אוחר יותר שכירת 30 אנשי אבטחה על ידי הנהלת המפעל כדי למנוע את כניסת המפוטרים לשטח המפעל ולהגן על מנכ"ל המפעל מפני זעמם של הפוע־לים, אשר ניסו לפגוע בו.

הסיבה השניה היתה, שהמפעל הועבר מבעלות של הקונצרן ההסתדרותי "כור" לידיים פר־טיות, וכאשר בוצעה עיסקה זו פורסם כי ההנהלה החדשה של המפעל תימנע מלפטר עובדים. אבל מאוחר יותר התברר, כי בהסכם ההעברה נכלל גם סעיף שלא פורסם, ובו הסכימה "כור" לפיטורי ייעול של "אורדן" במפעל.

עובדי החברה ניסו להיאבק בפיטורים ואכן הצליחו להקטין את מספר העובדים שפוטרו מיד עם העברת הבעלות, מ־67 ל־38 בלבד. אבל במשך השנה וחצי שעברו מאז הצליחה הנ־הלת המפעל להקטין את מספר העובדים ב־110 איש — ל־250 לערך, מ־380 בתקופת הבעלות של "כור".

ראשי "אורדן" סיפרו אז, כי לאחר שהושלמה העיסקה וה־ערכה בדיקה יסודית בנושא מצבת כוח־האדם, נמצא כי עשרות עובדים מקבלים משכורות ואינם עובדים כלל. אחד העובדים שקיבל משכורת מל־אה, אף הקים דוכן לממכר ביצים בשטח המפעל ועסק בכך במהלך שעות העבודה — במקום בעבודה בקו הייצור.

הטור שלי / נתן דונביץ

הכל הולך

אחת המהפיכות העוברת עלינו היא מהפכת הניידות. הכל נעשה נייד. בשפת הרחוב, הכל הולך.

תחילה היתה זאת מערכת הסטרי־או. כדי לשמוע מוסיקה סטריאו־פונית, משני רמקולים, היה על המאזין לשבת בכורסה מול המערכת הקבועה בקיר, או מונחת על רהיט כלשהו. הרמקולים בשני הצדדים, והמאזין תקוע בכורסה, בקודקוד של משולש שווה־צלעות. ה"ווקמן" הנייד, שפיתחה "סוני" ביפאן, ואחריה הלכו החברות האחרות, חילץ את המאזין מכורסתו. עכשיו הוא הולך לו ברחוב, או בריצה, רץ את ריצת־הבוקר, או שקוע בקריאת ספר בספרייה ציבורית, והמוסיקה הסטריאופונית באוזניו, צלולה וב־רורה כמו בוקעת ממערכת משוכללת.

בעוד הבנאים מצויידים ב"ווקמן", וכבר נחתת עליך מיצווה חדשה, טריית, של החיים המודרניים: לא עוד פולחן הטלוויזיה הביתי. היש־ראלי המצוי, אם יש בריה כזאת, כמו נעקר מקערת הפיצוחים. המו־חיבה את רעתו ואת גופו. מודעות פרסומת הקוראות לרכוש כורסת טלוויזיה יקרה, עשויות להיראות מיושנות בעוד שנה או שנתיים. באמריקה וביפאן התהליך כבר החל.

הטלוויזיה המהלכת עם הצופה היא כבר נחלתם של רבים. עם שעון־מעורר על זרועו, ביפר תקוע בחגורתו ומקלט־טלוויזיה זעיר בכי־סו, הולך האיש שלנו לקולנוע או לאסיפה. כן, כמעט ששכחתי: בכיס מקטורנו פנקס־מידע ממוחשב, עם כתובות, רישומים ומספרי טלפון, העולים על הצג בלחיצת מקשים. בלי עט, ללא עיפרון. האדם המעודכן. מהלך כמו עוזר־רשב משופר.

אלווין טופלר, ב"הלם העתיד", חזה ניידות כללית של כל החפצים והמיתקנים, כולל בתי־מגורים ובניי־ני מוסדות. כבר ב־1970 כתב, כי מועצת החינוך של לוס אנג'לס החליטה שבעתיד ישוכנו 25 אחוז מכיתות הלימוד בעיר במבנים ארעיים, הניתנים להעברה לפי הצורך. בכל אזורי החינוך המרכזיים בארה"ב — כתב טופלר — כבר משתמשים במבני־לימוד ניידים, וכיתות נוספות מסוג זה הן בשלב תכנון.

מטרתן של כיתות הלימוד האר־עיות היא לסייע למערכת החינוך להתמודד עם השינויים המהירים בצפיפות האוכלוסיה. אך בדומה לבגדים שנועדו לשימוש קצר, גור־מות גם הכיתות הארעיות לקיצור משך היחסים אדם—עצם. כיתות אלה מלמדות את הילד על ארעיות סביבתו.

טופלר מרחיב את הדיבור על הארעיות המתרבה והולכת בחיי הילד בזמננו. אך נניח לילד ונפנה למבוגר. המושג "בית" אינו מבטא את מבנה האבנים או העץ שבו גר האדם, אלא את מלוא התכנים, הפי־סיים והאטמוספריים, שבו. גם גבר עסוק במיוחד חוזר הביתה לשעה מסויימת, לחזות במשחק הכדורסל של מכבי תל־אביב או לראות מה אירע לדלגליס בפרק החדש בסד־רה.

עתה הוא יכול לא רק שלא לחזור הביתה, אלא אף לצאת ממנו בשעת ערב מוקדמת עם מכשיר הטלוויזיה הזעיר בכיסו. הטלוויזיה אינה המכשיר הראשון הגורם לו, שלא יהיה תלוי בביתו. עתה יש לו מכשיר טלפון בידו, או במכוניתו, ואין הוא יכול לטעון כי "אני חייב להיות הערב בבית, מחכה לשיחת טלפון חשובה". היא תגיע אליו, לכל מקום.

מכשירי־הטלוויזיה הזעירים אמנם מוחזקים בכף־יד אחת, אך תמורתם עדיין תשלם הון גדול למדי של דולרים. בין 350 ל־400 דולר לטלוויזיה צבעונית. מכשיר שחור־לבן עולה בארה"ב כ־100 דולר.

תגדל הבדידות?

צעד גדול קדימה בפיתוח הטל־וויזיה הזעירה נעשה רק לפני ארבע שנים, ב־82', עד אז לא השביע המסך הזעיר את רצון היצרנים והצרכנים. התמונה יצאה מעורפלת. ב־82' הצליחה "סוני" היפאנית, מפתחת ה"ווקמן", להשיג הישג נוסף, מדעי ומסחרי: היא פיתחה והחלה לייצר מנורת־מסך שטוחה, וכך נתאפשר ייצורו של ה"ווצ'מן", מכשיר הטלוויזיה הזעיר. מירקע של שני אינצ'ים, שחור—לבן, במחיר 400 דולר. חקיינים זריזים במזרח הרחוק החלו לייצר מכשירים דומים, אך באיכות פחות טובה. במחירים יותר נמוכים. אומרים, שבהונג־קונג אפשר להשיג את אחד החיקויים הללו תמורת 100 דולר.

בעקבות הייצור של "סוני" פתחו בייצור דווקא חברות שעונים, המחפשות שווקים חדשים למוצרים חדשים. שלושה ענקים יפאניים — סייקו, סיטיזן וקאסיו — כבר מציעים מקלטים זעירים במחיר קצת יותר נמוך מזה של "סוני". היום מציעים את מכשיריהם תמורת 350 דולר לשחור—לבן. אבל צופים ירידה משמעותית במחירים תוך שנה. כפי שאירע ל"ווקמן". הם גם משתמשים בטכנולוגיה שונה מזו של "סוני". לא מנורת־מסך, אלא צג של גביש נוזלי, כמו בשעונים די־גיטאליים ובמחשבונים.

תחילה לא מיהרו הצרכנים הפו־טנציאליים לקנות את המכשיר החדש. המחיר הגבוה והחשש מפני מחלות־ילדות כרוך הראשונה, השא־רו את הצרכן אדיש. אחר־כך, עם הופעת החיקויים הזולים והשיפור הניכר באיכות התמונה, החלה ההתנפלות הקנייתית. סיטיזן, למשל, הודיעה כי בשנה שעברה מכרה כ־80 אלף מקלטים זעירים. המכי־רות שיכנעו את החברה להשקיע מיד 22 מיליון דולר בהקמת מפעלים נוספים לייצור הטלוויזיה. השנה מקווה החברה למכור בשוק האמריקאי לבדו כ־700 אלף מכשי־רים. השוק כולו יתכבם השנה, לדעת מומחים, בשני מיליוני מכשי־רים.

עם הגידול במכירות יוזלו, ככל הנראה, גם פיתוחים במוצר עצמו. חברות גדולות כגון טושיבה ושארפ ביפאן, עומדות לצאת השנה עם מוצריהן ומבטיחות שיפורים. פאנ־אסוניק כבר הציג למשווקים את המכשיר שלו, צבעוני, עם גביש נו־זלי, באיכות מעולה, במחיר התחלתי בין 300 ל־400 דולר. היצרנים יו־דעים, וגם אומרים, כי בעתיד הקרוב יירדו המחירים.

כל המכשירים פועלים על סול־לות, שאורך חייהן בין שעתיים ל־16 שעות, הן ניתנות, כמובן, למילוי מחדש. כמה מהן אפשר, כבר עתה, לתקוע לתוך שקע־המצית במכונית. במבחר המצוי עתה בשוק, עדיין המכשיר של "סוני" מקנה את התמונה הברורה והחדה ביותר, תו־דות למנורת־המסך הכלבריית שלו.

וכבר נשמעות תגובות של סוציו־לוגים לתופעה החדשה. הדיעה הנשמעת טוענת, כי המכשיר הזעיר יגדיל עוד יותר את הבדידות ואת הריחוק של הצופה. היום עדיין מתבוננות משפחות אל מול המירקע שבסלון. מחר גם זה עשוי להיעלם. לפחות חלקית.

ספרים ומחברות / נילי מנדלר

וידויין של מורות

כמובאה שלל רב עסתי על מדור חדש שנכלל בביטאון הסתדרות המורים "הד החינוך". המדור, "קו פתוח", מורכב משאלות של מורות המתחבטות בבעיות שונות, ומשאלות, ומ־תשובות של צוות מטעם מכון אדלר. העירה בפתח הדברים הב־הירה, שמדובר ב"מעין חוג בכתב לליבון כלל־ארצי של בעיות בכיתה".

כותבת עדנה ל' מתל אביב: "קרוב לעשר שנים אני מלמדת בבית־ספר יהודי בתל־אביב. שש שנים לימדתי בכיתות א'—ג' וארבע שנים אני מלמדת בכי־תות ד'—ו'. העבודה קשה, אך מלאת סיפוק, ואני משקיעה זמן רב בהכנת השיעורים בבית". עד כאן הכל רגיל. מכאן ואילך זה מתחיל: "הבעיה מתחילה מחוץ לשעות הלימוד בבית־הספר. לא אחת מודים להעיר לי חברים, ידידים ובני משפחה על היותי מורה בבית. קשה לי לשאת את הבעיה כולה, אך קורה שבעלי, לפעמים, פשוט מאבד שליטה. הוא טוען שאני מדברת אליו כמו מורה והוא מרגיש כילד נזוף. אני מרגישה שיש צדק מסוים בדבריו. אך נראה לי שאני בכולה כל כך וקשה לי להשתחרר מהאינטונציה של המורה 'שהיא מעצבנת' לדבריו. אני מנסה לדבר אליו כמבוגר אל מבוגר ואיני מצליחה".

תשובת צוות מכון אדלר ארוכה פי שלושה משאלתה של המורה. בחרתי רק בקטעים נבחרים ממנה.

"השאלה שלך היא כביכול שאלה מוסיקאלית — טון הצליל הדיבור. בשעות שלאחר העבו־דה. אנו מאמינים שקשה מאוד — ואף מיותר — לשנות צורת דיבור בהתאם ל'קהל השומעים'. בעלך הוא הקרוב אליך. ולכן יכול להרשות לעצמו להתעצבן, כדברייך. האם חשבת על כך שייתכן שגם התלמידים היו רוצים 'מנגינה' אחרת, טבעית יותר, אולם אין הם מעיזים לבקש? אנו מציעים לך לראות את תלמידייך כמות שהם — בני־אדם המבינים ומסוגלים ב־הוולט לקלוט דברים הנאמרים בטונים 'רגילים', כפי שמסוגל לכך גם אדם המבוגר מהם בעשר שנים... נסי, איפוא, לשנות את הטון בכיתה ואז ממילא תיפתר בעייתך גם בבית.

"יש לנו עוד רעיון. מה דעתך לפתוח טייפ־רקורדר כא־שר את לבד בבית ולדמיין שאת משוחחת ומדברת עם חברים. בעלך, תלמידים. דמייני מצבים שונים, יום־יומיים. הקשיבי אחר כך לקלטת. בעקבות השמעת הקלטת, תוכלי להחליט מה מוצא חן בעינייך ומה לא. מה כדאי לשנות ומה לא. בכל מקרה תביני. אולי, על מה 'הם' מדברים כאשר הם אומרים 'הטון המורתי'. ובכלל, זו חוויה מיוחדת שכדאי להתנסות בה".

כשסיימתי לקרוא את תשובת צוות מכון אדלר, התעוררו אצלי תהיות אחדות: 1. מי קבע שבעלה של המורה הוא האדם הקרוב אליה ביותר, ואם הוא אכן כזה, האם פירוש הדבר שהוא "יכול להרשות לעצמו להתעצבן"? 2. מדוע באמת לא תפנה המורה לתלמידים ותשאל אותם אם היו רוצים 'מנגינה' אחרת, טבעית יותר? מדוע אין הם מעיזים לבקש זאת ביוזמתם — מה תעשה להם המורה אם יבקשו? 3. מדוע צריך להזכיר למורה שתלמידיה הם בני־אדם מבינים, המסוגלים בהולט לק־לוט דברים וכו' ואם לא הבינה זאת עד היום, מה עשתה בכיתה במשך עשר שנים? 4. מה יקרה אם המורה תשמע את עצמה בטייפ־רקורדר ותחליט כי אינה מוצאת חן בעיני עצמה? מישהו חשב על התוצאות העלולות לנבוע מעצה נמהרת זו?

ל' היקר

אף־על פי שמורות אינן מצלי־חות לפתור את בעיותיהן הן הזקוקות לייעוץ מעל דפי עי־תון, הוחלט במשרד החינוך שהמורות, בסיוע הפסיכולוגים היועצים כמובן, צריכות לטפל בגהות ובבריאות־הנפש של התלמידים. כך נולד המכתב הבא, שנכתב כביכול בידי בני כיתתו של הנער בן ה־14 מירושלים, שרצח את הוריו ואת אחותו בירית רובה.

"ל' היקר! חזק ואמץ! כולנו אתך לאורך כל הדרך. אנחנו מצפים לראותך בכליון עיניים. נקבל אותך אלינו בשמחה וב־אהבה כמו תמיד. אנא, שמור על עצמך ואל תעשה מעשים פזי־זים. מאתנו חבריך האוהבים והמתגעגעים מכיתתך".

הצוות הפדגוגי בבית־הספר הירושלמי שבו למד הנער תודרך על ידי השירותים הפסי־כולוגיים־ייעוציים של משרד החינוך לדובב את התלמידים, וזו התוצאה. כתיבת המכתב והטיפול בנושא על ידי מומחי מערכת החינוך, עברו בשקט. רק עיתון אחד, "ערב שבת", שבועון העדה החרדית, פירסם רשימה בגנות הלגיטימציה שה־עניק המכתב לרצח בשעת מצוקה. את הרשימה "שעת המחנך" כתב דב אלון והיא מובאת כאן כלשונה:

"אני מתאר לי, לפי התוצאות, איך נראתה שעת־המחנך בבית־הספר התיכון שבו לומד הנער שרצח בליל שבת את אבא, את אמא, ואת האחות עוד ואת האחות שירה.

"קודם כל בטוח הדבר, שה־תלמידים נורא מפוחדים, נורא מבוהלים, לא יכולים לקבל דבר כזה, וצריכים להסביר להם. דבר שני, יש סכנה נוראה שהילד עוד יתפכח להבין מה עשה, ואז הוא הלילה ישלח יד בנפשו וצריכים לעשות את הכל כדי למנוע זאת.

"ובכן תלמידים, זה באמת דבר נורא, כנראה ש... (השם לא לפרסום, כך החליט בית־המשפט, למרות ששם המשפחה ידוע לכולם) לא ידע בדיוק מה הוא עושה. יכול בכלל להיות שהוא עשה זאת בחלום, מתוך שינה... תלמיד: סליחה, אז בח־לום הוא ידע לפעול בצורה כל כך יעילה? מחנך: זה באמת פלא, איך הוא ידע בחלום למצוא את הרובה, לאתר בדיוק את חדר השינה של ההורים, לגמור שם ולעבור לחדר של האחיות. זה באמת לא מובן. אבל אלה הן העובדות... עכשיו, אחרי שזה קרה, אי אפשר כבר להחזיר את המתים לתחייה. זה באמת נורא מצער. אבל הם כבר לא חיים. מה שנשאר הוא להציל את... הוא עלול להיות נורא מזועזע כשיבין מה שהוא עשה... תל־מיד: מה, הוא לא מבין? איך הוא ידע ללכת לשכנה לספר לה כדי שתזעיק את המשטרה? מחנך: כשתהיה יותר גדול, תבין שיש אבחנה בין ידיעה וידיעה. יש ידיעה טבעית ויש ידיעה הכר־תית, ואני מתבונן שהוא עוד לא בהכרה מלאה... תלמיד: אבל הוא די בסדר. כתוב בעיתון שהוא מבקש שישלחו לו את השיעורים מהכיתה... מחנך: וזה מוכיח עוד יותר שהוא עכשיו באיזה 'טראנס' לא מובן. אחרת לא היה מבקש עכשיו שיעורים. ילד ששכל את הוריו ואחיותיו — מבקש שיעורים? ברור איפוא שהוא לא בהכרה, אבל כשיהיה בהכרה מלאה הוא עלול פשוט להרוג את עצמו... קריאה: זה יהיה נורא... מחנך: לזה באמת התכוונתי, תלמידים חביבים. מוכרחים לעשות משהו. קריאה: מוכרחים, מוכרחים... מחנך: אז מה אתם מציעים? אולי תכתבו לו מכתב, כזה נרגש, כזה מכל הלב, שהוא לא בודד, שלא נזניח אותו...

וכך יצא מתחת ידיהם המכתב תוצאת חינוך תיכון ממלכתי של מדינת ישראל.

גהות הנפש

בשנתון "פסיכולוגיה וייעוץ בחינוך", היוצא לאור על ידי השירות הפסיכולוגי־ייעוצי ב־משרד החינוך והוצאת הספרים של הסתדרות המורים, כלול מאמר פרי עטו של הד"ר אביג־דור קלינגמן. על רקע שני הקטעים הראשונים שהובאו ל־עיל, יש למאמר מסר מיוחד. הוא מלמד כי אנשי המקצוע עצמם מבקרים את חוסר ההגד־רה הברורה של חלוקת התפקי־דים בין המורה לבין היועץ החינוכי או בינו לבין הפסיכולוג החינוכי והעובד הסוציאלי. וכך נאמר שם, בין השאר: "העדר הגדרה ברורה ואחידה של תפקיד הפסיכולוג בבית־הספר נובע מן העובדה שגם כיום זוהי מסגרת הנמצאת בתהליך התהו־וות. לגבי היועץ בבית־הספר, התמונה בשדה, הלכה למעשה, ברורה עוד פחות... בעוד שבת־חום הפסיכולוגיה של בית־הספר בארץ נעשה צעד גדול לקראת התמקצעות, היועץ בבית־הספר עדיין מפגר פיגור ניכר. הכשר־תו המקצועית של היועץ קצרה ביותר: יש מידה מועטה יותר של פיקוח או בקרה מצד עמי־תים למקצוע... חסר קוד אתיקה מקצועית מחייב. וכוחו של היועץ לתקשורת הפוכה, מבוס־סת פחות".

כותב המאמר מציין כי יועצים רבים במערכת החינוך הגיעו לעיסוקם מתחום ההוראה. "מו־רים רואים בייעוץ קידום ושי־פור תנאים, ואולי אפילו בריחה מן ההוראה... מורים עוברים לפעמים מן ההוראה לייעוץ, בלי שיבינו כי מעבר זה מחייב שינוי־עמדות יסודי ומצריך הכ־שרה מעמיקה במקצוע שונה שהוא חדש למעשה בעבודה. לגבי חלק מן המורים, המעבר לייעוץ הוא בבחינת משרה".

הואיל ומשרד החינוך דורש שהיועץ יעסוק בהוראה, "עלול להיווצר מצב שבו הוא ישלב הוראה וייעוץ, באותו בית־ספר ולעתים אף במסגרת כיתה אחת... תפקידו עלול להעמיד אותו (על כן) במצב המחייב לשמור על האינטרסים של ההנהלה וסדרי העדיפויות שלה, למרות מחויבותו (כמורה) עם צמיח או מחויבותו המקצועית כיועץ) כלפי התלמיד". לתשומת לב ההורים.

"הדילמה הליברלית" בדרא"פ (ב')

אופוזיציה של "כן ולא"

מאת דן סגיר

המפלגה הפרוגרסיווית הפדרלית, מפלגת האופוזיציה הראשית, מפולגת למחנות ומתפתלת בניסוחיה. היא מתנגדת לגזענות, אך חבריה יושבים בבית נבחרים לבן

יוהנסבורג

הקמת המפלגה הלאומית של האפריקנרים בשנות ה־30 היתה הביטוי הבולט למגמה לתרגם את עוצמתם המספרית בקרב הלבנים למתנחים של עוצמה פוליטית, קרי: תפיסת השלטון. הדבר עלה בידם בבחירות של שנת 1948, שנה גור־לית בהיסטוריה של ארץ זו. בעוד שהמפלגה הלאומית יכלה לעלות לשלטון הודות לגיוס האוהדות של האפריקנרים, מיעוט דוברי האנגלית בקרב הלבנים (המונח כולל את כל הלבנים בדרא"פ שאינם אפריקנרים, אנגלים לשעבר, יהודים והמהגרים אחרים מכל קצות תבל) יכול היה לקוות להשיג עוצמה פוליטית כלשהי או לעלות לשלטון רק באמצעות קואליציה אנגלית־אפריקנרית. עד 1948 אסטרטגיה זו הצליחה במידה רבה בשל חוסר מו־דעות של המצביעים האפריקנרים וחוסר ארגון ותנופה. אולם כל זה הסתיים באותה שנה.

מאז עליית הלאומנים לשלטון בשנת 1948, חלו שני תהליכים שהרעו את סיכויי מפלגות האופו־זיציה לתפוס את השלטון, ויותר מאוחר היה הדבר לבלתי אפשרי. האחד, המגמות הדימוגרפיות, שהיו לרעתם. שיעור הילודה האפריקנרי היה גבוה בהרבה ותהליכי עיור מהירים בקרבם הביאו לשמיטת מחוזות־בחירה עירוניים רבים מידי האופוזיציה הליברלית. תהליך שני: המפלגה הלאומית, עם עלותה לשלטון, עשתה שימוש מתוחכם וללא בושה בשליטתה על המשא־בים הלאומיים, כדי לקדם את האינטרסים הייחודיים של ציבור בוחריה. כמו כן, נעשה שימוש בר־דיו ובטלוויזיה ככלי־תעמולה של המפלגה השלטת.

נסיבות אחרות פעלו אף הן לרעת קהילת דוברי האנגלית. רוב המצ־ביעים היה מרוכז במספרים קטנים באזורים העירוניים המאוכלסים בצ־פיפות, ועל פי שיטת חלוקת האזורים ייצוגם בפרלמנט נשחק במידה רבה. לבד מכך, שיטת הב־חירות בדרא"פ מכבידה את השיטה הבריטית של "מנצח לוקח הכל", המקשה ביותר על מפלגות המיעוט. לבסוף, העדר יכולת הפעולה של מפלגות אלה גרמה לרבים ממצביע־יהן הפוטנציאליים להדיר את רגלם לחלוטין מהקלפיות.

סיכויים קלושים

המפלגה המאוחדת שבעבודה הצ־ביעו רוב דוברי האנגלית, ואשר הובסה בבחירות 1948, ניסתה לאחר מכן במשך 30 שנה לזכות בתמיכת אפריקנרים ובד בבד לשמור על בסיס הכוח האנגלי שלה. כך איבדה קולות הן מימין והן משמאל. היו בה כמה פילוגים והחשוב שבהם הוא זה של שנת 1959, משום שבעקבותיו הוקמה המפלגה הפרוגרסיווית. בש־לב מסוים, חברים שפרשו רבים מהמפלגה המאוחדת, עברו למפלגת השלטון. את תפקיד האופוזיציה הרשמית תפסה המפלגה הפרוגר־סיווית, המכונה עתה המפלגה הפרוגרסיווית הפדרלית (פי־אף־פי). במשך שנות ה־60 היתה לה רק חברת פרלמנט אחת, היהודיה הלן סוזמן. כיום יש למפלגה 24 מושבים בפרלמנט בן 179 מושבים. תנופה חזקה, יחסית, קיבלה המפלגה עם היבחרו של הד"ר ואן סלאברט, אפריקנר צעיר יחסית, למנהיגה בשנת 1979. אולם על פי מצב הדב־רים כיום, סיכויי המפלגה להגדיל את כוחה הרבה מעבר לשיעורו הנוכחי נראים קלושים.

בחירות המשנה האחרונות שהת־קיימו בחודש דצמבר אשתקד שוב אישרו תהליכים ומגמות בקרב ציבור הבוחרים הלבן. התומך במ־משלה אשר מכריזה בריש גלי על תמיכתה ביישום רפורמות "בצורה מסודרת". אחד המניעים הבולטים להצבעה למפלגת השלטון הוא רצונם של הרבה בוחרים, ובהם בוחרי הפי־אף־פי, לבלום את הפגי־עה השמרנית מימין, משום שלפי הרגשתם, הצבעה למפלגת הרוב היא הדרך הטובה ביותר לבלום את הי־מין העולה. בעיה אחרת של הפי־אף־פי, כמו של כל מפלגה קטנה במדינה שבה נהוגת שיטת בחירות אזוריות, היא למצוא מועמד מקומי מתאים שיוכל לגרוף קולות.

מבחינה אידיאולוגית, המפלגה רואה עצמה כמרכזת את המתונים בדרא"פ, אלה שיובילו את המדינה לשינוי בדרכי שלום. הפי־אף־פי מתנגדת לשינויים ולחקיקה הגז־עיים בצורה חד־צדדית. זו ביקורתם המרכזית על כל מה שנעשה בדרא"פ באחרונה: הממשלה אינה מתייעצת עם מנהיגים שחורים הז־כים לאשראי כלשהו מבני עמם. לדבריהם, תהליכי השינוי צריכים להתבצע באמצעות מו"מ. לצורך כך מציעה פי־אף־פי כינוס "ועידה לאו־מית" בהשתתפות כל הגורמים לדון בעתיד המדינה. ההצעה לא נענתה עד כה בחיוב על ידי שני הצדדים החשובים הקוטביים, הממשלה ו"הקונגרס הלאומי האפריקאי". המפל־גה רואה את עצמה כוח המרכזי בין הקבוצות המתנגדות לאפרטהייד, ומנהיגה, עד להתפטרותו, גינה את המאבקים הפנימיים בקרבן.

"אחרי יותר משלושה עשורים של שנות אפרטהייד, מרבית התנועות המתנגדות לו מחויבות לאסטרטגיה שלהן, והחוקות זו את זו לא־דמוק־רטיות". אמר ואן סלאברט. לדבריו, "עד אשר לא נהיה נכונים לקבל את כוונתו של האחר לגבי הרצון להיפטר מהאפרטהייד ולפעול למען דמוקרטיה לאומית בדרא"פ, בי־שאר כל אחד בפינתו, תשמיע איד מים הבטחות שלא נוכל להגשים או לסגת מהם. האפרטהייד חייב ללכת, אולם הוא לא ייעלם רק בשל שינוי במחשבת הממשלה. הוא ייעלם לאחר שאנשי הארץ הזאת ילכדו את התנגדותם".

עמדות סותרות

נקודת משבר בתולדות המפלגה היתה הצעת החוקה החדשה, שנתנה "בתי פרלמנט" להודים ולבני התע־רובות בלא לתת זכויות פוליטיות לשחורים. בתוך המפלגה פרצו ויכו־חים חריפים בשאלה, אם לתמוך בחוקה או להצביע נגדה, וחשוב יותר, אם להשתתף וכיצד במבנים הפוליטיים החדשים. הוחלט להצביע נגד, אך להשתתף, ובשלב מאוחר יותר אף הוחליטו לנסות לפעול במפלגה בתוך הבתים "החומים".

העובדה שחוקה זו נכשלה ולא זכתה כלל ללגיטימציה בקרב ההו־דים ובני התערובת, וכמובן להתנג־דות השחורים, פגעה במידה רבה אף בפי־אף־פי, שהסכימה לשחק את משחקה של הממשלה בנושא. ערב הכניסה לפרלמנט החדש, הכריז מנ־היג המפלגה סלאברט על התפקיד שתמלא בו מפלגתו, וכבר בנקודות שהעלה ניכרת ההתפתלות, שהביאה בסופו של דבר להתפטרותו. ואלה הן:

— להמשיך את התפקיד המסורתי של האופוזיציה, לבקר את הממשלה ולהציג חלופה.

— לבדוק את האפשרויות בחוקה החדשה לקדם פוליטיקה של מו"מ.

— להילחם בחוקים הגזעיים המפלים. (החוקה עצמה מבוססת על חלוקה גזעית — ד"ס).

— להצביע בעקביות על העובדה, שהחוקה החדשה אינה עונה על הצורך במו"מ בין שחורים ולבנים.

למרות גודלה הקטן ובסיס התומ־כים הבוחרים הצר שלה, יש שני מחנות בתוך המפלגה הפרוגרסיווית הפדרלית. המחנה האחד שמרני, קרוב בעמדותיו ובפתרונות שהוא נותן למצב לאגף הליברלי או ה"שמאלי" של מפלגת השלטון, ולא מן הנמנע שבזמן מן הזמנים יפרוש ויצטרף למפלגת השלטון. המחנה השני, "השמאלני", שאליו היה קרוב המנהיג שפרש, נחוש יותר בדעתו באשר לפתרונות הנדרשים ומוכן להידבר במישרין עם אנשי "הקונג־רס הלאומי האפריקאי", למרות מחויבותו של "הקונגרס" לשימוש באלימות, דבר הסותר את עמדת המפלגה. שני מחנות אלה הם הסבר לעמדות השונות, לעתים משונות, שנוקטת המפלגה בנושאים שונים. כך למשל, המפלגה מתנגדת לחוקה החדשה אף מנדדת בקבלת חברי הבתים "החומים" לשורותיה. היא בעד שחרור מאנדלה ובעד מו"מ עם האיי־אן־סי, אך במוצהר נגד אלימות. לבסוף, בעיית הבעיות: המפלגה מגנה את הגזענות בדרא"פ אך חבריה יושבים בנוח ובנוחות בפרלמנט ללבנים בלבד.

קיבוץ 86 / אלי אלעד

המלווה הפנימי: 50 מ' ד'

כחמישים הקיבוצים החזקים של התק"מ, שהם כשליש מכלל משקי התנועה, התבקשו להשתתף ב"מלווה פנימי מרצון", לסייע לקיבוצים החלשים של התנועה

כחמישים הקיבוצים החזקים וה־מבוססים יחסית של התק"מ התבק־שו על ידי מוסדות התנועה להשתתף במלווה הפנימי, שעליו החליט לפני כחודש ימים מרכז התק"מ. באמצעות מלווה זה, מקווים בתק"מ לגייס 40—50 מיליון דולר לטובת כשליש מקיבוצי התנועה שמצבם הכלכלי נחשב בעייתי במיוחד.

בישיבת מרכז התק"מ האחרונה שהיתה בשבוע החולף באפעל, רווח על התקדמות המגעים בנושא והוחלט כי יהיה זה "מלווה מרצון". בישיבה הבאה של המרכז, בעוד כשלושה שבועות, אמור התהליך בעיקרו להסתיים ויימסרו פרטים על המודדים שעל פיהם יועמדו הכספים לרשות הקיבוצים החלשים. מכל מקום, אין המדובר ב"מתנות", אלא בכספים שיעמידו הקיבוצים החזקים, במסגרת "העברות הדד־דית" שעברה כאן את אחד ממב־חניה התנועתיים. כספים אלה יוע־ברו על ידי הקיבוצים ל"קרן התק"מ", תוך שהם נושאים ריבית ותנאים אחרים ואמורים להיות מוחזרים למלווים בעוד כחמש שנים. תהליך אישור המלווה עובר מסכת של דיונים בכל קיבוץ וקיבוץ, ולאחר דיון במזכירות ובוועדות המשק מועבר הנושא לאישור האסיפה הכללית, שבה נוט־לים חלק נציגי התנועה.

הנושא כשלעצמו עורר, כצפוי, שאלות לא מעטות וביקורת בקרב חברי קיבוצים שנתבקשו להתגייס, לעתים לטובת "השכן" שנקלע לקשיים, לאחר שבשנות השפע המדומות נכנס להשקעות צרכניות במבני ציבור או במעבר ללינה משפחתית וכיו"ב.

נמסר כי עד כה אישרו עקרונית את נכונותם למתן המלווה יותר ממחצית הקיבוצים שנקראו לדגל. התהליך נמשך. בין הקיבוצים הנ־חשבים חזקים בתק"מ: מעגן מיכאל, חצרים, נען, דגניה א', גניגר, קיבוצי גבעת חיים, בית השיטה, רמת יוחנן.

עין המפרץ: מה לעשות בכספי הטוטו?

בשיחת קיבוץ מיוחדת שהת־קיימה באחרונה בקיבוץ עין המפרץ עמדו על סדר היום כמה בעיות קשות, שעוררו ויכוחים רבים בין משתתפי השיחה והוכרעו לבסוף בהצבעה רבת־משתתפים. אחד הנושאים היה התנגדות ועדת החברים לבקשתו של חבר המשק א"כ, אשר בעקבות זכייתו בסכום נכבד בהגרלת הטוטו, פנה לוועדת החברים לאשר לו נסיעה מיוחדת לחו"ל. זאת, אף על פי שנסיעתו האחרונה על חשבון העדת־נופש התקיימה לא מכבר. עלון המשק מדווח כי בשיחה התעורר ויכוח אשר הוכרע בהצבעה: השאיתו הוחלט לא לאפשר לא"כ לנסוע. כן הוחלט לקיים דיון מיוחד בשאלה מה לעשות בסכום שאותו הגריל בטוטו.

משלחת הנוער והמצב הכלכלי

בתק"מ הוחלט, כי חרף המצב הכלכלי, יש לשגר גם השנה את משלחת הנוער לפולין. במכתב ששיגר צבי יפה, ממרכז נעורים של התנועה, לקיבוצי התנועה הוא מציין כי ניסיונה של משלחת תשמ"ה אישר מחדש את חשיבות והרבה של המפגש הבלתי־אמצעי של הנוער שלנו עם מחנות המוות ועם השרידים שנותרו מחייה של יהדות אירופה. בין השאר, מסופר על הצטרפות למשלחת של כיתה שלמה מבארי, שהחליטה לוותר לצורך זה על טיול הבילוי של סיום י"ב.

השנה ישתתפו במשלחת גם בני הקיבוץ הארצי. התוכנית: ורשה, לובלין, טרבלינקה, מיידנק, קרקוב, אושוויץ, בירקנאו, יום קורצ'ק, ולז'בהוולה (מקום הולדתו של שופן). עלות הנסיעה: כ־1000 דולר.

התגובות על הפנייה היו רבות. באותו כהן, של מזכיר קיבוץ איילת השחר, ישראל שפר, נאמר, בין השאר: הבנת החשיבות של הנסיעה אין בה כדי להתמודד עם היקפה ועם עומקה של המצוקה הכלכלית הכספית של קיבוצנו. אנחנו נתונים במצב של "אין קמח". דומני שזהו מצבה של התנועה כולה, אבל מצבו של קיבוצנו אינו מעלה מבצע כזה אפילו על הדעת.

האם גשר במשבר?

"גשר ביום הגה, בפתח שנתה ה־48, אף שעוד רחוקה מדרך המלך — איננה במשבר", השיב חבר המשק, בדינ', בתשובה לשאלותיה של עורכת עלון הקבוץ, מירה, לרגל חג ה־47 של המשק. קיבוץ ותיק זה, למוד תלאות רבות, שוכן על גדות הירדן בקירבת שפך היר־מוך אל הנהר, מול מקומה של תחנת־הכוח בנהרים, הראשונה שה־קים פנחס רוטנברג בארץ־ישראל. בקיבוץ זה יותר מ־500 נפש, כ־300 מהם חברים ומועמדים.

בפתח העלון הוגיני מציינת מירה כי בשל חוסר־סיפוק בסדים בקרב הציבור בעניני יום־יום — תרבות החינוך, מצב דמוגרפי, לוח־העבודה והכלכלה — החליטה להעלות לפני החברים כמה שאלות, לברר אם יש משבר אם לאו.

שרלה אלנתן: אינני חושבת שיש משבר. בחברה מתבגרת ופתוחה כשלנו קיים תהליך רצוף של שינויים. מחברה חד־גילית שרוב חבריה עברו מהפיכה רצינית בחייהם ובחרו בדרך הקיבוצית, הגענו כיום לחברה הקולטת את ראשוני נכדיה, בני הזוג של בניה ותקלטים נוספים. נהיינו חברה רב־דורית, מורכבת, תמלולית עם הטוב והקושי שבכך... השוני בין מה שהיה פעם למה שקיים היום גורם בוודאי לחלק מהוותיקים תסכול או אכזבה והם רואים במצב הנוכחי משבר בב־חינת "לא לילד הזה התפללנו".

אל נשכח שגם אנו משתנים. הפעילות החברתית קשה היום יותר. אין היום תשובות חד־משמעיות לכל דבר. רוצים להתחשב בכולם וזה נראה לפעמים כמו חוסר שליטה, הידרדרות, חולשה, אובדן ערכים ועוד. אין לראות זאת כך. אנו פשוט חברה שמנסה לפתור את בעיותיה בתבונה ומתוך התחשבות בניסיונם ומתינותם של המבוגרים בינינו מוסיפים לכך הרבה.

אריה איתן: לא הייתי מכנה את מצבנו החברתי כאילו אנחנו בעיצומו של "משבר". לראובני, הצ־טיינו הדיונים והויכוחים באסיפות בעת האחרונה בהעדר גישה עניינית. לרוב אין דנים לגופו של עניין אלא לגופו של אדם זה או אחר... כואב להיווכח שחלק ניכר מן החברים שבעבר היו בין המרכזיים והמובילים בחברתנו, מתנערים כיום מיותר מעורבות ומסתפקים בהטחת אשמות כבדות לגבי על אלה העוס־קים עליהם את המעמסה הכבדה ובעזרת על־ידי הציבור לעשות זאת... אני מייחל לכך ש"זקני העדה" שלנו לא יביישו את צעירינו ואילו בינינו תברינו לא יביישו את וקנינו.

שמונה מיליוני דולר במפעל בכפר הנשיא

שמונה מיליוני דולר הושקעו בהקמת מפעל מודרני למוצרי מתכת מתוחכמים המיועדים בעיקר לייצוא. המפעל הוא שותפות של קיבוץ כפר הנשיא בגליל העליון עם חברת כור תעשיות.

במפעל מייצרים "פיטינגים" וחלקי צנרת מפלדת אל־חלד ומבוצעים בו כל תהליכי הייצור, החל ביציקת החומר ועד העיבוד השבבי. המפעל החדש הוקם על בסיס של מחלקה שפעלה במפעל "הבונים" בקיבוץ כפר הנשיא שנים רבות והועברה על עובדיה למפעל החדש. לפי מה שנמסר, המפעל אמור לייצר בשנת 1986 בהיקף של כחמישה מיליוני דולר, 80 אחוז מהם לייצוא. מועסקים בו 110 איש, רובם מהאזור.

מנכ"ל המפעל, יהושע אליעשטיין מכפר הנשיא מסר כי תוך שלוש, ארבע שנים אמור היקף הייצור של המפעל להגיע ל־8.5 מיליוני דולר. שטח המפעל 20 דונם באזור התעשייה החדש של ראש־פינה וחצור והוא כולל מבנים שהקימה בשבילו חברת מבני תעשייה על־פני 5.000 מטרים רבועים.

מענק מ"יידי על חשבון הבנק

בתכנית החסכון "טפחות למתמיד" בנק טפחות

graphicdesign

هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

כלכלה ועסקים

מניית אברהם גינדי: ספקולציה קצרת ימים

שחרור בעקבות של אברהם גינדי לפני כחודש היה עילה לתחילתה של פעילות ספקולטיבית פרועה במניות החברה. הובילה פעי־לות זו חברת הברוקרים פיט. תוך חודש ימים, מאמצע פברואר עד אמצע מרס, עלו המניות ביותר מ־200 אחוז, מ־0.2 סנט למניה ל־0.6 סנט למניה. הגרף של "מיטב" מראה, כי בסוף דצמבר 1985 היה מחיר המניה בשפל של 0.2 סנט. היו שניסו לתרץ את הפעילות במניות

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

אלה של מחירה של המניה הצנח ל־0.3 סנט.

מצבה של חברת אברהם גינדי, העוסקת בבניית בתי מגורים, משר־דים ומרכזים מסחריים, התמיד מאוד בתקופה האחרונה. החברה צימצמה

המחצית הראשונה של 1985 שהסתיימה בספטמבר סיימה בהפסד של 1.78 מיליון ש"ח. אברהם גינדי אומר כי תקופת מעבר פגעה מאוד בפעילות החברה. לדבריו, הוא עושה כמיטב יכולתו להחזיר את החברה למסלול הבראה.

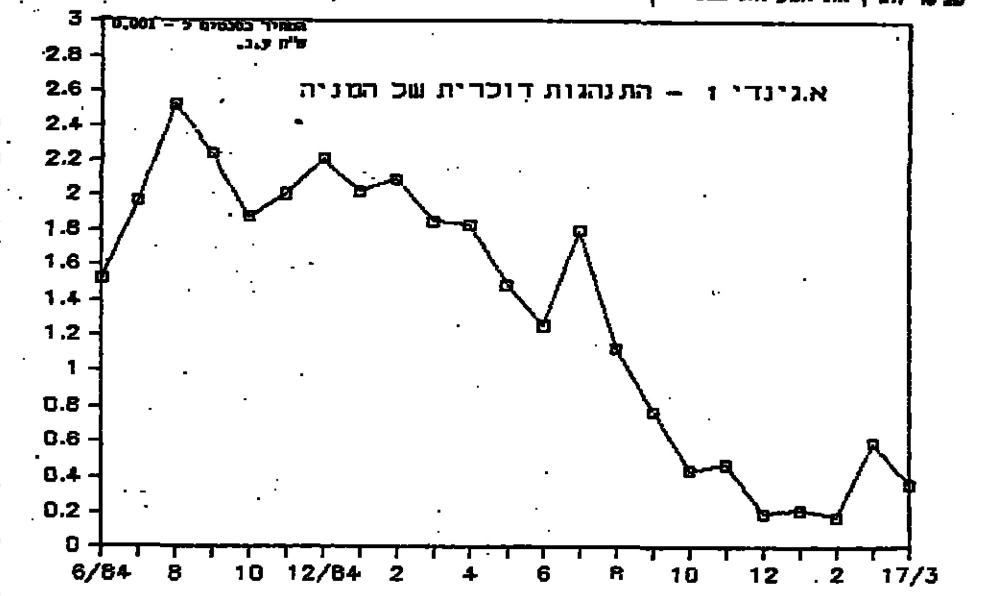

כ"תיקון טכני". שבא על רקע השי־תיקה רבת־המספרים שהיתה במניות ב־1985. (המניה ירדה ב־91 אחוז במונחים דולריים).

לעליית השערים המטורפת לא היתה כל הצדקה כלכלית. בימים

את פעילותה העסקית ופיטרה חלק מעובדיה הקבועים. הבנייה בחלק מהאתרים אינה מתקדמת, והיקף המכירות לדיירים ירד בצורה ת־לולה. את 1984/85 סיימה החברה בהפסד של 1.42 מיליון ש"ח ואת

לפני חודש הודיע מנכ"ל החברה יואל גונן על פרישתו. גם רואה החשבון יוסי שוחק הודיע על סיום תפקידו בחברה, ובמקומו מונה שלמה כהן, רואה החשבון הקודם של גינדי. החברה הסבירה לבורסה כי פרישת שוחק נבעה מפקיעתו של חוזה העסקתו. גונן, שהוחלף על ידי אברהם גינדי, לא היה מוכן להתייחס לסיבת פרישתו. אברהם גינדי אמר כי אם ישוב וייעצר, אזי סמנכ"ל החברה ימלא את מקומו.

האירועים לא מנעו מגינדי לבצע עיסקה גדולה עם החברה. בתחילת ספטמבר 1985 קיבל מהחברה הלוואה של 400 אלף דולר בשקלים, בריבית ובתנאי הצמדה מקובלים. גינדי שיעבד לטובת החברה נכסים שונים בהיקף של 4 מיליוני דולר. זוהי עיסקה עם בעלי עניין כהגדרתה בתקנון הבורסה, אך היא לא הועברה לעיונה המוקדם. גינדי טען בתגובה כי ריווח על העיסקה נמסר בדו"חות התקופתיים. לדבריו, הערבות שהוא נתן לחברה בעבור ההלוואה איפשרה לה לקבל אשראי בהיקף של מיליוני דולרים.

מחירה של מניית גינדי עמד עד לפני שבועיים על 0.6 סנט למניה, אך מאז בשוק הגיע כאמור ל־0.3 סנט. גינדי־כי זה אינו המחיר האחרון.

בג"ץ הוציא צו ביניים נגד משרד הבינוי, מינהל מקרקעי ישראל וחברת הבנייה אשדר

מאת אריה לביא

בית המשפט הגבוה לצדק הוציא צו ביניים נגד מינהל מקרקעי ישראל, משרד הבינוי והשיכון וחברת הבנייה אשדר לבקשתה של חברת הבנייה סאראב. הדיון בעתירה ייערך היום בנוכחות כל הצדדים.

הצו אוסר על מינהל מקרקעי ישראל להשלים את הליכי ה־התקשרות באשר להעברת קרקע בשכונת בן גוריון בחולון לחברת אשדר, ואוסר על חברת אשדר לבצע עבודות הבנה או כל עבודות אחרות בשטח קרקע זה.

בעתירה נאמר, כי חברת סאראב השתתפה במכרז של המינהל ל־מכירת קרקע בחולון ורכשה שלושה מגרשים. בד בבד, היא ביקשה לרכוש מגרש נוסף, להקמת 68 יחידות לזוגות צעירים. מגרש זה מהווה, לטענתה, חלק אינטגרלי מהמגרשים שכבר קנתה ואשר לגביהם היו לה הוצאות פיתוח. בראשית 1986 נודע לה שהמינהל עומד להחכיר את הקרקע לחברת אשדר, אך ניסיונותיה למנוע את העיסקה נכשלו.

בעתירה נאמר כי מינהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי מעדיפים שלא כדין את חברת הבנייה אשדר, וההתקשרות עם חברה זו יוצרת במשא פנים ובהפליה ברורה ל־טובתה של אשדר.

תשלומי מע"מ וביטוח לאומי קיזזו את שיפור הנזילות ע"י בנק ישראל

מערכת הבנקאות נמצאת כעת באיזון בכל הקשור למצב הנזילות. התשלומים של המגזר העסקי למע"מ ולביטוח הלאומי באמצע החודש, הסתכמו על פי הערכות מערכת הבנקאות בכ־280 מיליון ש"ח. סכום זה, שיצא ממערכת הבנקאות, קיזז למעשה את ההכ־נסות שהיו לבנקים עקב השינוי בשיעורי הנזילות, ששיפרו את מאזן הנזילות בכ־250 מיליון ש"ח.

המדובר בשינויים שהכניס בנק ישראל בשבוע שעבר, עם הפחתת הריבית, כאשר הוריד את חובת הנ־זילות של הבנקים בחשבונות עו"ש מ־60 אחוז ל־55 אחוז. בו בבד, הופחתה הריבית על אשראי מ־9 אחוזים לאחוז אחד.

במערכת הבנקאות סבורים כי המערכת אמנם מאוזנת כעת וה־בנקים מסוימים אף יש עודפי נזי־לות לא גדולים — אך תמונה זו עתידה להשתנות, משום הבנייה, שאינה בולטת בשלב זה, למשוך פיקדונות שקליים בעקבות הפחתת הריבית. הריבית הקרדיטורית נעה כעת בין חצי אחוז לאחוז, על פי

רווח והפסד / אריה לביא

גודל הסכום (ראה הטבלאות להלן), הבנקאים אומרים שאין בה כדי לשמור על הזרמת הקיימת, שלא לדבר על הגדלתן. בהנחה שמדד מרס יעלה באחוז ואולי אף יותר, המפקידים מקבלים כעת מהבנקים ריבית שלילית.

השמועות על האצת הפיחות לא באו לידי ביטוי

הידיעות שפורסמו במהלכה ול־פיהן צפויה האצה בפיחות או תגבורת תוקפות יתר של השקל לעומת הדולר, לא באו לידי ביטוי ולא הביאו בשלב זה למעבר משמעותי מפיקדונות שקליים לאפיקי השק־עה דולריים. גם ההתעוררות הקלה שהיתה בשוק השחור בדולרים לא היתה משמעותית. נראה שהיתה יזומה יותר על ידי הסוחרים, שניסו לעודד באופן מלאכותי את השוק.

עם זה, הבנקאים מציינים שהמצב שבו הפיקדונות השקליים אינם נו־תנים ריבית ריאלית הוא מסוכן, שכן יש בו כדי לעודד את הצריכה ולגרום כבר בעתיד הקרוב להעברת פיקדונות שקליים לאפיקי השקעה דולריים.

הריבית על פיקדונות ג'אמבו ירדה ל־15 אחוז

שיעורי הריבית שמבנקים משל־מים למפקידים גדולים, ירדו לשפל בשבוע האחרון: 15 אחוז, כתוצ־אה משיעורים ביומים האחרונים של 1985. הירידה החדה בשיעורי הריבית נסבבת בעודף הנזילות הקיים ביום הארוכים. הבנקאים מעריכים שבימים הקרובים לא יהיה מנוס אלא לנסות ולגייס פיקדונות חדשים על ידי העלאת שיעורי הריבית בפיקדונות ג'אמבו.

הבנק למימון וסחר פועל כמרצנ"ט בנק

הבנק למימון וסחר מקבוצת בנק המזרחי אימץ בחודשים האחרונים מדיניות עסקית חדשה שנועדה להקנות לו תחומי פעילות ייחודיים. בעיקר מבקש הבנק לפעול ברמה הסיטונית, עם פעילות בתחום השקעות — כמרצנ"ט בנק. ב־מסגרת זו יהווה הבנק את הזרוע של בנק המזרחי בכל הקשור לגיוס מקורות לזמן ארוך.

הרווח הנקי של הבנק ב־1985 היה 856 אלף ש"ח, לעומת 333 אלף ש"ח בשנה הקודמת, גידול של 7 אחוזים. המאזן של הבנק גדל ב־39 אחוז, ל־62 מיליון ש"ח, לעומת 44.7 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

בנק הפועלים מפעיל שינויים בתוכניות החיסכון

בנק הפועלים מפעיל חידושים בתוכניות החיסכון הצמודות למדד:

• בתוכנית מסמון תשואה ניתן למשוך את כספי החיסכון כבר כעבור שלושה חודשים ולאחר מכן מדי חודש עד תום שנה, וליהנות מריבית שנעה בין הריבית הבסיסית מינוס 0.4 אחוז ועד לריבית בסיסית מלאה כעבור תשעה חודשים. בתוכנית זו ניתן לחשב את הריבית הול מיום הפקדתה בתוכנית.

• בתוכנית מסמון למתמיד שתו־תיים בסוף מרס (במסלול של הפקדות חד־פעמיות) מציע הבנק לחוסכים ריבית מועדפת: ריבית צמודה של 5 אחוזים לשנה כבר כעבור שתי שנות חיסכון ובמשך חמש השנים הראשונות לחיסכון. בשנה השישית ייהנו החוסכים גם ממענק בשיעור של 5 אחוזים.

ריבית בפקדונות פק"מ (באחוזים) על בסיס תקופתי

ימי הפקדה	בל"ל 7	בל"ל 14	בל"ל 30	פועלים 7	פועלים 14	פועלים 30	דיסקונט 7	דיסקונט 14	דיסקונט 30	מזרחי 7	מזרחי 14	מזרחי 30	בינלאומי 7	בינלאומי 14	בינלאומי 30
500—40	0.15	0.31	0.66	0.21	0.44	0.99	0.13	0.31	0.75	0.12	0.25	0.50	0.13	0.27	0.50
1000—500	0.15	0.31	0.66	0.22	0.46	1.01	0.13	0.31	0.75	0.13	0.26	0.59	0.17	0.31	0.67
10,000—1000	0.21	0.42	0.90	0.22	0.46	1.01	0.23	0.46	1.00	0.15	0.30	0.67	0.25	0.42	0.92
מעל 10,000	0.23	0.46	0.99	0.23	0.47	1.05	0.25	0.50	1.06	0.25	0.46	1.01	0.27	0.50	1.08

הריבית היומית בפיקדונות תפ"ס — (באחוזים) על בסיס יומי

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
מ־50 עד 500	0.022	0.030	0.019	0.016	0.016
מ־500 עד 1,000	0.022	0.030	0.019	0.016	0.022
מ־1,000 עד 10,000	0.033	0.030	0.033	0.027	0.033
מעל 10,000	0.036	0.030	0.036	0.032	0.036

גדות מתכננת השקעות בהיקף של 170 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

גדות תעשיות פטרוכימיות עו־מדת לפתוח בתוכנית השקעות תלת־שלבית, שבמהלכה תשקיע 170 מיליון דולר בהרחבת מתקני החברה הקיימים ובהוספת מפעלים חדשים. השלב הראשון נמצא בתכ־נון, הביצוע יחל לאחר שהממשלה תאשר את הצעת השר שרון, שלפיה התעשייה הפטרוכימית תוכר כמפעל מאושר באזור פיתוח א'.

ביורא מיזום, המנכ"ל בפועל של גדות תעשיות פטרוכימיות, מסר כי שלבה הראשון של תוכנית הפיתוח, בהשקעה של 30 מיליון דולר, יושלם בתוך שנתיים. השקעה זו תתמקד בעיקר בהגדלת כושר הייצור של המתקנים הקיימים ובכלל זה מפעל מיילס לייצור וד־פנת ליפט, וכן בייצור מוצרים חדשים בתחום הכימיים, שהם בעלי ערך מוסף גבוה יותר מהמוצרים הקיימים ובעלי פוטנציאל יצוא.

השקעה זו אמורה להגדיל את מחזור המכירות של גדות בכ־40 מיליון דולר, מהם 30 מיליון דולר ליצוא.

מיזום ציין, כי גדות אינה צופה שתיתקל בקשיים בגיוס ההון ה־דרוש לביצוע השקעה זו, בין השאר משום התוקפות ביינשי התעשייה הפטרוכימית המבטנת של מפעלי התעשייה השונים לשתף פעולה ביניהם בתחום ההשקעות.

השלבים הבאים בתחום תוכנית ההשקעות של גדות תעשיות הם השקעה של 60 מיליון דולר בטווח הבינוני והשקעה של 80 מיליון דולר בטווח הארוך. השקעה בסך 60 מיליון דולר מיועדת בעיקר להקים מתקני המשך לאתילן, המיוצר כיום בבתי הזיקוק. ביצוע התוכנית מותנה בהרחבת מתקן האתילן על ידי בתי הזיקוק.

תוכנית ההשקעה ארוכת־הטווח עדיין אינה סגורה וביצועה תלוי, בין השאר, בהתפתחויות מחירי הנפט בעולם, הבנתות מחירי חומרי הזינה הפוסטים בארץ והבנתות של שער המטבע והמעלים המחוברים ...; ... ליצור מפעלים בבעלות משותפת.

תחזית מגזרי הצריכה של תדיראן:

הביקוש יקטן — המכירות יגדלו

מאת יונתן שרמן

תוכנית העבודה של חטיבת מוצרי הצריכה של תדיראן חוזה ירידה של 10 אחוזים ברכישות מוצרי צריכה בשנת 86', למעט רכישות מכשירי וידאו, שאת מכירותיהם לא ניתן לצפות.

תחזית זו מבוססת על ההנחה, כי לפחות חלק ממכשירי החשמל יתייקרו מתוך השנה הקרובה במונחים ריאליים, לאחר שחיקת המחירים שאירעה בתוך השנה האחרונה, וכי כוח הקנייה שבידי הציבור לא ישתנה מהותית. עם זאת, תוכנית העבודה חוזה גידול של כ־10 אחוזים במכירות החברה.

חיים הייבר, מנכ"ל החטיבה, מסביר כי צפוי המשבר של התהליך שחל בשנה האחרונה — שליטת יבואנים ויצרנים קטנים מהשוק וגי־דול חלקם של היצרנים הגדולים. הייבר צופה, כי מכירות חטיבת מוצרי הצריכה יהיו השנה בסכום של כ־100 מיליון דולר, בהשוואה ל־90 מיליון דולר אשתקד ו־75 מיליון דולר בשנת 84'. עיקר הגי־דול השנה יהיה בתחום המקררים, הן בשוק המקומי והן ביצוא. בעקבי זה מצפה תדיראן להגדיל את מכירו־תיה ב־50 אחוזים, מכעשרה מיליוני דולר בשנת 85' ל־15 מיליון דולר השנה.

מתוך כלל המכירות של 100 מיליון דולר הצפויים בשנת 86', 25 מיליונים יהיו מיבוא, ואילו היצוא יהיה 15 מיליון דולר.

מכתב

סולל בונה כבר פשט פעם את הרגל

כנראה שמעט מאוד היה ידוע לקברניטי "משק העובדים" בי־מינו על סולל־בונה בגלגולו הראשון, בשנות העשרים. אמנם, אנשי שקדניהם באותם ימים רחוקים היו מיליקים אבלם אורות אותם בתוך הבנק.

סולל־בונה הראשון נוסד בשנת 1924 כמשרד של "המשרד לעבודות ציבוריות ובניין" שנ־הל בפעולה בשנת 1920. היה זה המפעל המשקי הגדול ביותר של "חברת העובדים" בעלייה השלישית המתקבלה בזעירה הש־ניה של ההסתדרות הכללית בשנת 1923. בשנת 1925, כימי הגאות של "העלייה הרביעית", לקח סולל־בונה חלק נכבד בעבודות הבנייה שבוצעו בכל רחבי הארץ, והיה המפעל הקבלני הגדול ביותר בארץ. בראשית 1926 פרץ בארץ לפתע משבר העלייה הרביעית, שהתבטא בעיקר ב־התמוטטות כבעל מתוכנות של ענף הבנייה; הם העובדו שלא הופסקו במתיקות.

א. כנגנון העבע של סולל־בונה לא נמצאו כלל, והיה ה־ירידה הרמכות בהיקף העבודות העסקית.

ב. החברה קיבלה על עצמה עבודות בנייה במחירי הפסד מוסקים, תוך התעלמות מכולל־כת מעקרונות של ביצוע פרויקט.

ג. ראשי החברה לא רק שלא ויתרו על חלק משכרם, אלא שקיבלו מפרעות כלשון אותם הימים — אוואנסים בסכומים של כמה חודשי משכורת.

מצב זה נמשך כשנה. בראשית 1927 היה ברור לכל כי החברה עומדת בפני פשיטת רגל. עבו־דות הבנייה שותקו, שעה שרוב ההתחבאות המקבלות המשיכו להר־מה עלבונות הריבית החודשית על חובות העבר; ההנהלה הביצית נולכה לערוב בשיתוף עם הבנקים להבות בבנק הפוע־לים בעשה ניסיון לייצר "קונ־סורציום" שישלם בחובות השוט־פים ויושפע רבים להצלת החברה, הניסיון לא עלה יפה וה־חברה הכריזה פשיטת רגל במאבק 1927.

לאחר שהתמודדו מאותו חוקי זה עם המשכה המלווה, התברר להפתעת הכל כי אפילו בתר־רשים שלנו מאל הקונסורציום — המשיכו ראשי החברה לקבל אוונסים ...

אז לא היה מי שיואיל לכרות סולל־בונה.

ד"ר דן גלעדי
תל־אביב

המערכת הטובה ביותר בעולם

ALPINE

יש לך קליטה טובה · יש לך ALPINE!

הבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ
THE TEL AVIV STOCK EXCHANGE LTD

הודעה לציבור

1. עקב פרסומים בכלי התקשורת בדבר הצעות למיסוי על עסקאות בבורסה, אשר גרמו לאי בהירות בקרב הציבור ואי שקט בשוק ניירות הערך, החליטה הנהלת הבורסה שלא לקיים ביום ג', ד' באדר ב' תשמ"ו, 18.3.86, מסחר בבורסה בכל סוגי ניירות הערך.
2. בתשובה לפניית הבורסה, הודיעו מ"מ שר האוצר מר מ. ארנס וסגן שר האוצר מר ע. אמוראי, כי אין כל החלטה בנושא וכי האוצר מתנגד לכל הצעה להטיל מס כלשהו על הפעילות בבורסה.
3. כל הפקודות לקנייה ולמכירה של ניירות ערך שנמסרו לחברי הבורסה עד צהרי יום שלישי, 18.3.86, בטלות ומבוטלות. על ציבור המשקיעים לתת פקודות חדשות לקראת המסחר שיחודש ביום רביעי 19.3.86.
4. המסחר ייפתח ביום רביעי 19.3.86 כרגיל, והתנודות בשערי ניירות הערך יהיו כמקובל.
5. הבורסה אישרה לקרנות הנאמנות שלא לפדות תעודות השתתפות ביום 19.3.86.

רוזנפלד ספנות בע"מ
סוכני אניות-משאות-נוסעים-מכולות

FARRELL LINES
INCORPORATED

Vessel/ Voy	New-York	Baltimore	Norfolk	Haifa	New-York	Baltimore	Norfolk
Exporter/126	27.2	28.2	2.3	19.3	10-11.4	12.4	13.4
Extraodom/126	[illegible]	[illegible]	16.5	[illegible]	20-21.4	22.4	23.4
Argonaut/61	23-25.3	[illegible]	27.3	12.4	4-6.5	7.5	8.5
Expedition/127	[illegible]	[illegible]	13.4	26.4	17-18.5	19.5	20.5
Exhibition/[illegible]	[illegible]	[illegible]	23.4	[illegible]	30-31.5	1.6	2.6

Note: Clip ... Subject to change

צים

חיפה טל. 533261, אשדוד טל. ..., תל־אביב ...

המרכז הישראלי לניהול

הכנס השנתי החמישי של
מועדון הדירקטורים

צמיחת המשק - תכנון לאומי ותכנון עסקי

17 באפריל 1986, במלון ..., 14.30-18.45

בהשתתפות
שר הכלכלה והתכנון, מר גד יעקבי

מרצים אורחים: * לורד פיטר באואר, פרופ' וחבר באוניברסיטת קמבריג', חבר האקדמיה הבריטית למדעים
* ד"ר ב.ס. ימי, פרופ' אמריטוס לכלכלה בלונדון סקול אוף אקונומיקס וחבר האקדמיה הבריטית למדעים

בהשתתפות אנשי אקדמיה, אישי משק וכלכלה בכירים

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והמחסנים – מדור חוזי שיווק ומכירות
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרז מכירה

החברה מזמינה בזה הצעות על מכירת סוגים הבאים:

מס' המכרז	הנושא
1979	התקשרות שנתית למכירת עמודי עץ – מנולים
1980	מכירת פסולת אל־ברזליות ... בגוף נחושת, אלומיניום, פליז משכבים ...

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל ...

מסמכי המכרזים ותנאים ניתן לקבל במדור חוזי שיווק ...

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הבינלאומי נותן 7%

ריבית שנתית צמודה למדד
בתכנית חיסכון ל־25* חודש
עוז תשואה+ 7%

7% ריבית שנתית צמודה למדד
25 מדדים מלאים
*פרעון התכנית ב־29.4.88

בוא עוד היום לבינלאומי. בבנק הבינלאומי הראשון תוכל להצטרף לתכנית החסכון "עוז תשואה" + 7% ולקבל:

- 7% ריבית שנתית ■ הקרן והריבית צמודות במלואן למדד
- 25 מדדים מלאים ■ פטור ממס על כל הרווחים.

פרטים נוספים בסניפי הבנק הבינלאומי הראשון וסניפי בנק פועלי אגודת ישראל.

ההצעה לתקופה מוגבלת

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

מדוע מאריכים את חוק שטינברג?

מאת בועז נהיר

התיקונים הנוספים בחוק עתידים לסבכו ביתר שאת

בימים אלה פרסם משרד האוצר תזכיר בדבר הארכת חוק מס־הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) התשמ"ה — 1985 לשנה נוספת. חוק זה, הידוע גם כחוק שטינברג, נחקק בעקבות המלצות ביניים של הוועדה הציבורית לבחינת שיטת המס הישיר בישראל, שבראשה עמד רואה־החשבון עוזי שטינברג, אשר התפרסמו בדצמבר 1984.

אחת מהמלצות היסוד של הוועדה, אשר חזרה ונשנתה בהמלצות הסופיות, היתה בדבר הצמדת מערכת המס, לצורך שיטת הקבע, ליחידת מדידה יציבה. מאחר שנשמעו דעות, כי למשק דרוש זמן של שישה עד שמונה־עשר חודש כדי להפעיל את השיטה, המליצה הוועדה כפתרון ביניים לשנת 1985 בלבד על שיטה שכללה 11 סעיפים.

בשעתו הסתייגתי מהמלצות הוועדה, וטענתי שיש בהן משום חזרה מלאה על כל סיבוכי חוק האינפלציה, וכי הצעת התזכיר לאחר שתעבור את כל השלבים תהיה מסובכת לפחות כמו חוק האינפלציה המקורי, שהוועדה ראתה אותו כחוק לא־טוב שאין מקום להאריכו. ואכן, חוק שטינברג במתכונתו הסופית הוא חוק מסובך בן 54 סעיפים (25 עמודים מודפסים בצפיפות). נכתבו עליו כבר שני ספרים ועוד היד נטויה. אף אחד לא הבין מדוע בכלל נחקק החוק החדש, ומדוע לא היה לחברי הוועדה העוז המוסרי והיושר האינטלקטואלי לבטל כליל את החוק הישן או להשאירו לעוד שנה, בצירוף תיקונים. ובמקום זה מצאו לנכון לכתוב חוק חדש, כביכול שאינו אלא חוק המיסוי הישן בשם חדש.

אולם אם חשבנו שזה עניין רק לשנה אחת, בא כעת התזכיר ומציע להאריך את החוק גם לשנת המס הבאה, תוך הכנסת תיקונים העתידים לסבך את חוק שטינברג ביתר שאת. כבר במבוא להצעת התזכיר אנו מוצאים סתירה. מצד אחד טוען האוצר, כי מאחר שרמת האינפלציה ירדה, אין מקום לשיטת הקבע המצמידה את כל המערכת ליחידת חישוב קבועה (דולר או אינדקס), ומאידך, הם מציעים להאריך את תוקף החוק מתוך כוונה להשאירו בתוקף כל עוד רמת האינפלציה במשק תצדיק חוק למיסוי בתנאי אינפלציה. קשה להבין את כוונת האוצר. אם לדעתו האינפלציה הצפויה מחייבת טיפול מיסוי מיוחד, מדוע לא נוקטים שיטת הקבע, ואם האינפלציה הצפויה אינה מחייבת טיפול מיסוי מיוחד, מדוע להאריך את תוקף חוק שטינברג?

ההצעה כוללת 30 סעיפים וכ־80 תיקונים. מהניסיון אנו יודעים, כי עד שהצעה זו תעבור את כל שלבי החקיקה, יגדל ויתפח חוק זה, וישוב ביתר תוקף לחוק מסובך ומסורבל שיגרום לכך שאגף מס־הכנסה יהיה עסוק רובו ככולו בעשרים אלף נישומים שחוק זה חל עליהם. ומי יטפל במאתיים אלף נישומים אחרים?

מתפקידו של מינהל הכנסות המדינה להביא לניסוחו של חוק מס־הכנסה פשוט ובר־ביצוע. במקום להציק בחוקים מסובכים ל־10% מהנישומים המנהלים ספרים מבוקרים על ידי רואה־חשבון, מוטב להקדיש את המאמצים והמשאבים לטיפול ב־90% מהנישומים שחוק שטינברג אינו חל עליהם.

הוראות השעה לשנת המס 1985 (חוק שטינברג) אינן עוסקות בעידוד השקעות ובצמיחה, אלא בגביית מס, אפילו במחיר של פגיעה באמצעים לפיתוח ולצמיחה; אם רוצים להגיע לצמיחה, חובה לבטל הוראות אלה. עם זאת, אגף הכנסות המדינה צריך להביא לרפורמה יסודית ומשמעותית במס־הכנסה, שתגרום להורדה של שיעורי המס — הורדה שהומלצה על ידי ועדת שטינברג ושבלעדיה אין כל אפשרות לגבות מס־אמת. בלי הורדה משמעותית של שיעורי המס, לא יהיה אפשר להשיג את הגברת התפוקה במשק וגידול בצמיחה.

האם אנו רוצים בורסה ללא רסן?

מאת ד"ר מאיר חת

הכותב היה יו"ר דירקטוריון הבורסה

הניסיון המר של שנות הגאות בשוק המניות לימד את הנוגעים בדבר שיש צורך במכשירים יעילים למניעת פגיעה במשקיעים

נקודות מוצא לדברי ביקורתו של יהודה שרוני על כמה מן העמדות שננקטו על ידי הבורסה בתקופת כהונתי כיו"ר הדירקטוריון היא, כי אל לה לבורסה להיות "מגינה על המשקיע הקטן", תפקיד השמור על־פי החוק לרשות לניירות־ערך ("בורסה ללא חת", "הארץ", 26.2.86). אינני סבור שעל הבורסה להתבייש בהיותה "מגינת המשקיע הקטן". דברי הביקורת שהושמעו על פעילות הבורסה בעבר היו, בדרך כלל, שאין היא מגינה די הצורך על המשקיעים. אך לאמתו של דבר, אין הבורסה רואה עצמה "מגינת המשקיע הקטן" דווקא, וזאת לא רק משום שהתפקיד שמור על־פי החוק לרשות לניירות־ערך.

הבורסה סבורה כי עליה לפעול כדי לקדם שוק יעיל והוגן של ניירות־ערך. שוק יעיל והוגן אינו יכול להתקיים כאשר אין כללים המבטיחים שיהיה בסיס כלכלי סביר להנפקות של חברות חדשות וכאשר חסרות הגנות המבטיחות שבעלי שליטה בחברות לא ינצלו אותן לתועלתם האישית. בשוק יעיל והוגן ניתנת הגנה סבירה למשקיע הקטן, אך לא זו היתה תכלית פעולתה של הבורסה באותם תחומים שעסקה בהם בשנים האחרונות.

שרוני מבקר כמה עניינים שבהם, לדעתו, הכללים שקבעה הבורסה מהווים התערבות בלתי מוצדקת בענייניהן של חברות שמניותיהן רשומות למסחר. את דרישת הבורסה לעיין בעסקות של חברות עם בעלי עניין הוא מבקר בשני נימוקים: א. עסקות אלה מדווחות בדו"חות הכספיים של חברה או בדו"חות מיידיים לרשות לניירות־ערך. בעל מניות המרגיש עצמו מקופח יכול לתבוע את החברה על עושק מיעוט, ואין אפוא צורך בהגנה נוספת; ב. עסקות שהוכשרו על־ידי הבורסה עלולות להתגלות כמפוקפקות, ואז עלולות הטענות להיות מופנות כלפיה.

הבורסה החליטה לבקש מחברות להביא לעיונה עסקות מתוכננות עם בעלי עניין, לאחר שמספר העסקות מסוג זה גדל מאוד. רבות מהן נראו בלתי נאותות (בהיטיבן עם בעלי עניין) ולא היה אלא מקרה אחד של הגשת תביעה לבית־דין על עושק המיעוט. עצם הדרישה להביא את העסקות לעיון מוקדם הניעה חברות ובעלי עניין שלהן לנהוג יתר זהירות בביצוע עסקות ובקביעת תנאיהן. התערבותה של הבורסה בתנאי העסקות הצטמצמה, בדרך כלל, לדרישה שתנאי העסקה יימסרו להערכת שמאי מוסמך, או גורם בלתי תלוי אחר. עיון הבורסה אינו מקנה כל הגנה לחברה או לבעל העניין אם מתברר לאחר מכן שיש בעסקה שנעשתה משום עושק המיעוט.

אין להסתפק ב"גילוי נאות"

שרוני גם אינו מסכים לגישת הבורסה, שלפיה אין להסתפק ב"גילוי נאות" כמכשיר להגנת המשקיעים. הגישה שלפיה אין להסתפק ב"גילוי נאות" הינחתה את הבורסה בקובעה קריטריונים כמותיים ואיכותיים לרישום מניות למסחר, וברצונה לקבוע קריטריונים מסוג דומה גם לרישום איגרות־חוב למסחר.

הטעם לפקפוק ביעילותו של מכשיר "הגילוי הנאות" בתנאי המשק הישראלי הוא כפול: א. עד לפני תקופה לא ארוכה לא יכלו הדו"חות הכספיים שלא היו מותאמים לאינפלציה, לשמש בסיס להסקת מסקנות כלשהן על מצבן של חברות. גם בתקופת הדו"חות המותאמים אין הדיווח הכספי משקף בכל המקרים את מצבן העסקי של החברות המדווחות לאשורו. ב. בשוק ההון שלנו חסרים מנגנונים המסייעים למשקיע להעריך את טיב ניירות־הערך המוצעים לו. החתמים אינם בעלי מעמד עצמאי, חסרים מנתחים פיננסיים בלתי־תלויים, וחולשתם של המשקיעים המוסדיים בשוק המניות שוללת משוק זה את אחד המכשירים היעילים של בקרה וסינון.

הבורסה סבורה היתה, עם זאת, כי הכללים לעניין דרכי פעולתם של החתם והאחראי להנפקה, עשויים לחזק את יעילותו של מכשיר "הגילוי הנאות". בדיקות החתם על־פי הכללים שנקבעו, יכולות להבטיח למשקיע כי מומחה מקצועי נתן דעתו על טיב ההנפקה וסבור כי יש מקום לאפשר רישומה למסחר בבורסה. כללי הבורסה יוכלו להשיג מטרה זו רק אם חברות מנפיקות ישתמשו בשירותי חתמים. אולם שרוני משבח דווקא את הרשות לניירות־ערך על "שהכשילה בהוראתה לבורסה שלא לחייב חברות להנפיק בדרך זו".

שרוני מסתייג מן ההצעות הנשקלות על־ידי הבורסה ביחס להנפקות של איגרות־חוב. לדעת הבורסה — שעדיין לא גובשה בהחלטה מחייבת — יש מקום לדרוש שאיגרות־חוב ארוכות־מועד המונפקות על־ידי חברות יהיו מובטחות בשעבוד נכסי החברות המנפיקות. טיב הביטחונות יוערך על־ידי מומחים בלתי־תלויים, או על־ידי החתם.

בישראל חסרים מנגנוני הבקרה והסינון, המאפיינים הנפקת איגרות־חוב בלתי מובטחות בשווקים המפותחים של מדינות המערב. אין בישראל חתמים בלתי תלויים בעלי משקל מלבד הבנקים, ואלה האחרונים הינם מלווים עיקריים — ובכך מקבלי ביטחונות — של כל הגופים המועמדים להנפיק איגרות־חוב. למשקיעים המוסדיים העיקריים — קרנות פנסיה, קופות תגמולים וחברות ביטוח וחיסכון בנקאיות — אין כוחות עצמאיים להערכת איכותם של ניירות־ערך המוצעים להם. לא קיימים אצלנו גופים דוגמת Standard & Poors' או Moody's הבודקים את כושר הפירעון של חברות מנפיקות וקובעים את דירוג האשראי של איגרות־החוב שלהן.

שרוני קובע כי "הכשלונות שמציבה הבורסה עלולים להיות קריטיים לגבי חברה בקשיי נזילות המבקשת לחזק את מבנה ההון שלה באמצעות הנפקה בבורסה". הוא מביא כדוגמה הנפקת איגרות־חוב של סולל־בונה, אשר לא אושרה על־ידי הבורסה לפני כשלושה חודשים בשל היעדר ביטחונות מניחים את הדעת. האם היתה הצדקה לאפשר מכירות איגרות־חוב ארוכות־מועד, ללא ביטחונות נאותים, על־ידי חברה שמצבה הכספי היה חמור במועד שבו ביקשה להנפיק? כדאי להזהיר כבר עתה מן האשליה שאפשר לגייס כסף על־ידי הנפקת איגרות־חוב של חברות כושלות או בעייתיות. איגרות־חוב מובטחות הן השקעות שיש בצדן סיכון נמוך יחסית — אין מקום להפוך אותן להשקעות בהון סיכון.

סבורני, כי בביקורתו על גישת הבורסה התעלם שרוני מן התנאים הכלכליים והמוסדיים המיוחדים של המשק הישראלי. סבורני, כי הניסיון המר של שנות הגאות בשוק המניות לימד את כל הנוגעים בדבר שיש צורך במכשירים יעילים למניעת פגיעה בציבור המשקיעים. דבריו של שרוני מלמדים כי זכר האירועים הללו מיטשטש, כנראה. אני מקווה כי חברי בהנהלת הבורסה לא שכחו אותם.

התשובה לרצח בשכם:

זירוז האוטונומיה החד־צדדית

מאת זלמן שובל

האוטונומיה החד־צדדית תוכל להיות שלב־ביניים להגשמת הפשרה כלשהי בקיפאון המדיני שאינו פועל לטובת האזור

בניגוד לדעה שהושמעה בחוגים מסוימים, הירצחו של ראש עיריית שכם, זאפר אל־מצרי, חיזק את הצורך בהאצת התהליך של העברת סמכויות מידי הממשל הצבאי לאוכלוסייה הפלשתינאית ביו"ש ובעזה — ולא להיפך: בעקבות הרצח — אך גם לפניו — אמרו אישים שונים דברים רבים, המעידים על בלבול המושגים באשר לרעיון האוטונומיה החד־צדדית: כדאי אפוא לנסות ולהעמיד את הדברים על דיוקם.

נכון שהשם, שמשה דיין ז"ל נתן בזמנו לרעיונו, לא היה מוצלח ביותר, שכן לא האוטונומיה היא חד־צדדית (דבר שאינו אפשרי), אלא הביטול בידי ישראל של חלק מהפונקציות האזרחיות של הממשל הצבאי ביו"ש ובעזה. דיין העלה את רעיונו, מפני שסבר בשלב מוקדם אחרי ועידת קמפ דייוויד, שאין סיכוי להגיע להסכם פורמלי על האוטונומיה — בלא שיתוף ירדן והפלשתינאים בשיחות, ובדרך שבה ממשלות ישראל והמצרים טיפלו במו"מ. מאחר שהאוטונומיה אינה "מחיר" שהיה צריך לשלם בעד הסכם השלום עם מצרים, אלא אינטרס ישראלי מובהק — חתר להגיע למטרה בדרך אחרת.

לגביו, לא האוטונומיה עצמה (השם אינו שלו, אלא של מנחם בגין, שראה בה, כנראה, "עלה תאנה" לסיפוח בעתיד) ולא החד־צדדיות שלה היו בחזקת אידיאולוגיה צרופה, כי אם צורך מעשי לפתור בצורה בלתי קונבנציונלית בעיה בלתי קונבנציונלית: בעיה הנובעת ממציאות שלפיה בגבול ארץ אחת, יו"ש ועזה, יש לשני עמים מכלול של זכויות, תביעות, מאווים ואינטרסים היסטוריים חיוניים — שלא האחד ולא השני אינו יכול להגשים באופן מלא ומוחלט, אך גם לא לוותר עליהם באופן מלא ומוחלט.

לו ניתן היה להגיע לפשרה טריטוריאלית סבירה, קרוב לוודאי שדיין לא היה מתנגד לה. אך מאחר שלא היו לו אשליות בהקשר זה, צידד בפשרה פונקציונלית. לאמור: לא חלוקת השטח, אלא חלוקת התפקידים והסמכויות בין שלושת המעוניינים — ישראל, ירדן והערבים הפלשתינאים. מבחינת האינטרס הישראלי, הינחו אותו שלושה יעדים: (א) שלא תוקם בשטחים מדינה פלשתינאית נפרדת — אך עם זאת, שישראל תוכל בהדרגה להשתחרר מניהול החיים האזרחיים של האוכלוסייה הערבית המקומית, וזאת בהעברת סמכויות המינהל לידיהם; (ב) שישראל תשאיר בידיה את הסמכות הביטחונית הבלעדית בכל השטח שבין הירדן לקו הירוק ובחבל עזה (בתוספת משטרה מקומית, ואולי פטרולים משותפים עם ירדן לאורך הירדן) — אך שבשום פנים לא תספח את השטחים על תושביהם לריבונותה; (ג) שעקרונית, יהודים יוכלו להתיישב ולנוע באורח חופשי בכל יו"ש ובעזה — אף שבאופן מעשי לא התלהב מהתיישבות יהודית בלב אזורים ערביים צפופים.

לא כל מי שמדבר כיום על אוטונומיה חד־צדדית או על האצלת סמכויות מתכוון לאותו דבר. גד יעקבי סבור, כנראה, שעליה להיות מעין "פשרה טריטוריאלית בדרך"; רוב אנשי הליכוד (להוציא מעטים, כמו ח"כ אולמרט) מתנגדים לכך, מן הטעם הפשוט שלדעתם הסטטוס קוו הנוכחי בשטחים יביא בסופו של דבר לסיפוחם לישראל; במחנה השמאל יש עדיין מעטים המשתעשעים באפשרות מדינית של פשרה טריטוריאלית, ואילו במחנה הלאומי־הקיצוני מתנגדים להאצלת סמכויות או לגישת הפשרה הפונקציונלית בכלל, מכיוון שאין הם רוצים בעצם חלק או נחלה ביו"ש ובעזה בכל צורה שהיא.

אך גם שר הביטחון רבין, באומרו שהוא מתנגד לאוטונומיה חד־צדדית מפני שזו נסיגה חד־צדדית של צה"ל (על כל המשתמע מכך מבחינת הביטחון), מתעלם מכך שבעצם אין המדובר כלל בנסיגה של צה"ל. צה"ל (אף לא כל זרועות הביטחון) ייצא אמנם ממרכזי הערים וייערך מחדש בבסיסים, אך השליטה הביטחונית האפקטיבית בכל השטח תישאר בידיו ובידי גורמי הביטחון האחרים של ישראל, ומה שיבוטל הן רק הפונקציות המינהליות האזרחיות של צה"ל. ומי שמודע שברגע שנצא ממרכזי הערים ישתלט עליהן אש"ף, חייב להיות מודע לכך שאפשרות כזאת קיימת גם באוטונומיה הפורמלית.

פרוזדור זמני

אין, כמובן, כל תימה בכך שעניין האוטונומיה החד־צדדית לא נענה לתגובות חיוביות רשמיות מפי מנהיגים ערבים מקומיים בגדה ובעזה, ועל אחת כמה וכמה מפי אש"ף. מבחינת אש"ף, זה יהיה עוד כרסום ביומרתו לשמש הנציג הבלעדי של העם הפלשתינאי. אשר למנהיגות המקומית, הלא אחד מטעמיה העיקריים של ההצעה הוא שמנהיגים אלה, שבגלל החשש מפני אש"ף לא הסכימו ולא יסכימו להיות צד למו"מ במסגרת הסכמי קמפ דייוויד או במתכונת דומה — "ייאלצו" עתה, כביכול, לקבל לידיהם באופן מעשי את הטיפול בעניינים השוטפים של האוכלוסייה הערבית.

אחרי רצח אל־מצרי, כך טוענים כיום, לא יימצאו מועמדים שירצו להיות ראשי־ערים. גם בעניין זה קיימת כנראה אי־הבנה יסודית, שכן מינויים של ראשי־ערים ערביים, או בחירתם על ידי בני עירם, מעולם לא היוו תנאי מוקדם לכינון האוטונומיה החד־צדדית כפי שנותחה על ידי דיין או על ידי אחרים. אדרבה, הרעיון הוא כי משתודיע ישראל שהיא מפסיקה לטפל בעניינים היום־יומיים האזרחיים של התושבים הערביים — בכורח הנסיבות יימצאו האנשים המתאימים לבוא במקום קציני־המטה הישראליים.

האוטונומיה, החד־צדדית או לאו, אינה בהכרח מתכונת סופית וקבועה למצב העתידי ביו"ש ובעזה; ייתכן שהיא תהיה רק "פרוזדור זמני". אך פרוזדור למה? למדינה פלשתינאית, לריבונות בלעדית של ירדן? לסיפוח על ידי ישראל? לטעמי, המצב הרצוי ביותר, ואולי האפשרי היחיד, הוא בשילובם בעתיד של שלושה אלמנטים המקפלים בתוכם היבטים הן של הפשרה הפונקציונאלית, הן של הפשרה הטריטוריאלית — והן של האוטונומיה. מבחינה פורמלית, תחול על יו"ש ועזה ריבונות משותפת (קונדומיניום) של ישראל וירדן (או ירדן־פלשתין); בשטח עצמו ייכונו קנטונים ערביים (רובם) וקנטונים יהודיים (מיעוטם) שיחופפו בכל שאפשר את האזורים החיוניים לביטחונה של ישראל, ושבהם יתרכז גם עיקר המאמץ ההתיישבותי שלנו. בקנטונים הערביים יתקיים "שלטון־בית" מלא. התושבים הערביים יהיו אזרחי ירדן־פלשתין, יבחרו לפרלמנט ברבת־עמון ולמוסדותיהם הקנטונאליים האוטונומיים — ואילו היהודים יהיו אזרחים רגילים של ישראל.

כל זה הוא עדיין חזון לעתיד לבוא ויתכנו גם תסריטים אחרים. האוטונומיה החד־צדדית תוכל להיות שלב־ביניים להגשמת יעד מנוסחה זו או אחרת, ובינתיים תחולל הפשרה כלשהי בקיפאון המדיני שאינו פועל לטובת האזור. יתחזקו הסיכויים להסדר מעשי בעתיד בין ירדן, ישראל והאוכלוסייה הפלשתינית בשטחים — ויתחזק התמריץ של האוכלוסייה זו לשמור על השקט והסדר בתחומה.

התיירות הצילה את אילת

מאת משה קול

ההחלטה שלא להקים בתי זיקוק באילת הוכיחה את עצמה: אילת התבססה כעיר תיירות

כאשר נבחרתי לתפקידי כשר תיירות בראשית 1966, הועמדתי בפני הצעה של מינהל הדלק להקים בתי זיקוק באילת. אמרתי אז לממשלה, כי עליה להכריע בין אילת כעיר תיירות לעיר שעיקר עסקיה יהיה מבוסס על בתי זיקוק. היתה זאת התקופה של הפעלת צינור הנפט מאילת, כאשר מכליות נפט היו מגיעות לנמל הדרומי. ראש הממשלה לוי אשכול, בעצה עם שרי האוצר והמשפטים, החליט להזמין מומחה בינלאומי שיתן חוות־דעת לגבי הבעיה. המומחה שהגיע ובדק את הנושא, הצדיק את עמדתי. לכן לא נבנו בתי זיקוק לנפט באילת והעיר נצלה מזיהום אוויר.

באותו זמן היתה פרנסתם של תושבי אילת על שלושה מפעלים: תמנע, הנמל והתיירות. תמנע היתה אז במלוא פריחתה, בהנהלתו של יעקב בן יהודה ז"ל. שימשתי גם בתפקיד שר הפיתוח והייתי אחראי להשקעה של המפעל השמיש באילת. שאיפתי היתה לפתח את אילת כעיר תיירות וראיתי את סיכוייה באקלים ובים האדום — העשיר באלמוגים ובצמחיה ודגה נהדרים, שיכולים לעניין צוללנים. אחרי ביצוע תוכנית הלגונה הזאת נוצר מקום לבניית בתי מלון. הוחלט במשרד התיירות לתת לכך תנופה וקבענו מדיניות של הלוואות ותמריצים, כדי להביא את בנייתם של בתי מלון.

לקראת 25 שנות המדינה הוחלה בנייה מזורזת של בתי מלון ומפעלי תיירות. רבים ביקרו אותי על כך שאני "זורק" מיליונים לים סוף. עיתונאים כתבו כי 2,500 חדר בעבור אילת זה הגזמה רבתי, וכי החדרים שייבנו יעמדו ריקים. במשרד התיירות הסברנו כי תיירות אין מפתחים מתוך קוצר ראות, לאילת כל הסיכויים להיות מרכז תיירותי חשוב — והצדקנו.

במשך השנים לאחר מכן היו התפתחויות מדאיגות באילת. מפעל תמנע צומצם ואחר כך נסגר. אחרי פתיחת תעלת סואץ לשיט ישראלי צומצמה העבודה בנמל אילת, וכך הוא עד היום הזה. התיירות נותרה, אפוא, הבסיס העיקרי לקיומם של תושבי אילת. התקווה לגידולה של העיר הדרומית, אך אז התנהל הוויכוח בין שרי התחבורה והתיירות ביחס למדיניות התעופה — טיסות השכר. ראשי אל־על טענו כי התרת טיסות שכר תסכן את קיומה של חברת התעופה הלאומית. הובאו מחקרים של מומחים בינלאומיים שבכוח הנתונים אלה, הוכיחו, כי טיסות שכר מעודדות ומסייעות להגברת התנועה הרגילה. המאבק היה בממשלה, בעיתונות, בכנסת ובכל כלי התקשורת. כל שרי התחבורה התייצבו נגדי. כאשר הותרו לבסוף טיסות השכר הישירות מאירופה לאילת, נפתחה תקופה חדשה בחיי העיר. עתה נוחתים באילת מטוסים רבים מדי שבוע ומביאים תיירים באלפים. בתי המלון באילת הם בתפוסה גבוהה יותר מאשר בכל מקום אחר בישראל. כאן נבנו עוד בתי מלון יפים וטובים. החברה לפיתוח חוף אילת ועיריית אילת עשו רבות לקדם את התיירות לעיר. ובאחרונה החליטה הממשלה על אזור סחר חופשי באילת.

אני כותב דברים אלה אחרי ביקורי האחרון באילת לרגל חנוכת "חוף האלמוג", המלון היפה של "מועדון הים התיכון". אני זוכר בפתיחת "המועדון" הזה על ידי ב־1975; כיום הוא הצלחה בלתי רגילה. מנהל "מועדון הים התיכון", ג'ילבר טריגנו, קיווה אז שהמלך חוסיין ירשה לפתוח "מועדון" בקבילות עקבה. הבעתי אז תקווה שאולי יתפתח שיתוף פעולה בין שני "המועדונים" התיירותיים הללו. אבל להבטחה זאת של המלך חוסיין קרה מה שקרה להבטחות רבות אחרות שלו...

אילת היא כיום פנינה תיירותית. ראשי "מועדון הים התיכון" רואים את מפעלם באילת כאחד המצליחים ביותר. התפוסה כמעט מלאה. אני מקווה כי המשאלות שהביע שר התיירות הנוכחי, מר אברהם שריר, בחנוכת מפעל "חוף אלמוג" יתקיימו.

בהיותי עתה באילת באו אלי תושבים וראשי המפעלים התיירותיים ואמרו לי כי, מאבקי למען העיר במשך 11 שנות כהונתי במשרד התיירות הציל את אילת. התיירות היא הנותנת חיים ותקווה לאילת, ועוד רבות אפשר לעשות בה — למען תושביה והמדינה כולה.

מה קרה שם, במערכת החינוך?

מאת ד"ר שלום לוין

הכותב הוא נשיא הסתדרות המורים

התופעות השליליות והמדאיגות הידועות כיום במוסדות חינוך על־יסודיים פולשות לבית־הספר מהסביבה

במאמרו "הזורמים בבגרות" ("הארץ" 31.1), תיאר ברקן סאמט "תופעות המכות המוסדות המחוללות בבתי־הספר ומצמיחות שם שכבה של צברים לא כל כך תמימים". בעיקר קבל על הירידה ברמת הדרישות ועל הבריחה למסלולים הקלים; על האתיקה של זלזול בטובים ובערכים ועל התפשטות האלימות במגמרים הגרים. הכותב מציין במאמרו במפורש את האינטגרציה, את הליברליזציה ואת הדמוקרטיזציה כגורמי התופעות האלה.

מר סאמט ציין את השחיקה המסורה שחלה בלימוד המקצועות העיוניים בבתי־הספר העל־יסודיים. צריך להוסיף לזה את הידע המועט במקצועות היהדות שבולטים בבוגרי בתי־הספר שלנו ואת ירידתם הלשונית. הספר והים גדי העניין, שבמן ידיעותיהם של מאות תלמידים מכיתות י"א וי"ב של בתי־ספר על־יסודיים בעלי מגמות, רק מודרים כמו ידע שיר עברי בעל פה... גם בבית־הספר היסודי יש אינטימות. ממצאים הוכיחו כי רמת ההישגים בחשבון, בתנ"ך ובגיאוגרפיה אינה משביעה רצון, ועל כן יש להוסיף את הירידה במשמעת ובהתנהגות ואת הירידה של צעירים מהארץ.

אך השאלה שיש להציב איננה מה קרה שם במערכת החינוך (בלשון הזה) אלא מה קרה שם. המחבר איננו בשינוי פתאומי לרעה, אלא בתהליך מתמשך. דווקא שהתבוננות בו תחשוף את אחד הגורמים לשינוי הערכים שהתחולל בבית־הספר.

בית־הספר אינו אי מבודד. הוא מושפע מהרוחות הנושבות מהסביבה; הוא אף משקף אותן. ל־8,000 מעשי האלימות בבית־הספר, שדווחו בשנה שעברה למשטרה, יש אקולוגיה חברתית ואקולוגיה פוליטית. וכל מי שיצביע על הסביבה ועל בית־ההורים ועל קבוצת השווים ועל כלי התקשורת כמקורות לתופעות האלימות ולתופעות השליליות האחרות — יצדיק. עם זאת, בית־הספר אינו גורם טפל בחינוכו של הילד ושל הנער, הוא עשוי לתרום לעיצוב דמותו של האדם המתחנך ולטיפוח זיקה לאידאלים חברתיים ולאומיים.

כמה דברים אמורים אם הוא מודע לאחריות המוטלת עליו, אם אין מכשילים אותו במשימות סותרות, אם הוא זוכה לתמיכה הראויה ואם מכשירים את מוריו כראוי.

שתי מהפכות

כאמור, מר סאמט במאמרו הנ"ל מנה את האינטגרציה (שהוא מגדירה "הישג חברתי וסכנה תרבותית"), את הליברליזציה ואת הדמוקרטיזציה כגורמים לירידה שחלה בבית־הספר. פסק דין זה טעון בירור ובדיקה. מכל מקום, הוא טעון לדעתי סיוג והשלמה. לי נראית יותר הנוסחה: האינטגרציה והליברליזציה כפי שהוגשמו והודרכו על ידי המשרד לחינוך, נמנות עם הגורמים לכמה מהתופעות החמורות המתרחשות כיום בבית־הספר.

שני שינויים ארגוניים גדולים טבעו חותמם על מערכת החינוך במדינת ישראל: הנהגת חינוך ממלכתי בתשי"ג (1953), שהיתה כרוכה בעיקר בביטול זרם העובדים; הרפורמה במבנה החינוך העל־יסודי, שהוחל בה ב־1969. הצד השווה בשתי "המהפכות" הוא בניסיון לקרב את אזורות העם על ידי הסרת מחיצות באורח ארגוני ומינהלי.

ביטול הזרמים (אך לא הזרם הדתי) נועד להסיר מחיצות פוליטיות ואידאולוגיות בקרב הילדים וההורים. הרפורמה ב־1969, שהתבטאה בהקמת חטיבת הביניים, נועדה, על ידי הפגשת ילדים בני עדות שונות במסגרת חינוכית מיוחדת, לצמצם פערים ולקרב לבבות. יוזמי המהפכות הללו התייחסו לבית־הספר כאל מכשיר ומנוף לאינטגרציה לאומית וחברתית. הם האמינו שאפשר להגשים מטרה זו בדרך שינוי ארגוני במערכת החינוך.

תוכן החינוך הממלכתי נקבע בסעיף ב' שבחוק תשי"ג. הוא כולל אהבת מולדת... אמון בעבודה... שאיפה לחברה בנויה על חרות, שוויון, סובלנות ועזרה הדדית. אך מאז הנהגת החינוך הממלכתי לא רבים התעניינו מה עלה בגורל סעיף זה. שום גוף או מוסד לא בדק אם בית־הספר מנחיל לתלמידיו את הערכים שנוסחו בסעיף ב'. למעשה, גם אין שואלים אם המטרות שנוסחו בו הן רלוונטיות כיום ומה משמעותן במציאות ימינו.

הרפורמה במבנה החינוך, שהכנסת החליטה עליה, הציבה לעצמה כמטרה גם את העלאת רמת ההישגים הלימודיים. מתכנני הרפורמה ומבצעיה הבינו בשעתו שהיא תתבצע (תוך חמש שנים) מבלי לפגוע בהתפתחותם של שלבי החינוך האחרים, והדגישו במיוחד את "הרווח המצלה" שיבוא ממנה לבית־הספר התיכון, על ידי העלאת רמת הישגיהם הלימודיים של תלמידי כיתות ז' וח' בחטיבת הביניים.

לאחר שבע עשרה שנים של הגשמה, מקיפה הרפורמה כשלושים אחוזים בלבד מכיתות ז' וח' שבמערכת החינוך הממלכתית. רבים מהמתנגדים טוענים שאין בכוחה בתנאים הקיימים לשקוד כראוי על טיפוחן של הרמות השונות בחטיבת הביניים. מורים בחטיבה העליונה של בית־הספר העל־יסודי קובלים שרבים מיוצאי חטיבת הביניים אינם מתאימים ללימודים בחטיבה העליונה.

היו מחנכים שהזהירו בשעתו מפני האשליה החינוכית, שיש אפשרות להשיג בעת ובעונה אחת שתי מטרות באמצעות הרפורמה. הם טענו שהאמצעים הדרושים להגשמת האחת, והיינו האינטגרציה, מנטרלים את האמצעים הדרושים להשגת השנייה, והיינו קידום ההישגים הלימודיים של הכל. אך לא שעו להם. המתנגדים האלה הציעו להעדיף את שיטת הפיצוי לטעוני־הטיפוח ולשמור על שלמותו של בית־הספר היסודי.

בנתיב ההישגיות

התופעות השליליות והמדאיגות הידועות כיום במוסדות חינוך על־יסודיים אינן, כמובן, תוצר של בית־הספר העל־יסודי. הן פולשות לבית־הספר מהסביבה ומכלי התקשורת. אלא שבית־הספר העל־יסודי אינו מחוסן בפניהן ואין בכוחו להתמודד אתן. בשל הפיצול שחל במבנה המוסדי של בית־הספר היסודי ובשל התלבטויותיה של חטיבת הביניים, נע בית־הספר בישראל במסלול האינטגרציה הפיסית (הארגונית) אל ההישגיות המבוהלת והקלה. שהרי הערך המדריך במוסדותינו, והוא גם שמתחיל לקעקע פזה לרכישה בהירה של קלישאות חינוכיות, לחומרנות ולראוותנות.

כוחו המחנך של בית־הספר היסודי נחלש עם הוצאתן של כיתות ז' וח' ממנו ועמן רבים ממוריו בעלי הידע והערכים החינוכיים. הקיצוצים בתקציב החינוך גרמו לצמצום במספר שעות המלאכה, הטבע והחקלאות, והדלדלו ביותר מאז את הפעילויות המעניקות החוויות הרגשיות. ואילו חטיבות הביניים שטופחו מלכתחילה כמכשיר לאינטגרציה, נדחפו יותר ויותר לקדם את ההישגים הלימודיים, כדי להכין מספר רב ככל האפשר של תלמידים המתאימים ללימודים בחטיבה העליונה. כך הן נקלעות בין שתי משימות סותרות אלה.

גם אלמלא התגלו תופעות מדאיגות בבית־הספר התיכון, כן המצב היה לבדוק כיצד פועלת מערכת הקיימת זה שלושים ושלוש שנים. מטרה מוצהרת ונסתרת. על אחת כמה וכמה שעתה בדיקה כזו דחופה כשמתגלו בה כשלים. אפשר שהבדיקה תעורר ויכוח בדבר הערכים שיש להשתית עליהם את החינוך כיום. אפשר שתחייב שינויים ותיקונים לא רק במבנה אלא גם בתכנים. יהא זה ויכוח מרענן ומזרה. אולי תימצא בבדיקה תשובה לבעיית "הזורמים". בלשון מר סאמט, מתנים בה. כיוון להבנה האי יימצא בה.

הלוח החדש
מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה
הארץ מעריב THE JERUSALEM POST העיר כל העיר

דירות
■ "פרסום־טף" שירות לקבלת מודעות, חייג 03-738707, 03-739297, בין 20:00–8:00, גם בכרטיסי אשראי של כל מפרסם
■ מסור מודעתך ב"לוח־טף" – קח מבצע התמורות"ש – פרס – שנסון! 03-292279
■ טלפון ביומו למסירת מודעות לעיתון, 03-885885, רב קוי, (פרסום "טף")
■ בחולון, 3 ק"ד (בלי), ראה 03-800782, 19:00–15:00 (קבע מראש)
■ מודעטף – קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה, חייג 03-383838

עסקים
■ בשכ"ח 300 מ"ר, חלוקה אפשרי • טלפונים, 4 דולר, 03-441465, 03-383843

הצעות עבודה
■ מודעטף – קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה, חייג 03-383838
■ מסור מודעתך ב"לוח־טף" – קח מבצע התמורות"ש – פרס – שנסון! 03-292279
■ לחברת מ. לסר בע"מ דרושים: מדגים, סוכנים • רשיון ג' • נסיון, רחוב צלנוב 20 תל־אביב.

מכוניות
■ פריק דיזל 85, ארוך קומבל, כחדש, באחריות הסוכנות 067-89536
■ שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח־הדש", בכרטיסי אשראי: ויזה, דיינרס + 30, ישראכרט, 03-227117, 03-227118, מפה כל הד מן, (מ־7:00 בבוקר) "פרסום־אידיאל".

מכירה ושרותים
■ למכירה בהזדמנות: 1. מכונות דואה ומיוש לשקילת ממח לפי משקל קבוע מראש, 2. סלקט משומש סלטייט דגם A2, מלגו בע"מ, בצלאל 21 רמת־גן 03-751518678
■ מדי חשמל ומכני + תמיכה מחשבים ומקסימים 03-465407, 03-482308
■ "הטלטוף" – בתבנית מקוון השליש • הרבה, רשיון 5563, 03-375458
■ שירות סמל דיסקרטי לבית הלקוח בינה בילאטוחדן 03-289452

שידוכים
■ הכרות אישית בנסודיות לידידות ולנישואים "נהרית", 03-374776, אפשרות לנשים חינם

■ פרטי: בנד יאה חוסטס 35/176, בד פה והנושה לסטרה רציפית, ת.ד. 7157 הוד־ו.

נרשמו לנישואין

הרב דרון אשר
משב רעננה
■ החתן: מישן אברהם בן דוד מבסד בה חוק, הכלה: חנה יוסף בת אברהם מבר יובל חזקה.

הרב מרדכי אלון
הגליות, תבל קודש
■ שיטה בחוק בן סלמון ממושב אורה חוק, פרק יפה בת הושם ממושב אורה חוקה.

בית הספר התיכון החקלאי
מחפש
מרכז משק
בוגר הפקולטה לחקלאות
או בעל נסיון בריכוז משק
מסוגל לעבוד עם תלמידים במשק
חקלאי רב גוני.
פניות בכתב יד נא לשלוח
בית הספר התיכון החקלאי פרדס חנה 37000

לבית הספר התיכון החקלאי
פרדס חנה
דרושים לשנת הלימודים הבאה, תשמ"ז
מורים:
הסטוריה וגאוגרפיה לכיתות ז' – י'
פיזיקה לכיתות ט' – י'
אנגלית לכיתות י"א – י"ב (הכנה לבגרות)
ספרות ותנ"ך י"א – י"ב (הכנה לבגרות)
כימיה לכיתות י' – י"ב (הכנה לבגרות)
מחשבים – הכנה לבגרות
מדריך חינוכי (רווק) לכיתות ח'
אם בית – לכיתה ח'.
בדבר פרטים נא להתקשר למזכירות בית הספר 063-78117/8 בין השעות 7.30 – 12.30

לבי"ס תיכון חקלאי פרדס חנה
דרוש:
שתלן לצמחי נוי ובית
הכישורים:
* יכולת לעבוד עם תלמידים
* השכלה – בוגר הפקולטה לחקלאות עם ותק בעבודה של 3 שנים או בוגר בית־ספר לגננות ולשתלנות עם ותק של 5 שנים
נא לפנות לבית הספר בכתב

אם אתה מחפש
עבודה קשה
בענף המזון – בעסק שקיים 50 שנה
העבודה כרוכה בקניות, בישול מקינות והגשה. דרושים לנו 5 בחורים שיצטרפו לצוות מגובש. מתאים לסטודנטים. נסיון קודם לא הכרחי. תנאי שכר טובים.
ת.ד. 37683 תל־אביב 61376.
עבור "עבודה קשה"

סקר אמצעי תקשורת שבוצע עבור איגוד המפרסמים קובע:
70%
מתושבי תל־אביב וגוש דן קוראים את
העיר
העיתון הנפוץ ביותר בתל־אביב וגוש דן

مكان الأصل

מכתבים למערכת הארץ

אגדת "נזקי" שעון הקיץ

בראיון ל"מבט" (15.3), ציטט שר הפנים, הרב יצחק פרץ, מממצאיו של מחקר מ"אוניברסיטה ידועה" בבריטניה, המוכיח שהנהגת שעון קיץ בבריטניה גרמה עלייה בתאונות הדרכים.

מסמך משרד הפנים לעניין שעון הקיץ מגובשים בממצאי המחקר הזה שנים מספר. לראשונה, שמעתי על ממצאי המחקר בעדותו בפני ועדת הפנים של הכנסת בדיון בעניין שעון הקיץ ב־1984 מפיו של נציג משרד הפנים. למרות להט טיעוניו, לא היתה בידי נציג משרד הפנים כל אינפורמציה על זהות החוקרים, וזהותה של "האוניברסיטה הידועה" בבריטניה וזהותו של העיתון המדעי שבו פורסמו הממצאים. המקור היחידי לידיעה שבידיו היה עיתון יומי לא ידוע מצפון גרמניה. עברו שלוש שנים, ושר הפנים ממשיך להלך אימים על הציבור בממצאיה של "האוניברסיטה הידועה".

במסגרת מחקר מקיף, שבדק את שביעות הרצון באוכלוסיה בישראל מהנהגת שעון הקיץ ב־1985, בדקנו גם את השפעת המעבר משעון החורף לשעון הקיץ, ולהיפך, על תאונות דרכים ותולדותיהן. בשבוע הראשון לאחר השינוי, בכל כיוון, לא נמצאה כל עלייה במספר תאונות הדרכים, אלא ירידה דווקא. ממצא זה תומך בנתוני מחקרים של הד"ר בקר המצביעים לבטיחות בדרכים, על ירידה במספר תאונות הדרכים בחודשי הקיץ שבהם הונהג שעון הקיץ. כמו כן לא מצאנו כל השפעה שלילית על תולדותיה.

הרוב המכריע של האוכלוסיה בישראל, כולל האוכלוסיה המגדירה עצמה כדתית, היתה מרוצה מהנהגת שעון הקיץ ב־1985, והמליצה להנהיגו גם ב־1986. במחקר ראיינו 1275 אנשים, שהיוו מדגם מייצג של האוכלוסיה הבוגרת בישראל, ו־300 עובדי תעשייה בבית באזור חיפה. הראיונות נערכו בסוף תקופת שעון הקיץ, אשר הסתיימה בסוף ספט, על פי החלטתו השרירותית של שר הפנים.

מפתיעים במיוחד היו הממצאים בקרב הציבור הדתי. מכיוון, שהתנגדותו של שר הפנים אכן משקפת את רצונו של הציבור הדתי בישראל, ולא היא. 75 אחוז מהציבור שהגדיר את עצמו כדתי, ו־85 אחוז מהציבור המסורתי, הביעו שביעות רצון מהנהגת שעון הקיץ, והמליצו להנהיגו גם ב־1986.

פרופ' פרץ לביא
ראש המעבדה לאבחון הפרעות שינה
הטכניון, חיפה

להניח לחירות להתמוטט מבפנים

ועידת חירות צריכה היתה להסתיים בדורי שינה רבים והתלבטויות למבי־היי מפלגת העבודה. האירועים המופיעים בוועידה, ומעל לכל משבר האמינות של מנהיגי חירות הם סיבות המצדיקות דיון את אי מסירות הנרשמות לידי יצחק שמיר. אותו מצירות הוועידה אמרה בראיון לרדיו "אם הם אינם מסוגלים להשתלט על 2000 (אלפיים) צירים, כיצד ישתלטו על מדינה שלמה?" היא צדקה.

אולם מפלגת העבודה תעשה טעות טאקטית גדולה אם תקפיץ על ההזדמנות שנקרתה לה. על מפלגת העבודה לתת למצב־הביש בחירות להתמוטט באותו טבעי. במדינה שמיר מדברים על אפשרות להוציא את דוד לוי משורות המפלגה גם במחיר אובדן השלטון. כל ניסיון לזרז את הקץ, על ידי מפלגת העבודה, יכול להשיג מטרה הפוכה. רק כאשר יסתבר מעל לכל ספק שההרס בחירות מוחלט, יהיה שמעון פרס ראשי, ואפילו חייב, להבהיר לעם באופן חד־משמעי כי המצב בחירות אינו מאפשר את מסירת השלטון לידיהם, לטובת העם והמדינה.

אילן פישר
בת ים

הכותנה — לא כישלון כלכלי

במאמר המערכת הכלכלי ("הארץ" 4.3) כורך נחמיה שטרסלר את הקיבוצים (בעיקר אלה מהם המגדלים כותנה) בקטגוריית הנכשלים שבעטיים בא ראש הממשלה עם רעיון הצמיחה.

אין חולק על כך שישנם קיבוצים שאינם בגדר הצלחה כלכלית. אך הקיבוצים ככלל אינם כישלון כלכלי. מפת המדינה נקבעה במידה רבה על ידי קיבוצים, שהקמתם שירותה ומשרתת מטרות לאומית, השיקול הכלכלי בהקמתם לא היה המכריע. לכן המצוקה הכלכלית שישנה בה בקיבוצים, איננה ניתנת להגדרה חד־משמעית של כישלון כלכלי.

הסיוע הממשלתי הניתן למגדלי הכותנה בארץ אפסי. בכל מדינה שבה מגדלים כותנה, ושבה שיקולי התכנון החקלאי שוררים בהנחת הד־סד, שוקלאות היא נכס לאומי מעבר לשיקולים כלכליים רגעיים, הסיוע הממשלתי גדול פי כמה.

מגדלי הכותנה באר"ץ מגיעים להישגים עולמיים בחידושי מיכון, שיטות השקיה, יבול גולמי ליחידת שטח, כמות הסיבים לדונם ואיכות הכותן. האם כל אלה נחשבים לכישלון?

צבי שפר
קיבוץ כפר החורש

אותו ואת בנו — ואת העם כולו

את האב הוא הביס במערכה על ביצת הארזים והפרישו אל בין כותלי ביתו להתבוננות־עד. וכאשר בתעוזת הידידים השי תלהבה המערכה על הממשיך, הוא הביס גם את בנו. ובבכי הסיר מעלינו את הסכנה האיומה של היווצרות שושלות של רוזנים תסיכים. וסלל את הדרך בפני המלכים היונקים את אונם מתוך הרבדים העמוקים ביותר של העם.

הלב גואה למראה עם־עולם אשר בחוקרייה אחד זכה לשני מלכים עסויי הוד והדר קודמים — מלך בולטי השיקמים מות, ומלך בית־שאן מנגר.

תבלילות ממאגת הקין לי־ היעצם: משהו בקרבתנו מתקומם נגד אלת־הגורל אשר לעם קטן כזה העניקה עשרה קבין כאלה, ואילו לשכבים מסביב — אף לא קב אחד.

על כן לא ינום ולא יישן אישישראל.

ירושלים — יחיאל פרנקל

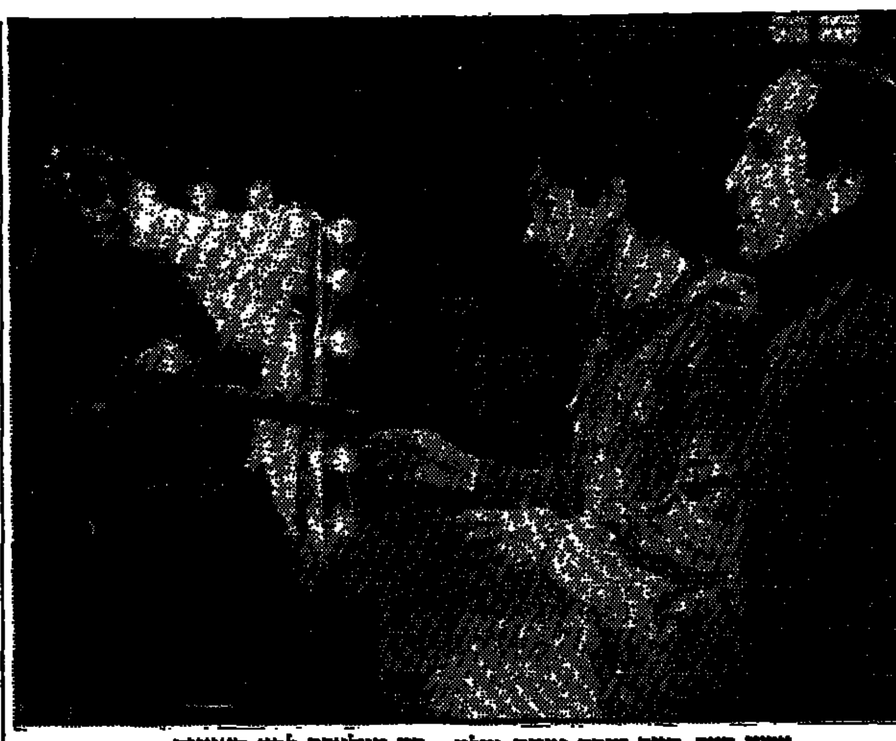

ששי סעה, חיים הדבה וטינה מולין: בין המלאכה לבין האמנות

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

מתים וחול

תיאטרון בית לסין מציג בגמל יפו: "גרושים" מאת הלל מיטלפונקט ובבימויו. עיצוב בימה ותלבושות: אותן לוי. הלהקה והניהול המוסיקלי: יוסי מרחיים. תאורה: ג'ודי קופר־מן. כוריאוגרפיה: דניאלה מיכאלי. משתתפים: ריליק וליניק, חיים הדבה, טינה מולין, שוש מרציאנו־רייזנברג, ששי סעה, מנחם עיני ויוסי קאנץ.

בגוף השגור של תיאטרון באפלומה, עם כסאות מרופדים ובימה שעליה נערכת ההצגה, ההאנגר ביפו הוא חידוש מרענן ואוויר לברכה מעצם היותו: הלל פתוח, המוגבל רק על־ידי דמיונם של עושי התיאטרון, גם כשזה בא על חשבון נוחות הקהל, הנאלץ להסתפק בריפוד שבו חנן אותו האל כדי לשבת עליו, בתוספת לספוג הצבוע המחולק בכניסה. במקומות כאלה עושים את התיאטרון המעניין ביותר ברובי העולם: באסמים, במחסנים, בבתי־סוהר. הכנסת המקום הזה בגמל יפו לשיגרת ההליכה לתיאטרון תיחשב לצד זכות בעשייה של יעקב אגמון בבית לסין.

אבל גם האפשרויות הבלתי־מוגבלות של החלל הן מגבלה בפני עצמה, ומידת התמיכה של היוצרים המיומנות וכושר ההמצאה של צוות ההפקה עומדים כאן במבחן קשה. לצד הזכות צריך להדגיש, שבתחום ההפקה יש כאן הישגים מרשימים למדי, בייחוד בהתחשב בכך שאין זה אולם המצוייד במכשור המלא להפקת אשליה תיאטרלית. המוסיקה, הצליל, האפקטים התאורתיים הפירוטכניים, עיצוב החלל המוצה את מקום ההתרחשות, בניית כביש ומדרגות הבטון והאירגון אפקט השקיעה בחול — הם בהחלט תעודת־כבוד לעושים במלאכה.

איכות המלאכה בולטת בהתחשב במגבלות, ואני מדגיש אותה כדי להבחין בין המלאכה לבין האמנות. עניינה של אמנות נכנס לכאן בהחלטות היוצרים הנובעות מן החלל ומגבלותיו הטכניות, וממה שיש להם להגיד לקהל. האמנות — קרי המוזה וההצגה, החוויה האנושית שלמענה מטריחים את הצופים לתיאטרון — עוסקת כאן בחייל ישראלי וחייל מצרי הנפגשים מעל גוויה של חייל לארמוזה, בלילה מדברי קר. מה שמתחיל כריאליזם המוכר והמוזה על־ידי הקהל, מתפתח למשהו סוריאליסטי [illegible]

[illegible]

הבעיה של עשיית תיאטרון מסוג כזה במקום שבאילו מזמין תיאטרון "עני".

החוויה האנושית תלויה גם בטקסט וגם בשחקנים, יותר מאשר בפעלולים מרשימים. המעבר מהסיטואציה הריאליסטית אל עולם החזיון, מטיל מעמסה כבדה על השחקנים, שכמה מהם מגלמים יותר מדמות אחת. טינה מולין מרשימה בתפקיד אם כאבי, והתשובה של מיטלפונקט לאמא קוראז', ויוצרת דמות מלאכותית למדי בתפקיד אשת החייל הישראלי. דליק וליניק, אמין ומרתק בתפקיד "הזהילוד'", שהוא חלק של ממיתוס ישראלי, מלאכותי אך הכיב בתפקיד שמוחה הרוסי, אך בסך הכל הוא בעל מקרו־אמינות מרשימה. הוא מצליח אולי ליצור את התגלמות הדמות ה"ישראלית" ביותר על הבימה. מה שיוצרים הוא, שוש מרציאנו־רייזנברג וטינה מולין בסצינת הפרס על הפליטים, שמגלם האבא של החייל הישראלי (יוסי קאנץ), הוא חוזה לאר־כל־כך מוצלחות על רעיון מאסירי מבריק שהגישים שלמה בר אבא באחת המאסידות של מיטלפונקט וטרגול: אינטסנטו־היסטוריה של העם היהודי בשלוש דקות, כמעבר בין סמלים שהפכו שרפים לגמרי.

יוסי קאנץ מביא להצגה הרבה מאוד מרץ, הגובל בצעקה צרודה בתפקיד האב, שהוא בעצם תערובת של סטריאוטיפים לדור האבות. מנחם עיני יוצר סגנון כללי למדי בתפקיד המוות המצרי, ואילו ששי סעה וחיים הדבה עושים במיטב יכולתם מן התפקידים המקוטעים שלהם. שוש מרציאנו־רייזנברג בתפקיד סאביה, בעולתו של החייל המצרי שהפכה לזונה, יוצרת את רגע ההתגלות האנושית הנובע מן הסיטואציה (המקבילה בעוצמה רגשית היא הפגישה בין החייל הישראלי ה"זהילוד'" שלה והולפת על־פני הבמה כרוחת איסים המסתורית.

נכון שהמשגב בגמל יפו הוא מקום הולם שאפשרויותיו טרם מוצו, הניסוי שבורתו מעניקה עדיין אינו מלווה בשכלולים המכבים כדי לנצל חופש זה לתיאטרון. צריך היה אולי (כיוון שאין אפשרות האולי גם אין כוונה ורצון) להשיג אשלייה תיאטרלית, לחפש דרך בכיוון של יצירת מציאות מוחשית שבתוכה נמצא הקהל. לכך ההצגה הזאת אינה מגיעה, למעט שניים או שלושה רגעים. ביטויו של דבר היא בשאלת כ"הבגוד" — כלומר התרחשות על בימה הסגורה בתוך עצמה, גם אם הקהל יושב משלושה צדדים. אין מסך. החול והבטון הם אמתיים ולא נגזרת ועץ המעמידים פני חול ובטון. מבנית אמינות הכבסת בבסיפה קירימה חייבת לצאת ממשמש המשחק בהילוך אחורי. אילו הדימוי התיאטרוני היה של "מכני טתום", כל מלאכת הפעלולים שנוצרה כדי לעצב חוויה מפחידה "על באמת" מתורת אותו.

נוסף על כך — מיטלפונקט עדיין אינו שולט במרכיבי התיאטרון הזה במידה שתאפשר לו לשבות את לב הצופה. הניסיונות לדבר במסלים חושפים את חולשות הטקסט, והתוצאה היא לעיתים מביכה למדי. אין דבר מביך, מטריד ומשעמם יותר מסמליות הברורה מאליה, המתווררת לצופה עוד לפני שהמחזאי, הבימאי, המעצב והשחקנים טרם סיימו לפרש אותה לפניו.

[illegible]

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמתי (נורדוז) — [illegible]

הספינה שטה (אורלי) — בלדיה של דמויות יוצאות דופן, בסרטו של פליני, העוסק במסע שייט שנועד ללוות למנוחתה האחרונה את זמרת האופרה הגדולה של הזה. החיים מוצגים כאן כספינה צבעוני שיש בו רגעים מאגיים.

ירושלים

מסע עסקים של אבא (בנייני האומה) — ראה פאר ת"א.

חיפה

שושנת קהיר הסגולה (קריות, בית העם) — וודי אלן, כבימאי ותסריטאי, מעניק מציאות ודמיון, אגדה ועובדות. מעשה בדמות בסרט המתאהבת באחת הצופות. היא יוצאת מן המסך כדי להוכיח שבקר־לנוע הכל אפשרי. מיה פארו, בתפקיד הראשי, מצוינת.

זכרונות מאפריקה (אורה) — ראה שחף ת"א.

תיאטרון ישראל
הערב יום ד' 19.3
תיאטרון הבימה
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
תבית ברחוב שינקין: 21.00
התיאטרון הקאמרי
פלשתינאית: 20.30
קסטנר — בצוותא: 20.30
קידוש — בצוותא: 20.30

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
השע יכ"ד	קינים וכלים ה, א־ב
דף יומי	הלכה יומית
יומא ז	תפלה קכו, ס"א

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ"ס בקריב קו' למתית ב"ח בבקר בנתנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום: ירושלים 523133, תל־אביב 460111, חיפה 512233, גוש דן 781111, הרצליה 052־541333, חדרה 923333, רחובות 084־51333, בת־ים 5511111, חולון 803133, לוד־רמלה 08־221022, באר שבע 057־74767.
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' 20.00—8.00, ביום ו' 15.00—6.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה: ירושלים 227171, תל־אביב 03־261111, חיפה 04־672222/3, נתניה 053־35316, באר־שבע 057־418111.
מרכז רפואי באר יעקב 08־223958.
מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה: תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02־245554, חיפה טל' 04־382611.
מרכז מידע לסובלי לחץ מטעם "מעגלים": א ד' ה 15.00־11.00, ב ד' 18.00־16.00, טל: 220031. רח' מאפו 13 תל־אביב.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה: תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03־285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי הצגת מתאם טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00, שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00. חיפה, רח' הנביאים 26, קומה ג', טל' 04־523־566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.
שח"ק — שירות רפואי בית 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג 226191 [illegible] 1788 ולהשאיר הודעה להחזרה תוך מכון ב"ד. תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898. מוקד לילה 681011 [illegible] 3752 ולהשאיר הודעה להחזרה תוך מכון ב"ד.
"יד ביד" — ארגון קשבת לילד ולהורים: תל אביב לילד 226827 24 ש' ביממה, להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00. חיפה והגליל — 229468 מ־20.00־11.00.

תורנות בתי־חולים

תל אביב: איכילוב — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים: הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, עיניים); שערי צדק — (ילדים); בקור חולים — (א.א.ג); הדסה ה"צ — (נשים, אורתופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: בריאות המלך ג'ורג' 28 283731; קופ"ח כללית אבן גבירול 7 225142
ירושלים: פרקש הפלמ"ח 28 636084
חיפה: יבנה אבן סינא 7 672288
רמת גן: קופ"ח כללית המחתרות 25 782537
חולון: אהרון הפרין 52 889153
בת ים: קופ"ח עין יהב 2 884854
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רחובות: בריק הרצל 155 452154
נתניה: קרניאל ג. ממזרי קרית נורדאו 51774
הקריות: אוסיר העצמאות 80 קרית אתא 446783

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אנונימי. ימים ב' ג' ד' — 20.00־17.00. בגרשום 66 ת"א, טל' 9־281228. חיפה: ימים א' וד' 19.00־16.00 רח' המשורר 14 טל' 81520.

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) רוצה פיתרון — אשה היולדת בנות
18.45 (ע) חידושים והמצאות
19.00 (ע) הקלאות היום
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 בין הכיסאות — משפחה חובבה
20.30 תצפית — "פלא הדיים"
21.00 מבט לחדשות
21.30 מוקד
22.05 יש להרוג את בירגיט האס — פתח
23.35 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 ארץ מולדת — מפעלים ולחומים
08.40 אנגלית י'
09.00 מדעי הטבע (יסודי) — לאן עפות האבנים
09.20 אנגלית ז'
10.10 מדעי הטבע ה'־ו' — הים
10.30 פרפר מספר
11.00 חשבון ו'
11.15 אנגלית
11.30 מושגים בהיסטוריה
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה) — המירוץ אחר השמש
14.00 שלום הולך הגעלם — אמבראורה

שעה בקולומביה
15.00 האוניברסיטה הפתוחה — יוון העתיקה: זרע ובבואה מסאליין
16.00 כלי מרוח
16.20 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה
16.45 כלכלון — מעגל של הכנסות והוצאות
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן — להרמילה בסקין — פסנתר — באך: טוקאטה ופוגה במי מינור. שופן: פולונז־פנטסיה בלה במול מג'ור, אופ. 61; שומאן: קרייזלריאנה אופ. 16
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 קונצרט מנחה — דביסי
18.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — שבועות המוסיקה בווינה — ערב באך — מגר שרייר — מגור/תנס יואכים אוהרד — עוגב — מתוך המוסיקה לאגה מוזלכה: שיר ערש, בשעת עקה, מתוך "ספר המזיזות של שמיר": מפסה על "ישו אושרי" — לעוגב. פולור מזלי. "לבה בהמנים"
20.05 גאז ומוסיקה קלאסית — לנארד ברנשטיין
21.00 אופרה של יום רביעי — י. כ. באך: לוצר סולה (פ. קוברן עם ה. הולנדוס/א. חורס — סופרן/ג., פרגינה — מגור/ה. הגנגר — בריטון/א. ל. שטרכרכן — קרייק/הוה' הקאמר הצעירה של הפיל' הגרמנית/ה אוקוניקה לטמוה של רינה/ה. שירה)

רשת א'

16.05 מעריב שעון הזהב
17.20 האוניברסיטה הפתוחה — הבינגאס
18.06 מבחת ערב — הווי דתי ומסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 סיכום הלכה היומית
19.30 שידורים לעולים
22.05 הבר מאותו כוכב — תכנית היסטוריה

רשת ב'

18.06 זרקור
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לענייני צבא וביטחון
20.05 מבט לפולקלור — "לאור הירכונות"
21.05 שיר לדרך
22.05 בימה חסר — קטעים מתוך מחזות
23.05 משמר לילה

רשת ג'

18.06 הזה היה — מצעד להיטים ישנים
21.05 עם כל הבשמה
22.05 משלט — שירים עבריים

גלי־צה"ל

17.30 קראבסק — ענייני הבורה הוויכוח
18.05 שלום ארבע לעבודה
19.05 דודו ודדי
20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — מלחמתו של החייר במסמך
22.05 על הרבש ועל הכיעוק
23.05 הם קוראים להם כופרים

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 הד שידים — פגמנים ישנים	08.05 סער לשלום	06.11 בחזרה לאושר	06.10 צלילי בוקר
08.05 זמנה — עם בני הגיל	09.05 ביקור בית	07.07 שיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
09.05 השיר לא תם	10.10 כל בבקי הרשת	09.05 מה, כבר תשע?	07.07 שבע אפס שבע
09.30 מפנש	12.10 גל פתוח — חדשות הפתחים	10.05 אגן רים הזיקה	08.05 פקרגוב ישראלי
10.30 דרין קל	13.00 בוקר היום	11.05 שעה עם מלאכי חוקה	09.05 נבון לעכשיו
11.10 יש עיין יומי למחזה"ס	14.06 יש עיין	12.05 רק מוסיקה	11.05 סעם של פעם
11.30 השכלה ודעת לכל	15.05 מוספי חדשות	13.05 רק בימי חול	12.05 להיט לתיאבון
12.05 פעמי המורה	16.05 שירים ושפורים	14.06 לי ולך — שיר וברכה	13.05 בתנגן ישראלי
13.00 שירים באנגלית	17.10 יומן כלכלה	15.05 הרגש, הרים המוחדש	15.05 מה יש
13.30 שידורים בצרפתית		16.05 מוסיקה לעניין	16.05 ארבע אחרי הצהרים
14.00 לבת לבן ולכל המתענייו		17.05 שקט הכן	17.00 יומן גלי־צה"ל
		17.30 על מספרים ואנשים	

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — הספינה שטה 4.30, 7.00, 9.30
אלנבי — פגישת מחזור 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — תרגיל לחופשים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — ויוה 11.15
בן יהודה — המאהב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמתי 4.30, 7.15, 9.30
גת — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.15, 9.30
דקל — לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב אין — רוקי 4 7.15, 9.30; סקס 12.00
הוד — יומו של אלוף 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.15, 7.00, 9.40
חן 2 — גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 — סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.45
חן 4 — ב"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5 — רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
לימור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — מסורה 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
לב 2 — בני וקלייד 1.45, 5.00, 7.30, 9.45
מוגרבי — סילברדו 4.30, 7.00, 9.30
מוזיאון ת"א — סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30
מרכז החוויה הישראלית — החוויה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7. השוטר מבוורלי הילס 11.50
פאריז — להב משונן 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — בחזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — מטרופוליס 7.00, הלילה שלי אצל מוד 9.30
פאר — מסע עסקים של אבא 4.15, 7.00, 9.30
פריז — תבורת האבנים 12.00, 2.00, 4.00, 7.30, 9.30, הרפתקאה היא הרפתקאה 11.30
צוותא — חתונה בירושלים 8.00; במקום הלום + נגוע 8.45
צפון — ראן 6.15, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
תכלת — אני אוהב אותך כרמן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — אגם הכרבורים 7.00, התפוח המכבי 9.30
תל־אביב — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.00
אורנע — גלגלי תהילה 4.30, 7.00, 9.30
בית אגרון — בחזרה לארץ עוץ 4.00, העבכר ששאג 6.00, הזכרים של אלכס 7.45, מופע הקולנוע של רוקי 9.30, המתופפת הקטנה 11.30
בנייני האומה — מסע עסקים של אבא 6.45, 9.15
הבירה — משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — ראן 6.00, 9.00
סינמטק — הלילה האמריקאי 7.00, פני צלקת (באולם קטן) 7.00, פאזיה (באולם קטן) 9.00, הלהט הגדול 9.30
סמדר — בתר בי 7.00, 9.15
עדן — להב משונן 4.30, 7.00, 9.15
רון — קאל 4.30, 7.00, 9.00

רמת גן גבעתיים

ארמון — מה ראו עיני התחול 7.15, 9.30
אורדע — המאהב 7.15, 9.30
ארמון — לילות לבנים 7.00, 9.30
הדר — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ליל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן:
גן 1 — פעמיים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
גן 2 — סיפורה של מארי 5.00, 7.30, 9.40
גן 3 — שנת הדרקון 4.15, 6.50, 9.30
גן 4 — להב משונן 5.00, 7.20, 9.45
רמת גן — בשם כל בני ביתי 7.00, 9.30
שבעת — רוקי 4 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — בחזרה לעתיד 7.00, 9.15
עמל — רוקי 4 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — הופעה
הדר — שנת הדרקון 6.30, 9.00
חן — חוות הקסמים 4.30, קומנדו 7.15, 9.15

עפולה

היכל התרבות — רוקי 4 6.00, 8.30

חולון

ארמון — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
מגדל — סוניה הארומה 4.30, 7.15, 9.30
סבוי — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30
ריפה — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — זכרונות באפריקה 6.00, 9.00
אורלי — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — סילברדו 4.15, 6.45, 9.15
חן — סוניה הארומה 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — 1900 א' 7.00, 1900 ב' 9.30
עטמי — בירדי 7.00, 9.15
עצמון — העד 4.30, 7.00, 9.00
פאר — התפוז המכבי 6.30, 9.15
קרן אור המחודש — מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00

רב גת

רב גת 1 — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — לילות לבנים 3.45, 6.30, 9.15
רון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 6.45, 9.00
שביט — ראן 6.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — בחזרה לעתיד 7.00, 9.15
בית העם — גולאג 9.00
היכל — שושנת קהיר הסגולה 9.15
ציון — מלכודת קטלנית 7.00, 9.15
סביון — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15
סביר — קומנדו 7.00, 9.15

חדרה

חדרה — חזרה לעתיד 7.00, 9.15
חוף — מסורה 7.00, 9.15

נס ציונה

מפעת — ב"ס לעבירות תנועה 4.30, 7.00

בת־ים

אדרנים — מושלם 7.15, 9.30
עצמאות — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — מסורה 4.30, 7.15, 9.30
היכל — המאהב 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — לילות לבנים 7.00, 9.30

באר יעקב

מתנס — שליחות קטלנית 6.00

רמת השרון

כוכב — הכובה הגדול 7.00, 9.30

נתניה

כמוריץ — גולאג 5.00, 7.00, 9.15
שרון — רכבת תחתית 5.00, 7.00, 9.15

סרטי עידן — הגאון את דניאל
שמחים להזמינך לשמוח בשמחת
יהודה ברקן ע"ל המצלמה הנסתרת
התוצגה תתקיים בכל רחבי הארץ החל ביום חמישי 20.3
(החלה אכירת הכרטיסים !!)
נפגש בסיבוב
הבת־ימים מחכים בקוצר רוח לסרט "נפגש בסיבוב" דרך צלחה
קולנע "אורנים" בת־ים

גלריה בן עמי
רח' נתן החכם 4, ת"א טל' 236342
המכירה הפומבית הבינלאומית יודאיקה
חב' מצ"א בע"מ רח' דרויאנוב 5, ת"א טל' 295618 292813
מקבלים ציור יהודי, גרפיקה, ספרי קודש וחפצי אמנות יהודיים.

ביום חמישי 20 במרץ 1986 ב־8.00 בערב
באך - 1 (באך - סאזר פראנק)
רסיטל לאורגן עם אליזבט רולוף
בכנסיית הגואל
עקב עבודות הפיזה בדרך יעמוד נציג הכנסיה בקצה רח' דוד בין השעות 8—8.30 בערב כדי לכוון את הקהל לכנסיה

עיריית הרצליה אגף הרווחה
המח' לתרבות נוער וספורט — מוזיאון הרצליה — משרד החינוך והתרבות אגף התרבות והאמנות
יום עיון
"יהודה כמושג וסמל באמנות"
במסגרת תערוכת "מכל החי" בהשאלת המחלקה לתערוכות נודדות במוזיאון ישראל
יתקיים: במוזיאון הרצליה, רח' וולפסון הרצליה ביום שני כ"ז באדר ב' תשמ"ו 7.4.86, מ־9.00 — 14.30
בהשתתפות: גיורא לשם (סופר ומבקר) מרים אור (מרצה בבירה אוניברסיטת ת"א) רבקה מרחב (אוצרת המחלקה לתרבות מזרח קרמון — מוזיאון ישראל) עוזיאל קאומן, הד"ר דן רונן (משרד החינוך והתרבות).
מופע שירה ומוסיקה: ורדה והשתוק (פסנתר) צופי שחרור (משוררת)
דמי השתתפות: 5 ש"ח, פרטים והרשמה: 052-551011

עיריית ירושלים המחלקה לתרבות — משרד החינוך והתרבות המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח
פרס ירושלים למורשת עדות ישראל
עיריית ירושלים הכריזה על הענקת פרס ירושלים למורשת עדות ישראל לשנת תשמ"ו.
הפרס הנו ביטוי להערכה והוקרה לתרומתם של מטפחי מורשת העדות בתחומים: פולקלור, ספרות, אומנות, חינוך וכו'.
מועמדים ניתן להציע עד לתאריך ב' בניסן תשמ"ו 11.4.86 למחלקה לתרבות בעיריית ירושלים רח' חיי אדם 2, טלפון: 226210.

מוסף מחשבים
עיתון "הארץ"
יופיע ביום ד' 26/3/86
חברות המעוניינות לפרסם נא להתקשר 824261 רפי (305)

הופיע גיליון
כותרת ראשית

■ נחום ברנע על מי שהרוויחו ומי שהפסידו בחירות
■ ישו פונה לבג"ץ